

DIRECȚIA GENERALĂ A ARHIVELOR STATULUI
DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

ÎNDRUMĂTOR

ÎN

ARHIVELE STATULUI

JUDEȚUL VILCEA

BUCUREȘTI—1972

DIRECȚIA GENERALĂ A ARHIVELOR STATULUI
DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

ÎNDRUMĂTOR
ÎN
ARHIVELE STATULUI
JUDEȚUL VÎLCEA

ÎNTOCMIT DE :

CORNELIU TAMAȘ
PETRE BARDAȘU
SERGIU PURECE

BUCUREȘTI — 1972

<https://biblioteca-digitala.ro> / <http://arhivelenationale.ro>

Redactarea și publicarea lucrării s-a făcut
sub îngrijirea lui

EMILIA POȘTARIȚA și MIHAIL FĂNESCU
arhiviști principali metodiști
în Direcția Generală a Arhivelor Statului

INTRODUCERE

Filiala Arhivelor Statului din județul Vâlcea a fost înființată în anul 1951 avînd sarcina de a „îndruma și controla organizarea și conservarea materialului arhivistic al instituțiilor și întreprinderilor“ și de a aduna în depozitele sale materiale documentare, pentru a fi folosite în scopuri științifice și practice. În perioada 1953—1969, a funcționat ca filială a Serviciului regional al Arhivelor Statului Argeș. În decursul activității sale Filiala Arhivelor Statului județul Vâlcea a obținut rezultate apreciable pe linia organizării, păstrării și folosirii materialelor documentare.

Numărul cercetătorilor a sporit în ultimii ani, iar tematica cercetării a devenit mult mai variată. Pentru a ușura munca de cercetare, s-au organizat cursuri de paleografie chirilică, iar cercetătorii pasionați au înființat pe lângă filială un cerc numit „Prietenii Istoriei“ a cărui activitate, deosebit de rodnică, s-a concretizat în publicarea culegerii „Studii Vîlcene“ tipărită în colaborare cu Muzeul memorial „Nicolae Bălcescu“.

Pentru formarea unor noi generații de cercetători s-au organizat pentru elevi cercuri de studii, ai căror membri elaborează lucrări pentru activitatea extrașcolară și își îmbogățesc cunoștințele de istorie generală și locală.

Arhiviștii filialei au organizat și participat la numeroase simpozioane și sesiuni științifice, reușind să aducă contribuții noi pe baza materialului documentar din depozite.

De un deosebit succes s-au bucurat expozițiile organizate la sediul filialei, sau în colaborare cu alte instituții de cultură, care au avut o notă aparte și inedită în viața culturală a județului Vâlcea.

Prin toate acestea, filiala s-a impus ca o valoroasă instituție, care participă activ la viața culturală a orașului.

La Arhivele Statului Vâlcea se păstrează un număr important de fonduri și colecții arhivistice, începînd cu sfîrșitul secolului al XIV-lea pînă în zilele noastre. Îndrumătorul de față are drept scop să prezinte cercetătorilor principalele fonduri și colecții documentare ale filialei. Fondurile păstrate la filială sînt de mai multe feluri: administrative, judecătorești, economice, muncă-sănătate, școlare, culturale și familiale. Există de asemenea colecții de

* În anul 1838 s-a încercat să se înființeze o arhivă olteană la Rîmnicu Vâlcea sau Craiova, dar care a rămas în stare de proiect (vezi *Arhivele Statului, 125 ani de activitate (1831—1956)* București, 1957, p. 135).

documente istorice, manuscrise, sigilii, planuri, hărți, hotărnicii, fotografii și de stare civilă.

Arhivele administrative cuprind materialele documentare ale Prefecturii județului Vilcea, ale preturilor din județele Vilcea și Argeș, ale primăriilor orașelor Rîmnîcu Vilcea, Călimănești, Drăgășani, Govora, Ocnele Mari și ale primăriilor comunale din județele Vilcea și Argeș. Tot în această categorie s-au introdus și Legiunea de jandarmi Vilcea, posturile de jandarmi din județele Vilcea și Argeș, polițiile Rîmnîcu Vilcea și Drăgășani, detașamentele de poliție, penitenciarele Ocnele Mari și Rîmnîcu Vilcea și Centrul regional de Planificare Vilcea. Pentru a nu se mai repeta istoricul fondurilor judecătorești, s-au prezentat grupate judecătorii mixte, cît și cele populare-rurale, scoțîndu-se în evidență caracteristicile specifice ale fiecărui fond în parte. S-a dat numai un minim de bibliografie, care să ajute la înțelegerea istoricului instituției și al fondului.

Fondurile economice au fost grupate după specificul lor: Industrie, Agricultură, Finanțe-Bănci și Comerț-Cooperație.

La fondurile de muncă s-au introdus și cele de Sănătate-Sport-Turism și cuprind: Inspectoratul Muncii Rm. Vilcea, Societatea Ajutorul Rm. Vilcea, Crucea Roșie Govora-Băi, Oficii de Cură și Turism și Asociația pentru propășirea turismului aerian.

La fondurile școlare sînt grupate școlile: primare, profesionale, de meserii, speciale, teoretice și Inspectoratul școlar al județului Vilcea.

Arhiva de folclor, Căminele Culturale și Liga Culturală — Secțiunea Rîmnîcu Vilcea sînt grupate la fonduri culturale. Prezentarea fondurilor arhivistice se încheie cu cele 25 fonduri familiale.

Documentele, manuscrisele, sigiliile, planurile, hărțile, hotărnicii, fotografiile și starea civilă sînt prezentate la colecții. Îndrumătorul se încheie cu o scurtă prezentare a bibliotecii documentare a filialei.

La întocmirea acestui îndrumător, s-a ținut seama de experiența arhivistică pe această linie, și s-a căutat ca la instituțiile de același fel (prefecturi, primării, judecătoria, etc.) să se prezinte categoriile de documente și în mai mică măsură istoricul instituțiilor. Pentru a nu se repeta, fondurile de aceeași categorie s-au grupat la un loc, scoțîndu-se în evidență specificul fiecăreia în parte. Fiecare fond are un scurt istoric al instituției, evidențiîndu-se importanța materialului documentar, numărul unităților de păstrare, anii extremi, numărul de inventar, limba în care sînt scrise documentele și bibliografia folosită. La sfîrșitul fiecărei prezentări s-a dat lista fondurilor.

Cercetătorul găsește nenumărate documente, care atestă lupta antiferdală și antiotomană a poporului nostru în vremea diferitelor răscoale, lupta proletariatului și a maselor populare conduse de partid pentru eliberarea socială și națională, documente privitoare la lupta maselor sub conducerea Partidului Comunist în primii ani ai regimului de democrație populară.

Informațiile privind economia sînt deosebit de bogate. Pentru agricultură sînt documente începînd cu secolul al XV-lea, care oferă date interesante despre creșterea suprafețelor cultivate, felul culturilor, producția obținută, dezvoltarea tehnicii agricole. Un mare număr de documente se referă

la viticultură și pomicultură care dețin o pondere însemnată în economia județului.

Problemele sociale din satele județului sînt de asemeni larg reprezentate, numeroase date referindu-se la repartitia proprietății funciare, înfăptuirea reformelor agrare, nemulțumiri țărănești, etc.

Dezvoltarea industriei începînd din a doua jumătate a secolului XIX, este larg reprezentată. Documentele se referă la începuturile industrializării lemnului, exploatarea sării de la Ocnele Mari, încercări de explorare a petrolului, deschiderea unor mine de cărbuni etc. Unele fonduri administrative conțin documente, care se referă la problemele sociale din întreprinderi, conflictele dintre muncitori și patroni, activitatea militanților comuniști și a sindicatelor.

Dezvoltarea comerțului poate fi urmărită în fondurile comerciale, administrative și judecătorești, care conțin informații despre activitatea unor negustori și a unor firme comerciale, tîrguri, bilciuri, expoziții, etc. Exportul și importul crește continuu în decursul timpului, județul Vîlcea întreținînd relații comerciale între cele două războaie mondiale cu peste 25 de țări.

O altă categorie de documente se referă la dezvoltarea învățămîntului și a culturii. Deosebit de bogate sînt datele relative la înființarea de școli, numărul elevilor, învățătorilor și profesorilor, programele de învățămînt și manualele școlare.

Activitatea culturală nu se rezumă numai la cea desfășurată de cadrele din învățămînt, ci și la cea a societăților și asociațiilor culturale, a căminelelor culturale, a unor echipe de teatru, etc. Deosebit de active au fost secțiunile Ligii Culturale, care existau în 13 localități din județ.

Cercetătorul va găsi în lucrare informații care se referă la activitatea unor personalități ale culturii românești ca: Anton Pann, Nicolae Iorga, Ion Luca Caragiale, Gib Mibăescu, și alții, care au venit în contact direct cu județul Vîlcea în diferite ocazii. Sînt numeroase de asemeni, documentele aparținînd unor oameni de litere, știință sau artă, care au fost preluate de filială.

Categoric, prezentarea fondurilor de îndrumător, nu a epuizat problematica acestora. Cercetătorii vor putea să descopere surse de informații bogate, atît pentru problemele de istorie locală, cit și cele de interes general.

CORNELIU TAMĂȘ

Directorul Filialei

Arhivelor Statului județul Vîlcea

INTRODUCTION

Résumé

Sur le territoire du district de Vâlcea, l'un des plus anciens du pays, il y a un grand nombre de documents très importants pour l'histoire et la culture du peuple roumain.

Fondée en 1951, la Filiale des Archives d'Etat de Vâlcea a réussi dans une courte période de temps d'amasser un trésor documentaire : plus de 6.000 documents médiévaux et de nombreux fonds d'archives modernes et diverses collections.

Dans le but d'encourager le travail scientifique et de faire connaître aux chercheurs la richesse des matériaux on a décidé l'élaboration de ce *guide*.

L'ouvrage présente 89 fonds et collections conservés dans les dépôts de cette filiale.

La présentation de chaque fonds archivistique comprend l'histoire de l'institution ou du créateur et de son archive, l'importance scientifique et pratique du fonds, le nombre des documents, les dates extrêmes, le numéro de l'inventaire, la langue des documents sauf la langue roumaine et la bibliographie employée, étant aussi signalés les documents importants.

Les fonds sont présentés de la manière suivante : administratifs, judiciaires, économiques, assistance sociale, culturels, familiales et les collections des documents médiévaux, manuscrits historiques, plans, cartes, sceaux et photographies.

Pour l'information des chercheurs le guide présente en détail les fonds d'une importance particulière, étant signalée surtout l'existence des documents économiques.

Quant à l'agriculture il y a des documents du XV-e siècle concernant les surfaces cultivées, les cultures, l'inventaire agricole, la réalisation des réformes agraires de 1864—1921—1945, la lutte des paysans contre l'exploitation au cours du XIX-e et du début du XX-e siècle.

Le développement de l'industrie dans le district de Vâlcea au commencement du XIX-e siècle, particulièrement l'extraction du sel et le travail de bois, peut être étudié à l'aide des fonds administratifs et des fonds créés par les entreprises.

Les documents offrent de riches informations sur les événements politiques importants de notre pays : la Révolution de 1848, l'Union des Principautés, la Guerre d'Indépendance, etc.

Pour l'histoire du mouvement ouvrier on y trouve de nombreuses informations sur l'activité des organisations politiques et professionnelles, des grèves, des démonstrations des ouvriers etc., dans le district de Vâlcea et dans toute l'Olténie.

Ce guide présente en détail les collections de manuscrits parmi lesquelles les codes des monastères Bistritza et Cozia, sont très importants.

Le travail offre de nombreuses références aux documents concernant la vie et l'activité des grandes personnalités de la culture roumaine, comme les historiens Nicolae Iorga et Radu Rosetti, les écrivains Anton Pann, I. L. Caragiale, Gib Mihăescu, etc.

La diversité des questions, le grand nombre des documents conservés dans les dépôts de la filiale des Archives d'Etat de Vâlcea n'ont permis qu'une présentation assez générale des fonds, mais nous sommes sûrs que les chercheurs trouveront dans ce *guide* un moyen important d'orientation dans la recherche des documents de nos Archives.

A. FONDURI ARHIVISTICE

I. FONDURI ADMINISTRATIVE

PREFECTURA JUDEȚULUI VÎLCEA

Ca județ, Vîlcea apare documentar la data de 8 ianuarie (1407). Teritoriul județului de-a lungul timpului a suferit unele modificări. Prin pacea de la Passarovitz (1718) i se atribue partea din dreapta Oltului a Țării Loviștei ; actualul județ cuprinde o parte din fostul județ Argeș.

Odată cu organizarea modernă a județului Vîlcea, după aplicarea Regulamentului Organic, această instituție își începe activitatea sub numele de *Ocîrmuirea* județului Vîlcea. În urma măsurilor luate pe linia reformelor administrative în 1848 i se schimbă denumirea în *Administrația județului Vîlcea*, ca după înfrîngerea revoluției să se revină la vechea formă pînă la aplicarea în 1864 a legii comunale.

În perioada 1864—1949 s-a numit *Prefectura județului Vîlcea*. În anul 1949 se constituie *Comitetul provizoriu* iar din 1950 *Sfatul popular regional Vîlcea*, cu atribuții complet deosebite față de vechea prefectură.

După prevederile Regulamentului Organic, județele erau conduse de *ocîrmuitori*, numiți pe trei ani, putînd fi confirmați pe noi perioade și puși sub cîrecta conducere a Ministerului din Lăuntru. Prin legea din 1864, județele trec sub conducerea unui prefect ajutat de un subprefect și un consiliu județean.

Toate reformele și schimbările administrative care au survenit în cursul celei de a doua jumătăți a secolului al XIX-lea și primele patru decenii ale secolului al XX-lea n-au schimbat principiile de bază ale organizării prefecturii. Ca atribuții principale putem enumera problemele administrative, economice, social-politice, sanitare, culturale, financiare, tehnice, veterinare etc. Datorită rolului mare pe care îl joacă în cadrul județului, de-a lungul timpului apar și se dezvoltă o serie de servicii în cadrul instituției.

Arhiva Prefecturii județului Vîlcea prezintă unele lipsuri datorită neglijenței și dezinteresului de care a dat dovadă o parte din funcționarii acestei instituții în trecut.

Materialul arhivistice păstrat în depozitele filialei este din perioada 1830—1949, totalizînd 315 m.l. poliță raft cu 13.354 u.p. ; a fost predat filialei în mai multe etape atît de către Direcția generală a Arhivelor Statului cît și de filiala Arhivelor Statului Craiova pentru perioada veche cît și de Consiliul popular al județului Vîlcea.

L

REGĂTUL ROMÂNIEI

POLITIA
ORASULUI RAMNICU-VALCEA

Nr. 4022

907
Mar 25
5568

1907 Luna Mai No. 35

Confidential

Luiza Ionescu 5554

Domnule Prefect

La Zi 24. corant, muncitorul Badea V. Ionescu incetator la trampland Speck pe la ora 6 1/2 a fost gasit distribuind in in oras manifeste distribuate de catre toti delegatii din tara. Un numar de 55 exemplare din acest manifest a fost confiscat de noi si in prezentam 5%.

In cel Cercul Romania Muncitoare critica starea economica politica si sociala a tarii si face apel la delegatii muncitorilor si taranii a comitetele locale lor prin prescutul "Totul Unu este".

Acest Badea Ionescu adus la off. Politia drum a ultragiut pe sub-encusorul J. Ionescu pentru ca se a fost dat judecator. Din declaratiunile sale rezulta de acest muncitor a venit in numar de 150 prin posta la oras pe trampland Speck si cand a fost in ora a si distribuit parte in ele.

Acest Badea Ionescu e puinrent ca optiune al acestor Cercul Romania Muncitoare si in prezentand au avut a face comenziuni de distributie de internee si de in provinciile din Romania.

Primiti va rog Domnule Prefect

Respectivale mele si consideratiuni

Politia Ramnicu Valcea

Domnule Prefect de Ramnicu Valcea

1907 mai 25. — Raportul prin care Poliția orașului Rm. Vlcea informează prefectura că muncitorul Badea V. Ionescu a fost prins răspîndind manifeste ale Cercului România Muncitoare.

Prefectura jud. Vlcea,
dos. 4/1907, p. 352.

Proces Verbal

Art. 26 June 1914.

Am. St. Jansen Comisar șef al poliției Drăgășani, în
găzani de fund Vâlcea.

Am. informat că în acest oraș se înființează un sindicat
la care fac parte lucrătorii, meșterii și chiar maștri.

Subsemnatul însoțit fiind de martorii susținuți mai jos am
mă mutat în orașul V. Halimovici la locuința lui și am
informat că de în înțelegerea și aci nu am găsit decât pe Ștef. I. Gheorghe
lucrător deșeură în acest oraș, care face pe seșabntele acestor obi-
snuet, rămânând în vedere faptul pentru care am venit, beam
înțelegerea din acea regiune, care din nou se a prezentat următoarele:

- 1) Regulamentul de pașapoart;
- 2) " " de caz;
- 3) " " de proces verbal la primărie;
- 4) Statute;
- 5) Cartă de abonație membrilor noștri în acest oraș.

Am înțeles de proces verbal la primărie pedinteilor am contactat cu
șeful poliției și Ștef. I. Gheorghe delegatul Comisiei generale a sindicatului din
România, a vorbit despre vechiul meșterilor din oraș, din urmă și a meșterilor
și din urmă și care au fost la fel pe alte în alte părți și înțelegerea din
deputat. - După înțelegerea și înțelegerea meșterilor, acționând cum se vede
înțelegerea din orașul V.

De acest sindicat sunt înțelegerea și de persoane lucrătorii, care mai
mare parte logari, sau cartul Comar, Acționari și țineți și fiind chiar și mare.

Am înțeles că atât Statutele cât și Cartule de membri sunt
trimise de la Comuna Gheorghe a sindicatului de București trimite de un
Pot și Acționari și acți Comisarii, putând găsi la Comuna Gheorghe.

Am pus în vedere lucrătorilor logari și Gheorghe, care face
președintele acestui sindicat, de a merge și să se țină de regulă față de
sindicat, Comisarii și nu înțelegerea înțelegerea și o carte de

De sediul comitatului am format pe cartul proces verbal în două
exemplar, într-o parte unul și în viziunea Com. Acționarii și înțelegerea
Generale împreună cu un statut și o carte de membri, sau cel alt și se
Ștef. I. Gheorghe

Șeful Poliției

Comisar șef St. Jansen

Ștef. I. Gheorghe

Ștef. I. Gheorghe

1914 iunie 26. — Proces-verbal încheiat de Comisarul șef al Poliției Drăgășani, în urma percheziției efectuate la sediul sindicatului din localitate.

TELEGRAMĂ

Copie

No. _____

Sala Circului Sidoli
BucurestiPrezentată la
Transmisă deVâlcea No. 1351 cl. / s. cuv. 23 / data 27/8/1916 ora m. timpul
data ora m. timpul

Muncitorii mea Vâlceană protestează alături
de voi contra scumpirii traiului și contra
intrării în război a României

Comitetul

Gh. Smândoiu

1916 august 15. — Telegrama prin care Comitetul sindical Rm. Vâlcea se alătură
adunării de protest împotriva intrării României în război, ținută în Sala Circului Sidoli din
București.

Prefectura jud. Vâlcea,
dos. 6/1916, p. 20.

FABRICILE UNITE
DE TĂBĂCĂRIE, FIEBĂRIE ȘI SPINȚIE
FRĂȚII SIMIAN & FII
Societate în nume colectiv
RAMNICU-VĂLCEA

R. Vâlcea

C. Sule

1920
41/1920
14.07.20

La litera nr. 41/1920, din 14.07.20, prin care s-a comunicat că în rîndul muncitorilor se face propagandă pentru greva generală.

Președinte,

Prin prezenta vă comunicăm că în rîndul muncitorilor se face propagandă pentru greva generală. În acest scop s-a organizat o comisie de propagandă care are în vedere să se facă cunoscută această grevă generală și să se realizeze în acest scop toate măsurile necesare. În acest scop s-a organizat o comisie de propagandă care are în vedere să se facă cunoscută această grevă generală și să se realizeze în acest scop toate măsurile necesare.

Că directorul
Fabricile Unite de Tăbăcării
FRĂȚII SIMIAN & FII
R. VĂLCEA

[Signature]

*În timpul sursei muncii
s-au prezentat la Prefectura
recunoscându-se că au fost
fără să prezintă la Prefectura*

1920 iulie 6. — Adresa prin care Fabrica de tăbăcărie Frații Simian și Fii Rm. Vâlcea comunică Prefecturii județului Vâlcea că în rîndul muncitorilor se face propagandă pentru greva generală.

Prefectura jud. Vâlcea,
dos. 41/1920, p. 42.

Arhiva cuprinde procese verbale, dări de seamă, ordine, instrucțiuni, circulare, rapoarte, referate, memorii, regulamente, statute, situații statistice, corespondență etc.

Fondul arhivistic al acestei instituții permite cunoașterea unor aspecte interesante ale dezvoltării sociale în decursul a peste 100 de ani a județului Vlcea. El pune la dispoziția cercetătorului informații prețioase referitoare la unele evenimente polițice petrecute în țară. Astfel cu privire la revoluția de la 1848 găsim știri privind organizarea taberei generalului Magheru la Rîurenii, participarea maselor la revoluție, înăbușirea revoluției de către forțele intervenționiste.

Fondul conține date privind mișcarea, aprovizionarea și cartiruirea armatelor țariste și habsburgice în perioada războiului Crimeii precum și contribuția populației județului Vlcea la susținerea războiului de independență din 1877.

Se păstrează materiale din timpul administrației germane de ocupație în perioada primului război mondial privind jaful făcut de autoritățile germane și rezistența populației române.

În fond găsim mărturii din perioada celui de al doilea război mondial, despre diotatura fascistă, intensificarea exploatării maselor populare, lipsa de pe piață a produselor agroalimentare, mizeria și sărăcia maselor populare etc.

Dar cea mai importantă problemă ce se desprinde din cercetarea acestor documente, este fără îndoială, cea legată de dezvoltarea mișcării muncitorești din România. Documentele acestui fond conțin date importante despre lupta clasei muncitoare condusă de Partidul Comunist împotriva exploatării capitaliste și pentru o viață mai bună.

Materialul arhivistic atestă că mișcarea muncitorească din România a cunoscut în perioada anilor 1918—1921 un puternic avânt revoluționar. Există numeroase date despre interzicerea și confiscarea manifestelor revoluționare, perchezițiile sediilor organizațiilor cu caracter muncitoresc, urmărirea și arestarea revoluționarilor și alte măsuri luate de autoritățile statului burghezo-moșieresc, în perioada dintre cele două războaie mondiale.

Deosebit de bogate sînt informațiile cuprinse în materialul documentar al acestui fond din perioada 1944—1949. Ele oglindesc aspecte ale politicii P.C.R. pentru refacerea și dezvoltarea economiei naționale în concordanță cu interesele oamenilor muncii, ale apărării și consolidării regimului democrat popular, ale luptei pentru apărarea intereselor de clasă.

Majoritatea documentelor se referă la probleme de ordin economic și în special la agricultură. Sînt date referitoare la : situația însămînțării a lucrărilor de recoltare și a producției de cereale, lucrări de pomicultură, situația pomiculturii și viticulturii, valorificarea produselor agricole, pe piața internă și externă, organizarea de expoziții agricole, cultivarea plantelor tehnice. De asemenea, situații privind proprietățile agricole, precum și date privind reformele agrare din 1864, 1921 și 1945.

Multe dintre aceste materiale oglindesc raporturile de proprietate dintre moșieri și țărani, numeroase obligații ale țăranilor față de marii proprietari de pămînt, prigonirile și abuzurile la care erau supuși din partea moșierilor, sistemul nemiloaselor învoielii agricole. Atît în 1888 cît și în 1907 ță-

rării din județul Vâlcea, lipsiți de pământ s-au ridicat la luptă pentru a-și face dreptate.

Fondul mai conține materiale privind păstoritul oierilor din Transilvania în munții județului Vâlcea.

Un mare număr de documente se referă la activitatea comercială ca : organizarea bilciului de la Rîureni și a târgurilor, organizarea piețelor, reglementarea activității firmelor comerciale, precum și date despre vama de la Cîineni.

Cît privește sectorul industriei, materialul arhivistic oferă date despre primele organizări a unor „stabilimente“ industriale, despre începuturile exploatării și prelucrării lemnului, despre tăbăcării, prelucrarea industrială a vinului, exploatarea țiteiului de la Govora și a salinelor de la Ocne. Găsim informații în legătură cu producția industrială în diferite perioade, efectele crizei generale din 1929—1933, situația grea a muncitorilor, creșterea numărului șomerilor etc.

De asemeni se găsesc date privind: construcția de poduri și drumuri, situația materiilor prime și industriale, accidente de muncă etc.

În domeniul sanitar sînt documente referitoare la luarea de măsuri, pentru asigurarea sănătății publice, situația bolilor sociale epidemice și infecțioase, mortalitatea și natalitatea, organizarea sanitară, spitale, farmacii, igienă și sănătate publică.

Din punct de vedere cultural fondul oferă date privind organizarea de turnee a unor trupe artistice începutul organizării de spectacole de către amatori din județ, aniversarea unor sărbători naționale, organizarea de conferințe la care au participat personalități de seamă ca : Gr. Tocilescu, N. Iorga, M. Sadoveanu, I. Teodoreanu, începuturile și dezvoltarea presei locale, apariția unor societăți și asociații locale culturale, începuturile cinematografilei, înființarea muzeului, bibliotecii și pinacotecii orașului.

În ceea ce privește învățămîntul, arhiva Prefecturii jud. Vâlcea oferă date privind organizarea învățămîntului rural, condițiile grele ale cadrelor didactice, activitatea unor inspectori ca I. L. Caragiale și alții. De asemenea găsim date despre construcții de localuri pentru școală, școlarizarea copiilor, lipsa de manuale școlare, numărul mare de analfabeți etc.

Trebuie amintite și situațiile statistice demografice, economice, culturale etc., precum și documentele referitoare la administrația județeană și organizarea comunală, alegeri de primari, activitatea preturilor și chestiuni de urbanistică.

Anii extremi 1830—1949, u.p. 13354, Inventar 1—7.

BIBLIOGRAFIE :

Istoria României, vol. III. Ed. Acad. R.P.R., București, 1964, p. 943 ; *Județul Vâlcea în Enciclopedia României*, vol. II, p. 505—514 și *Județele României Socialiste*, Ed. Politică, București, 1969, p. 523—533 (prescurtat *Județele României*) și în *Marele Dicționar Geografic al României*, vol. V, București, 1902, p. 753—757.

PRETURILE PLĂȘILOR DIN JUDEȚELE VILCEA ȘI ARGHEȘ

Plasa ca subunitate administrativ teritorială apare în timpul ocupării Olteniei de către austriaci, care împart fiecare județ în patru plăși conduse de ispravnici. Prin reformele lui Constantin Mavrocordat acest sistem este generalizat cu deosebirea că numărul plășilor diferă de la județ la județ, iar în regiunile de deal și munte sînt organizate plaiurile pe baza unei tradiții mai vechi. Plășile erau conduse de zapcii iar plaiurile de către vătafii de plai. Atribuțiile acestora erau în general aceleași: menținerea ordinii, adunarea dărilor, îngrijirea căilor de comunicații pentru buna funcționare a poștelor. Aveau de asemenea îndatoriri judecătorești de primă instanță și făceau oficiul de notariat. În plus vătafii de plai trebuiau să asigure paza frontierei și să controleze vama. După 1831, prin aplicarea Regulamentului Organic, plășile și plaiurile sînt conduse de un subocîrmuitor subordonat ocîrmuirii județului. Pentru ca administrația plășilor și plaiurilor să fie cît mai eficientă, organizarea acestora a suferit modificări succesive schimbîndu-se în cîteva rînduri și denumirea instituției. În timpul revoluției de la 1848 *subocîrmuirea* își schimbă denumirea în *subadministrație de plasă și plai*, denumire reintrodusă în 1857. În 1869 *subadministrațiile* primesc numele de *subprefecturi de plăși și plaiuri* avînd în frunte un subprefect. Prin legea din 1 mai 1904 denumirea instituției se schimbă în *inspectorat comunal* și tot acum se dă titulatura de *plasă plaiurilor*. În 1908 acestei legi i se aduc amendamente schimbîndu-se denumirea instituției în cea de *administrație de plasă*. Legea pentru unificarea administrativă din 14 iunie 1924 schimbă denumirea instituției în *pretură*, sub care funcționează pînă în 1949 cînd iau ființă *comitetele provizorii de plasă* cu atribuții complet diferite. În anul 1950 plășile sînt desființate.

În decursul timpului numărul și întinderea plășilor și plaiurilor din județul Vîlcea a suferit numeroase modificări *.

* Pînă la 1892 județul Vîlcea avea următoarele plăși: Oltețu de Sus, Oltețu de Jos, Oltu, Ocolu-Otăsău, și plaiurile Cozia și Horezu. La 1 noiembrie teritoriul județului a fost împărțit în plășile Cerna de Jos, Cerna de Sus, Mijlocu, Horezu, Ocolu, Oltețu de Jos, Oltețu de Sus, Oltul de Jos, Oltul de Sus, Oltul de Cozia și Horezu. La 20 februarie 1896 se revine la împărțirea existentă în 1892. În 1898 teritoriul județului este împărțit în 18 plăși: Bălcești, Beica, Bistrița, Cerna, Cernișoara, Cozia, Drăgășani, Govora, Horezu, Muntele, Oltețu de Jos, Oltețu de Sus, Oltul, Otăsău, Pesceana, Rîurile, Sasa și Zătreni. În anul 1910

Pretura era organ administrativ pentru un grup mare de comune, pretorul, organ al puterii executive, fiind subordonat prefectului județului, dar numit prin decret. Era însărcinat în primul rând cu îndeplinirea tuturor actelor administrative de interes general și se ocupa cu menținerea ordinii burgheze cu ajutorul poliției administrative comunale; se mai ocupa cu publicarea și executarea legilor și regulamentelor, cu supravegherea școlilor, spitalelor și bisericilor și aplica măsurile de igienă și salubritate pentru combaterea epidemiilor și epizootiilor. În competența lui intrau de asemenea, problemele edilitare, întreținerea drumurilor și podurilor, a rețelei telefonice, supravegherea comerțului, industriei și agriculturii. Pretorul răspundea de organizarea alegerilor comunale, aproba bugetele comunelor, făcea recensământul populației pentru încorporarea în armată, alcătuiua statistici de orice natură, inspecta comunele etc.

Fondurile arhivistice create de plăși păstrate la filiala Arhivelor Statului Rm. Vilcea, provin de la plășile din jud. Vilcea și Argeș. Materialele au fost preluate între anii 1952—1957 de la Direcția generală a Arhivelor Statului (fondurile subcîrmuirilor) și de la sfaturile populare raionale. Nici unul din aceste fonduri nu este păstrat integral. Materialul documentar era înregistrat între 1831—1839 în liste zilnice, iar partea creată după 1908 în registru de intrare-ieșire, care prin lege trebuia să existe la fiecare administrație de plasă. Începînd tot din 1908 arhiva fiecărei plăși se constituie pe probleme.

Reflectînd atribuțiile plășilor ca subunități administrativ-teritoriale, materialul documentar este format din ordine și circulare primite de la prefectură în instrucțiuni, referate, memorii, situații statistice, rapoarte, corespondență etc.

Materialul documentar din fondurile preturilor oferă cercetătorului date relative la principale aspecte sociale, politice, economice și culturale desfășurate pe cuprinsul plășilor.

Distrugerile pricinuite de primul război mondial, jafurile armatei de ocupație, sînt oglindite în corespondența referitoare la stabilirea pagubelor de război și anchetarea celor care au colaborat cu ocupanții. Greutățile prin care a trecut populația în timpul celui de al doilea război mondial, atmosfera de teroare, reies din nenumăratele plîngeri împotriva rechizițiilor abuzive, împotriva creșterii prețului la alimente și produsele de primă necesitate. Atitudinea antirăzboinică din mediul sătesc este înregistrată cu fidelitate de rapoartele lunare privind starea de spirit a populației. O însemnată parte a corespondenței se referă la măsurile luate de regimul burghezo-mosieresc împotriva mișcării muncitorești a sindicatelor și a comuniștilor. În 1922 sînt urmăriți ca suspecți comuniști mai mulți țărani din comunele Titești și Perišani, se iau măsuri împotriva sărbătoririi zilei de 1 Mai. În aceste fonduri găsim liste de ziare și publicații comuniste a căror răspîndire era interzisă.

---

județul este împărțit în 12 plăși: Bălcești, Beica, Cerna, Cernișoara, Cozia, Drăgășani, Govora, Horezu, Muntele, Oltețu de Jos, Oltu, Zătreni. În anul 1926 numărul plășilor se reduce din nou rămînînd numai Bălcești, Cerna, Cozia, Drăgășani, Govora, Horezu, Oltețu, Oltu, Zătreni.

Deosebit de interesante sînt documentele relative la desfășurarea revoluției populare. Pe plan local sînt înlocuiți primarii începînd din noiembrie 1944, iar în unele comune se începe reforma agrară înainte de 6 Martie 1945. În colecție sînt documente privind organizarea alegerilor din 1946, proclamarea Republicii, precum și cele privind naționalizarea principalelor mijloace de producție.

Materialul documentar oferă bogate informații de natură economică. Există numeroase știri referitoare la agricultură și creșterea animalelor, ramuri economice preponderente în aceste locuri. Statisticile oferă date privind suprafețele însămînțate și felul culturilor, livezile, viile, cantitatea recoltelor și distrugerile suferite de acestea de pe urma unor calamități naturale. Pe comune și plase se făceau catagrafii de numărul și felul vitelor, se organizau expoziții, care selecționau cele mai frumoase exemplare pentru expozițiile județene și naționale. Deosebit de interesante sînt datele — din fondurile subocîrmuirilor — privind păstorii transilvăneni care veneau vara în munții din Țara Românească iar toamna se îndreptau spre suhaturile de la Dunăre ca să ierneze oile. Se găsesc știri despre numărul unor întreprinderi și produsele lor (mori, joagăre).

O deosebită atenție se acordă extragerii și comercializării sării de la Oonele Mari, o mare parte a producției fiind exportată în sudul Dunării.

Aceste fonduri oferă date privind dezvoltarea comerțului în plăși și despre comerțul ambulant, bîlciuri și târgurile săptămînale și anuale. Cel mai important este bîlciul de la Rîureni, la care veneau anual negustori din mai multe țări.

Prețioase informații găsim privind repararea și lărgirea drumurilor — mai ales prin prestații — repararea podurilor și menținerea în stare de funcționare a liniilor telefonice. Pretura supnaveghea înfrumusețarea târgurilor și satelor, dirija construcția sediilor primăriilor și a școlilor. Deoarece la școala din Rîmnicu Vîlcea învățau copii din întreg județul, în fondurile subocîrmuirilor găsim date privind susținerea acestei instituții de cultură.

Cu ocazia controalelor efectuate la comune conducătorii plășilor inspectau și școlile, asistau și la inaugurarea unor localuri noi, etc.

Subocîrmuirii erau însărcinați cu răspîndirea presei și adunarea de abonamente pentru primele ziare apărute în Țara Românească după 1829.

Unele documente oferă informații referitoare la diferitele categorii sociale din județ. În fondurile subocîrmuirilor care se ocupau cu adunarea dărilor se găsesc catagrafii ale plugarilor ce plăteau capitația, date privind patentarii, boierii și mazilii cu ierarhia lor.

Un loc aparte îl ocupă catagrafiile țiganilor robi ai mănăstirilor și particularilor.

Tabelele cu populația care era obligată la efectuarea zilelor de prestație în folosul comunei oferă date privind starea materială a acesteia, la fel și tablele cu rechiziții.

La filiala Arhivelor Statului Rm. Vilcea, sînt depuse în prezent următoarele fragmente de fonduri ale subocîrmuirilor și preturilor :

1. Subocîrmuirea plășii Cerna jud. Vilcea.
Anii extremi 1831—1836 ; 1839, u.p. 66, inventar 8.
2. Pretura plășii Horczu jud. Vilcea.
Anii extremi 1920—1948, u.p. 479, inventar 17.
3. Pretura plășii Loviștea jud. Argeș.
Anii extremi 1942—1949, u.p. 115, inventar 11.
4. Subprefectura plășii Ocolu jud. Vilcea.
Anii extremi 1854—1868, u.p. 7, inventar 8.
5. Subocîrmuirea plășii Oltului, jud. Vilcea.
Anii extremi 1833—1837, u.p. 174, inventar 8.
6. Comitetul provizoriu al plășii Oltul jud. Argeș.
Anii extremi 1894—1896 ; 1916 ; 1919—1950 ; u.p. 458, inventar 9.
7. Pretura plășii Oltul de Jos jud. Argeș.
Anii extremi 1918—1929, u.p. 68, inventar 10.
8. Subocîrmuirea plășii Otăsău jud. Vilcea.
Anii extremi 1831—1840 ; 1843—1844 ; 1847 ; 1851—1852 ; 1864, u.p. 215, inventar 8.
9. Subocîrmuirea plășii Rîmnicului jud. Vilcea.
Anii extremi 1831—1837, u.p. 210, inventar 8.
10. Pretura plășii Stoiceni jud. Argeș.
Anii extremi 1944—1945 ; 1947—1948 ; u.p. 6, inventar 16.

BIBLIOGRAFIE :

Istoria României, vol. III, București, 1964, p. 466, 943—944 ; C. C. Giurescu, *Istoria Românilor*, II, partea I, București, 1940, p. 422.

No 1913 / August 13 1848

70

Gratule de felicitare

Domnului nostru administrator al Plășii de Ocol

Prin urmare și întru toate cele ce vor fi în interesul
al Plășii de Ocol să se facă cunoscut tuturor locuitorilor victoria revoluției
din ara noastră, care am răscălat și care ne-au dat
un răsunet atât de mare.

1. Trăiește în libertate, și să se facă înțeleasă că
toți românii sunt liberi și egali în drepturi.
2. Să se organizeze în plăși ca în orașe și sate.
3. Să se organizeze în plăși ca în orașe și sate.
4. Să se organizeze în plăși ca în orașe și sate.
5. Să se organizeze în plăși ca în orașe și sate.

nr. 5019

Prin urmare și întru toate cele ce vor fi în interesul
al Plășii de Ocol să se facă cunoscut tuturor locuitorilor victoria revoluției
din ara noastră, care am răscălat și care ne-au dat
un răsunet atât de mare.

Domnului nostru administrator al Plășii de Ocol

G. B. Bărbulescu

1848

Prin urmare și întru toate cele ce vor fi în interesul
al Plășii de Ocol să se facă cunoscut tuturor locuitorilor victoria revoluției
din ara noastră, care am răscălat și care ne-au dat
un răsunet atât de mare.

1848 august 10. — Administrația Vilcea către Subcîrmuirea de Ocol ca să facă cunoscut tuturor locuitorilor victoria revoluției.

18 d. oct

Umuzgele se la vrandeji eu Pochontiji
in astre Marupo, can pinaca de la la
Kistopi, uspihit ki unakikazia te ecta
spitela vi usupn Utrata Cdm aspt aca
C. Kovicap eu @ E Krimur mi -

Chra C. spinoza se toji kara Daji de
Cop unocane amajji Din kara Kibinje.
Chapino lat usaji i spino, Ka ce ce cui naba
Alria te Cop spi drupte Da a rei buni ha
Kmoceji us -

A. D. Krimur top la cege ~~Dravice~~

Dupa diki Cate tu cop^{ho} angrat
au yep^{ho} hui d'etozije ha Damb
un ed + pla En ha kum top Di D
ge koge hu id Cijji En d'etozije
aaz hui hatur, Cijjed^{ho} Dabun
D'etozije ha D'etozije, Cei Di^{ho} d'etozije
uzte e ha Dabud spino K'lamur
D'etozije d'etozije d'etozije
Eid id Enand hui usaji in cas
ha in Ypamur euz. gijlme
D'etozije hui usaji hui
Eid d'etozije d'etozije

No 5750
Wich 1848. C. Klamur 13

PRIMĂRIA ORAȘULUI RÎMNICU VÎLCEA

În actul dat de Mircea cel Bătrîn din 4 septembrie 1389, apare pentru prima dată menționat ca oraș Rîmnîcu Vîlcea. În decursul vremii, Rîmnîcul a fost organizat și condus de diferite instituții. Printre acestea, Magistratul a exercitat un rol deosebit în viața orașului, fiind înființat în anul 1831 potrivit prevederilor Regulamentului Organic. Instituția și-a schimbat denumirea în funcție de schimbările care au intervenit în organizarea sa.

Magistratul trebuia să se îngrijească de asigurarea, păstrarea și administrarea veniturilor provenite din zeciuiala patentelor, a capitației și a accizelor (taxe pe băutura și pe vite la intrarea în oraș) de la cântarul târgului, măsurarea vaselor de băutura, marcarea măsurilor de capacitate, numerotarea trăsurilor, din embaticuri, amenzi, podărit, taxa drumurilor, ierbărit, impozite pe proprietăți funciare etc. De asemenea, Magistratul se ocupa de aprovizionarea orașului cu diferite produse, stimularea comerțului, întreținerea școlilor de stat și a instituțiilor de sănătate, a secției de pompieri, lua măsuri pentru înfrumusețarea orașului, iluminatul public, coordona construcțiile edilitare, organiza târgurile și administra moșia și proprietățile orașului.

Această instituție controla listele de alegători pentru Camera de Comerț și Camera de Agricultură, centraliza tabelele pentru recrutarea tinerilor și îndeplinea unele obligații de notariat ca eliberări de adeverințe, autentificări de zapise și înscrisuri, legalizări de acte de dobândă, de închirieri, de împrumuturi, de vânzări etc.

În perioada 1864—1949 instituția a funcționat conform legilor administrative în vigoare și a purtat numele de primărie. Atribuțiile și datoriile primarului sau consiliului au evoluat în funcție de necesitățile statului burghez în perioada pînă la preluarea puterii politice de către clasa muncitoare.

Fondul pe perioada 1831—1875 a fost preluat în anii 1951—1956 de la Consiliul popular al orașului Rîmnîcu Vîlcea și de la Direcția generală a Arhivelor Statului.

Restul Arhivei se află în păstrare la Consiliul popular al municipiului Rîmnîcu Vîlcea în bune condițiuni.

Această arhivă conține un bogat material documentar oferind date importante în legătură cu creșterea populației, modul de organizare a orașului pe „văpsele” sau plăși și mahalale, alegerile deputaților din 1857 pentru Divanul ad-hoc și pentru Camera Legislativă, situația birnicilor de patentari

și a proprietarilor de moșii. Documentele privesc și modul de organizare a corporațiilor, a calfelor și ucenicilor.

Despre activitatea comercială găsim numeroase informații. Transporturile de mărfuri erau controlate la intrările și ieșirile din oraș, la bariere unde se percepeau taxe. În oraș se ținea un târg săptămânal, dar cel mai cunoscut este cel anual de la Rîureni, la care se organizau și expoziții industriale.

Intensificarea schimbului de mărfuri duce la creșterea numărului negustorilor și meseriașilor, la apariția unor noi piețe în cartierele orașului, la înmulțirea numărului de prăvălii, magazine, — pentru mărfuri de zalhanale. Magistratul ajută și încurajă pe negustori în exercitarea meseriilor.

Fondul conține și situații de clasificare a comercianților din oraș, a celor care făceau comerț cu alte orașe din țară sau din străinătate. Dezvoltarea continuă a comerțului determină Magistratul orașului Rîmnici să ia măsuri serioase împotriva speculei.

În ceea ce privește industrializarea orașului, găsim informații despre o fabrică de aramă, fabricile de tăbăcărie și cărămidă, Fabrica de oțet, atelierele de lumanări, cazanele de fabricat țuică și nenumăratele mori.

Munca edililor ca și contribuția locuitorilor pentru o bună gospodărire și sistematizare a orașului, pentru construirea și întreținerea podurilor de pe râurile Olt și Olănești, canalizarea și revizuirea canalelor, ca și pentru iluminatul public, asigurarea apei potabile este ilustrată de multe documente.

Infrumusețarea orașului a constituit una din preocupările Magistratului, prin amenajarea unei grădini publice, a parcului „Zăvoi“, și alinierea străzilor centrale.

Un însemnat număr de documente se referă la sprijinul acordat de autoritățile orașului manifestărilor culturale, turneelor artistice, organizarea și dezvoltarea învățământului particular pe lângă biserici, externate, institute, pensioane și a învățământului de stat din această localitate.

Multe informații furnizează materialul documentar în legătură cu problemele medico-sanitare, ca prevenirea și combaterea unor epidemii, asigurarea igienei și sănătății publice, îngrijirea și tratarea bolnavilor în spitalul județean, asigurarea instituțiilor sanitare cu medicamente și instrumentele medicale necesare, despre greutățile întâmpinate de personalul sanitar din cauza reducerilor alocațiilor acordate pentru susținerea spitalelor precum și despre eforturile Magistratului de a obține posturi de medici în oraș.

O importanță deosebită s-a acordat măsurilor pentru prevenirea și întâmpinarea incendiilor, dotarea „comandei de foc“ cu materialul pompieristic necesar, înființarea de rezervoare de apă, întreținerea imobilului pompierilor, a instrumentelor de foc și a animalelor de tracțiune, organizarea unor echipe de coșari etc.

Fondul conține valoroase știri despre sărbătorirea revoluției de la 1848 în oraș, organizarea taberii generalului Magheru, lupta orașenilor pentru Unire, primirea entuziastă a lui Alexandru Ioan Cuza etc.

BIBLIOGRAFIE:

Negulescu Paul, Alexianu George, *Colecțiunea vechilor legiuiri administrative, Regulamentele Organice ale Valahiei și Moldovei*, București, 1944; *Rimnicu Vilcea* în *Enciclopedia României*, vol. II, p. 657—658 și în *Județele României*, p. 525; Lahovary George Ion, *Marele dicționar geografic*, vol. V, București, 1962, p. 245—248.

PRIMĂRIA ORAȘULUI CĂLIMĂNEȘTI

Localitatea Călimănești apare menționată documentar în hrisovul datat la 8 ianuarie (1407) prin care Mircea cel Bătrîn acordă o serie de proprietăți mănăstirii Cozia.

Dezvoltarea acestei așezări este strâns legată de existența izvoarelor minerale. Folosite încă de romani, în evul mediu prin grija călugărilor de la Cozia, apele minerale de la Călimănești își capătă o bine meritată faimă; domni printre care Pătrașcu cel Bun și boieri de tot rangul vin aici să se trateze. În epoca modernă izvoarele de la Călimănești sînt cunoscute și peste granițele țării, doctorul Carol Davilla recomandîndu-le pentru cură împăratului Napoleon al III-lea. În anul 1883 încep lucrările de captare la sursele minerale și construirea unui stabiliment balnear, proprietate a statului, punîndu-se bazele stațiunii balneare moderne.

Prin legea comunelor rurale și urbane din 1864 intră în componența com. Călimănești satele: Gura Văii, Seaca, Țigănia, Călimănești și Căciulata.

Dezvoltarea localității ca stațiune balneară între 1881—1890 prin amenajări și captări de izvoare minerale și prin dezvoltarea urbanistică continuă ce a urmat primului război mondial, face ca în anul 1927 com. Călimănești să fie ridicată la rangul de oraș.

Începînd din anul 1864 organul administrativ local a fost primăria comunală care în urma decretului din 1927 se transformă în *Primăria orașului Călimănești* înlocuită prin reforma din 1949 de *Comitetul provizoriu* al orașului Călimănești, care-și schimbă atribuțiile în funcție de conținutul noii puteri politice. Odată cu noua împărțire administrativă a României din 1950 și pînă în 1968 funcționează *Sfatul popular* al orașului Călimănești înlocuit apoi prin *Consiliul popular*.

Trebuie menționat că din anul 1968 competența teritorială a organului de administrație locală se întinde și asupra fostei comune Jiblea (cu satele Jiblea Veche și Jiblea Nouă).

Atribuțiile Primăriei orașului Călimănești cuprindeau rezolvarea unor probleme economice, financiare, organizatorice, edilitare și social-culturale, toate acestea strîns legate de activitatea stațiunii balneo-climaterice.

Fondul Primăria orașului Călimănești pe anii 1906—1951, a fost preluat de la instituția creatoare în anul 1956. Materialul arhivistic aflîndu-se

grupat în 599 u.p. formează fondul nr. 422 inventariat la nr. 19. Starea de conservare a materialului documentar este bună.

Acest fond cuprinde ordine și circulare primite de la instituțiile administrative centrale și județene, referate, memorii, bugete și acte contabile, devize, planuri de construcție și sistematizare a orașului, autorizații de funcționare pentru diverse firme comerciale, corespondență referitoare la organizarea și dezvoltarea stațiunii balneo-climaterice și a diferitelor servicii ale primăriei, etc. Numărul și varietatea documentelor cuprinse de fond, fac ca informația de natură istorică, economică, socială și culturală să fie bogată.

Pentru perioada celui de al doilea război mondial sînt de remarcat datele referitoare la luptele ce s-au dat cu trupele germane în retragere pe Valea Oltului. Există interesante documente care privesc activitatea sub-filialei Călimănești a Uniunii Patriotice pentru susținerea trupelor române ce luptau pe frontul antihitlerist, sărbătorirea guvernului Dr. Petru Groza, precum și manifestările prilejuite de vizita în localitate a primului ministru.

Din punct de vedere economic sînt de remarcat statisticile agricole cu date privind proprietarii și proprietățile din raza orașului, felul culturilor și producția, corespondența referitoare la reformele agrare din 1921 și 1945.

Volumul cel mai mare de informații este cel legat de acțiunea de modernizare urbanistică a orașului prin construirea de noi vile și hoteluri de stat și particulare între anii 1922—1936, extinderea rețelei electrice, alinierea și pavarea străzii principale, construcția abatorului, halei și amenajarea pieții, înființarea serviciilor specializate de igienă publică. Corespondența cu Societatea Balneară Govora-Călimănești și cu Oficiul Național de Turism relevă activitatea de amenajare a noi izvoare minerale, a capacităților de cazare, rezolvarea problemelor legate de transportul public în stațiune. Mai menționăm preocupări ale Primăriei pentru repararea Școlii primare înființată în 1838 și pentru construirea și darea în folosință a Căminului Cultural în 1939. Asistența socială se reflectă într-un mare număr de documente ca fiind una din principalele activități într-o stațiune de cură și tratament, fiind de remarcat: întreținerea localurilor balneare, a spitalului și Căminului Crucii Roșii.

Anii extremi 1906—1951. 599 u.p.. Inventar nr. 19.

BIBLIOGRAFIE:

Călimănești, în *Marele Dicționar geografic*, vol. II, p. 261—262; Simionescu, I., *Govora și Călimănești*, București, 1933; *Călimănești*, în *Județele României*, p. 525.

PRIMĂRIA ORAȘULUI DRĂGĂȘANI

Prima mențiune documentară a localității Drăgășani apare într-un document cu data de 1535. Vechi târg al Țării Românești așezarea se dezvoltă în strînsă legătură cu renumitele podgorii din regiunea înconjurătoare.

În urma legii comunelor urbane și rurale din 1864 se înființează ca organ al administrației locale *Primăria comunei urbane* (orașului) Drăgășani ce funcționează neîntrerupt pînă în 1949 cînd se înființează *Comitetul provizoriu* al orașului Drăgășani cu atribuții complet diferite. După reforma administrativă din 1950 și pînă în 1967 funcționează aici *Sfatul popular* al orașului Drăgășani înlocuit apoi cu *Consiliul popular* al orașului. Competința teritorială a Primăriei se exercită asupra teritoriului orașului Drăgășani și a cartierelor : Grivița Bîrsanu, Panduri și Momotești, la care se adaugă mai târziu : Valea Caselor, Zărneni și Zlătărei.

Arhiva Primăriei orașului Drăgășani a fost preluată în anul 1971 de la Consiliul popular al orașului Drăgășani și cuprinde 75 u.p. din perioada 1898—1945, starea de conservare fiind bună.

Materialul documentar este format din ordine și circulare primite de la Prefectura județului Vîlcea, Subprefectura Oltul și de la organele de administrație centrală, devize, planuri, contracte, bugete, situații statistice, memorii, corespondență etc.

Deși se păstrează un număr mic de documente, acestea conțin un bogat material informațional privind situația orașului după retragerea ocupației germane (1918), reforma agrară din 1921 și nemulțumirile generate de abuzurile săvîrșite de autorități. Un volum mai mare de date se referă la perioada premergătoare celui de al doilea război mondial și la rezultatele plebiscitului din 24 februarie 1938 pentru votarea noii constituții. O serie de documente se referă la nemulțumirile maselor muncitoare față de măsurile cu caracter represiv luate în timpul dictaturii regale și a celei militaro-fasciste.

Sînt interesante datele economice din situațiile statistice referitoare la producția de struguri și prelucrarea lor, la activitatea atelierelor din localitate.

Activitățile edilitare reprezentate prin construcția Palatului comunal, și a Centralei electrice, pavarea străzilor, amenajarea grădinii publice, aprovizionarea cu apă a orașului, darea în folosință a Băii comunale, precum și

prin ridicarea unui monument închinat eroilor căzuți în primul război mondial.

Repararea școlii, construirea spitalului și a unui cinematograf, preocupări ale Primăriei orașului Drăgășani sînt relevate de o serie de documente ce aparțin acestui fond.

Sînt de remarcate apoi informațiile referitoare la scriitorul Gib Mihăescu care a trăit și muncit în orașul Drăgășani.

Anii extremi 1898—1945, 75 u.p., inventar nr. 881.

BIBLIOGRAFIE:

Documente privind Istoria României, vol. II, București, 1951, p. 182; *Drăgășani* în *Marele dicționar geografic*, vol. III, p. 238—239.

PRIMĂRIA ORAȘULUI GOVORA

Localitatea Govora apare documentar în hrisovul din 1485 septembrie 27. În timpul lui Matei Basarab așezarea intră în istoria culturii românești, ca leagăn al unor cărți tipărite la mănăstirea Govora. După 1880, când încep lucrările de captare la izvoarele minerale de aici, așezarea se organizează în două fracțiuni administrative Băile Govora și Govora sat. Prin legea comurelor rurale și urbane din 1864 ambele devin comune; Băile Govora înglobând cătunele Curăturile, Gătejești, Projila.

Pînă în 1927, localitatea este administrată de *Primăria comunei Băile Govora*. După această dată trecînd la statutul orașenesc, organul de administrație locală devine *Primăria orașului Băile Govora*. În anul 1949 ia ființă *Comitetul provizoriu* al orașului, iar din 1950 Sfatul popular orașenesc Govora-Băi, ale căror atribuții diferă radical de cele ale fostei primării în funcție de conținutul noii puteri politice.

Problemele de a căror rezolvare răspundea primăria, erau de ordin economic, organizatoric, social-cultural și edilitar, legate mai ales de statutul de stațiune balneo-climaterică al localității.

Arhiva Primăriei orașului Băile Govora a fost preluată de la Sfatul popular al orașului Govora-Băi în anul 1952. Fondul cuprinde 740 u.p. din anii 1909—1949, starea de conservare a materialului documentar fiind bună.

Materialul arhivistic se compune din: ordine și circulare ale instituțiilor superioare județene și centrale, deize cu planurile diferitelor construcții și amenajări, situații statistice, liste de alegători, cereri, memorii și plîngeri, corespondență cu societăți furnizoare și diverși particulari, bugete, etc. Informațiile de ordin istoric, economic, social, cultural, ce pot fi desprinse din aceste categorii de materiale de arhivă sînt bogate și variate.

O seamă de documente se referă la urmările reformei agrare din 1921 și ale egilor de asanare a datoriilor agricole.

Fondul prezintă de asemeni date referitoare la reforma agrară din 1945 și la activitatea Frontului Unic Muncitoresc. Economia orașului și a regiunii înconjurătoare este strîns legată de activitatea stațiunii balneare. Informațiile în acest sens cuprinse în situații statistice se referă la proprietățile agricole și producția lor, la activitatea întreprinderilor comerciale și la evo-

luția prețurilor pe piață, precum și la activitatea de producție a societății — „Gazu-Govora“ ce exploata câteva sonde de petrol în apropierea orașului.

Deosebit de bogată este corespondența cu Societatea balneară Govora-Călimănești în legătură cu măsurile de îmbunătățire a activității stațiunii prin noi captări de izvoare și organizarea de noi forme de tratament.

Preocupări deosebite ale primăriei remarcate în materialul arhivistic, sînt legate de dezvoltarea edilitară a orașului prin construcția de noi vile, amenajarea parcului public, a străzilor, halei și a pieții, precum și pentru întreținerea șoselei Halta-Govora — Băile-Govora.

Fondul mai conține date relative la activitatea organizațiilor de asistență socială locală IOVR, Crucea Roșie, la întreținerea spitalului din localitate și la organizarea serviciului veterinar.

O serie de date se referă la repararea și întreținerea școlii din localitate și la organizarea unor acțiuni culturale și sportive pentru vizitatorii sosiți în stațiune.

Anii extremi 1909—1949, u.p. 740, inventar 20.

BIBLIOGRAFIE.

Govora în *Marele dicționar geografic*, vol. III, p. 617—618; Simionescu, I., *Govora și Călimănești*, București, 1933.

PRIMĂRIA ORAȘULUI OCNELE MARI

Apărută documentar într-un document datat în anii (1409—1418) așezarea de la Ocnele Mari avea încă din timpul lui Mircea cel Bătrîn rangul de târg, locuitorii ocupându-se în mare parte cu exploatarea și comercializarea sării. Localitatea cuprindea și cătunele Buda, Cosota, Făcăi și Gura Suhașului. Pînă la Regulamentul Organic, la conducerea târgului se aflau 12 pîrgari aleși dintre notabilitățile locului. Odată cu punerea în aplicare a legislației din 1832, administrația locală este preluată de către un magistrat. În perioada 1864—1949 funcționează sub denumirea de *Primăria orașului Ocnele Mari*.

Fondul Primăria orașului Ocnele Mari preluat de la Direcția generală a Arhivelor și Consiliul popular al județului Vâlcea conține 1578 u.p. din perioada 1832—1947. Starea de conservare a materialului arhivistic este în general bună.

Materialul documentar este compus din : ordine, circulare, corespondență, memorii și rapoarte, devize, bugete, autorizații de funcționare pentru diferite întreprinderi comerciale, liste de alegători, ștate de salarii etc.

Informațiile cuprinse de aceste categorii de materiale sînt deosebit de bogate cuprinzînd date economice, politice și social-culturale.

Referitor la călătoria domnitorului Gheorghe Bibescu din 1844 în jud. Vâlcea, arhiva Primăriei Ocnele Mari conține date referitoare la repararea drumului comunal, înfrumusețarea orașului și organizarea primirii domnitorului.

În cursul anului 1848 sînt consemnate evenimentele legate de declanșarea și desfășurarea revoluției : sfințirea steagurilor, participarea măglașilor de la Saline la revoluție și măsurile pentru aprovizionarea taberei de la Rîureni.

Este de menționat răsunetul Unirii Principatelor și al reformelor din timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, căruia locuitorii îi aduc prinos de recunoștință. Deosebit de interesante sînt datele referitoare la desfășurarea plebiscitului din 2 mai 1864 și la frământările ce urmează detronării lui Cuza. Găsim de asemeni știri referitoare la incendiul din 1891 care a cuprins aproape tot orașul distrugînd și o parte din localul primăriei, în care se afla arhiva. Sînt de remarcat apoi date relative la recrutările și rechizițiile din timpul primului război mondial și la ocupația germană.

Din punct de vedere economic acest fond prezintă în afară de datele relative la agricultură și producția agricolă din zona orașului și prețioase informații în legătură cu exploatarea și comercializarea sării de la Ocnele Mari. Aspecte interesante se desprind și din modul de aplicare a reformelor agrare din 1864, 1921 și 1945.

Materialul documentar oferă ample informații privind unele acțiuni edilitare ca : refacerea drumurilor și podurilor de pe teritoriul târgului, lucrările de înfrumusețare și iluminat a străzilor principale, construirea noului local al primăriei, înlăturarea pagubelor pricinuite de inundații și incendii. Interesante sînt datele privind construcția căii ferate Rîureni-Ocnele Mari și a Pavilionului balnear pentru băi sărate.

Arhiva conține date privind îndeplinirea atribuțiilor Primăriei Ocnele Mari : paza orașului organizarea „comenzii de foc“, aprovizionarea populației cu produse agroalimentare, tutelarea activității școlilor și bisericilor, fixarea prețurilor maxime pe piață.

Fondul conține date privind construirea unor noi localuri de școală în 1843 și 1905, la răspîndirea ziarului „Curierul Românesc“, la inițierea și desfășurarea unor acțiuni culturale de către cadrele didactice și elevii școlilor primare din localitate, la manifestațiile prilejuite de sărbătorirea unor evenimente de importanță națională.

După 1850 poate fi urmărită activitatea doctorului din localitate, organizarea serviciului sanitar, construirea unui dispensar. Se pot găsi numeroase date privind evoluția bolilor contagioase și starea sanitară proastă a populației.

Anii extremi 1832—1942 ; u.p. 1578, inventar 21.

BIBLIOGRAFIE :

Ocnele Mari în Județele României, p. 525 ; Aurora Ilicș, *Știri în legătură cu exploatarea sării în Țara Românească pînă în ceacul al XVIII-lea în Studii și materiale de Istorie Medică*, 1956, I, p. 155—197.

PRIMĂRII COMUNALE

Primăriile comunale apar în urma legii administrative din 1864 ca organe ale puterii executive în cadrul unei comune. Comuna se compunea dintr-un număr de sate apropiate, al căror centru administrativ îl constituia de obicei cel mai dezvoltat dintre ele. Primăria comunală ca instituție de administrație locală se ocupa de rezolvarea problemelor : administrative, organizatorice, economice, politice, sociale și culturale, fiind subordonată subprefecturii de plasă sau plai.

În ceea ce privește statutul de funcționare al primăriilor comunale și competența lor teritorială, survin o serie de modificări¹. În forma de primărie comunală această instituție de administrație locală funcționează din 1864 și pînă în 1949 cînd este înlocuită de Comitetul executiv provizoriu, transformat în 1950 în Sfat popular comunal. După 23 august 1944, în funcție de conținutul noii activități atribuțiile acestei instituții se deosebesc fundamental de cele ale fostei primării slujind înfăptuirii importantelor acte revoluționare.

În Arhivele Statului Vîlcea a fost preluat materialul documentar creat de 52 primării comunale în perioada 1865—1950 ; trebuie arătat că o parte din arhiva primăriilor comunale de pe raza județului Vîlcea se află în posesia consiliilor comunale respective.

Fragmentele de fonduri ce aparțin acestei colecții cuprind : ordine și circulare, procese verbale, bugete catagrafii, hotărnicii, corespondență etc.

Materialul arhivistic prezintă importanță datorită bogăției de informații. Pot fi găsite date referitoare la reformele agrare și urmările lor, învoielile agricole și nemulțumirile generate de acestea.

Statisticile agricole cuprind : informații relative la proprietatea agricolă și evoluția ei, producția agricolă și felul culturilor. Alături de aceste date materialul cuprinde și informații referitoare la înființarea băncilor populare și funcționarea lor, stringerea impozitelor și alcătuirea bugetelor comunale. Un important volum de date prezintă operațiunile de recrutare, re-

¹ În județul Vîlcea conform : lucrării — *Indicator al comunelor urbane și rurale din regatul României*, București 1896, existau 166 com. rurale ; după modificările administrative de după 1900, în 1910 funcționează 113 comune, pentru ca după legea de unificare din 1926 să existe un număr de 128 comune rurale.

chizițiile pentru armată din timpul celor două războaie mondiale, informații despre ocupația germană din timpul primului război mondial.

Colecția cuprinde informații privind acțiunile edilitare : repararea drumurilor și podurilor comunale, construcțiile și întreținerea localurilor de școală, a bisericilor și căminelor culturale.

Din punct de vedere cultural materialul arhivistic oferă date privind : organizarea manifestărilor culturale-artistice, înființarea de coruri, activitatea căminelor culturale.

În domeniul sanitar, în colecție găsim informații privind : evoluția epidemiilor, mortalitatea și natalitatea, organizarea sanitară. Documentele oferă și situații statistice privind : ocupația locuitorilor, întreprinderile industriale și comerciale, știința de carte, producția agricolă, pomicolă, creșterea vitelor, situații demografice, alegerile comunale, etc.

Colecția de fonduri „*Primării comunale*“, cuprinde fragmente din arhivele create pe teritoriul județelor Vâlcea și Argeș, care intră în prezent în componența județului Vâlcea.

Primăria comunei Băbeni	— 1930—1945	— 17 u.p.
” ” Bălcești	— 1925—1931	— 5 u.p.
” ” Bercioiu	— 1922—1945	— 16 u.p.
” ” Berislăvești	— 1916—1949	— 28 u.p.
” ” Bîrsoiu	— 1922—1940	— 16 u.p.
” ” Bleici	— 1917—1938	— 19 u.p.
” ” Blidari	— 1917—1949	— 18 u.p.
” ” Boșoara	— 1941—1949	— 8 u.p.
” ” Bratia	— 1928—1937	— 10 u.p.
” ” Brezoi	— 1930—1944	— 18 u.p.
” ” Budești	— 1917—1947	— 40 u.p.
” ” Bulimanu	— 1926—1928	— 4 u.p.
” ” Bumbuiești	— 1926—1939	— 5 u.p.
” ” Călinești	— 1930—1944	— 13 u.p.
” ” Căzânești	— 1883—1948	— 935 u.p.
” ” Căineni Mari	— 1932—1947	— 15 u.p.
” ” Corbi Măgureni	— 1864—1873	— 126 u.p.
” ” Costești	— 1864—1942	— 13 u.p.
” ” Cremenari-Flămînda	— 1864—1865	— 1 u.p.
” ” Cremenari-Moșteni	— 1925—1941	— 10 u.p.
” ” Dăești-Băbuiesti	— 1932—1946	— 11 u.p.
” ” Dăngești	— 1918—1939	— 7 u.p.
” ” Fedeleșoii	— 1888—1946	— 40 u.p.
” ” Galicea	— 1921—1939	— 21 u.p.
” ” Goranu	— 1926—1945	— 14 u.p.
” ” Govora Sat	— 1910—1950	— 336 u.p.
” ” Greci	— 1893—1929	— 5 u.p.

”	”	Inătești	— 1865—1871	— 14 u.p.
”	”	Jiblea	— 1917—1949	— 184 u.p.
”	”	Malaia	— 1934—1948	— 56 u.p.
”	”	Mihăești	— 1913—1948	— 184 u.p.
”	”	Olanu	— 1921—1938	— 16 u.p.
”	”	Racovița	— 1937—1948	— 11 u.p.
”	”	Rădăcinești	— 1926—1938	— 9 u.p.
”	”	Runcu	— 1916—1947	— 215 u.p.
”	”	Sălătrucel	— 1927—1942	— 13 u.p.
”	”	Scheiu	— 1894—1939	— 11 u.p.
”	”	Șimnic	— 1929—1938	— 10 u.p.
”	”	Stoiceni	— 1921—1942	— 25 u.p.
”	”	Stoilești	— 1921—1940	— 15 u.p.
”	”	Sirineasa	— 1930—1937	— 6 u.p.
”	”	Titești	— 1901—1942	— 10 u.p.
”	”	Trepteni	— 1922—1937	— 9 u.p.
”	”	Trepteni- Vitomirești	— 1928—1938	— 11 u.p.
”	”	Vlădești	— 1868—1943	— 136 u.p.
”	”	Voineasa	— 1929—1947	— 11 u.p.

LEGIUNEA DE JANDARMI VILCEA

Prin legea din 1 septembrie 1893 se înființează Jandarmeria rurală care înlocuiește serviciul călărașilor și straja de garnizoană a cărei menire este de a veghea în comunele rurale la siguranța statului și menținerea ordinii burgheze, aplicarea legilor statului burghez, de a păzi căile de comunicații și de a face poliție judiciară. Corpul de jandarmi era organizat militarmente și era pus sub comanda unui inspectorat general subordonat Ministerului de Interne, iar pentru problemele de natură juridică Ministerului Justiției.

În fiecare județ se înființează câte o companie de jandarmi, comandată de un ofițer cu sediul în orașul de reședință. Compania era împărțită în plutoane care își exercitau autoritatea într-o plasă, iar plutoanele erau împărțite în secțiuni care cuprindeau mai multe comune. Corpul de jandarmi a fost reorganizat de mai multe ori în decursul existenței sale. Astfel în 1908 se înființează posturi de jandarmi în toate comunele, iar în orașul de reședință se organizează o companie mobilă cu un efectiv de 200 de oameni pentru a interveni unde este nevoie. Modificări esențiale în organizarea jandarmeriei sînt aduse prin legea din 24 martie 1929, cînd denumirea instituției se schimbă în *Legiunea de jandarmi Vilcea*, subordonată unui inspectorat regional al jandarmeriei. În subordinea legiunii erau secțiile de jandarmi, iar acestora li se subordonau direct posturile de jandarmi. Această organizare se menține pînă în 1948 cînd prin decretul din 23 ianuarie jandarmeria se desființează.

Atribuțiile jandarmilor erau numeroase, avînd misiuni de pază, cercetare polițienească și represivă. În competența jandarmeriei intrau: prevenirea informațiilor referitoare la siguranța statului, cercetarea și urmărirea tuturor infracțiunilor prevăzute în legile civile, militare și în ordonanțele autorităților locale.

Jandarmii aveau misiunea să prindă infractorii, să adune și să păstreze probele, să dreseze actele.

Din materialul arhivistic creat de Legiunea de jandarmi Vilcea s-a păstrat un fragment de fond, dintre anii 1941—1948, în cantitate de 1,30 m.l., constituit din dosare care cuprind circulare generale, ordine, dări de seamă, procese verbale de constatare, rapoarte, corespondență cu alte instituții.

Legiunea Jandarmi Vilcea
POSTUL JANDARMI BUJORENI
Bujoreni, 1944
1944

ORDIN CIRCULAR NO 7447

Din 24 Iulie 1944

Pe traseul Sibiu-P.Olt este instalat cablul German telefonic, dela care silele trecute pe teritoriul sectiei Bresoia si al sectiei Zivideni, s'a taiat si furat cauzand intrerupandu-se legatura.

Cablul german a fost taiat pe teritoriul postului Orlesti chiar la cativa metri departare de podul Nisiposoa, pod care este pazit de santineli si care nu a vizat absolut nimic, oga serviciu face.

Comandamentul German a adus cazul la cunostinta Inspectoratului Jand. care a ordonat telefonic descoperirea hoților, iar in caz contrar șeful sectiei și cel al postului vor suferii grave consecințe.

In aceasta privinta legiunea va mai da ordine și va comunica și ordinele Inspectoratului JI Jd.

Cu toate acestea, aceste furturi comise denotă o lipsă completă de pază și siguranță a firului german din partea posturilor.

Imediat contact cu posturile germane de pază și cu al de comenzi să procedați imediat la cercetări serioase pentru prinderea autorilor.

Imediat ca măsură mai severă de pază și siguranță organizați patrulări speciale, să se facă pândă în anumite puncte pentru a pune mâna pe acei care înțeleg să saboteze interesele glo. ale țării și aliatului german.

Aveți cea mai mare răspundere în această privință și tratați chestiunea cu toată severitatea, ocoli riscați să vi se ia comanda.

ȘI ȘI. Bobescu a ordonat cea mai sârmă virilență pentru paza firului german și hoților să fie imediat prinși și trimiși direct la curtea marțială Craiova.

Comandantul Legiunii Jand. Vilcea
Maj. *[Signature]*
Lucea cunostinta
Șeful J. Jand. Vilcea
[Signature]

1944 iulie 24. — Ordin circular al Legiunii de jandarmi Vilcea către unitățile din subordine pentru prinderea sabotorilor care au tăiat cablul special german în mai multe puncte.

Postul de jandarmi Bujoreni,
Dos. 1/1944. n. 137.

Materialele documentare oferă cercetătorului date interesante privind viața socială și politică din deceniul cinci al secolului XX în județul Vâlcea.

Majoritatea informațiilor se referă la situația grea a maselor populare în timpul celui de al doilea război mondial, la nemulțumirile datorate scăderii nivelului de trai, la rechizițiile forțate, prelungirea zilei de lucru. Notele informative vorbesc despre starea de spirit antirăzboinică, despre acțiunile concrete îndreptate împotriva dictaturii antonesciene. Persoanele urmărite de jandarmi sînt comuniști, muncitori, neprezențați la încorporare și dezertorii. Unele materiale documentare se referă la întîrzierea executării unor comenzi militare în întreprinderi, la întreruperea liniilor telefonice, care asigurau comunicațiile trupelor germane.

Alte documente se referă la acțiunile desfășurate în timpul insurecției naționale antifasciste de către trupele române pentru dezarmarea militarilor germani în județul Vâlcea. În materialele de după 23 August 1944, este oglindită lupta pentru democratizarea instituțiilor, pentru cucerirea puterii. Înlocuirea primarilor antonescieni, modul de înfăptuire al reformei agrare, starea de spirit a populației, activitatea partidelor politice în preajma alegerilor din 1946 sînt subiecte ale notelor informative și rapoartelor. O altă categorie de informații sînt cele ce se referă la supușii străini.

Anii extremi 1940—1948, 32 u.p. Inventar 780.

BIBLIOGRAFIE:

Hamangiu C., *Codul general al României*, vol. II, p. 1098 s și urm.; vol. III, p. 723 și urm.; vol. XVII, p. 274 și urm., 497 și urm.; vol. XXVII, p. 1690 și urm.

POSTURI DE JANDARMI

Posturile de jandarmi se înființează în comunele județului Vâlcea prin efectul legii din 18 martie 1908. Prin legea din 24 martie 1929 modul de organizare al posturilor de jandarmi se îmbunătățește, atribuțiunile lor sînt mai bine precizate, li se sporește efectivul. În ierarhia organizării jandarmeriei, posturile de jandarmi erau ultima verigă a aparatului de represiune, subordonate secțiilor de jandarmi (care își exercitau autoritatea asupra mai multor posturi) prin care se menținea legătura cu Legiunea de jandarmi Vâlcea. În anul 1948 prin decretul nr. 25 al Marii Adunări Naționale, jandarmia rurală este desființată fiind înlocuită cu miliția.

În atribuțiunile posturilor de jandarmi intrau ca misiuni ordinare prevenirea infracțiunilor, paza drumurilor și țărinilor, adunarea probelor și dresarea actelor necesare justiției în caz de delict, paza și transferarea arestaților. Ca serviciu extraordinar, jandarmii trebuiau să ajute pe funcționarii vamali la stîrpirea contrabandei, pe agenții silvici pentru combaterea furturilor din păduri și a braconajului, pe agenții fiscali la încasarea contribuțiilor, pe portărei la executarea mandatelor judecătorești.

La filiala Arhivelor Statului Vâlcea se păstrează fragmente din fondurile create de unele posturi de jandarmi din județul Vâlcea și Argeș. Materialul documentar cuprinde circulare, ordine de urmărire, procese verbale, dări de seamă, note informative, anchete, reclamații, declarații, corespondență etc. Starea de conservare este foarte bună.

Unele documente oferă date privind starea de spirit a populației din mediul rural în preajma izbucnirii celui de al doilea război mondial și în timpul desfășurării acestuia. Cu toate abuzurile și silniciile autorităților locale se întilnesc multe cazuri de împotrivire a țăranilor la rechiziții, la predarea cotelor din produsele agroalimentare.

O altă categorie de documente se referă la urmărirea activității, desfășurate de comuniști, uteciști și alte organizații democrate. În mai multe comune se înființează secțiuni ale Ligii muncii, care participă la alegerile din 1933, dar autoritățile interzic această organizație, iar posturile de jandarmi confiscă documentele secțiunilor.

În timpul războiului sînt urmăriți îndeaproape cei suspectați pentru activitate comunistă și antifascistă. Posturile de jandarmi din județul Vâlcea au ca misiune permanentă identificarea și prinderea persoanelor care au sa-

botat de mai multe ori telecomunicațiile germane, prin tăierea liniilor telefonice de Valea Oltului.

Materialele de după 23 August 1944 oglindesc lupta dusă pentru cucerirea puterii pe plan local de către forțele democratice, modul în care s-a înfăptuit reforma agrară, care în unele comune a început înainte de a fi legiferată. Notele informative descriu pe larg activitatea desfășurată de partidele politice în preajma alegerilor din noiembrie 1946, modul în care s-au desfășurat acestea, atitudinea populației sătești față de transformările revoluționare, prin care trecea țara. La filială se găsesc următoarele fonduri :

1. Postul de jandarmi Bărbătești județul Vilcea,
Anii extremi 1931—1935, 1940, u.p. 13, Inventar 782.
2. Postul de jandarmi Berislăvești județul Argeș,
Anii extremi 1939—1940 ; 1944 u.p. 6, Inventar 783.
3. Postul de jandarmi Blidari județul Argeș,
Anii extremi 1930—1937 ; 1941—1942 ; 1945 u.p. 17, Inventar 784.
4. Postul de jandarmi Boișoara județul Argeș,
Anii extremi 1931 ; 1933—1945 ; 1947—1948 ; u.p. 36, Inventar 785.
5. Postul de jandarmi Brezoi județul Vilcea,
Anii extremi 1931—1938 ; 1941—1948 ; u.p. 143, Inventar 786.
6. Postul de jandarmi Budești județul Argeș,
Anii extremi 1932 ; 1934—1941 ; 1943—1948 u.p. 73, Inventar 787.
7. Postul de jandarmi Bujoreni județul Vilcea,
Anii extremi 1935—1948 ; u.p. 28, Inventar 788.
8. Postul de jandarmi Bunești județul Vilcea,
Anii extremi 1947—1948, u.p. 22, Inventar 789.
9. Postul de jandarmi Căzănești județul Vilcea,
Anii extremi 1945—1948 u.p. 59 Inventar 790.
10. Postul de jandarmi Cîineni județul Vilcea,
Anii extremi 1931—1937 ; 1939—1948 u.p. 111, Inventar 791.
11. Postul de jandarmi Dăești județul Argeș,
Anii extremi 1936 ; 1944—1948 u.p. 20, Inventar 792.
12. Postul de jandarmi Golești județul Argeș,
Anii extremi 1947—1948 u.p. 14, Inventar 793.

13. Postul de jandarmi Goranu județul Argeș,
Anii extremi 1932—1933 ; 1936—1948 u.p. 98, Inventar 794.
14. Postul de jandarmi Govora județul Vâlcea,
Anii extremi 1944—1945 u.p. 3, Inventar 795.
15. Postul de jandarmi Gușoeni județul Vâlcea,
Anii extremi 1948 u.p. 1, Inventar 796.
16. Postul de jandarmi Jiblea județul Argeș,
Anii extremi 1931—1948 u.p. 153, Inventar 797.
17. Postul de jandarmi Mălaia județul Vâlcea,
Anii extremi 1931 ; 1934—1940 ; 1942—1948 ; u.p. 21, In-
ventar 798.
18. Postul de jandarmi Milcoiu județul Argeș,
Anii extremi 1934—1936 ; 1938—1939 ; 1943—1948 ; u.p. 40.
Inventar 799.
19. Postul de jandarmi Nemoiu județul Vâlcea,
Anii extremi 1948 u.p. 1, Inventar 800.
20. Postul de jandarmi Olănești județul Vâlcea,
Anii extremi 1931 ; 1935—1948 ; u.p. 132, Inventar 801.
21. Postul de jandarmi Păușești Măglași județul Vâlcea,
Anii extremi 1931 ; 1935—1948 ; u.p. 132, Inventar 801.
22. Postul de jandarmi Perișani județul Argeș,
Anii extremi 1939—1940 ; 1944—1945 ; u.p. 9, Inventar 803.
23. Postul de jandarmi Racovița județul Argeș.
Anii extremi 1944—1945 u.p. 5, Inventar 804.
24. Postul de jandarmi Titești județul Argeș,
Anii extremi 1931—1937 ; 1940—1948 ; u.p. 68, Inven-
tar 805.
25. Postul de jandarmi Urși județul Vâlcea,
Anii extremi 1947—1948 u.p. 3, Inventar 806.
26. Postul de jandarmi Voineasa județul Vâlcea,
Anii extremi 1931—1948 u.p. 125, Inventar 807.

BIBLIOGRAFIE :

Vezi Legiunea de jandarmi Vâlcea.

COMISARIATUL DE POLIȚIE AL ORAȘULUI RM. VÎLCEA

Poliția orașului Rm. Vîlcea a luat naștere prin aplicarea Regulamentului Organic. În urma legilor din 17 aprilie 1877 și 12 ianuarie 1878 în localitate se înființează un comisariat de poliție. Prin Regulamentul de funcționare al serviciului polițienesc din 1904 și mai apoi prin legea Poliției generale a Statului din 21 iulie 1929 se fixează atribuțiile acestui organ represiv : apărarea proprietății, prevenirea infracțiunilor civile și politice, sprijinirea operei de asistență socială, menținerea ordinii de stat burgheze ; colaborarea cu Siguranța generală pentru urmărirea și prevenirea acțiunilor îndreptate împotriva statului burghez. Comisariatul de Poliție Rm. Vîlcea funcționează neîntrerupt pînă în anul 1948. În baza decretului nr. 28 publicat în *Monitorul oficial* din 23 ianuarie 1949 ia ființă Militia populară, o instituție complet nouă, cu atribuții total diferite de cele ale fostei poliții, menită să apere interesele poporului.

Arhiva Poliției orașului Rm. Vîlcea a fost preluată în anul 1952 și cuprinde 640 u.p. din perioada 1928—1949, starea de conservare a materialului documentar fiind bună.

Fondul cuprinde : ordine și circulare, note informative, corespondență, procese verbale, mandate de arestare și urmărire, acte contabile, autorizații de funcționare pentru întreprinderile comerciale și de transport, situații statistice etc.

Materialul documentar este bogat în ceea ce privește informațiile referitoare la rezistența maselor față de măsurile antidemocratice luate de guvernanții în anii dictaturii regale și antonesciene. Sînt cuprinse de asemenea date privind recrutările și concentrările premergătoare celui de al doilea război mondial, rezistența la încorporare, dezertori, organizarea pregătirii premilitare a tineretului, și acțiunile îndreptate împotriva acestei forme de militarizare a țării.

Materialul arhivistic conține informații privind urmărirea comuniștilor ce răspîndesc ziare și publicații cu caracter revoluționar, activitatea organizațiilor legale și ilegale create și îndrumate de P.C.R., care existau în județul Vîlcea. Sînt de remarcat datele privind manifestațiile antifasciste prilejuite de ridicarea în orașul Rm. Vîlcea a statuii primului ministru I. Gh. Duca ucis de bandele legionare. Notele informative cuprind o sferă largă de probleme politice și sociale, de la starea de spirit a populației, pînă

la manifestările cu caracter politic. Sînt relatate acțiunile antifasciste, urmărirea comuniștilor și pătrunderea ideilor comuniste în rîndul tineretului, victoria insurecției naționale antifasciste, generalizarea mișcării sindicale în toate întreprinderile din oraș, răspîndirea ziarului „*Viața Sindicală*”, realizarea reformei agrare și democratizarea aparatului de stat.

Materialul arhivistic din acest fond mai cuprinde date cu privire la dezvoltarea transporturilor publice și particulare, apariția și dezvoltarea unor întreprinderi comerciale, starea igienică a întreprinderilor comerciale și industriale, înființarea economatelor, acțiuni de stăvilire a speculei.

Știrile referitoare la viața culturală a orașului și județului sînt legate de retragerea sau acordarea dreptului de scenă unor actori sau trupe teatrale la aprobarea și controlarea manifestărilor artistice din localitate.

Anii extremi 1928—1949, 640 u.p., Inventar 809.

BIBLIOGRAFIE:

Hamangiu C., *Codul general al României*, vol. XVII, 1929, p. 677 și urm.

COMISARIATUL DE POLIȚIE AL ORAȘULUI DRĂGĂȘANI

În orașul Drăgășani ia ființă un Comisariat de Poliție în urma aplicării legilor de organizare a poliției statului din 1877 și 1878. Între 1832 și 1877 a funcționat în localitate un polițai al orașului. Atribuțiile Comisariatului de poliție înscrise în *Regulamentul de funcționare al serviciului polițienesc* din 1904 sînt definitive prin *Legea Poliției generale* din 1929, acesta fiind un instrument în mîna statului burghez.

Comisariatul de Poliție Drăgășani funcționează pînă în anul 1948 cînd este înlocuit prin miliția orașului avînd atribuții complet diferite, în funcție de conținutul nou al puterii de stat. Arhiva Comisariatului de Poliție al orașului Drăgășani pe anii 1930—1950 a fost preluată în 1955 de către Arhivele Statului Vîlcea. Materialul documentar cuprinde 497 u.p., starea lui de conservare fiind bună.

Arhiva este formată din ordine și circulare, anchete, mandate de urmărire și arestare, note informative, corespondență, situații statistice etc.

Informațiile cuprinse în fond se referă la: mobilizările și concentrările din anii premergători celui de al doilea război mondial, rezistența la încorporare, neprezentarea tinerilor la pregătirea premilitară, rechiziții, pregătirea populației civile pentru apărarea pasivă, urmărirea, prinderea și arestarea luptătorilor antifasciști și a militanților revoluționari.

Deosebit de interesante sînt datele referitoare la mișcarea comunistă și muncitorească. În anii crizei generale din 1929—1933 documentele acestui fond relevă activitatea mișcărilor de protest din localitate, și județ. Sînt urmărite îndeaproape elementele suspecte pentru activitate comunistă și se iau măsuri pentru suprimarea încercărilor activiștilor P.C.R. și U.T.C. de a desfășura acțiuni revoluționare. Poate fi remarcată de asemeni activitatea propagandistică vie a elementelor muncitorești progresiste pentru alegerile în Camera de muncă Craiova la care participau și reprezentanți ai Frontului Democrat-Muncitoresc.

Materialul documentar cuprinde informații prețioase în legătură cu acțiunile de protest declanșate de Sindicatul podgorenilor împotriva scumpirii traiului și de Sindicatele meseriașilor locali împotriva schimbărilor aduse legii asigurărilor sociale.

Fondul cuprinde și o serie de date economice referitoare la funcționarea unor întreprinderi comerciale și ateliere, evoluția prețurilor pe piață, dezvoltarea și modernizarea transporturilor.

Nº 24916

Confidențial Personal

1930 Noiembrie 3.

Politia Oraşului R. Vaslui
Biroul Siguranţei
Către
Comisarul de Poliţie Drăgăşani.

Având în vedere a vă învintu mai jos, în copie, ordinul tele-
grafic emis pe 28.11.1930, prin Ministerul 1930, al Ministerului de
Interne, Direcţiunea Generală a Poliţiei, referindu-se la sărbătorile
pe care măsurile necesare pentru întornerii ordinatăre şi asigurarea ordinii
în Oraşul Vaslui în ziua de 7 Noiembrie 1930.

Crece constatările şi informaţiuni voştre faţă de legătură cu săr-
bătorile zilei de 7 Noiembrie, ne vor fi comunicate în scris de îndată.
Vă rugăm a ne confirma promisiunea prezentului ordin
şi a ne comunica măsurile luate.

Seful Poliţiei
L. Sauer

1930
1930 711115

scutul Roşu

Având în vedere a vă învintu mai jos, în copie, ordinul tele-
grafic emis pe 28.11.1930, prin Ministerul 1930, al Ministerului de
Interne, Direcţiunea Generală a Poliţiei, referindu-se la sărbătorile
pe care măsurile necesare pentru întornerii ordinatăre şi asigurarea ordinii
în Oraşul Vaslui în ziua de 7 Noiembrie 1930.
Crece constatările şi informaţiuni voştre faţă de legătură cu săr-
bătorile zilei de 7 Noiembrie, ne vor fi comunicate în scris de îndată.
Vă rugăm a ne confirma promisiunea prezentului ordin
şi a ne comunica măsurile luate.

Seful Biroului de Siguranţă
Comisar
A. N. Mădări

Copie

- 1) În vederea sărbătoririi zilei de sărbătoare, în ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 2) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 3) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 4) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 5) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 6) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 7) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 8) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 9) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 10) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 11) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 12) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 13) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 14) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 15) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 16) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 17) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 18) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 19) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:
- 20) În ziua de 7 Noiembrie, în oraşul Vaslui, se vor lua următoarele măsuri:

1930 noiembrie 3. — Ordinul circular al Ministerului de Interne cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru împiedicarea sărbătoririi zilei de 7 Noiembrie.

Comisariatul de poliţie al oraşului
Drăgăşani,
Dos. 1/1930, p. 241.

În ceea ce privește latura social-culturală a vieții orașului, ea este remarcată în rapoartele înaintate comisarului șef cu privire la starea de spirit a populației, situația igienică a orașului și întreprinderile sale precum și la organizarea unor manifestări artistice, sărbătoriri prilejuite de evenimente istorice naționale.

Anii extremi 1930—1950, 497 u.p., Inventar nr. 810.

BIBLIOGRAFIE:

Hamangiu C., *Codul general al României*, vol. XVIII, 1929, p. 677 și urm.

DETAȘAMENTE DE POLIȚIE

Prin *Legea Poliției generale din 21 iulie 1929* în comunele urbane se constituie detașamente de poliție.

În județul Vâlcea aceste detașamente acționau în stațiunile balneo-climaterice : Călimănești, Ocnele Mari și Govora ce aveau statut de comună urbană. Această organizare a poliției se menține pînă în 1948, cînd detașamentele de poliție sînt desființate. Aceste unități polițienești erau organe de represiune în mîna claselor dominante.

Fragmentele de fonduri create de Detașamentele de poliție cuprind 1558 u.p. din perioada 1928—1948. Starea de conservare a materialului este bună.

Materialul arhivistic este format din ordine, instrucțiuni, rapoarte, anchete, mandate de urmărire și arestare, buletine privind mișcarea populației, acte justificative, caziere judiciare etc.

Sînt de remarcat informațiile privitoare la : recrutările, concentrările și rechizițiile premergătoare celui de al doilea război mondial, acțiuni de rezistență la încorporare, dezertări, acțiuni îndreptate împotriva mașinii de război germane.

Pentru perioada 1929—1935 se remarcă sporirea numărului de ordine circulare primite de detașamentele de poliție și a rapoartelor acestora către superiori în legătură cu activitatea membrilor PCR. Se pot găsi date privitoare la urmărirea și la condamnarea participanților la luptele ceferiștilor și petroliștilor din 1933, la activitatea membrilor *Blocului Muncitoresc Țărănesc* în județ, ca și acțiunile comuniștilor în cadrul organizațiilor locale ale *Partidului Socialist* și *Social-Democrat* pentru afilierea la acest bloc.

Fondurile conțin multe informații privind confiscarea publicațiilor socialiste și comuniste ce au fost difuzate pe teritoriul detașamentului.

În materialul documentar, găsim date economice privind activitatea întreprinderilor locale, situația statistică a vizitatorilor, evoluția prețurilor produselor agroalimentare pe piața stațiunilor, etc.

1. Detașamentul de Poliție Călimănești-Vâlcea,
Anii extremi 1930—1949 ; u.p. 589 ; inventar 811.
2. Detașamentul de Poliție Govora-Vâlcea,
Anii extremi 1931—1948 ; u.p. 613 ; inventar 812.
3. Detașamentul de Poliție Ocnele Mari-Vâlcea,
Anii extremi 1931—1948, u.p. 356 ; inventar 813.

DETAȘAMENTUL DE GARDIENI PUBLICI RM. VÎLCEA

Prin legea din 21 iulie 1929 se înființează corpul gardienilor publici care, înlocuiește corpul sergenților de stradă, avînd misiunea să execute paza de zi și de noapte, în localitățile urbane. În fiecare județ ia ființă cîte un detașament de gardieni publici subordonat poliției din orașul de reședință. În celelalte orașe de pe cuprinsul județului se înființează secții de gardieni publici.

Detașamentele de gardieni publici erau subordonate Inspectoratului gardienilor publici. În atribuțiile gardienilor, intrau menținerea ordinii publice, prevenirea infracțiunilor, apărarea proprietății și a siguranței persoanelor, culegerea de informații privind infracțiunile, contravențiile și toate delictele prevăzute în legi.

Modul de organizare al Detașamentului de gardieni publici nu a suferit modificări esențiale după 1929. Prin decretul Marii Adunări Naționale din 18 martie 1948, odată cu poliția sînt desființate și detașamentele de gardieni publici.

În depoiztele filialei Arhivelor Statului Vîlcea se păstrează fondul Detașamentului de gardieni publici Rm. Vîlcea. Materialul este alcătuit din circulare, ordine generale, ordine de urmărire, rapoarte zilnice, note informative, procese verbale de inspecție, dosare cazier, diversă corespondență. Starea de conservare a materialului documentar este foarte bună.

Se găsesc în acest fond date interesante privind situația din orașe în timpul celui de al doilea război mondial. Rapoartele zilnice descriu starea de spirit a populației, distrugerile provocate de bombardamente etc. De asemeni sînt descrise amănunțit operațiunile de dezarmare ale militarilor germani aflați în orașul Rm. Vîlcea după 23 August 1944.

Informații deosebit de interesante sînt în rapoartele zilnice asupra activității de propagandă desfășurată de către comuniști și uteciști. Sînt semnalate inscripțiile și manifestele revoluționare răspîndite în oraș în perioada premergătoare războiului și în timpul acestuia.

Anii extremi 1930—1948, u. p. 67, Inventar 814.

BIBLIOGRAFIE :

Monitorul Oficial nr. 159 din 21 iulie 1929, p. 5426—5438.

PENITENCIARUL OCNELE MARI — OCNIȚA

Salinele de la Ocnele Mari—Ocnița au fost folosite încă din Evul Mediu drept închisoare domnească pentru condamnații la muncă silnică pe viață. O nouă organizare capătă închisoarea Ocnele Mari odată cu decretul de înființare și regulamentul de funcționare al penitenciarelor din 1874 și prin aplicarea legii Institutelor de prevenție din 1926.

Penitenciarul Ocnele Mari—Ocnița a funcționat pînă în 1964 cînd datorită alunecărilor de teren ce-i amenințau perimetrul a fost evacuat. Trebuie remarcat că în perioada 1940—1942 în localul penitenciarului a funcționat și Institutul de reeducare a minorilor evacuat de la Gherla și transferat mai apoi la Slatina.

Arhiva Penitenciarului Ocnele Mari a fost preluată la desființarea acestuia și cuprinde 647 u.p. din perioada 1909—1950, starea de conservare fiind în general bună.

Materialul arhivistic ce compune acest fond este format din: ordine, corespondență, procese verbale de anchetă, bugete, fișe individuale ale deținuților, planuri, devize, rapoarte, acte contabile, situații statistice, ștate de salarii etc.

Informațiile pe care le conțin materialele documentare se referă la perioada următoare primului război mondial, la urmările acestuia și situația penitenciarului după retragerea ocupației germane. Un memoriu de activitate al căpitanului Bojenscu fost director al acestei instituții aduce interesante date privind luptele din 1916, în Transilvania, retragerea și luptele date de armata română cu trupele germane în defileul Oltului.

O altă serie de informații se referă la dezvoltarea salinelor și penitenciarului de la începutul secolului XIX și pînă după primul război mondial.

Cele mai importante documente sînt însă acelea relative la deținuții politici, comuniști și socialiști între care se aflau o seamă de militanți ai mișcării revoluționare din România. Materialul documentar aduce informații privitoare la detenția conducătorilor grevei generale din 1920, a lui M. Gh. Bujor condamnat la 20 de ani muncă silnică, a reprezentanților vieții sindicale românești, arestați cu prilejul Congresului sindicatelor unitare de la Timișoara, precum și a membrilor Comitetului de acțiune condamnați în urma luptelor greviste din ianuarie—februarie 1933.

Documentele relevă acțiuni ale deținuților comuniști în închisoare, răspîndirea ideilor revoluționare în rîndul deținuților și a muncitorilor liberi de la salină și organizarea de grevă a foamei în semn de protest față de abuzurile administrației.

Fondul conține date importante privind activitatea organizației „Ajutorul Roșu”, care colecta alimente, articole de îmbrăcăminte și bani din rîndurile muncitorilor pentru ajutorarea tovarășilor aruncați în închisori pentru activitatea revoluționară.

O altă serie de informații se referă la obligativitatea muncii în saline, la mișcări de revoltă ale acestora și la încercări de evadare.

Materialul documentar prezintă date statistice relative la mișcarea deținuților, valoarea producției diferitelor categorii de muncitori în salină și în atelierele penitenciarului, informații referitoare la organizarea școlii pentru adulți, organizarea unor manifestări culturale în închisoare, participarea deținuților cu diverse lucruri la expoziții.

Fondul prezintă informații privind organizarea regimului penitenciarelor din România.

Anii extremi 1909—1950, 647 u.p., Inventar nr. 815.

PENITENCIARUL RÎMNICU VILCEA

Prima mențiune documentară referitoare la acest penitenciar datează din anul 1831 când se construiește „bordeiul vinovaților“ din orașul Rîmnic. Prin legea penitenciarelor din 1874 în Rîmnicu Vîlcea se înființează un arest preventiv, care în 1926 este ridicat la rangul de penitenciar. În tot decursul existenței sale Penitenciarul Rîmnicu Vîlcea se află în strînsă legătură cu Prefectura județului, Poliția, Legiunea de Jandarmi și mai ales cu Tribunalul județului Vîlcea.

Arhiva Penitenciarului Rîmnicu Vîlcea a fost preluată în anul 1964 și cuprinde 189 u.p. din perioada 1867—1945 ; starea de conservare a materialului documentar este bună.

Fondul se compune din : ordine, instrucțiuni, circulare, fișe personale ale deținuților și gardienilor, procese verbale de scoatere la muncă, rapoarte, situații statistice, acte justificative, state de salarii, etc.

Fondul conține informații privind măsurile de represiune luate de autorități pentru înăbușirea răscoalei din 1907 prin arestarea și condamnarea participanților.

Materialul documentar se referă la măsurile de represiune luate de regimul burghezo-moșieresc în timpul dictaturii militaro-fasciste, prin arestarea și trimiterea la muncă forțată a luptătorilor antifasciști și a comunistilor. Printre cei condamnați s-a aflat și secretarul celulei ilegale P.C.R. Vîlcea.

În arhiva Penitenciarului Rîmnicu Vîlcea găsim date privind statistica delictelor penale ale condamnaților, în care predomină delictele silvice și furturile simple de produse agricole de pe proprietățile moșierești.

Arhiva conține date privind organizarea muncii deținuților și a regimului penitenciarului.

Anii extremi 1867—1945, 1894, u.p., Inventar nr. 816.

CENTRUL REGIONAL DE PLANIFICARE VILCEA

În anul 1948 se înființează Centrul județean de Planificare care depindea de Comisia de Stat pentru Planificare. Din 1950 în urma creării regiunii Vâlcea instituția ia denumirea de Centrul regional de planificare și funcționează pînă în 1952, cînd este desființată.

Sarcinile acestui Centru de Planificare rezultau din caracterul planificat al economiei românești după naționalizarea principalelor mijloace de producție de la 11 iunie 1948.

Fondul creat de această instituție a fost preluat în anul 1952, el cuprinzînd 126 u.p. din perioada 1948—1952.

Materialul arhivistic este compus din : ordine, rapoarte, situații statistice, procese verbale de inspecție și contravenție, proiecte de plan economic, state de salarii, planuri de sistematizare, etc.

Documentele acestui fond prezintă informații relative la situația economică a județului și a regiunii Vâlcea, realizarea planurilor de investiții și de producție, organizarea întrecerii socialiste în întreprinderile industriale, mișcarea forței de muncă și a beneficiilor.

Statisticile agricole cuprind date relative la încercările de coordonare a activității din ramurile de stat și particulare ale agriculturii, la introducerea de noi metode agrozootehnice și a unor soiuri de semințe valoroase, la acțiunile întreprinse pentru colectivizarea și mărirea producției de cereale la hectar.

Un capitol important al activității acestei instituții îl constituie activitatea de sprijinire a economatelor, și lupta împotriva speculei ce bîntuiea piața neorganizată în anii 1948—1949. O seamă de informații se referă la acțiunile de întrajutorare a regiunilor atinse de secetă, pentru stabilirea unor prețuri fixe la produsele de primă necesitate.

Interesante date furnizează proiectele de sistematizare elaborate pentru orașul Rm. Vâlcea și localitățile județului și regiunii Vâlcea, precum și tablourile monografice întocmite pentru întreprinderile industriale și comerciale.

II. FONDURI JUDECĂTOREȘTI

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VILCEA

Conform prevederilor Regulamentului Organic ia ființă în 1831 Judecătoria județului Vâlcea, ca instanță „la înția cercetare”, cu sediul în orașul Rm. Vâlcea. Competența acesteia se întindea asupra întregului teritoriu al județului pentru „toate pricinile de judecată, adică politicești, de vini mici și mari și comerciale”. Din același an funcționează, pe lângă judecătoria, Procuratura județului Vâlcea, a cărei menire era descoperirea delictelor și crimelor, anchetarea acestora și de a veghea la menținerea ordinii. Judecătoria era direct subordonată față de Marea Logofeție a Drepătății și ulterior Ministerului de Justiție. În anul 1857 judecătoria își schimbă numele în Tribunalul județului Vâlcea, iar din 1872 procuratura își schimbă denumirea în Parchetul Tribunalului Vâlcea.

Odată cu dezvoltarea statului, organizarea și competența Tribunalului Vâlcea au fost lărgite în funcție de necesități, printr-o serie de legi începând cu cea din 1865, când ia ființă Cabinetul de instrucție. În 1870 pe lângă tribunal se înființează Corpul portăreilor, care se ocupau cu aducerea la îndeplinire a actelor de procedură civilă și comercială.

În 1875 se înființează Curtea cu jurați, în a cărei competență intrau infracțiunile de natură criminală, politică și de presă. Legea pentru autentificarea actelor, din 1886, dă Tribunalului județului Vâlcea atribuțiuni depline în problemele de notariat de pe teritoriul județului.

În 1895 se înființează un post de judecător sindic în atribuțiunile căruia intrau declararea falimentelor, acordarea de moratorii și concordate.

Din cauza înmulțirii problemelor pe care le avea de rezolvat prin legea din 1913, ia ființă Secția a II-a a Tribunalului județului Vâlcea care se ocupa cu rezolvarea afacerilor comerciale. În 1947 această secție este desființată. În anul 1948 denumirea instituției este schimbată în Tribunalul popular al județului Vâlcea, iar prin reforma din 1952 este desființat, locul lui fiind luat de Tribunalul raionului Rm. Vâlcea.

Competența și atribuțiunile Tribunalului județului Vâlcea erau foarte largi, fiind precizate prin codurile de procedură civilă, penală și alte legi relative la funcționarea instanțelor judecătorești. Tribunalul era primă și ultimă instanță pentru toate judecățile de natură civilă, iar pentru cele penale numai dacă pedeapsa nu depășea cinci zile închisoare. Pentru cazurile care depășeau această limită, tribunalul funcționa ca primă instanță.

După înființarea Judecătoriilor de Ocol, începînd din anul 1879, Tribunalul județului Vîlcea devine instanță de apel pentru pricinile venite de la acestea.

În afara acestora, tribunalul soluționa dosarele de tutelă, actele tutelice, inscripțiile ipotecare, transcrierile de acte, vînzările, sechestrile, cererile pentru constituirea de societăți comerciale, industriale, bancare și culturale. La tribunal se înscrisuau firmele și încheiau registrele comerciale, se legalizau extrasurile de cont.

La filiala Arhivelor Statului Vîlcea se păstrează o parte a fondului creat de Tribunalul județului Vîlcea preluat în 1953 de la Direcția generală a Arhivelor Statului, pentru perioada 1831—1840, de la Arhivele Statului Craiova pentru anii 1841—1904 și de la instituția creatoare pentru anii 1933—1943. Restul materialului documentar se păstrează în continuare la creator.

Arhiva se compune din dosare (dele) de cauze, civile, comerciale, penale, corespondență cu alte instanțe judecătorești, cu Ministerul de Justiție, cu instituțiile administrative și registre. Numărul acestora din urmă — instrumente contemporane de evidență și inventariere — a crescut odată cu competența tribunalului. Pentru perioada veche se păstrează registre în care erau trecute anaforale, jalbe, foi de zestre, vînzări, împrumuturi, sechestrile, arestați. După 1865 registrele cuprind opisul general, alfabetic, registre în care se trec sentințe civile, comerciale, penale, acte dotale, adopții, divorțuri, tutele, executări și registre de intrare-ieșire. Starea de conservare a arhive este foarte bună.

Datele oferite de materialul documentar creat de Tribunalul județului Vîlcea sînt de o deosebită importanță științifică și cuprind aspecte variate sociale, economice, culturale, mai ales din secolul al XIX-lea, perioadă pentru care la Arhivele Statului Vîlcea se păstrează integral fondul.

În întreaga perioadă se poartă procese îndelungate între marii proprietari, mănăstiri, moșneni și clăcași pentru stăpînirea pămîntului, pentru nerespectarea contractelor de arendare. Față de încercările boierilor și ale mănăstirilor de a cotropi pămîntul obștile de moșneni încearcă să reziste pe calea justiției. Iau naștere astfel lungi procese, care ajung uneori pînă la cele mai înalte instanțe, dar puține sînt cele în care dreptatea este de partea țăranilor. Astfel de procese sînt cele începute din 1831 de Nicolae Otetelișanu cu moșnenii din satele Păsătești și Solomonești și de Alecu Bujoreanu cu moșnenii din Bujoreni, pentru stăpînirea moșiilor respective în care dreptatea însă este dată proprietarilor. Procese de aceeași natură se duc și între diferite cete de moșneni, sau persoane particulare, pentru stăpînirea unor suprafețe mai mari sau mai mici de pămînt.

Din dosarele acestor procese ca și din actele de vînzări de moșii, ipoteci, testamente, foi de zestre, hotărnicii se pot extrage date privind repartiția proprietății funciare, întinderea acesteia și modul de cultivare. În multe cazuri, mai ales la hotărnicii sînt anexate planuri ale moșiilor executate de specialiști.

Deosebit de importante sînt datele privind viticultura și pomicultura. Procesele pentru stăpînirea morilor, pivelor, și vadurilor, pentru acestea oferă

date nu numai asupra numărului acestora ci și etnografice asupra modului de construcție și funcționare. O altă categorie de informații se referă la creșterea animalelor, al căror număr poate fi stabilit pentru unele sate din contractele de învoieli pentru izlazuri. În contractele de arendare ale golurilor de munte „sudților“ austriaci, economi de vite din Transilvania, pe care le pășunau vara în munții din județul Vâlcea, se găsesc date etnografice importante.

Informațiile referitoare la comerț sînt la fel de numeroase. Neguterii din orașele Rîmnîcu Vâlcea și Ocnele Mari întrețineau legături cu Casele de Comerț din Craiova și București, și nu odată neînțelegerile dintre ei generează procese. Se duc de asemeni procese pentru stăpînirea unor cîrciumi, hanuri, prăvălii sau locuri pe care erau așezate tîrguri. Un astfel de proces este cel din 1831 dintre moșnenii din satul Rîmești și Hagi Simion din Horezu pentru un han. Și actele de vînzare, de bună voie sau silită, de închiriere a unor prăvălii, cîrciumi și hanuri sînt importante.

Mesteșugurile și industria sînt bine reprezentate în fondul Tribunalului județului Vâlcea. În actele de înscriere a firmelor la tribunal erau trecute în scopul înființării acestora, capitalul și locul unde își desfășoară activitatea. Cele mai multe date privind industria se referă la exploatarea și industrializarea lemnului. Actele de vînzări de păduri sînt deosebit de numeroase. Astfel în 1884 moșnenii din satul Săliște comuna Mălaia vînd pentru tăiere lui Margareta Novac din comuna Brezoi o suprafață de pădure de cîteva mii de hectare în schimbul zugrăvirii bisericii din sat.

Pentru stăpînirea joagărelor și instalațiilor de industrializarea lemnului se duc uneori procese îndelungate. În 1865 începe un proces pentru stăpînirea unor joagăre pe Valea Lotrului între Sima Stanovici și Iacob Antonie și Valentin Lacman supuși austrieci. În 1894 se vînd pădurile de pe Valea Lotrului, instalațiile de prelucrare din comuna Brezoi și joagărul cu aburi la care se folosește „sistemul de iluminat prin electricitate“ din Rm. Vâlcea.

În jurul anului 1900 sînt concesionate numeroase terenuri pentru explorarea și exploatarea petrolului. Între concesionari se detașează Nicolae Tunaru din Sinaia care reușește să pună mîna pe majoritatea terenului din jurul comunei Govora Băi, unde face foraje.

În ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea se fac numeroase exproprieri de terenuri pentru unele construcții de interes public. Între 1881—1885 sînt expropriate suprafețe de teren pentru construirea șoselei pe Valea Oltului între Rm. Vâlcea și Cîineni, iar din 1891 tot în aceeași zonă pentru construirea căii ferate Rm. Vâlcea—Rîu Vadului. Alte terenuri sînt expropriate în orașele Rm. Vâlcea și Drăgășani pentru deschiderea sau lărgirea unor străzi.

Toate asociațiile, societățile și ziarele trebuiau prin lege să se înscrie la tribunal. Aflăm astfel despre constituirea în 1886 a unei societăți de ajutor reciproc a meseriașilor și muncitorilor *Adjutorul* la Rm. Vâlcea, despre constituirea unor societăți culturale, între care se detașează prin numărul membrilor și scopurile propuse *Societatea culturală a județului Vâlcea* înființată în 1898.

Se poate stabili de asemeni numărul ziarelor apărute într-o anumită perioadă și orientarea acestora. Astfel între 1876—1904 au apărut în județul Vilcea 63 ziare și periodice, primul dintre ele fiind numit „*Vilcea*”.

În procesele de moștenire sau între cele ale unor obști de moșneni se găsesc genealogii făcute pentru un sat sau o familie întreagă astfel că se pot aduce contribuții la istoria unor familii importante ca Lahovary, Olănescu, Otetelișanu etc. Totodată se pot face studii de onomastică și toponimie care sînt foarte numeroase. Pentru evoluția limbii și a scrisului, dosarele din acest fond pot aduce unele informații de valoare.

În ceea ce privește istoria dreptului în fond se fac referiri importante la unele vechi „obiceiuri ale pămîntului”, de exemplu „prinsoarea munților”, jurătorii etc. Se pot studia unele probleme legate de modul de aplicare și interpretare al legilor, se poate urmări creșterea sau scăderea numărului la unele categorii de infracțiuni, crime, furturi etc.

De o importanță deosebită sînt copiile după documentele vechi păstrate în dosarele de judecată ale căror originale s-au pierdut de cele mai multe ori.

Anii extremi 1831—1943 ; u.p. 31244.

BIBLIOGRAFIE :

C. Hamangiu, *Codul general al României*, vol. I, p. 310 și urm. și 1253 și urm., vol. V supliment II, p. 228 s. și urm., vol. XI—XII, p. 56 și urm.; *Regulamentele organice ale Valahiei și Moldovei*, vol. I, București 1944, p. 105 și urm.

JUDECĂTORII MIXTE

În 1879 se înființează ocoalele judecătorești rurale, urbane și mixte. Ocoalele judecătorești mixte aveau competență teritorială asupra unui oraș și asupra așezărilor rurale din plasa care avea reședința în orașul respectiv. În fiecare ocol s-a înființat o judecătorie mixtă de ocol. Competența acestor judecătorii era de primă și ultimă instanță pentru procesele de natură civilă și penală, pînă la o anumită sumă și pentru cele de natură penală dacă pedeapsa nu trecea de trei zile închisoare. Dacă suma sau pedeapsa depășeau limitele impuse de lege, judecătoriile mixte de Ocol judecau ca primă instanță, apel fiind făcut la tribunalul județului. Judecătoriile de Ocol făceau și oficiul de notariat pentru actele de pe teritoriul circumscripției respective, se ocupau de rezolvarea tutelelor dacă suma acestora nu depășea 10.000 lei.

În anul 1908 denumirea judecătoriilor de Ocol mixte a fost schimbată în cea de judecătorii mixte, iar în 1938 primesc numele de „judecătorii de pace mixte“. În 1944 mai multe judecătorii mixte sînt desființate printre care și cea de la Rm. Vlcea. În 1948 unele judecătorii mixte primesc denumirea de „judecătorii populare mixte“. În 1952 judecătoriile populare mixte sînt desființate fiind înlocuite cu tribunalele raionale.

Filiala Arhivelor Statului Vlcea păstrează fondurile judecătoriilor mixte Rm. Vlcea și Drăgășani începînd de la 1903, deși acestea încep să funcționeze încă din 1880. Nu se cunosc cauzele pentru care lipsesc documentele pentru prima perioadă de funcționare a acestora. Arhiva a fost preluată în 1956 de la tribunalele raionale respective.

Materialul documentar se compune din dosare ale proceselor, actele autentificate, corespondență cu alte instanțe judecătorești și registre de intrare-ieșire, de sentințe civile, penale, comerciale, opisul general și alfabetic. Starea de conservare a materialului documentar este foarte bună.

Materialul documentar oferă informații relative la probleme sociale, economice, culturale.

Exproprierea moșiilor pentru înfăptuirea reformei agrare din 1921 a căzut în sarcina judecătoriilor care constituie pentru aceasta dosare speciale. Procesele pentru nerespectarea contractelor de arendare încheiate între moșieri și arendași cu țărani fără pămînt ocupă un loc însemnat în fondurile judecătoriilor mixte. Situația grea a maselor de țărani reiese din

procesele de asanare și lichidare a datoriilor la bănci. Alte procese sînt generate de conflictele individuale de muncă, concedierile ilegale, accidentele de muncă. Creșterea nemulțumirii maselor largi muncitoare se manifestă prin opoziția față de autoritățile care adună impozitele și fac rechiziții. Iau naștere astfel numeroase procese pentru ultragiile aduse jandarmilor, notarilor, primarilor, agenților fiscali.

Pentru perioada interbelică se găsesc numeroase informații privind desfășurarea alegerilor, numărul alegătorilor, al candidaților etc.

Mai puține sînt datele privind economia. Dacă pentru agricultură se pot obține cîteva informații privind repartitia fondului funciar și a modului de folosire al acestuia, pentru industrie informațiile sînt foarte sărace.

Datele privind unele evenimente culturale și personalități ale culturii românești sînt la fel de puține. Este de remarcat actul de constituire al „Tovărășiei folcloriștilor olteni” înființată în 1927 de folcloriștii Teodor Bălășel, Gh. N. Dumitrescu-Bistrița și alții.

În fondul Judecătoriai Mixte Drăgășani sînt documente despre activitatea de avocat desfășurată de scriitorul Gib Mihăescu pe lângă această judecătorie.

1. Judecătoria populară mixtă Drăgășani,

Anii extremi 1905—1951, u.p. 39258, Inventar 749—769.

2. Judecătoria mixtă de ocol Rm. Vlcea,

Anii extremi 1903—1906 ; 1908—1944 ; u.p. 1583, Inventar 770.

BIBLIOGRAFIE :

C. Hamangiu, *Codul general al României*, vol. I. p. 333 și urm., vol. IV. p. 99 și urm. și 272 și urm., vol. XI—XII, p. 56 și urm.

JUDECĂTORII POPULARE RURALE

Legea pentru organizarea judecătorească din 1865 prevedea înființarea de judecătării de pace în plăși și plaiuri cu competență limitată în pricinile de procedură civilă și penală și cu atribuții de notariat. Dar prin legea din aprilie 1867 atribuțiile acestora sînt date subprefecților și polițailor. Abia în 1879 se înființează în fiecare județ ocoale judecătorești în fiecare plasă și plai*. În fiecare ocol se înființează cîte o judecătorie, al cărui personal se compune dintr-un jude președinte, un ajutor și doi copiiști. Competența judecătoriilor era foarte largă în pricinile de natură civilă, ele judecau toate cererile de materie personală și mobilă, cererile de despăgubiri pentru delictе sau contravenții supuse lor, acțiuni posesorii, stramutările de hotar, reclamațiile pentru exercitarea servitutiі, acțiunile de revendicare, cereri privitoare la punerea în posesie, succesiunile, ieșirea din indiviziune, etc. Pînă în 1916 judecătorul de ocol trebuia să vegheze la respectarea legii învoielilor agricole. Judecătoriile de ocol trebuiau să rezolve toate tutelele din circumscripția lor. Competența penală a judecătoriilor de ocol era de primă instanță în cazul în care pedeapsa era amenda mai mare de o anumită sumă sau închisoarea. Conform legii de autentificare competența judecătoriilor de ocoale rurale pentru actele de notariat era nelimitată.

Judecătoriile de ocol erau subordonate tribunalelor județene și Ministerului de Justiție.

Modificări în organizarea și funcționarea judecătoriilor de ocol au fost aduse prin legile din 1894 și 1896. În anul 1908 ocoalele judecătorești au fost reorganizate, iar denumirea judecătoriilor a fost schimbată în judecătării rurale. În 1938 se schimbă din nou denumirea judecătoriilor în „*Judecătării de pace rurale*”, iar în 1944 se revine la vechea denumire. În anul 1948 judecătoriile își schimbă denumirea în judecătării populare și rurale iar pe lîngă judecătării se numesc asesori populari.

---

* În 1893 în județul Vilcea existau judecătării rurale de ocol la Horezu și Zătreni. În 1908 funcționau judecătoriile rurale Băbeni-Bistrița, Bălcești, Brezoi, Horezu, Lădești, Măciuca, Ocnele Mari, Sinești. În 1938 existau judecătoriile rurale la Bălcești, Biserica, Brezoi, Horezu, Lădești, Ungureni. Judecătoriile rurale din județ aveau sedii secundare și în alte localități ca: Amărăști, Călimănești, Dumitrești-Lungești, Mateești-Slăvești, Mihăești, Orlești și Vlădești de la care s-a păstrat o cantitate neînsemnată de arhivă.

În anul 1952 judecătoriile populare sînt desființate, fiind înlocuite de tribunalele raionale în centrele devenite reședință de raion.

Întinderea și numărul ocoalelor judecătorești au suferit modificări în funcție de împărțirea administrativ-teritorială a județului și în funcție de necesități.

La Arhivele Statului Vîlcea se păstrează integral sau parțial 8 fonduri create de judecătoriile rurale din județele Vîlcea și Argeș, preluate între 1956—1960 de la tribunalele raionale. Materialul documentar este alcătuit din dosare ale proceselor, acte autentificate, corespondență cu instituțiile administrative din circumscripție, cu obștile de moșneni, cu formele tutelare etc. și registre. Toate au instrumente de inventariere contemporane, registre de intrare-ieșire, opisul general alfabetic și opisul dosarelor după natura acestora: penale, civile, autentificări etc. Starea de conservare este foarte bună.

Materialul documentar din fondurile judecătoriilor oferă date privind unele probleme de istorie generală. Astfel pînă în 1916 între România și Austro-Ungaria au existat unele neînțelegeri privind delimitarea frontierei care în faza inițială sînt lăsate spre rezolvare proprietarilor direcți ai terenurilor în litigiu. Un astfel de conflict este cel izbucnit între *Societatea forestieră Oltul* din comuna Brezoi și *Universitatea Săsească*, care încep procesul de primă instanță la Judecătoria Brezoi în anul 1910.

În preajma intrării României în primul război mondial între funcționarii români și austro-ungari de la punctul Cîineni au loc conflicte ale căror procese încep în primă instanță la aceeași judecătorie de ocol.

Distrugerile provocate de primul război mondial sînt constatate în dosarele de evaluare a pagubelor suferite de populația obștii, întreprinderi particulare și instituții de stat.

Întrucît alegerile se organizau sub supravegherea magistraților de la judecătoria, materialul documentar oferă date amănunțite privind înscrierea în listele electorale, depunerea candidaturilor, desfășurarea alegerilor. În 1933 pe lista numărul 12 Liga Muncii a prezentat candidați în tot județul.

Înfăptuirea reformei agrare din 1921 este oglindită în dosarele de expunere a moșiilor, a golurilor de munte și a izlazurilor ce aparțineau particularilor.

Asupra condițiilor de muncă și de trai ale muncitorilor se găsesc informații în dosarele cu conflictele de muncă individuale ajunse în fața justiției.

Deoarece judecătoriile de ocol își exercitau competența asupra teritoriului rural, informațiile privind relațiile agrare sînt cele mai numeroase. Contractele de învoielii agricole încheiate între țărani și moșieri și arendași pe de altă parte, prin condițiile lor oneroase au generat procese între părți, datorită nerespectării clauzelor prevăzute.

Deosebit de interesante prin datele pe care le conțin sînt actele de constituire a obștilor de moșneni, în zonele de deal și munte ale județului. În afara proceselor pentru delimitarea proprietăților moșnenești, ele cuprind genealogiile familiilor de moșneni și numeroase documente istorice traduse.

Deosebit de importante sînt dosarele care cuprind autentificările unor copii după documente istorice necesare în procese. Se păstrează astfel copia unor documente istorice încă din secolul XVI.

Informațiile privind industria sînt mai puține și se referă la înființarea unor societăți locale pentru exploatarea lemnului, petrolului, aurului etc. Se găsesc de asemenea contracte de cumpărare a unor terenuri pe care s-au construit fabrici și căi ferate forestiere.

Date privind înființarea băncilor populare se găsesc în dosarele cu corespondența legată de autentificarea actelor de constituire ale acestora.

O altă categorie de informații se referă la constituirea unor asociații culturale sportive etc.

În afara acestora din materialul documentar se pot extrage și localiza toponimice unele azi dispărute, se pot stabili genealogii etc.

La filiala Arhivelor Statului Vîlcea se păstrează următoarele fonduri și fragmente de fonduri create de judecătoriile rurale :

1. Judecătoria populară rurală Băbeni, județul Vîlcea.
Anii extremi 1901 ; 1914 ; 1918 ; 1923 ; 1925—1929 ; 1931—1951, u.p. 5192, Inventar 695—697.
2. Judecătoria populară rurală Brezoi, județul Vîlcea.
Anii extremi 1908—1952, u.p. 2877, Inventar 699—701.
3. Judecătoria populară rurală Băile Govora, județul Vîlcea,
Anii extremi 1949—1952, u.p. 1494, Inventar 704.
4. Judecătoria ocolului rural Budești, județul Argeș,
Anii extremi 1908—1915 ; 1918—1929, u.p. 1181, Inventar 702—703.
5. Judecătoria populară rurală Horezu, județul Vîlcea,
Anii extremi 1870—1872 ; 1874—1875 ; 1878—1951, u.p. 29251, Inventar 705—735.
6. Judecătoria populară rurală Jiblea, județul Argeș,
Anii extremi 1930—1952 u.p. 4081, Inventar 734—743.
7. Judecătoria ocolului rural Ocnele Mari, județul Vîlcea,
Anii extremi 1910—1914 ; 1916—1919 ; 1922—1927, u.p. 172, Inventar 744.
8. Judecătoria populară rurală Stoiceni, județul Argeș,
Anii extremi 1887 ; 1889 ; 1891 ; 1894—1951, u.p. 2228, Inventar 746, 747, 861.

BIBLIOGRAFIE :

C. Hamangiu, *Codul general al României*, vol. I, p. 333 și urm. ; vol. IV, p. 99 și urm. și 272 și urm. ; vol. XI—XII, p. 56 și urm.

III. FONDURI ECONOMICE

A. INDUSTRIE

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE RM. VÎLCEA

Prin legea din 2/14 octombrie 1864 se înființează *Camera de Comerț*, ale cărei circumscripții sînt fixate prin decret în același an. Teritoriul județului Vîlcea face parte de la această dată din circumscripția *Camerei de Comerț Craiova*. Prin legea din 10 mai 1886 se schimbă denumirea instituției în *Camera de Comerț și Industrie*, teritoriul județului Vîlcea rămînînd în continuare în circumscripția *Camerei Craiova*. În anul 1925 prin *Legea pentru reorganizarea Camerelor de Comerț și Industrie, din 12 mai*, se prevede înființarea unor noi camere acolo unde se simte nevoia.

Astfel este posibil ca prin decretul din 14 februarie 1926 să ia ființă *Camera de Comerț și Industrie Rm. Vîlcea* avînd ca circumscripție teritoriul județului Vîlcea.

În 1934 Camerele de Comerț și Industrie au fost reorganizate, județul Vîlcea intrînd în circumscripția *Camerei de Comerț și Industrie Sibiu*, dar în 1936 este înființată din nou ca instituție independentă.

Create pentru apărarea și susținerea intereselor comerțului și industriei, a reprezentării acestora în fața statului, Camerele de Comerț și Industrie grupau comercianții și industriașii cu firmele înregistrate, asociații cu drept de semnătură ai societăților în nume colectiv, membrii Comitetelor de direcție ale acestora, directorii cu drept de semnătură ai succursalelor aparținînd întreprinderilor industriale, comerciale și bancare din alte județe.

Organul suprem al *Camerei de Comerț și Industrie Rm. Vîlcea* era adunarea generală a membrilor și adunările pe secțiuni (secțiunea comercială și secțiunea industrială). Adunarea generală alegea un număr de membri ai Consiliului de administrație, care alături de membrii de drept conduceau camera între două adunări generale avînd mandat pentru patru ani. Conducerea efectivă și executarea deciziilor adunării generale și ale consiliului erau încredințate unui comitet de direcție avînd în frunte un președinte.

Toate camerele de comerț și industrie sînt grupate în *Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie*, organizație cu caracter economic general.

În anul 1949, camerele de comerț și industrie sînt desființate fără a avea instituție succesoare.

Organ al comerțului și industriei, Camera de Comerț și Industrie avea sarcina de a contribui la întărirea legăturilor economice prin înființarea de burse de comerț, mărfuri, tîrguri, oboare, organizarea de expoziții, școli co-

merciale și de meserii. Camerele trebuiau să dea guvernului și altor instituții publice informații privind comerțul și industria de pe teritoriul circumscripției, să colaboreze cu *Institutul de Statistică*, să adune material pe care să-l pună la dispoziția comercianților și industriașilor, să țină evidența firmelor individuale și sociale de pe teritoriul circumscripției, să alcătuiască mercuriale de prețuri etc. De asemeni puteau lua inițiativa și să participe la înființarea de societăți și stabilimente industriale.

Fondul Camerei de Comerț și Industrie Rm. Vâlcea a fost preluat integral în 1956 și este alcătuit din circulare, dări de seamă statistice, rapoarte, cereri de înmatriculare a firmelor, corespondență cu autoritățile de stat, Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie, alte camere, cu industriași și comercianți. Condițiile în care s-a păstrat sînt foarte bune.

Materialele documentare oferă cercetătorului date în special de natură economică, privind comerțul și industria.

Se poate urmări în afara acestora înrăutățirea situației maselor populare, în special de la orașe în perioada premergătoare celui de al doilea război mondial și în timpul desfășurării acestuia, numai din evoluția prețurilor la principalele articole alimentare și de îmbrăcăminte.

Datele privind industria sînt deosebit de bogate. În dosarele de înmatriculare a firmelor se găsesc date privind capitalul, anul înființării unor întreprinderi mai vechi, specificul de producție. Datele statistice adunate în fiecare an ilustrează producția cantitativă și în lei a fiecărei întreprinderi, numărul de lucrători folosiți, forța motrice, modul în care se face aprovizionarea cu materii prime și desfășurarea produselor.

Una din principalele ramuri ale industriei era prelucrarea lemnului, cele mai importante fiind în județul Vâlcea societățile „Carpatina” și „Vasilatul” din Brezoi.

O altă ramură a industriei era tăbăcăria și fabricarea încălțămintei în orașul Rm. Vâlcea existînd patru fabrici cu acest profil.

Industria minieră era reprezentată prin Salinele Oțele Mari, Societatea „Mica Voineasa” și Societatea „Minaur Valea lui Stan”. Cea mai mare era Salina Oțele Mari a cărei extracție s-a ridicat în 1935 la 31650 tone sare.

Pentru producerea și distribuirea energiei electrice în orașul Rm. Vâlcea și Oțele Mari ia ființă în 1931 *Societatea de electricitate Rm. Vâlcea*, cu participarea capitalului suedez, căruii îi sînt concesionate vechile utilaje ale primăriei orașului pentru 30 de ani.

O altă categorie de informații se referă la activitatea băncilor de credit și băncilor populare. În afara sucursalelor unor bănci mari în județ existau mai multe bănci de credit locale între care se remarcă *Banca Vilcii* și „Zăvoiu” din Rm. Vâlcea și *Banca viticolă* din Drăgășani. Situația acestora ca și a băncilor populare se înrăutățește începînd din 1931 ca urmare a crizei și majoritatea lor intră în lichidare.

Cele mai numeroase sînt informațiile privind comerțul. În afara numărului de firme înregistrate, care în unele perioade trecea de 1800, fondul oferă date interesante privind prețul produselor, desfășurarea bîlcirilor, tîrgurilor și oboarelor de vite. Începînd din 1930 se înregistrează numeroase falimente

comerciale, numărul acestora crescînd foarte mult în timpul celui de al doilea război mondial și în perioada imediat următoare.

În afara informațiilor referitoare la comerțul și industria județului Vîlcea, în fondul Camerei de comerț și industrie Rm. Vîlcea se găsesc numeroase date privind industria și comerțul din întreaga țară, în special în dările de seamă pe care fiecare cameră le trimitea celorlalte și în documentele emise de Uniunea Camerelor de comerț și industrie.

Deosebit de numeroase sînt informațiile referitoare la organizarea unor expoziții de mostre și tîrguri cum sînt cele de la Sibiu, Iași, București, Ploiești etc.

Foarte strîns colaborau Camerele de comerț și industrie din Rm. Vîlcea, Pitești și Sibiu începînd din 1930 pentru construirea unei căi ferate între Curtea-de-Argeș și Rm. Vîlcea, care ar fi scurtat simțitor distanța dintre Sibiu și București, dînd astfel un nou impuls comerțului din aceste județe.

Relațiile externe comerciale sînt deosebit de bine reprezentate în acest fond. În afara datelor despre import și export, corespondența cu *Camerele de comerț mixte* cum sînt cele româno-polonă, româno-germană, româno-belgiană, *Camera de comerț interbalcanică* și altele oferă date importante privind relațiile economice ale României cu țările respective. Așașii comerciali ai țărilor străine la București întrețineau o vie corespondență cu Camera de comerț și industrie Rm. Vîlcea, oferind mărfuri produse în țările lor și cerînd informații despre comercianții și întreprinderile care pot exporta anumite categorii de produse industriale, agroalimentare sau materii prime. Membrii Camerei de comerț și industrie Rm. Vîlcea erau invitați să participe ca expoziționiști sau vizitatori la expozițiile și tîrgurile internaționale de la Salonic, Leipzig, Plovdiv, Tripoli, Viena, Paris etc. Sînt organizate pentru aceasta excursii la care participă un mare număr de comercianți și industriași din județ. Camera făcea schimb de publicații atît cu instituțiile similare din țară cît și cu unele din străinătate astfel că *Buletinul Camerei de comerț și industrie Rm. Vîlcea*, care a apărut lunar între 1927—1946 s-a bucurat de o largă răspîndire.

Camera se ocupa de primirea unor delegații străine de comercianți și industriași sau specialiști care vizitau județul. Se remarcă între acești vizitatori, grupul de 50 profesori universitari și studenți din S.U.A. care vizitează în 1927 județul Vîlcea, a căror întreținere este asigurată pe cheltuiala Camerei. În același mod se procedează în 1932, cînd județul este vizitat de elevii Școlii superioare de comerț din Belgrad.

În documentele informative primite de la Uniunea Camerelor de comerț și industrie se găsesc numeroase date privind legăturile economice și diplomatice ale României, texte ale acordurilor și angajamentelor economice, privind condițiile în care se pot exporta produse în diferite state, cursul diferitelor monede în raport cu leul etc.

Anii extremi 1927—1949 u.p. 4455, Inventar nr. 893.

BIBLIOGRAFIE:

Buletinul Camera de Comerț și Industrie, Rimnicu Vîlcea, nr. 1, martie, 1927.

INTREPRINDEREA OPREA SIMIAN FII RM. VÎLCEA

În anul 1891 frații Simian au înființat o tăbăcărie în orașul Rm. Vîlcea care a funcționat la început ca un atelier modest. Din anul 1900, tăbăcăria devine proprietatea exclusivă a lui Oprea Simian, care îi mărește capacitatea de producție, astfel încît ajunge să fie cea mai mare din județ. În 1923 prin asocieria fiilor săi o transformă în „Societatea în nume colectiv Oprea Simian și fii” iar după moartea sa rămîne proprietatea acestora, care o înmatriculează sub numele de „Întreprinderea Oprea Simian Fii” în 1925. Începînd din 1930 capacitatea tăbăcăriei este mărită simțitor. Pe lângă ea proprietarii construiesc o fabrică de încălțăminte, una din cuie de lemn și încep să se ocupe de exploatarea pădurilor. În anul 1938 întreprinderea posedă cea mai mare tăbăcărie și fabrică de încălțăminte din Oltenia.

În anul 1948 întreprinderea este naționalizată primind numele de „11 Iunie”, denumire care în 1966 este schimbată în „Vîlceana”.

Din arhiva întreprinderii se păstrează la Filiala Arhivelor Statului Vîlcea un fragment de fond din anii 1939—1941 preluat de la creator în 1954. Materialul documentar cuprinde dări de seamă, memorii, statistici, corespondență cu furnizorii de materii prime, cu comercianți de încălțăminte și piele etc. Starea de conservare este bună.

Materialul documentar păstrat oferă date privind capacitatea de producție a întreprinderii. În tăbăcărie puteau fi prelucrate 3.360 tone piei anual din care se produceau box, talpă, curele de transmisie, furdale etc. În 1940 are loc o modernizare a întreprinderii și înlocuirea mașinilor vechi, instalîndu-se utilaje noi. Tot acum se construiește o nouă fabrică de încălțăminte cu o capacitate de 1500 de perechi pe zi. Valoarea utilajelor nou instalate importate din Germania a fost de 17.765.000 lei. Creșterea producției se datorește comenzilor militare din anul 1941, întreprinderea lucrînd numai pentru Ministerul Apărării Naționale.

Desfacerea produselor se făcea în întreaga țară. Creșterea producției determină întreprinderea să înființeze în 1939 o sucursală la Cluj care, după Dictatul de la Viena, este mutată la Arad. Materiile prime erau colectate din țară și distribuite întreprinderii prin O.R.A.P. Extractul de tanin necesar tăbăcării se importa din Iugoslavia și Italia.

Problemele de ordin social sînt mai puțin reprezentate în documente. Numărul maxim al muncitorilor a fost în această perioadă de 300, dar s-a

redus în preajma izbucnirii războiului din cauza greutateilor întâmpinate în aprovizionarea cu materii prime. Alte documente se referă la prelungirea duratei zilei de lucru în unele perioade din cauza executării unor comenzi militare urgente.

Anii extremi 1939—1941, u.p. 39, Inventar nr. 592.

BIBLIOGRAFIE:

Expunerea situațiunii județului Vilcea, Rm. Vilcea, 1900, p. 6; *Idem*, 1908, p. 13.

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNEASCĂ PENTRU INDUSTRIA DE PĂDURI „CARPATINA“

Societatea anonimă românească „Carpatina“ a luat ființă în 1920 prin fuzionarea societăților forestiere Lotru și Oltul din comuna Brezoi, care exploatau de mai multă vreme pădurile de pe Valea Lotrului și a Oltului *. Prin fuzionare s-a înlăturat concurența și s-a concentrat în noua societate marea majoritate a suprafețelor de păduri din această regiune.

Societatea „Carpatina“ avea centrala și administrația în București și sediul secundar în comuna Brezoi. Capitalul social era de 100.000.000 lei împărțit în 20.000 de acțiuni. Societatea avea fabrici de cherestea în comuna Brezoi, Slatina, Stoenеști (județul Romanați), Turnu Măgurele și depozite de cherestea în Rm. Vlcea, Drăgășani, Alexandria, Craiova, și Roșiorii de Vede.

Prin emisiuni succesive de acțiuni, capitalul a fost mărit pînă la 256.000.000 lei, iar din 1943, 70% din numărul acțiunilor trec în proprietatea statului român. La 11 iunie 1948 Societatea „Carpatina“ este naționalizată, primind numele de IPEIL Brezoi, care a fost schimbat de cîteva ori după aceea, actualmente numindu-se U.E.I.L. Brezoi.

La filiala Arhivelor Statului Vlcea se păstrează fondul creat de fabrica de cherestea Brezoi și fondul centralei din București, evacuat la Brezoi în 1944, în timpul bombardamentelor, preluat de la instituția creatoare. Datorită faptului că dosarele constituite au fost distruse și reconstituite ulterior la arhiva întreprinderii, o unitate de păstrare cuprinde documente diverse, pe perioade îndelungate.

Materialul documentar este alcătuit din dări de seamă anuale, rapoarte, amenajamente ale pădurilor, corespondență relativă la exploatarea și prelucrarea lemnului, desfacerea produselor, cumpărarea de utilaje, acte de cumpărare și arendare ale pădurilor păstrate de la fostele societăți, planuri și hărți cu suprafețele de pădure puse în exploatare. Starea de conservare a materialului este bună.

Materialul oferă date privind dezvoltarea întreprinderii, producția, desfacerea și probleme sociale. În 1921 Societatea „Carpatina“ reconstruiește fabrica de cherestea din comuna Brezoi, instalînd 24 de gatere și alte mașini ajutoare. Instalațiile de față dispuneau de două locomobile de 884 H P la

---

* Societatea anonimă românească „Lotru“ a luat ființă în 1901 și cu capital austro-ungar, iar Societatea în nume colectiv „Oltul“ a luat ființă în 1904 cu capital românesc.

care în 1925 se adaugă o microhidrocentrală pe râul Lotru cu puterea de 232 H P. Pentru transportul materialului lemnos societatea posedă o cale ferată îngustă pe Valea Lotrului în lungime de 55 Km pe care circulau 5 locomotive, iar legătura cu stația C.F.R. Lotru era asigurată printr-o cale ferată normală lungă de 4 Km., cu două locomotive. Dar cea mai mare parte a materialului lemnos exploatat era transportat prin plutire, râul Lotru fiind amenajat cu lacuri și canale pe o distanță de 60 Km. De la Brezoi o parte a materialului lemnos era transportat cu plutele pe Olt pînă la celelalte fabrici.

Perioada anilor 1923—1928 este cea mai prosperă în activitatea firmei. Producția maximă este atinsă în 1925, cifrîndu-se la 186.952 m³ lemn rășinoase exploatat, iar vînzările la 46.439.505 lei pe piața internă și 59.926.564 lei pe cea externă.

Criza economică din anii 1929—1933 a afectat serios activitatea Societății „Carpatina“. Producția a scăzut în 1930 la 65.598 m³ iar fabricile de cherestea de la Turnu Măgurele și Stoenеști încetează definitiv să funcționeze. După criză producția nu mai ajunge să se ridice la vechile cifre, mai ales datorită tăierilor anarhice. În 1935 se taie 110.417 m³ lemn brad, iar în 1940 107.440 m³. În această perioadă se produc mutații și în repartizarea acțiunilor, a căror majoritate (58%) o deține în 1938 firma „Holdig Internationale de Bois“ din Monaco.

În perioada desfășurării celui de al doilea război mondial, societatea primește comenzi militare care nu duc totuși la sporirea producției, din cauza epuizării pădurilor.

Desfacerea cherestelei se făcea atît pe piața internă cît și cea externă. Principala piață de desfacere pe plan extern era Ungaria urmată de Grecia și țările din Orientul Apropiat. Se mai exporta sporadic în Bulgaria, Germania, Italia, Elveția, Belgia, Olanda, Spania și U.R.S.S.

Pentru problemele sociale sînt informații puține dar semnificative, mai ales pentru anii 1940—1945. Numărul muncitorilor folosiți pe Valea Lotrului varia între 2000—3500 după sezon. Condițiile de muncă și de trai ale acestora erau deosebit de grele. Durata zilei de muncă era pentru cei de la pădure ziua lumină, iar pentru cei din fabrică, ca urmare a comenzilor militare, de 10 ore. În afara plîngerilor individuale sau colective între muncitori și conducerea societății au avut loc numeroase conflicte colective de muncă în anii 1940—1942.

După 23 August 1944 multe documente se referă la activitatea politică, socială și culturală a Sindicatului „Valea Lotrului“.

Anii extremi 1920—1948 u.p. 153, Inventar 659.

BIBLIOGRAFIE:

Bardașu P., *Din istoricul exploatařilor forestiere de pe Valea Lotrului*, în *Studii Vîlcele*, Rm. Vîlcea, 1971, p. 19—34.

SOCIETATEA ANONIMĂ „VASILATUL“ BREZOI

Societatea „Vasilatul“ a fost înființată în 1909 ca societate în comandă pentru exploatarea pădurilor de pe Valea Lotrului în comuna Brezoi, cu un capital de 750.000 lei. Primii proprietari o închiriază firmei austriace „Marcus Kisslinger“ care continuă activitatea și în timpul primului război mondial. Din 1918, fabrica de cherestea din Brezoi trece în proprietatea familiei Alimănișteanu, care o închiriază în 1938 firmei „Namax“ din Palestina. În 1941 fabrica este vândută inginerului I. Davidescu, care în 1946 o transformă în societate anonimă pe acțiuni. În 1948 fabrica de cherestea a Societății anonime „Vasilatul“ este naționalizată și desființată ca nerentabilă.

La filiala Arhivelor Statului se păstrează un fragment din fondul creat de Societatea anonimă „Vasilatul“, preluat de la U.E.I.L.-Brezoi, restul arhivei fiind distrusă în 1944.

Materialul documentar este format din dosare care cuprind inventare ale bunurilor societății, corespondență cu bănci, societăți de asigurare și comercianți de cherestea.

Informațiile privind organizarea întreprinderii sînt sărace. Fabrica de cherestea avea 6 gatere, dar din lipsă de materii prime nu puteau funcționa la întreaga capacitate. Transportul materialului lemnos se făcea cu un funicular lung de 15 Km., din Valea Topologului pînă la stația C.F.R. Cornet de unde se aduceau cu trenul la fabrică. Producția era sub 15.000 m³ material lemnos exploatat. Instalațiile fabricii au fost grav afectate de inundațiile râului Olt în 1948.

Alte informații se referă la activitatea desfășurată de sindicatul întreprinderii în anii 1946—1948.

Anii extremi 1944—1948, u.p. 23, Inventar 659 bis.

BIBLIOGRAFIE:

Vezi S.A.R. „Carpatina“.

B. AGRICULTURA

CAMERA AGRICOLĂ A JUDEȚULUI VÎLCEA

Camera agricolă a județului Vîlcea se înființează la 1 ianuarie 1931 în urma aplicării legii din 14 aprilie 1925. Pînă la această dată cu problemele agricole s-a ocupat Comitetul agricol al județului Vîlcea (între 1880—1916) și apoi din 1917 și pînă în 1930 — Consilieratul agricol județean*.

Camera agricolă se ocupa cu : avizarea legislației agrare a proiectelor de irigații, desecări și înființarea de școli agricole, aplicarea legilor privind dezvoltarea agriculturii, organizarea expozițiilor agricole, de cursuri de specializare și cîmpuri experimentale. Instituția conducea contabilitatea agricolă a județului, asigură asistența socială pentru muncitorii agricoli și silvici, aprovizionează producătorii cu semințe de calitate, elabora studii statistice.

Fondul Camera agricolă a județului Vîlcea a fost preluat în 1953 și cuprinde 3.303 u.p. din perioada 1908—1949. Starea de conservare a materialului documentar este bună.

Materialul arhivistic format din : ordine, circulare, rapoarte, memorii, corespondență, titluri de proprietate, statute, procese verbale de anchetă, situații statistice, bugete etc., cuprinde date bogate privind evoluția agriculturii în județul Vîlcea.

Fondul cuprinde informații referitoare la : pagubele suferite de agricultura județului în timpul ocupației germane (1917—1918), aplicarea reformei agrare din 1921, la mobilizare și rechizițiile din anii celui de al doilea război mondial, înfăptuirea reformei agrare din 1945 în timpul guvernului democrat-popular și înființarea gospodăriilor agricole de stat.

Materialul documentar conține o serie de date relative la învoielile agricole impuse de proprietari și arendași în condiții foarte grele și la conflictele ce au avut loc cu prilejul dijmuirii produselor. Sînt cuprinse în fond informații privind revolte locale ale țăranilor, asemeni celei din 1910 de la Rîmești, plîngerile sătenilor împotriva ilegalităților săvîrșite de autorități și proprietari, cu prilejul delimitărilor și împărțirii pămîntului în timpul aplicării reformei agrare din 1921.

Din punct de vedere economic, statisticile relevă fluctuația producției și a prețurilor la produsele agricole pe piață, cantitatea și starea inventaru-

---

* Prin legea din 6 aprilie 1900 comisiile agricole sînt subordonate direct Direcțiilor regionale agricole la sedii la Craiova, Ploiești, Galați, Iași. Odată cu aplicarea legii Mîrzescu din 1917 se înființează Consilieratele agricole județene.

lui, acțiuni de combatere a dăunătorilor, introducere de noi soiuri semințere și rase de animale. Trebuie menționate și datele ce privesc participarea agricultorilor vilceni la expozițiile naționale de agricultură, la târgurile și bîlciurile din județ și țară.

Deosebite sînt informațiile privind înființarea la sate a societăților și asociațiilor agricole, între care se remarcă societatea „Buni Gospodari”, ale cărei filiale s-au înființat în mai toate comunele județului.

Materialul arhivistic mai cuprinde date privind situația economică și organizatorică a obștilor sătești, înființarea „Asociației inginerilor și medicilor veterinari din Oltenia” (1937) și activitatea ei, preocupările didactice ale Școlii de agricultură din com. Vitomirești (înființată în 1933).

Mai puține ca număr, informațiile cu caracter cultural se referă la : organizarea de conferințe cu teme agrare, înființarea în comune a terenurilor pentru tir și sport, răspîndirea revistelor „Calendarul Plugarilor” și „Drum Nou”. Poate fi remarcată în materialul arhivistic participarea țăranilor la : construirea unor localuri de școală, și cămine culturale, participarea la manifestațiile (acțiuni culturale, expoziții agricole) prilejuite de sărbătorile naționale.

Anii extremi 1908—1949, 3.303 u.p., Inventar nr. 892.

BIBLIOGRAFIE :

Hamangiu, C., *Codul general al României*, vol. XV—XVI, p. 806 și urm

OCOALE AGRICOLE

Ocoalele agricole apar în 1939, prin preluarea atribuțiilor Regiunilor agricole, ce funcționau din 1917, prin aplicarea legii de organizare a consilieratelor agricole.

Ele fiind subordonate camerelor agricole, își exercitau competența asupra comunelor unei plăși în ceea ce privește organizarea și coordonarea producției agricole. Arhiva creată de ocoalele agricole a fost preluată în 1959 și cuprinde 430 u.p. din perioada 1929—1950. Starea de conservare a materialului documentar este în general bună.

Materialul arhivistic cuprinde : ordine, circulare, corespondență, bugete, devize, planuri, state de salarii, situații statistice etc. Datele ce pot fi remarcate prin cercetarea acestor materiale, se referă la îndrumarea agriculturii din fostele plăși Oltul și Loviștea din jud. Argeș și Cozia din jud. Vâlcea.

Documentele cuprind informații referitoare la mobilizarea țăranilor în timpul celui de al doilea război mondial, măsurile luate pentru aprovizionarea armatei, la înfăptuirea reformei agrare din 1945. Există o serie de date în legătură cu organizarea acțiunilor de colectare a cerealelor pentru ajutorarea regiunilor atinse de secetă din 1946.

Materialul arhivistic conține informații privind : încheierea contractelor și învoielilor agricole, producția agricolă pe ramuri de activitate (mai ales creșterea vitelor și pomicultura), și comune, organizarea și întreținerea izlazurilor comunale, evoluția prețurilor pentru muncile și produsele agricole.

Un loc important îl ocupă datele relative la organizarea unor acțiuni de combatere a dăunătorilor, răspîndirea agrotehnicii moderne, procurare de semințe selecționate, introducerea culturii plantelor tehnice.

O seamă de documente se referă la pagubele aduse de intemperii sau alunecări de teren *, la înlăturarea lor și organizarea unor lucrări pentru fixarea terenurilor și protejarea culturilor.

Se mai găsesc informații referitoare la răspîndirea literaturii de specialitate între care revistele „Drum Nou“, „Ogorul Nou“, la înființarea de secțiuni comunale ale societății „Buni gospodari“, organizarea unor cicluri

---

* O asemenea alunecare de teren de mari proporții a avut loc în anul 1938 în comuna Runcu — (vezi Fond Ocolul agricol Jibla, dos. 34/1938).

de conferințe pe teme agrare : „Despre plantele furajere“, „Porumbul ca plantă de nutreț“, „Plantarea pomilor“, etc., la Căminele Culturale.

1. Ocolul agricol Brezoi,
Anii extremi 1947—1948, u.p. 30, inventar 657.
2. Ocolul agricol Jiblea,
Anii extremi 1929—1948, u.p. 8, inventar 656.
3. Ocolul agricol Titești,
Anii extremi 1944—1950, u.p. 71, inventar 658.

BIBLIOGRAFIE :

Vezi Camera Agricolă a județului Vâlcea.

DISPENSARUL VETERINAR HOREZU

Serviciul veterinar al județului Vâlcea înființat în 1869, funcționează pînă în 1898 cu un singur medic veterinar. După această dată este organizată circumscripția a II-a veterinară Drăgășani și apoi circumscripția a III-a Bălcești, care începînd din 1910 își mută sediul la Horezu, unde se construiește și un dispensar veterinar.

În forma circumscripția a III-a Horezu, instituția funcționează pînă în 1931, cînd organizîndu-se Camera agricolă a județului Vâlcea, sînt desființate circumscripțiile veterinare, rămînînd să activeze numai Dispensarul veterinar din localitate.

Arhiva circumscripției a III-a veterinară a fost preluată în 1952 de la creator și cuprinde 35 u.p. din perioada 1907—1929, starea de conservare a materialului fiind bună.

Fondul cuprinde: ordine, rapoarte, corespondență, situații statistice, foi de tratament, procese verbale de anchetă și constatare etc.

Materialul documentar conține date privind epizotiile din județul Vâlcea și pagubele aduse de acestea. Se remarcă informațiile privind: combaterea antraxului febrei aftoase, pestei porcine și bovine, etc., măsurile pentru izolarea zonelor infectate.

Materialul arhivistic se referă și la organizarea târgurilor de vite, aprobarea unor transporturi masive de porcine, cornute mari și mici în alte regiuni ale județului, sacrificările pentru consumul curent sau pentru export.

Deosebite sînt informațiile privind creșterea șeptelului în județ și în raza de activitate a circumscripției, la raportul mortalitate-natalitate pentru diferite specii și rase animaliere.

O altă categorie de date informează asupra acțiunilor de răspîndire a elementelor de zootehnic modernă la sate, de organizare a pășunilor, condițiilor optime de creștere a vitelor, și de combatere a turbării prin generalizarea vaccinului.

Anii extremi 1907—1929, u.p. 46, inventar 689.

C. FINANȚE-BĂNCI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI SUCURSALA RM. VÎLCEA

Banca Națională a României a fost înființată ca societate anonimă pe acțiuni prin legea din 17 aprilie 1880 și și-a început activitatea la 1 iulie în același an, cu sediul central la București. Forul suprem de conducere era adunarea generală a acționarilor care alegea patru directori. Alături de aceștia încă doi directori și guvernatorul băncii numit de stat, formau consiliul de administrație care conducea efectiv banca. Față de alte bănci de credit, Banca Națională avea prin lege monopolul emiterii biletelor de bancă, fapt care constituie un element esențial pentru dezvoltarea ei ulterioară. Statul a fost principalul acționar al băncii pînă în 1901, dată la care Banca Națională devine total apanajul mării finanțe liberale, pînă în decembrie 1946 cînd, în condițiile desfășurării revoluției populare este etatizată, devenind un mijloc principal în activitatea de reorganizare și refacere a economiei naționale. În 1948 numele instituției este schimbat în Banca de Stat a R.P.R., iar din 1965 primește numele de Banca Națională a R.S.R.

Operațiunile financiare pe care Banca Națională era autorizată să le efectueze erau: scontarea bonurilor de tezaur și efectelor comerciale, depozitarea și comercializarea metalelor prețioase, să facă avansuri de cont, să emită bilete de bancă etc.

Prin lege, Banca Națională era obligată să înființeze sucursale în principalele orașe ale țării, în funcție de importanța acestora în circuitul economic. În 1901 se înființează sucursala Rm. Vîlcea, care în 1902 începe operațiunile financiare în județul Vîlcea. Modificări în activitatea sucursalei au fost făcute numai cînd s-a schimbat legea de organizare a Băncii Naționale a României.

Fondul Banca Națională a României, sucursala Rm. Vîlcea a fost preluat de filiala Arhivelor Statului Vîlcea de la creator în 1954 și se păstrează integral.

Materialul documentar este alcătuit din corespondență cu caracter general, circulare de la centrală, dări de seamă, ordine de acordare de credite, documentări referitoare la situația economică internă sau externă, scrisori de afaceri schimbate cu alte sucursale, cu diferite întreprinderi și persoane particulare. O altă categorie o constituiesc registrele în care se treceau toate operațiunile financiare. Fondul este păstrat în condiții foarte bune.

Materialul documentar oferă date relative la dezvoltarea economiei județului Vâlcea, la situația financiară a diferitelor întreprinderi și bănci, care, în activitatea lor nemijlocită, veneau în legătură cu sucursala Băncii Naționale.

Astfel Banca Națională a României sucursala Rm. Vâlcea acordă credite întreprinderilor : Oprea Simian Fii Rm. Vâlcea și Societatea anonimă românească „Carpatina” Brezoi, controlându-le în același timp și activitatea financiară, mersul afacerilor. Astfel aflăm că aceste două întreprinderi întrețineau schimburi susținute cu străinătatea căci numai Societatea anonimă românească „Carpatina” își exporta produsele în 13 țări.

Băncile locale care erau strâns legate în activitatea lor financiară de B.N.R., erau controlate și dările lor de seamă verificate de inspectori ai sucursalei, astfel că se găsesc în acest fond date interesante despre Banca Rîmnicului, a Vîlcii, Banca Țăranilor-Drăgășani și a băncilor populare.

O altă categorie de documente se referă la comerțul cu metale prețioase, la cursul oficial al diferitelor monede străine, la acordarea de deize unor întreprinderi etc.

După 1944 materialul oferă date privind efectuarea stabilizării monetare, acordarea de credite pentru refacerea și construirea unor noi unități industriale etc.

Anii extremi 1902—1949, u.p. 190, Inventar 530.

BIBLIOGRAFIE :

Victor Slăvescu, *Istoricul Băncii Naționale a României (1880—1924)*, Cultura Națională, București, 1925, p. 24 și urm., 145 și urm., 365 și urm. ; *Istoria României, Compendiu*. Editura Didactică și pedagogică, București, 1969, p. 571.

BANCA ROMÂNEASCĂ — SUCURSALA RM. VÎLCEA

Înființată în anul 1910, Banca Românească era una din cele mai importante bănci de credit din România.

Extinzându-și operațiunile financiare pe teritoriul întregii țări, a înființat la diferite date sucursale în aproape toate județele țării. Una dintre acestea a fost cea de la Rm. Vîlcea, înființată la 20 decembrie 1943.

În 1948, Banca Românească este naționalizată odată cu sucursalele sale.

Materialul documentar creat de sucursala Rm. Vîlcea a Băncii Românești a fost preluat în 1952 de la Banca de Stat. Fondul este alcătuit din circulare de la direcție, buletine interne de informații economice, rapoarte bilanț, situații statistice, state de plată și registre de operațiuni financiare.

Printre datele interesante oferite cercetătorului, sînt cele care se referă la acționarii băncii, capitalul social și reevaluările care i s-au făcut acestuia în funcție de inflația monetară.

O altă categorie de informații sînt cele relative la situația economică internă și conjuncturile financiare internaționale, care se desprind din buletinele informative de uz intern.

Tot în acest material documentar, în afara datelor privind propriile operațiuni financiare, se găsesc bilanțuri și rapoarte privind situația unor bănci locale, care aveau cont în portofoliul Băncii Românești.

Anii extremi 1943—1948, 50 u.p., Inventar 538.

BANCA RÎMNICULUI

Banca Rîmnicului a luat ființă în 1905 sub forma unei societăți bancare pe acțiuni în orașul Rm. Vlcea. Capitalul băncii a fost de 200.000 lei împărțit în acțiuni a câte 100 lei. Scopul societății fixat prin statute era de a favoriza dezvoltarea comerțului, industriei și agriculturii.

Administrația băncii este încredințată unui Consiliu de Administrație care alegea un președinte. Locul în care își exercita banca operațiunile era în special județul Vlcea.

Cu o întrerupere în timpul primului război mondial, Banca Rîmnicului și-a continuat activitatea pînă în 1948, cînd în curs de lichidare este naționalizată.

Materialul documentar din fondul Băncii Rîmnicului a fost preluat integral de la Banca de Stat a R.P.R. în 1952. Fondul este alcătuit din dosare de corespondență, cu diverse bănci din țară și persoane particulare, procese verbale ale consiliului de administrație, bilanțuri, cereri de împrumut, și registre în care se treceau operațiunile financiare. Starea de conservare a materialului documentar este foarte bună.

Cercetătorului i se oferă date relative la mersul afacerilor băncii ascendent pînă în 1929, perioadă în care are loc o creștere însemnată a capitalului și ușor descendent pînă la începerea celui de al doilea război mondial. În timpul războiului situația devine catastrofală, deși fuziunea din 1943 cu Banca Vlceii ar fi trebuit în mod normal să însănătoșească situația. Datorită mersului prost al afacerilor, adunarea generală hotărîse lichidarea băncii înainte de naționalizare.

Anii extremi 1905—1952 u.p. 22, Inventar 536.

BĂNCI POPULARE SĂTEȘTI

Prin legea din 29 martie 1903 se autorizează înființarea la sate a unor bănci populare sub forma unor societăți pe acțiuni, cu personalitate juridică, cu statute proprii, organizate pe comune. Scopul asociației era de a se acorda credite și împrumuturi sub formă de ipotecă și amanet societărilor și altor doritori din comuna respectivă pentru cumpărarea de pământ, construcții de locuințe, cumpărarea de vite, unelte agricole etc. Fondurile băncilor proveneau din capitalul vărsat, din dobânzi, donații și alte venituri. Din partea statului băncile populare beneficiau de reduceri de taxe și impozite, iar activitatea lor era controlată de Casa centrală a băncilor populare sătești. Fiecare bancă avea administratorii săi aleși de către societari și răspunderea era colectivă. Lichidarea asociației rămânea la latitudinea adunării generale a membrilor care era organul conducător. Băncile populare sînt grav lovite de criza generală din anii 1929—1933, activitatea lor după aceasta, limitîndu-se foarte mult. Începînd din 1945 ultimile bănci populare au fost lichidate fără a avea instituții succesoare.

La filiala Arhivelor Statului Vîlcea se păstrează fondurile sau fragmente din fondurile băncilor populare din comunele jud. Vîlcea și Argeș preluate între 1952—1956.

Materialul documentar este alcătuit din dosare care cuprind statutele băncilor, dări de seamă, bilanțuri, cereri cu împrumuturi etc. și registre cu operațiunile financiare. Starea de conservare a materialului documentar este bună.

Materialul documentar din fondurile băncilor populare sătești este interesant în primul rînd pentru istoria locală și numai în contextul general pot oferi date pentru o lucrare.

Informațiile se referă în primul rînd la operațiile financiare executate, împrumuturi, acordări de credite, participarea la construcția unor obiective care interesa întreaga colectivitate ca școli etc.

1. Banca populară „Progresul“ Amărăști jud. Vîlcea,
Anii extremi 1936—1937 ; 1946—1947 ; u.p. 2, Inventar 537.
2. Banca populară „Ruda“ Bercioiu jud. Argeș,
Anii extremi 1910—1947, u.p. 70, Inventar 538.

3. Banca populară „D. S. Melinescu“ Bercioiu jud. Argeș,
Anii extremi 1928—1944 u.p. 20, Inventar 539.
4. Banca populară „Nașterea“ Brezoi jud. Vilcea,
Anii extremi 1907—1915 ; 1918—1931 ; 1934—1936 ; 1938—
1945, u.p. 39, Inventar 540.
5. Banca populară „Lahovary“ Budești — Argeș,
Anii extremi 1905—1913, 1936, 1939, u.p. 5, Inventar 541.
6. Banca populară „Călimănești — Lovișteana“ Călimănești —
Vilcea,
Anii extremi 1914—1939, u.p., 4, Inventar 542.
7. Banca populară „Unirea“ Cheia jud. Vilcea,
Anii extremi 1918, 1936—1947, u.p. 27, Inventar 543.
8. Banca populară „Lăunele de Jos“ Ciomăgești jud. Argeș,
Anii extremi 1924—1944, u.p. 7, Inventar 544.
9. Banca populară „Sf. Gheorghe“ Ciutești jud. Argeș,
Anii extremi 1913—1917, 1919—1934, u.p. 17, Inventar 545.
10. Banca populară „Înfrățirea“ Cîrstănești jud. Vilcea,
Anii extremi 1910—1946, u.p. 53, Inventar 546.
11. Banca populară „Arnota“ Costești — Vilcea,
Anii extremi 1903—1947, u.p. 232, Inventar 547.
12. Banca populară „Dragostea“ Crețeni Vilcea,
Anii extremi 1904—1951, u.p. 127, Inventar, 548.
13. Banca populară „Principesa Ileana“ Dănicei Argeș,
Anii extremi 1929—1944, u.p. 5, Inventar 549.
14. Banca populară „Izvorul Tămăduirii“ Dobriceni — Vilcea,
Anii extremi 1907—1948, u.p. 23, Inventar 550.
15. Banca populară „Podgoria“ Drăgășani Vilcea,
Anii extremi 1931—1952, u.p. 4, Inventar 551.
16. Banca populară „Bîrsanu“ Drăgășani Vilcea,
Anii extremi 1931—1946 u.p. 2, Inventar 552.
17. Banca populară „Stupina“ Făurești Vilcea,
Anii extremi 1902—1947, u.p. 26, Inventar 553.

18. Banca populară „Creditul Popular“ Făurești Vilcea,
Anii extremi 1927—1946, u.p. 28, Inventar 554.
19. Banca populară „Pădurețul“ Frîncești Vilcea,
Anii extremi 1915—1916 ; 1922—1947, u.p. 16., Inventar 555.
20. Banca populară „Sf. Gheorghe“ Galicea Vilcea,
Anii extremi 1908—1945, u.p. 87, Inventar 556.
21. Banca populară „Infrățirea“ Giulești,
Anii extremi 1924—1949, u.p. 10, Inventar 557.
22. Banca populară „Sprijinul bătrînețelor“ Giulești,
Anii extremi 1940—1948, u.p. 3, Inventar 558.
23. Banca populară „Glăvile“ Glăvile,
Anii extremi 1928—1946, u.p. 3, Inventar 559.
24. Banca populară „Aninoasa“ Glăvile,
Anii extremi 1928—1946, u.p. 3, Inventar 560.
25. Banca populară „Avîntul“ Govora Băi,
Anii extremi 1921—1949, u.p. 1, Inventar 561.
26. Banca populară „Progresul“ Horezu,
Anii extremi 1930—1947, u.p. 5, Inventar 562.
27. Banca populară „Oltul“ Ionești,
Anii extremi 1927—1929, u.p. 4, Inventar 563.
28. Banca populară „Lăunele“ Lăunele de Sus,
Anii extremi 1929—1945, u.p. 19, Inventar, 564.
29. Banca populară „Tăria“ Mateești,
Anii extremi 1929—1945, u.p. 19, Inventar, 565.
30. Banca populară „Izbînda Satelor“ Mădulari Beica,
Anii extremi 1908—1944, u.p. 7, Inventar 566.
31. Banca populară „Buna Vestire“ Mădulari-Cerņișoara,
Anii extremi 1922—1933, u.p. 2, Inventar 567.
32. Banca populară „Sporul“ Măldărești,
Anii extremi 1908—1946, u.p. 23, Inventar 568.
33. Banca Populară „Dealul Negru“ Milcoiu,
Anii extremi 1939—1948, u.p. 6, Inventar 569.

34. Banca populară „Mihăiești“ Mihăiești-Măgura,
Anii extremi 1906—1948, u.p. 135, Inventar 570.
35. Banca populară „Renașterea“ Obislavu,
Anii extremi 1927—1947, u.p. 6, Inventar 571.
36. Banca populară „Radu de la Afumați“ Ocnele Mari,
Anii extremi 1905—1909, u.p. 4, Inventar 572.
37. Banca populară „Mihail Kogălniceanu“ Ocnele Mari,
Anii extremi 1908—1947, u.p. 166, Inventar 573.
38. Banca populară „Înălțarea“ Oteșani,
Anii extremi 1909—1947, u.p. 20, Inventar 574.
39. Banca populară „Pietrari“ Pietrarii de Jos,
Anii extremi 1910—1947, u.p. 90, Inventar 575.
40. Banca populară „Sărata“ Pietrarii de Sus,
Anii extremi 1927—1948, u.p. 68, Inventar 576.
41. Banca populară „Înfrățirea Brădetul“ Păușești-Măglași,
Anii extremi 1909—1944, u.p. 25, Inventar 577.
42. Banca populară „Văleanu“ Romani,
Anii extremi 1919—1947, u.p. 94, Inventar 578.
43. Banca populară „Sanitarul vilcean“ Rm. Vilcea,
Anii extremi 1927—1944, u.p. 119, Inventar 579.
44. Banca populară „Neagoe Basarab“ Scheiu-Dănicei,
Anii extremi 1936—1945, u.p. 7, Inventar 580.
45. Banca populară „Renașterea“ Sinești,
Anii extremi 1907—1944, u.p. 7, Inventar 581.
46. Banca populară „Albina“ Sinești,
Anii extremi 1930—1947, u.p. 38, Inventar 582.
47. Banca populară „Energia“ Slătioara,
Anii extremi 1935—1947, u.p. 3, Inventar 583.
48. Banca populară „Albina“ Surupatele,
Anii extremi 1931—1948, u.p. 7, Inventar 584.
49. Banca populară „Speranța Binelui“ Sutești,
Anii extremi 1927—1948, u.p. 13, Inventar 585.

50. Banca populară „Stupina“ Sirineasa,
Anii extremi 1906—1948, u.p. 52, Inventar 586.
51. Banca populară „Urși“ Urși,
Anii extremi 1922—1945, u.p. 29, Inventar 587.
52. Banca populară „Vaideeni“ Vaideeni,
Anii extremi, 1927—1938, u.p. 9, Inventar 588.
53. Banca populară „Păstorul“ Vaideeni,
Anii extremi 1911—1928, u.p. 6, Inventar 589.
54. Banca populară „Ruina Cămătarilor“, Voineasa,
Anii extremi 1910—1946, u.p. 4, Inventar 590.
55. Banca populară „Sf. Gheorghe“ Zlătărei,
Anii extremi 1927, u.p. 1, Inventar 591.

PERCEPȚII FISCALE

Organizarea modernă a României aduce cu sine și organizarea finanțelor statului în ceea ce privește stabilirea impozitelor, a taxelor și a modului de încasare a acestora. În 23 martie 1865 este publicată *Legea pentru instituirea percepțiilor fiscale* prin care în fiecare județ se înființează o administrație financiară, care stabilește impozitele, supraveghează adunarea lor și veghează la aplicarea legilor fiscale. Pentru a se putea fixa și aduna mai ușor impozitele se împarte teritoriul administrației financiare în circumscripții fiscale, care cuprind o anumită zonă înființându-se câte o percepție fiscală cu reședința în localitatea cea mai însemnată.

Percepțiile fiscale stabileau impozitele în circumscripția respectivă, le adunau, executau silit pe cei ce nu plăteau, fiind subordonate direct administrației financiare a județului.

Acestei organizări i-au fost aduse modificări importante prin legea din 1912 care stabilește condițiile pe care trebuia să le îndeplinească personalul finanțelor, iar în 1928 administrațiile financiare sînt reorganizate din nou. Începînd din 1948, instituției i-au fost aduse noi modificări în sistemul de organizare pentru a corespunde intereselor statului socialist.

Materialul documentar, din fragmentele de fonduri de la percepțiile fiscale, preluat la Arhivele Statului Rm. Vîlcea de la Sfatul popular al raionului Rm. Vîlcea, este alcătuit din dosare cuprinzînd ordine și circulare, referitoare la modul de impunere și constatare a veniturilor, corespondență privind impunerea firmelor înregistrate și a persoanelor particulare, contravenții față de legile fiscale etc.

O altă categorie de materiale o alcătuiesc registrele în care se operau toate încasările, se debitau plățile etc. Starea de conservare este foarte bună.

Materialul documentar oferă date privind modul de impunere fiscală, a contribuabililor, cu date interesante pentru perioada celui de al doilea război mondial.

Din dosarele în care se constată cifra de afaceri a firmelor înregistrate, se pot extrage date privind comerțul și dezvoltarea industriei, micilor ateliere meșteșugărești.

Tabelele statistice cu contribuabilii pe comune oferă date complete pentru demografia locală.

O altă categorie de informații sînt cele privind impozitele puse pe spectacole și cinematografe, în care există date despre turneele unor trupe și a unor spectacole date de amatori.

1. Percepția fiscală Călimănești jud. Vîlcea,
Anii extremi 1919—1927, 1933—1937, 1940—1941, 1944—1951,
u.p. 41, Inventar 528.
2. Percepția fiscală Jiblea jud. Argeș,
Anii extremi 1912—1913, 1916, 1920—1923, 1928—1947, u.p.
77, Inventar 529.

GĂRZI FINANCIARE JUD. VILCEA

Legea organizării Ministerului de Finanțe din 12 aprilie 1933, prevede înființarea gărzilor financiare care să exercite controlul asupra aplicării impozitului pe cifra de afaceri și pe lux. Regulamentul de serviciu și organizare al gărzii financiare din februarie 1935 stabilește că aceasta era un corp de control fiscal organizat militarmente, care făcea parte din administrația centrală a Ministerului de Finanțe. Fiind un corp unic și mobil garda financiară era pusă sub comanda unui inspector general din Ministerul de Finanțe și era organizată în secții, comisariate și circumscripții regionale. Mai multe comune și orașe formau teritoriul unei secții care era condusă de un șef de secție, iar numărul subordonaților varia după importanța secției. Mai multe secții formau un comisariat, iar mai multe comisariate o circumscripție regională, acestea având numai rol de inspecție și control. După înființare în modul de organizare al gărzilor financiare nu s-au mai adus modificări, funcționând pînă în 1948 cînd sînt desființate, fără să aibă instituție succesoare.

Menirea gărzilor financiare era de a împiedica sustragerea sau eschivarea de la plata impozitelor, de a apăra drepturile și interesele fiscale, să cerceteze și să stabilească infracțiunile în vederea aplicării sancțiunilor. Pentru aceasta aveau dreptul de a controla orice fabrici, depozite, întreprinderi, sosele, căi ferate, persoane particulare etc.

La Arhivele Statului Rm. Vîlcea se păstrează integral fondurile secțiilor gărzilor financiare de pe teritoriul jud. Vîlcea, preluate de la Banca R.P.R. în 1952.

Materialul documentar oglindește atribuțiile gărzilor financiare și este alcătuit din ordine și circulare, rapoarte, procese verbale de constatare a contravențiilor în plata impozitului pe cifra de afaceri, spectacole, comerț, etc. Ca instrumente de inventariere contemporană se păstrează registrele intrare-ieșire.

Materialul documentar din fondul gărzilor financiare oferă date privind dezvoltarea industriei, situații statistice privind producția diferitelor întreprinderi, mori și alte instalații, situația mijloacelor de transport, comerțul cu produse industriale și agricole. O atenție deosebită se acordă producerii băuturilor spirtoase și desfacerii acestora de către producătorii particulari.

O altă categorie de informații sînt cele culturale care se referă la spectacolele cinematografelor, la turneele întreprinse de diferite teatre și companii la Rm. Vîlcea printre care Teatrul Ventura și Teatrul Național.

1. Garda financiară post fix Otetelișu,
Anii extremi 1936—1945, u.p. 17, Inventar 527.
2. Garda financiară Rm. Vîlcea,
Anii extremi 1934—1948, u.p. 166, Inventar 526.

BIBLIOGRAFIE :

C. Hamangiu, *Codul general al României, Legi uzuale*, vol. XXIII, 1935, p. 24 și urm.

D. COMERȚ-COOPERAȚIE

COOPERATIVE DE CONSUM

Cooperativele ca societăți colective în care se asociau prin liberă adăziune capitaluri personale ale sătenilor și uneori ale orășenilor, apar prin intrarea în vigoare a *Codului comercial* din 1887. Noi reglementări în activitatea cooperatistă sînt aduse prin legile din 1906, 1908 și 1910 realizîndu-se generalizarea dreptului de control al statului asupra mișcării cooperatiste de la sate.

La 3 ianuarie 1919, în urma decretului pentru reformă agrară (nr. 3697/1908) se înființează Casa centrală a cooperației și împroprietăririi sătenilor cu scopul: „...să lege cît mai strîns opera națională și socială a expropriării și împroprietăririi de mișcarea cooperatistă...”.

În anul 1925, la Congresul General al Cooperației, ținut la București între 3—5 iunie, se pun bazele Codului Cooperației generale votat la 13 iulie 1928 în parlament.

Un avînt deosebit se constată în dezvoltarea mișcării cooperatiste în anii 1937—1938, prin modificarea radicală a regulamentului și statutului cooperativeelor (19 octombrie 1937) prin înființarea Ministerului Cooperației (5 februarie 1938), și a Institutului Național de Cooperație (25 iunie 1938) ce funcționează neîntrerupt pînă în 1949.

Cooperativele de consum din județul Vîlcea, după momentul apariției se pot împărți în două categorii: apărute înainte de 23 August 1944, un număr de 20 și după această dată 28. În afară de momentul apariției între aceste două categorii există deosebiri în ceea ce privește modul de organizare și funcționare, plan de muncă, realizări etc.

Din punct de vedere administrativ-financiar, cooperativele de consum din județul Vîlcea depindeau de Banca Federală „Cozia” din Rm. Vîlcea. Aceasta asigură aprovizionarea cooperativeelor, făcînd plățile în cont curent, menținînd în permanență situația capitalului fiecărei cooperative în parte. Cooperativele de consum își păstrează însă în aceste relații o mare independență de acțiune în ceea ce privește felul și formele aprovizionării și desfacerii produselor, modul de abordare a unei afaceri, sporirea capitalului.

Fondurile ce compun această colecție au fost preluate între 1952—1958 după reorganizarea (în 1951) a cooperației în cadrul Uniunii regionale a Co-

* Ministerul Cooperației este desființat la 8 aprilie 1938, toate sarcinile sale trecînd în scama Ministerului Economiei Naționale.

perativelor de consum Vilcea. Colecția cuprinde 1767 u.p. din perioada 1907—1951, starea de conservare a materialului arhivistic fiind în general bună.

Materialul documentar este format din : circulare, corespondență cu furnizorii, inventare, procese verbale, facturi, contracte, livrete de membru, bordouri, ștate de salarii, etc.

În general informațiile cuprinse de materialul arhivistic sînt de natură economică, putînd fi urmărită evoluția prețurilor pe piață, mecanismul și rezultatele diferitelor tranzacții comerciale, etapele de dezvoltare a cooperativelor. Pot fi desprinse apoi date interesante în legătură cu situația social-economică a satelor, fiind prezentate uneori în materiale conflictele ce au avut loc între membrii cooperatori și conducerea asociației care încerca să acapareze capitalul colectiv.

O seamă de informații se referă la acțiunile de transformare a cooperativelor după 23 August 1944, cînd în urma congreselor din 1945 — și 1946, în adunările generale se iau măsuri pentru dezvoltarea sectorului cooperatist, acesta în strînsă legătură cu transformările democratice prin care trecea întreaga țară.

Materialul documentar prezintă date relative la diverse construcții și amenajări la care participă cu fond bănesc cooperativele de consum, magazii și magazine, localuri de școală și cămine culturale.

1. Cooperativa „Spiru Haret“ Amărăști,
Anii extremi 1936—1949, u.p. 22, Inventar 594.
2. Cooperativa „Aninoasa“ Bercioiu,
Anii extremi 1946—1948, u.p. 5, Inventar 596.
3. Cooperativa „I. Gh. Duca“ Bercioiu,
Anii extremi 1938—1947, u.p. 9, Inventar 597.
4. Cooperativa „Progresul Muncitoresc“ Brezoiu,
Anii extremi 1945—1950, u.p. 150, Inventar 595.
5. Cooperativa „Albina“ Budești,
Anii extremi 1947—1949, u.p. 2, Inventar 598.
6. Cooperativa „Barza“ Budești,
Anii extremi 1941—1948, u.p. 3, Inventar 599.
7. Cooperativa „Oltul“ Călimănești,
Anii extremi 1938—1941, u.p. 3, Inventar 600.
8. Cooperativa „Cheia“ Cheia,
Anii extremi 1948—1949, u.p. 12, Inventar 608.
9. Cooperativa „Albina“ Ciutești,
Anii extremi 1947—1949, u.p. 7, Inventar 601.

10. Cooperativa „Ogorul“ Cîrstănești,
Anii extremi 1945—1948, u.p. 6, Inventar 602.
11. Cooperativa „Viitorul“ Cîrstănești,
Anii extremi 1937—1947, u.p. 2, Inventar, 603.
12. Cooperativa „Beuca“ Cîrstănești,
Anii extremi 1926—1947, u.p. 11, Inventar 604.
13. Cooperativa „Mihai Viteazul“ Costești-Crețeni,
Anii extremi, 1947—1948, u.p. 2, Inventar 605.
14. Cooperativa „Crețeni“ Crețeni,
Anii extremi 1947—1948, u.p. 2, Inventar 606.
15. Cooperativa „Mihai Viteazul“ Crețeni,
Anii extremi 1946—1951, u.p. 19, Inventar 607.
16. Cooperativa „Lespezile Ionașului“ Dobriceni,
Anii extremi 1945—1949, u.p. 12, Inventar 609.
17. Cooperativa „Sf. Nicolae“ Drăgășani,
Anii extremi 1919—1950, u.p. 506, Inventar 610.
18. Cooperativa „Dumbrava“ Drăgășani,
Anii extremi 1920—1923, u.p. 4, Inventar 611.
19. Cooperativa „Viticola“ Drăgășani,
Anii extremi 1911—1950, u.p. 599, Inventar 612.
20. Cooperativa „Înflorirea“ Fometești,
Anii extremi 1946—1947, u.p. 12, Inventar 613.
21. Cooperativa „Unirea“ Gușoeni,
Anii extremi 1945—1948, u.p. 9, Inventar 615.
22. Cooperativa „Țăranilor“ Horezu,
Anii extremi 1946—1949, u.p. 6, Inventar 614.
23. Cooperativa „Muncitorul“ Jibla,
Anii extremi 1945—1949, u.p. 17, Inventar 616.
24. Cooperativa „Călimănești“ Lovișteea,
Anii extremi 1914—1950, u.p. 26, Inventar 617.
25. Cooperativa „Mitrofani“ Mitrofani,
Anii extremi, 1945—1946, u.p. 1, Inventar 618.

26. Cooperativa „Progresul Țăranilor“ Mihăești,
Anii extremi 1907—1951, u.p. 103, Inventar 619.
27. Cooperativa „Cuza Vodă“ Milostea,
Anii extremi 1945—1949, u.p. 7, Inventar 620.
28. Cooperativa „Unirea“ Nemoiu,
Anii extremi 1947—1950, u.p. 12, Inventar 621.
29. Cooperativa „Olănești“ Olănești,
Anii extremi 1938—1948, u.p. 3, Inventar 622.
30. Cooperativa „Livadia“ Olănești,
Anii extremi 1947—1950, u.p. 10, Inventar 623.
31. Cooperativa „Înălțarea“ Olănești,
Anii extremi 1945—1949, u.p. 13, Inventar 624.
32. Cooperativa „Băile Olănești“ Olănești,
Anii extremi, 1918—1955, u.p. 144, Inventar 625
33. Cooperativa „Cheia“ Orlești,
Anii extremi 1927, u.p. 1, Inventar 626.
34. Cooperativa „Luncavățul“ Oțeșani,
Anii extremi 1946, u.p. 4, Inventar 627.
35. Cooperativa „Unirea“ Păușești Măglași,
Anii extremi 1945—1948, u.p. 18, Inventar 628.
36. Cooperativa „Valea Otăsăului“ Pietrari,
Anii extremi 1920—1925, u.p. 5, Inventar 629.
37. Cooperativa „Sprijinul“ Pietrarii de Sus,
Anii extremi 1941—1943, u.p. 3, Inventar 630.
38. Cooperativa „Solidaritatea“ Rm. Vilcea,
Anii extremi 1945—1950, u.p. 3, Inventar 631.
39. Cooperativa „CFR“ Rm. Vilcea,
Anii extremi 1945—1950, u.p. 2, Inventar 632.
40. Cooperativa „16 Februarie“ Rm. Vilcea,
Anii extremi 1950—1956, u.p. 24, Inventar 633.
41. Cooperativa „Brăduțelul“ Romani,
Anii extremi 1936—1947, u.p. 14, Inventar 634.

42. Cooperativa „Stejarul“ Sinești,
Anii extremi 1942, u.p. 42, Inventar 635.
43. Cooperativa „Măgura“ Slătioara,
Anii extremi 1946—1953, u.p. 8, Inventar 640.
44. Cooperativa „Sf. Constantin și Elena“ Sutești,
Anii extremi 1923, u.p. 1, Inventar 636.
45. Cooperativa „Luncavățul“ Sirineasa,
Anii extremi 1946—1948, u.p. 6, Inventar 637.
46. Cooperativa „Valea Împăratului“ Sirineasa,
Anii extremi 1938—1946, u.p. 15, Inventar 638.
47. Cooperativa „Unirea“ Sușani,
Anii extremi 1945—1948, u.p. 2, Inventar 639.
48. Cooperativa „Drum Nou“ Urși,
Anii extremi 1935—1938, u.p. 17., Inventar 641.
49. Cooperativa „Luncavățul“ Vaideeni,
Anii extremi 1921—1926, u.p. 2, Inventar 642.

BIBLIOGRAFIE:

Hamangiu, C., *Codul general al României*, vol. III, p. 2678, 3296 ; vol. VIII, p. 1197 ; vol. XXV, pp. 2044—2048 ; vol. XXI (I), pp. 85—90 ; *Curierul Cooperăției române*, an XXXVI, nr. 1—6 (ianuarie 1945), pp. 151—173 ; *Almanahul Cooperăției București, 1947*, pp. 56—58.

COOPERATIVE FORESTIERE

Cooperativele forestiere se integrează în legislația generală a cooperativei, diferit fiind scopul asocierii. Ele erau asociații de capitaluri particulare, folosite pentru cumpărarea, arendarea și exploatarea pădurilor din apropierea comunelor sau de pe teritoriul unui județ (cazul Cooperativei forestiere „Munții Parîngului“ Rm. Vlcea).

Arhiva creată de aceste asociații a fost preluată în 1953 și însumează 180 u.p. din perioada 1918—1949. Starea de conservare a materialului documentar este în general bună.

Materialul arhivistic cuprinde : corespondență, bugete, inventare, procese verbale, facturi, contracte, borderouri etc.

Fondurile cuprind date economice, referitoare la tranzacțiile vânzare-cumpărare între stat și aceste cooperative (singurele care aveau dreptul să cumpere păduri din fondul silvic al statului), sistemul de operații contabile, arendării de parcele împădurite pentru exploatare.

Cooperativa forestieră „Munții Parîngului“ Rm. Vlcea, creatoare a celei mai mari părți din materialul arhivistic al colecției, se transformă cu timpul în agenție de mijlocire a unor importante afaceri cu material lemnos. Profitînd de dreptul cooperativei de a cumpăra păduri din fondul silvic al statului, cooperativa le revindea societăților forestiere „Carpatina“ și „Vasilatu“, sau unor proprietari particulari de joagăre, cu un ridicat procent de câștig.

1. Cooperativa forestieră Bercioiu,
Anii extremi 1937—1947, u.p. 2, Inventar 649.
2. Cooperativa „Beuca“ Cîrstănești,
Anii extremi 1926—1947, u.p. 2, Inventar 650.
3. Cooperativa „Ioneștii Govorii“ Marcea,
Anii extremi 1942—1946, u.p. 5, inventar 1030.
4. Cooperativa „Munții Parîngului“ Rm. Vlcea,
Anii extremi 1918—1949, u.p. 147, Inventar 651.
5. Cooperativa „Drum Nou“ Urși,
Anii extremi 1935—1938, u.p. 11, Inventar 652.

BIBLIOGRAFIE :

Vezi Cooperativele de Consum.

COOPERATIVE ȘCOLARE

Cooperativele școlare iau ființă în baza articolelor 191 și 192 din legea învățământului primar din 26 iulie 1924. În menționata lege se arată că școlarii vor depune sume de bani la Casa de economie cu scopul de a fi deprinși cu „economia și prevederea”. Datorită dezvoltării mișcării cooperatiste după înființarea Institutului Național Cooperatist, Ministerul Educației Naționale, ia măsuri ca în baza articolului amintit să se înființeze cooperative școlare după tipul celor sătești. Scopul acestora era : „să se creeze mediul favorabil pentru dezvoltarea cooperaticei în școală și în afară de școală prin atragerea părinților, autorităților și tuturor celor care sprijină școala”.

Membrii cooperativelor școlare erau tineri pînă la 20 de ani care subscriau anumite sume de bani. Statutele prevedeau îndatoririle și drepturile elevilor cooperatiști, stabilind că în Comitetul de conducere puteau fi aleși elevi începînd din clasa a II-a.

Ocupația principală a acestor asociații era aprovizionarea școlarilor cu rechizite școlare, îmbrăcăminte și încălțăminte la prețuri convenabile, de la magazinele cele mai apropiate prin intermediul Federalei Cooperativelor școlare. Aceste cooperative funcționează pînă în anul 1949.

Colecția cuprinde 31 u.p. create de 6 cooperative școlare în perioada 1937—1949. Starea de conservare a materialului documentar este în general bună.

Materialul arhivistic este format din procese verbale, corespondență, acte justificative, condici de venituri și cheltuieli, registre de partizi.

Informațiile cuprinse în materialul documentar sînt sărace, fiind de remarcat datele privind elevii cooperatiști, participarea cadrelor didactice și a părinților, acțiuni pentru înfrumusețarea școlii și dotarea sălilor de clasă, activitățile culturale destinate măririi fondului cooperativei.

1. Cooperativa școlară Cîineni,
Anii extremi 1938—1948, u.p. 7, Inventar 643.
2. Cooperativa școlară Costești-Ferigile,
Anii extremi 1937—1949, u.p. 6, Inventar 644.
3. Cooperativa școlară Olănești,
Anii extremi 1942—1947, u.p. 3, Inventar 645.

4. Cooperativa școlară Păușești-Măglași,
Anii extremi 1938—1939, u.p. 7, Inventar 646.
5. Cooperativa școlară Prundeni,
Anii extremi 1938—1947, u.p. 6, Inventar 647.
6. Cooperativa școlară Sirineasa,
Anii extremi 1945, u.p. 1, Inventar 648.

BIBLIOGRAFIE:

Hamangiu, C., *Codul general al României*, vol. XI—XII, p. 525 ; *Statutele Asociației Cooperative școlare* (imprimat).

PROCES - VERBAL .-

Brezoiu, în 30 Martie 1942.-

Noi, Al. Clonda, Șeful Subinspectoratului Muncii Rm. Vilcea, cu ocazia inspecției noastre, făcută în zilele de 23 și 24 Martie 1942, la Fabrica de cherestea a Societății "Carpatina" din Brezoiu, fiind sesizați de mai mulți lucrători că sunt nemulțumiți cu salarizarea, și având în vedere dispozițiile legii asupra remunerației muncii în timp de război, am invitat pe zică de găi în biroul Direcțiunii acestei întreprinderi pe reprezentanții lucrătorilor pentru ca să-și precizeze nemulțumirile lor, precum și pe reprezentanții întreprinderii pentru a răspunde la nemulțumirile lucrătorilor, în vederea facerii unei anchete în această chestiune.

Constatăm că s'au prezentat :

Din partea conducerii Soc. "Carpatina" D-nii : Gogu Stefiușescu Directorul General și Dr. Gheorghe Berariu, Directorul administrativ al întreprinderii;

Din partea lucrătorilor D-nii : Anuța Ion, Deneș Ilie, Stănică Constantin, și Butola Alfons, dela secția fabrică, Burulianu Gheorghe și Mia Ilie dela secția retezăroare, Turăveanu Nicole și Bota Teodor dela secția depou, Gheorghe Moth și Oprescu Nicolae dela secția stolierelor, Stămate Ion și Stăpan Dragoșir dela secția Căilor Ferate Forestiere și Vecler Traian dela secția funiculară.

Constatăm că, reprezentanții lucrătorilor menționați mai sus, au fost aleși în fața noastră de către lucrătorii din secțiile respective.

Reprezentanții lucrătorilor, Declară că, salarizarea actuală nu-i poate satisface, deoarece dela ultimul spor de salariu și până în prezent viața s'a mai scumpit. În special articolele de îmbrăcăminte și de încălzire s'au devenit aproape inaccesibile lucrătorilor și dacă această stare mai dăruște, lucrătorii vor fi expuși să nu mai aibă ce îmbrăca și ce să încălzească. Dar, s'au scumpit și articolele esențiale, precum și cele de menaj care s'au micșorât. Apoi, prestația către comuna s'a majorat cu 100 la 100. Sunt lucrătorii cu familii mari împovărați, iar ea s'au fie în stare a da familiei cele trebuitoare.

Deși, conform legii propuțiile tuturor articolelor, nu fost stabilizate, totuși prin regulamentul acestei legi multe articole de primă necesitate s'au scumpit. Apoi acestea iac cu viața să se scumpească, deoarece lucrătorii nu pot rezista față de această scumpire.

Lucrătorii cer ca salariile să fie majorate în sensul că, în cazul dela luna Aprilie 1942 fiecare lucrător să primească pentru orele de lucru normale prestate, un spor de 750 lei lunar, iar deosebit de acesta pentru fiecare membru de familie să se dea câte 250 lei lunar. Printre membrii de familie se înțeleg : soția și copiii minori /până la 16 ani / care nu lucrează . Printre membrii din familie se mai înțeleg și părinții bătrâni și incapabili de lucru cari nu au nici o altă sursă de trai.

1942, martie 30. — Proces verbal încheiat de Subinspectoratul Muncii Rm. Vilcea la tratativele dintre muncitorii de la Fabrica de cherestea Brezoi a SAR „Carpatina” și conducerea societății.

Inspectoratul Muncii Rm. Vilcea,
Dos. 2/1942, p. 47.

Nr. 2459 din 28 Iunie 1941

C a t r e

SECRETORATUL MUNCII
RĂZBOIUL VALCEA

Am onoare a înainta mai jos în copie ordinal secret al Ministerului Afacerilor Interne No. 4395/27.VI. 1941, rugându-vă să binevoiți a lua cunoștință de conținut, a urmări și a vă conferma întocmai.-

D. O.

DIRECTOR DE CABINET

Lt. Col. *[Signature]*

C O P I E :

Dir. ordinul Domnului Ministru Subsecretar de Stat ;

Dir. informațiunile ce deținem, frunții muncitorimei comuniste au primit din partea organizației centrale a partidului comunist ca:

1/. Să cerceteze și să urmărească cu cu atenție punctele strategice cât și cele vulnerabile ale fabricilor în care lucrează.-

2/. Să comunice de urgență orice modificare a programului de activitate pasivă.

3/. Să ia contact cu soldații însărcinați cu paza fabricilor respective, întrebându-se de numărul acestora și de numele comandantului.-

4/. Să stabilească și să raporteze care este impresia muncitorilor față de actualul conflict.-

5/. Să cerceteze să aibă asupra sa o lanternă cu lumină albă.-

6/. Să fie pregătiți pentru orice sacrificiu la care vor fi chemați.-

7/. Să stabilească legături de asistență cu curierii și mesagerii administrativi din fabrici.-

1941 iunie 28. — Ordinul circular al Ministerului de Interne pentru împiedicarea acțiunilor organizate de P.C.R. împotriva războiului.

INSPECTORATUL MUNCII RM. VILCEA

La înființarea Ministerului Muncii se organizează un corp de inspecție a muncii împărțit în inspectorate. Pentru Oltenia funcționează din 1920 Inspectoratul Muncii Craiova în a cărui circumscripție intra și județul Vâlcea. Din 1932 pentru rezolvarea problemelor locale, se înființează la Rm. Vâlcea un Oficiu al muncii care depindea de Inspectoratul Muncii Craiova. La 1 octombrie 1940 se înființează la Rm. Vâlcea un Subinspectorat al muncii, care avea în circumscripția sa județul Vâlcea, Olt și Romanși, iar din 1941 județul Olt trece la Subinspectoratul Muncii Pitești. În 1943 instituția este reorganizată și primește denumirea de Inspectoratul Muncii Vâlcea, depinzând din 1944 de Inspectoratul regional al muncii Pitești. În 1950 Inspectoratul Muncii Rm. Vâlcea este desființat.

Atribuțiile Subinspectoratului și apoi ale Inspectoratului Muncii erau numeroase. Se urmărea modul în care se aplica legea pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor, orarul întreprinderilor, respectarea repausului duminical. Trebuia să rezolve conflictele de muncă colective și individuale, să participe la încheierea contractelor colective de muncă, să inspecteze întreprinderile pentru a constata condițiile de muncă și trai ale muncitorilor, acordarea concediilor, respectarea legilor pentru protecția muncii și cele de ocrotire a muncii femeilor și minorilor. Se controlau școlile profesionale, căminele de ucenici, cantinele muncitorești etc.

Materialul documentar creat de Inspectoratul Muncii Rm. Vâlcea a fost preluat integral în 1954 de la Sfatul popular raional Rm. Vâlcea. Arhiva este constituită din dosare care cuprind ordine și circulare generale, dări de seamă, rapoarte statistice, procese verbale de inspecție, plângeri, contracte colective și individuale de muncă, corespondență cu forurile tutelare și întreprinderile din raza de activitate privind conflictele colective de muncă, respectarea legislației muncii etc. Starea de conservare a materialului documentar este foarte bună.

Informațiile oferite de materialul documentar sînt deosebit de importante pentru istoria socială și politică a deceniului cîinci al secolului XX. Condițiile de muncă din întreprinderi, ateliere și unitățile comerciale sînt larg redată în rapoartele de inspecție care cuprind date despre numărul salariaților și ucenicilor folosiți, salariile pe care le primesc aceștia, durata zilei de lucru etc.

În perioada celui de al doilea război mondial numărul muncitorilor folosiți în industrie a sporit simțitor. Pe de altă parte la întreprinderile care executau comenzi militare durata zilei de lucru este prelungită la 10—12 ore. Astfel de cazuri se întâlnesc la fabricile de cherestea aparținând Societăților Carpatina din Brezoi și Slatina, fabricile de tăbăcărie Oprea Simian Fii și Tăbăcăria armatei din Rm. Vilcea, moara Aluta din Slatina și în portul Corabia. În documente sînt consemnate numeroase accidente de muncă în întreprinderi ca urmare a condițiilor grele de lucru și a lipsei măsurilor de protecție. Cele mai grave au loc la Fabrica de cherestea Arnota din Costești, și la calea ferată forestieră Băbeni-Bistrița, unde se înregistrează mai multe cazuri mortale. Salariile muncitorilor nu mai fac față în această perioadă creșterii prețurilor la produsele industriale, astfel că nivelul de trai scade simțitor. Cantinele muncitorești, organizate în întreprinderi, nu reușesc să asigure aprovizionarea cu alimente a muncitorilor și a familiilor acestora.

Deosebit de grea este situația ucenicilor care locuiesc în cămine necorespunzătoare. În întreprinderi se folosește foarte mult munca minorilor. Astfel la fabrica de cherestea „Carpatina” Brezoi în iunie 1942 din totalul de 1077 muncitori 311 erau minori folosiți în munci necalificate. Față de salariu de 2900 lei pe care îl câștiga un muncitor pe lună salariul acestora era de 1450 lei deși lucrau în aceleași condiții. Toate acestea au generat nenumărate conflicte de muncă individuale sau colective, care de cele mai multe ori erau soluționate în defavoarea muncitorilor. Sînt deosebit de numeroase plîngerile muncitorilor și ucenicilor adresate Subinspectoratului împotriva patronilor și a abuzurilor făcute de aceștia. În principalele întreprinderi au loc conflicte colective de muncă în special în întreprinderile de exploatarea și industrializarea lemnului. Numai la fabrica de cherestea din Brezoi a Societății anonime românești „Carpatina” au loc între 1940—1943 cinci conflicte colective de muncă, numărul muncitorilor participanți atingînd la unele cifra de 3000. Astfel în 1942 muncitorii cer o sporire simțitoare a salariului, deoarece viața este foarte scumpă încît „articolele de îmbrăcăminte și încălțăminte au devenit inaccesibile muncitorilor”. Prețul unei perechi de bocanci era de 2500 lei, depășind salariul mediu lunar al unui muncitor care era de 2250 lei.

Conflicte similare au loc la Fabrica de cherestea Arnota, Costești, la Societatea Mica Voineasa, la Depozitele CAM de tutun din jud. Vilcea și Romanați.

Pentru anii 1944—1948 se găsesc bogate informații privind organizarea sindicatelor în întreprinderi și a comisiilor sindicale locale. Acestea desfășurau o bogată activitate pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai ale muncitorilor, pentru încheierea de contracte colective de muncă. O atenție deosebită se acordă organizării manifestațiilor din ziua de 1 Mai.

O altă categorie de informații sînt cele care se referă la organizarea întreprinderilor, capitalul acestora, utilajele folosite și producția realizată. Pentru fiecare întreprindere se găsesc date amănunțite privind instalațiile de forță mecanică folosite, numărul mașinilor întrebuintate etc. În dosarele de corespondență cu întreprinderile din raza de activitate se găsește cîte un scurt istoric al acestora.

Activitatea culturală desfășurată în rândul muncitorilor și de către aceștia este larg reprezentată. Unele sindicate își constituie echipe de teatru, organizează serbări, competiții sportive.

Anii extremi 1932 ; 1937—1950, u.p. 346, Inventar 891.

BIBLIOGRAFIE:

Timbus, M., *Inspectoratul regional al muncii Arad în Culegere de referate sesiunea 1969*, Editat de Direcția generală a Arhivelor Statului, București, 1971, p. 109—111.

SOCIETATEA „ADJUTORUL“ RM. VÎLCEA

În 1879 s-a înființat la Craiova o asociație de ajutor a muncitorilor și micilor meseriași sub numele de *Adjutorul*. Scopul asociației era ajutorarea membrilor în caz de boală, sau înmormîntare, acordarea de pensii celor invalizi sau vîrstnici. Extinzîndu-și activitatea în toată Oltenia, înființează în 1886 la Rm. Vîlcea o sucursală care avea același scop. Numărul membrilor crescînd, sucursala poate în 1907 să devină independentă luîndu-și denumirea de *Societatea Adjutorul Al. M. Alexiu*, după fondatorul ei. Activitatea societății continuă și după primul război mondial numele rămînînd același doar transcris în noua ortografie. În 1948 a fost lichidată.

Fondul a fost preluat în 1970 de la Casa de ajutor reciproc a pensionarilor din Rm. Vîlcea.

Materialul documentar este alcătuit din dări de seamă, memorii, corespondență cu autoritățile locale, membrii societății și registre.

Informațiile oferite de materialul documentar se referă la categoriile sociale din care făceau parte membrii societății, muncitori, meseriași, comercianți, funcționari, care cotizau diferențiat. La fel ajutorul acordat diferă în funcție de cotizație. Pentru asistența medicală, societatea avea un medic special plătit, o farmacie, iar pentru înmormîntări o întreprindere de pompe funebre.

Pentru mărirea bugetului erau organizate baluri, serbări cîmpenești, chete etc.

Sînt de semnalat numeroase cazuri de nemulțumire a unor membrii de rînd împotriva conducerii, care a transformat societatea într-o sursă de venituri personale.

Anii extremi 1885—1948, u.p. 221, Inventar 877.

CRUCEA ROȘIE GOVORA-BĂI JUD. VILCEA

Crucea Roșie este o asociație internațională voluntară care acordă ajutor ostașilor răniți și bolnavi în caz de război, iar în timp de pace victimelor de pe urma calamităților naturale.

În 1876 ia ființă Societatea „Crucea Roșie din România“ și după aceasta „Crucea Roșie a Doamnelor din România“. Ambele au fost recunoscute ca persoane juridice prin decretul din 30 decembrie 1907. Cele două societăți au fuzionat între ele creînd „Societatea Națională de Cruce Roșie a României“ ale cărei statute au fost sancționate prin decret în 1924.

Pe plan național se prevede prin statute crearea de filiale în toată țara conduse de către comitete, toate depinzînd de Comitetul central al societății. Filialele se ocupau cu adunarea de fonduri — pe care nu le puteau folosi decît cu aprobarea Comitetelor de direcție — prin donații, cotizații, spectacole, conferințe. Pentru a putea oferi ajutor efectiv, societatea și-a creat servicii proprii de spitale și ambulanțe, cu formarea de personal sanitar, ajutoarea acestora etc.

Din materialul arhivistic păstrat rezultă că filiala Băile Govora a Crucii Roșii și-a început activitatea în 1941, încetîndu-și activitatea în 1950.

Materialul oferă cercetătorului date privind activitatea filialei pentru adunarea de fonduri prin organizarea de serbări, chete și acceptarea de donații. O altă parte a corespondenței se referă la ajutorul dat de filială, la combaterea epidemiilor în anii 1944—1946, și a bolilor sociale.

Anii extremi 1941—1950, u.p. 8, Inventar 882.

OFICII DE CURĂ ȘI TURISM

Pe baza legii ue organizare a turismului din februarie 1936, Oficiul Național de Turism dă în 25 martie 1936, circulara nr. 907 prin care se înființează în orașele Băile Govora și Călimănești Oficii de cură și turism locale. Acestea trebuiau să supravegheze hotelurile, restaurantele, pensiunile din punct de vedere al curățeniei, confortului și pentru respectarea tarifelor. Trebuiau să țină registre cu mișcarea vizitatorilor, să facă propagandă și publicitate pentru vizitarea stațiunilor, să contribuie la înfrumusețarea acestora, să amenajeze terenuri sportive și drumuri de interes turistic. Oficiile de cură și turism erau conduse de funcționarii primăriilor respective și se subordonau Oficiului județean de turism Vâlcea. În anul 1949 Oficiile de cură și turism sînt desființate.

Materialele documentare sînt preluate de filiala Arhivelor Statului Vâlcea de la administrația celor două stațiuni și cuprind corespondență cu Oficiul județean de turism, cu autoritățile locale, cu persoane particulare etc.

Informațiile se referă la îmbunătățirile aduse stabilimentelor băilor, achiziționarea de aparate medicale și la modul în care se făceau tratamentele. Listele de vizitatori dau posibilitatea stabilirii numărului acestora și a perioadelor cînd unele personalități au făcut tratamente în localitățile respective. Alte documente se referă la organizarea unor manifestații culturale, turneele unor trupe de teatru, organizarea de excursii etc.

1. Oficiul de cură și turism Băile Govora,
Anii extremi 1939—1949, u.p. 68, Inventar 884.
2. Oficiul de cură și turism Călimănești,
Anii extremi 1936—1946, u.p. 16, Inventar 883.

BIBLIOGRAFIE:

C. Hamangiu, *Codul general al României*, vol. XXIV, p. 330—331.

ASOCIAȚIA PENTRU PROPĂȘIREA TURISMULUI AERIAN „MIRCEA CANTACUZINO“

În 1928 inginerul Mircea Cantacuzino a înființat la București o școală de aviație care să pregătească piloți amatori și pentru aviația civilă. După moartea lui, în accidentul de avion de la 25 mai 1930, membrii și prietenii familiei Cantacuzino au constituit în iulie Asociația pentru propășirea turismului aerian Mircea Cantacuzino. Scopul acesteia era continuarea activității începută de Mircea Cantacuzino, pentru dezvoltarea turismului aerian și pregătirea de piloți pentru aviația civilă.

Asociația finanțează Școala de pilotaj „Mircea Cantacuzino“, care funcționează la aeroportul Băneasa și mai târziu la Otopeni, care era recunoscută ca școală oficială de pilotaj a Aero-clubului român.

Membrii asociației erau de mai multe categorii: fondatori, donatori, piloți, efectivi, turiști și de onoare, în funcție de activitatea pe care o desfășurau.

Adunarea generală alegea un Comitet de conducere care prezenta anual darea de seamă.

În martie 1939, Federația Aeronautică a României desființează asociația, trecînd în patrimoniul său inventarul acesteia.

Arhiva asociației a rămas la Ioana Cantacuzino secretara generală, după a cărei moarte în 1951 la Călimănești, a fost preluată de filiala Arhivelor Statului Vîlcea.

Materialul documentar este alcătuit din dări de seamă, memorii, descrieri ale zborurilor și raidurilor, corespondență cu asociații asemănătoare, fabrici de avioane, piloți, dosare personale ale elevilor piloți, fișe de zbor, fotografii, extrase din ziare privind activitatea.

O parte a corespondenței este în limbile germană, franceză, engleză și italiană. Starea de conservare este foarte bună.

Informațiile oferite de materialul documentar sînt deosebit de prețioase pentru istoria aviației românești. O parte a corespondenței se referă la amenajările făcute la aeroporturi, construirea de hangare, tipurile de avioane folosite și caracteristicile tehnice ale acestora.

Bogate sînt informațiile privind activitatea școlii de pilotaj, acordarea brevetelor de pilot gradul I și II unor elevi ai școlii, printre care se numără în 1936 Ionel Fernic. În acel an din 296 piloți brevetați în țară, 99 au aparținut școlii Mircea Cantacuzino. Membrii asociației participau la mitinguri, raiduri și zboruri interne și internaționale de mare anvergură.

Multe materiale documentare se referă la stabilirea unor recorduri mondiale în unele probe. În 1932 fostul elev al școlii inginerul Ion Cociășu bate recordul mondial de durată, pe circuit închis, la categoria avioane ușoare cu două locuri. Tot el execută în 1934 un raid în Extremul Orient ajungând pînă în India cu un avion cu motor de 40 C.P.

În această perioadă sînt executate importante raiduri în grup sau izolat la Paris, Moscova, Praga, ziua și noaptea, uneori în condiții deosebit de grele. Pe ruta București-Paris recordul este bătut de cîteva ori de membrii asociației.

În fiecare an își pierd viața în aceste curse numeroși aviatori, a căror memorie membrii asociației se străduiesc să o păstreze în amintirea contemporanilor. Pentru aceasta se desfășoară o deosebită campanie de presă, pentru popularizarea rezultatelor deținute în domeniul aviației. Toate articolele publicate despre aceasta în presa românească și străină sînt extrase și legate în dosare.

Deosebit de valoroase pentru istoria aviației românești, sînt fotografiile în număr de cîteva mii, care înfățișează tipuri de avioane, piloți, momente din timpul zborurilor și a solemnităților oficiale, aero-fotografii etc.

Anii extremi 1928—1939, u.p. 4326, Inventar 898.

•

INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI VILCEA

În anul 1858, se înființează Revizoratul Școlar al jud. Vâlcea, ce coordona activitatea școlară în județ. După 1892 revizoratul își schimbă titulatura în Inspectoratul școlar al județului Vâlcea, funcționând în această formă pînă în 1949, cînd în urma reformei învățămîntului este transformat în secție regională și apoi raională de învățămînt.

Fondul Inspectoratul școlar al județului Vâlcea a fost preluat în anul 1969 și cuprinde 514 u.p. din perioada 1858—1921. Trebuie menționat că, datorită condițiilor de păstrare anterioare preluării, o parte a materialului este grav deteriorată. În același timp este de remarcat pentru anii 1877—1880, 1883—1884 lipsesc documente, iar pentru perioadele 1858—1863, 1866—1871, 1881—1882, 1885 se mai păstrează doar puține dosare.

Materialul arhivistic este format din: ordine și circulare, rapoarte, corespondență, procese verbale de inspecție, cataloage, petiții și memorii, state de salarii etc.

Materialul documentar cuprinde informații privind participarea învățătorilor la răscoala din 1907 și la luptele din timpul primului război mondial.

Statisticile încheiate după 1918 arată pagubele suferite de școlile din județ în timpul ocupației germane.

O categorie importantă de date sînt acelea care prezintă evoluția școlii în județul Vâlcea. Dacă în 1863 existau 94 școli, în 1873—1874, numărul lor se ridică la 105 ce cuprindeau 5144 elevi. Dintre acestea 8 însă nu aveau învățători. După 1890 în județ se înființează un liceu, un gimnaziu și cîteva școli de meserii. În afara de cel arătate mai sus, documentele relevă o acută lipsă de cadre didactice specializate.

O seamă de date privesc organizarea grădinilor și loturilor școlare, munca elevilor în cadrul orelor practice și lipsa de interes a autorităților comunale pentru obținerea și amenajarea terenurilor destinate orelor practice.

Materialul arhivistic cuprinde memorii și petiții ale țăranilor și orășenilor pentru înființarea de școli, construirea sau repararea localurilor lor.

Deosebit de interesante sînt informațiile privind programele și orarul școlilor primare care pot fi desprinse din publicațiile centrale ale Ministerului Cultelor și Învățămîntului, sau din scrisorile și adresele remise de minister Revizoratului școlar semnate de o seamă de oameni de cultură, între care D. Bolintineanu, N. Crețulescu.

Materialul documentar cuprinde deosebit de multe date referitoare la activitățile culturale organizate de profesori și învățători grupați în cercurile culturale care funcționau în aproape toate comunele județului. Sînt de remarcate în acest sens conferințele „Mihai Viteazu” și „Dreptul de vot” ținute de membrii cercului „Zmeurățul” din satul Cacova, „Însemnătatea actului de la 24 Ianuarie 1859” organizată de cadrele didactice ale Școlii primare de fete Rm. Vîlcea, „Un mister biologic — cancerul” pregătită de membrii cercului cultural „Otăsăul” din Păușești-Otăsău precum și organizarea unor cicluri pentru combaterea alcoolismului (1903). În cadrul reuniunilor, șezătorilor și serbărilor organizate de aceste cercuri culturale se prezentau o serie de recenzii și referate cu teme pedagogice: „Școala și biserica”, „Scopul și însușirile întrebărilor în învățămînt” (la Cercul cultural Călimănești 1914), „În ce constă și pe ce se sprijină autoritatea învățătorilor” (Rm. Vîlcea) etc.

Fondul cuprinde date referitoare la organizarea de echipe de dansuri și de teatru, ce prezentau programe artistice în cadrul șezătorilor și serbărilor organizate de membrii cercurilor culturale.

Materialul arhivistic mai conține date relative la constituirea Societății culturale „V. Alecsandri” a elevilor din Rm. Vîlcea, activitatea acesteia, încercările de organizare a unei Case a corpului didactic, fundarea și aprovizionarea cu cărți a bibliotecilor școlare din orașul Rm. Vîlcea și județul Vîlcea.

Fondul conține date interesante relative la pregătirea cadrelor didactice în cadrul conferințelor anuale județene. Este de remarcate în acest sens activitatea lui I. L. Caragiale în perioada 1882—1883 cînd funcționa ca revizor școlar pentru județele Vîlcea și Argeș.

Pe anii 1921—1950 fondul Inspectoratului școlar al jud. Vîlcea se află în păstrare la Consiliul popular al jud. Vîlcea.

Anii extremi 1858—1921, u.p. 514, inventar nr. 894.

BIBLIOGRAFIE:

- Anuarul Ministerului Cultelor și învățămîntului*, București, 1911 ;
Istoria învățămîntului din România. Compendiu, București 1971, pp. 118—119, 257—260.

LICEUL „N. BĂLCESCU“ RM. VILCEA

Prin deschiderea în 1891 a cursurilor Gimnaziului teoretic din Rm. Vilcea își începea activitatea prima unitate școlară de profil liceal din județ. Instituția își desfășoară activitatea pedagogică sub numele Liceul „Al. Lahovary“ pînă în 1947 cînd se va numi „Liceul teoretic de băieți Nr. 1 Rm. Vilcea“, pentru ca în 1957, devenind mixt, să primească numele de Liceul „N. Bălcescu“.

Fondul arhivistic preluat în 1956 de la instituția creatoare cuprinde 134 u.p. din perioada 1891—1953 lipsind însă material documentar pentru anii 1899—1912. Starea de conservare a materialului documentar este în general bună.

Materialul arhivistic este format din : ordine, rapoarte, corespondență, procese verbale, state de serviciu și de salarii, matricole, cataloage etc.

Documentele cuprind informații referitoare la începuturile școlii, cînd un număr restrîns de elevi și profesori, țineau cursuri prin diverse case particulare.

După construirea localului (terminat în 1911) își începe în 1913 activitatea și cursul superior. Materialul documentar pînă în 1937 cînd se termină a treia latură a clădirii, cuprinde în continuare date referitoare la construcția liceului, aducînd dovezi în legătură cu : greutățile întîmpinate de profesori și elevi din cauza lipsei de spațiu, interesul acordat de autoritățile locale pentru dezvoltarea acestei instituții de cultură. În ceea ce privește starea socială a elevilor se poate remarca că majoritatea proveneau din familii de moșieri, negustori sau funcționari, rar putînd frecventa cursurile școlii, datorită taxelor, fii de muncitori și țărani.

În afară de informațiile privind activitatea pedagogică a liceului, materialul arhivistic cuprinde date referitoare la înființarea prin grija profesorului Eliodor Constantinescu a Societății culturale a elevilor „Vasile Alecsandri“, despre a cărei activitate prestigioasă vorbesc șezătorile și cenaclurile literare organizate, ciclurile de conferințe, serbările etc. Se organizează și o secțiune a acestei societăți cu profil cultural-sportiv „Cozia“ care în afară de participările la concursurile de gimnastică și atletism, organiza excursii și drumeții în județ și în țară.

Se mai găsesc informații referitoare la activitatea elevilor și profesorilor, organizarea laboratorului de științe fizico-chimice și a bibliotecii care

însursează în 1940 peste 10.000 de volume. O serie de informații se referă la înființarea unei pinacoteci a orașului, donație a familiei Capeleanu, în incinta liceului.

Fondul cuprinde informații referitoare la organizarea și funcționarea unei clase extrabugetare de fete ce funcționează între 1919—1921 alături de Liceul de băieți precum și la înființarea Liceului de fete Rm. Vlcea.

Sînt de remarcat datele privind activitatea unor profesori ce au adus o contribuție importantă la dezvoltarea vieții culturale a orașului Rm. Vlcea, între care se remarcă : Eliodor Constantinescu, Meletie Răuț. Există și referiri la anii de școală ai lui Gib Mihăescu, Bogdan Amaru și Ștefan Hohl (care a publicat poezii sub pseudonimul Ștefan George).

Anii extremi 1891—1953, u.p. 134, Inventar nr. 661.

BIBLIOGRAFIE :

— Grecescu, I., *Anuarul liceului Labovary*, Rm. Vlcea, 1923.

GIMNAZIUL TEORETIC DRĂGĂȘANI

Gimnaziul teoretic „I. C. Brătianu“ Drăgășani se înființează în anul 1919 și funcționează în această formă pînă în 1947. Între 1947—1948, instituția funcționează sub titulatura Liceul „Gh. Gheorghiu-Dej“.

Materialul arhivistic a fost preluat de la instituția creatoare și cuprinde 55 u.p. din perioada 1924—1948, starea de conservare a materialului fiind în general bună.

Fondul este format din : ordine, rapoarte, corespondență, matricole, bugete, procese verbale, state de salarii etc.

Materialul documentar cuprinde date referitoare la : desfășurarea procesului de învățămînt, metodele folosite, tematica orelor, notele obținute de elevi la diverse materii, rezultatele examenelor anuale și de bacalaureat. Printre aceste informații se remarcă cele care privesc starea materială deosebit de grea a elevilor proveniți din păturile sociale de jos, care de multe ori neputînd suporta taxele, și neprimind ajutorul solicitat erau nevoiți să se tragă și să se transfere la școli de meserii.

Materialul arhivistic cuprinde importante date privind o seamă de excursii și acțiuni culturale organizate de școală. Astfel în 1929 se organizează o mare sărbătorire a zilei de 24 ianuarie prin conferințe, coruri, dansuri populare, recitări, este pus în funcțiune cinematograful școlii, iar 10 elevi ai gimnaziului participă la concursul Societății „Tinerimea română“.

Alte date se referă la participarea profesorilor la constituirea Comitetului aviatic local al filialei Rm. Vlcea, a Societății A.R.P.A., punerea în scenă a piesei „Irozii“ (1935), inițierea unor spectacole corale în Drăgășani cu participarea corului elevilor și a Societății corale „Ciprian Porumbescu“ din Slatina (1938—1939).

Anii extremi 1924—1948, u.p. 55, Inventar 663.

BIBLIOGRAFIE :

Anuarul liceului Drăgășani, decembrie 1969.

COLEGIUL MILITAR COZIA

Colegiul funcționează pînă în 1942 la Piatra Neamț fiind mutat apoi la Călimănești unde primește din 1944 denumirea de Colegiul militar Cozia, și funcționează pînă în 1948 cînd este desființat.

Această instituție școlară era încadrată în categoria școli primare speciale, funcționînd cu patru clase în care se studiau : citirea, compunerea, matematica, științe naturale, religia, geografia, educația fizică, cu un singur învățător pentru fiecare clasă. Caracterul militar al școlii se manifesta prin faptul că elevii erau fiii ai ostașilor morți pe front, fiind întreținuți de stat și apoi repartizați la școli de meserii și la liceele militare, specificîndu-se specialitatea militară viitoare pe baza aptitudinilor dovedite.

Fondul Colegiul militar Cozia a fost preluat în 1967 de la filiala Arhivelor Statului Piatra Neamț unde a fost depistat în arhiva Școlii primare nr. 5 și este format din 60 u.p. din perioada 1942—1947.

Materialul arhivistic este compus din instrucțiuni, corespondență, procese verbale, matricole, cataloage etc.

Materialul documentar se referă la întreținerea elevilor, care erau în număr de 1427 (în 1942) ; participarea acestora la procesul de învățămînt, aprovizionarea școlii cu alimente, lemne. Există apoi o serie de date referitoare la : procesul de învățămînt, planificarea tematică a orelor, procurarea de rechizite și material didactic, repartizarea elevilor la terminarea școlii.

Materialul arhivistic prezintă și o seamă de manifestări culturale organizate de profesori cu concursul elevilor, la Căminul cultural Călimănești sau în sala de festivități a școlii, la organizarea sărbătoririi zilelor naționale.

Anii extremi 1942—1947, u.p. 60, Inventar 662.

ȘCOALA NORMALĂ DE BĂIEȚI RM. VILCEA

Școala normală de băieți Rm. Vilcea a fost înființată în septembrie 1914 și funcționează pînă la primul război mondial cu clasele V—VI. După o întrerupere de doi ani își reia cursurile în 1919, cu clasele, I, II, III, IV, V, VI, funcționînd în această formă pînă în 1949, cînd este transformată în Școala pedagogică de băieți Rm. Vilcea, care se desființează în anul școlar 1956—1957. Școala funcționează cu un număr de peste 200 de elevi.

Fondul a fost preluat la desființarea instituției creatoare și cuprinde 208 u.p. din perioada 1914—1939, starea de conservare a materialului fiind în general bună.

Materialul arhivistic este format din : ordine, instrucțiuni, procese verbale, corespondență, rapoarte, memorii, bugete, ștate de salarii, matricole, cataloage etc.

Datele cuprinse în fond se referă la : înființarea școlii, funcționarea ei paralel cu Liceul „Al. Lahovary“ în localul acestei din urmă instituții, la construirea noului local în anii 1921—1924. Un număr de documente se referă la starea materială mizeră a unor elevi proveniți din păturile sărace, greutățile care le întâmpinau datorită taxelor școlare excesive, a lipsei de manuale și rechizite școlare.

Materialul documentar cuprinde informații referitoare la mersul procesului de învățămînt, activitatea didactică a profesorilor, rezultatele obținute de elevi, organizarea unei stațiuni meteorologice și relațiile ei cu Serviciul meteorologic central București, organizarea unei grădini pentru aplicații pomicele.

Fondul cuprinde date privind participarea elevilor la diverse concursuri organizate de Societatea „Tinerimea Română“, la formarea unei orchestre simfonice care sub auspiciile Asociației muzicale din Rm. Vilcea prezenta concerte și în sala Aro. Se poate remarca activitatea unor cadre didactice și a Federației Corpului didactic din județul Vilcea.

Anii extremi 1914—1939, u.p. 208, Inventar 664.

ȘCOALA NORMALĂ DE FETE Rm. VILCEA

Școala normală de fete Rm. Vîlcea, se înființează în 1919 și funcționează pînă la desființare în 1930, avînd în fiecare an școlar un număr de 200 de eleve majoritatea interne.

Fondul a fost preluat în 1956 de la Liceul de băieți Rm. Vîlcea și cuprinde 40 u.p. din perioada 1919—1930.

Materialul arhivistic se compune din : instrucțiuni, ordine, corespondență, memorii, procese verbale, state de salarii, matricole, cataloage etc.

Materialul documentar cuprinde date referitoare la desfășurarea cursurilor și greutățile întâmpinate datorită lipsei unui local propriu. Foarte multe sînt documentele ce relevă starea materială grea a unor eleve, ca și condițiile neigienice de locuit din internatul școlii. Nu de rare ori, comitetul școlar se ocupă de organizarea unor serbări, al căror beneficiu este dat pentru ajutoarea elevelor lipsite de posibilități materiale.

Fondul prezintă informații legate de organizarea unui laborator de științe fizico-chimice, îmbogățirea bibliotecii și utilizarea atelierului de țesut covoare pentru desfășurarea orelor practice.

Anii extremi 1919—1930, u.p. 40, Inventar 665.

ȘCOALA PROFESIONALĂ DE FETE — DRĂGĂȘANI

Școala profesională de fete din Drăgășani se înființează în anul 1901 prin grija soției fostului prefect al județului Vilcea, Laura Simulescu. Ea funcționează pînă în 1910 ca școală particulară. Elevele urmau mai întii cele 4 clase primare, după care la alegere timp de 2 ani se pregăteau pentru specialitățile : croitorie, lenjerie, menaj. În cei doi ani ce urmau cursul primar, orele teoretice erau înlocuite cu ore practice, școala fiind dotată cu tot inventarul necesar uneia din cele trei specialități amintite. Inclusă între școlile profesionale de gradul I, școala funcționează pînă în 1937, cînd este transformată în Gimnaziu industrial de fete, după care, între 1948—1949, în Școală tehnică profesională de fete.

Fondul Școala profesională-Drăgășani cuprinde 152 u.p. din perioada 1901—1949, starea de conservare a materialului fiind în general bună.

Materialul arhivistic este format din : ordine, instrucțiuni, corespondență, procese verbale, cataloage, matricole, acte contabile, state de serviciu și salarii etc.

Materialul documentar cuprinde date referitoare la acțiunile întreprinse pentru bunul mers al procesului de învățămînt, pagubele suferite de școală în timpul primului război mondial etc.

Sînt documentate de asemenea, lucrările din anii 1925—1927 pentru construirea aripei drepte a clădirii, organizarea festivităților pentru sărbătorirea zilelor naționale.

Fondul cuprinde informații privind organizarea unei expoziții și a unui bazar permanent cu obiectele lucrate de eleve, precum și prezentarea unor spectacole artistice în sala de festivități a școlii.

Anii extremi 1901—1949, u.p. 152, Inventar 666.

ȘCOALA PROFESIONALĂ „METAL LEMN“ Nr. 13, DRĂGĂȘANI

Școala profesională Drăgășani a fost înființată în 1921 și funcționează ca școală inferioară de meserii pînă în 1949, cînd ia titlatura de Școala profesională „Metal-Lemn“ nr. 13.

Pînă la reforma învățămîntului din 1949, în această instituție școlară învățau tîmplăria, lăcătușeria, fierăria și croitoria copii care absolviseră sau nu cursul primar. Pentru aceștia din urmă, paralel cu pregătirea în meseria aleasă, organizau cursul de alfabetizare. După reforma învățămîntului, sînt pregătiți în aceleași meserii absolvenții cursului primar.

Fondul Școala profesională „Metal Lemn“ nr. 13 din Drăgășani cuprinde 192 u.p. din perioada 1921—1955. Materialul arhivistic este format din : ordine, instrucțiuni, corespondență, matricole, procese verbale, bugete, state de salarii etc.

Materialul documentar cuprinde date referitoare la organizarea procesului de învățămînt, condițiile grele de viață și muncă ale ucenicilor, întreținerea căminului de ucenici, canstruirea și întreținerea localului școlii. De asemenea, sînt cuprinse date privind mersul atelierelor de rotărie, tinichigerie și croitorie.

După 1944, un loc important îl ocupă datele privind îmbunătățirea condițiilor de viață ale ucenicilor, organizarea educației politice a acestora, activizarea vieții sindicale în rîndul profesorilor.

Anii extremi 1921—1955, u.p. 192, Inventar. 667.

ȘCOLI DE ARTE ȘI MESERII

Școlile de arte și meserii sînt organizate în urma aplicării legii de înființare a acestor instituții școlare din 1908.

În județul Vîlcea au funcționat trei asemenea școli : Școala de arte și meserii din Drăgășani și din Rm. Vîlcea și Gimnaziul industrial Zătreni, iar din județul Olt posedăm arhiva Școlii de meserii din com. Drăgoești.

Școala de arte și meserii Drăgășani se înființează în 1908 funcționînd în această formă pînă în 1936 cînd se transformă în Gimnaziul industrial Drăgășani, desființat în 1942. Elevii absolvenți ai cursurilor primare se pregăteau pentru a deveni maeștri fierari și tîmplari.

Școala de arte și meserii Rm. Vîlcea a fost înființată în 1913 și funcționează pînă în 1938 ca școală inferioară de arte și meserii, fiind apoi transformată în Gimnaziu industrial (1940), iar în 1924 în școală profesională (gradul I).

Între 1945—1947 școala se transformă în liceu industrial, pentru ca după 1947 și pînă în 1949 cînd este desființată să funcționeze sub titulatura de Școală medie profesională.

Gimnaziul industrial Zătreni, ca școală profesională post primară, funcționează între 1922—1929, avînd 4 clase.

Școala de meserii Drăgoești-Olt înființată în 1924 își încheie activitatea în 1933. Ea pregătea elevi absolvenți ai cursurilor primare în meseriile : fierar, lăcătuș, tîmplar.

Fondurile au fost preluate între 1955—1957 și cuprind : ordine, instrucțiuni, corespondență, programe școlare, cataloage, matricole, procese verbale, state de salarii, etc.

Materialul documentar conține date referitoare la felul de viață al elevilor, condițiile grele de viață în căminele și cantinele școlilor. Mai cuprinde informații privind organizarea procesului de învățămînt, aprovizionarea atelierelor și efectuarea în cadrul acestora a comenzilor primite din partea diversilor particulari.

Materialul arhivistic conține și date referitoare la distrugerea mobilierului și inventarului școlilor din Drăgășani și Rm. Vîlcea în timpul ocupației germane (1916—1918), cînd localurile au fost transformate în cazărmi.

Fondurile mai cuprind informații legate de organizarea unor expoziții și bazare cu obiecte confecționate de elevi, repartizarea acestora, obținerea de burse și ajutoare etc.

1. Școala de arte și meserii Drăgășani,
Anii extremi 1909—1941, u.p. 200, Inventar 668.
2. Școala de arte și meserii Drăgoești,
Anii extremi 1924—1931, u.p. 38, Inventar 670.
3. Școala de arte și meserii Rm. Vlcea,
Anii extremi 1914—1949, u.p. 147, Inventar 669.
4. Gimnaziul Industrial Zătreni,
Anii extremi 1922—1928, u.p. 29, Inventar 671.

ȘCOLI DE GOSPODĂRIE ȘI MENAJ

Primele școli de gospodărie și menaj din județul Vâlcea încep să funcționeze în anul școlar 1927—1928, organizarea lor fiind legiferată prin „Legea pentru organizarea învățământului agricol și casnic de gradul I și II și de popularizare” din 2 august 1929.

În 1927 la Rm. Vâlcea este înființată Școala de menaj care funcționează sub această titulatură pînă în 1935, cînd primește numele de Școala „I. G. Duca”. Din anul 1939 și pînă în 1949 la desființare, școala este organizată ca școală urbană de gospodărie gradul I, pe lîngă care funcționa și o secție de gradul II. Elevele absolvente ale cursului primar frecventau cele 4 clase ale școlii pentru care programa prevedea două categorii de discipline: de cultură generală (matematica, istoria, geografia, științe naturale, religia, limba franceză, desen, muzică) și de specialitate (menaj, ornamentație, țesut, contabilitate, igienă, puericultură, medicină, horticultură). Tot în 1927 se înființează Școala de menaj Horezu, care funcționează cu același statut pînă în 1931.

Prin grija Nadiei Duca, soția fostului prim ministru I. G. Duca, se organizează în 1939 la Măldărești Școala superioară țărănească „I. G. Duca” pentru ca în 1940 să devină Centrul practic de curs primar superior. În anul școlar 1944—1945 școala devine „Școala de gospodărie rurală de fete „Nadia I. G. Duca”. După 1947 și pînă în 1949 la desființare prin reforma învățământului, pe lîngă această instituție școlară funcționează și un gimnaziu unic. Programa de învățămînt a acestei școli cuprindea în afară de disciplinele amintite și tehnologia agricolă, apicultura, sericicultura, viticultura.

Fondurile ce aparțin acestei colecții cuprind: corespondență, instrucțiuni, matricole, cataloage, procese verbale, acte justificative, state de salarii.

Materialul documentar conține date relative la: aprovizionarea școlilor și a internatelor, desfășurarea procesului de învățămînt, activitatea școlară și extrașcolară a profesorilor și elevilor.

Documentele cuprind informații privind organizarea grădinilor școlare și orele practice desfășurate aici, activitatea formațiilor artistice ale școlilor în cadrul unor serbări, deschiderea cursurilor practice „Crucea Roșie”.

1. Școala de gospodărie Horezu,
Anii extremi 1927—1930, u.p. 30, Inventar 674.
2. Școala de gospodărie Măldărești,
Anii extremi 1939—1948, u.p. 134, Inventar 673.
3. Școala de menaj Rm. Vâlcea,
Anii extremi 1927—1949, u.p. 201, Inventar 672.

ȘCOLI PRIMARE

În județul Vâlcea, apar școli în limba română încă din secolul XVIII (1741 Școala din Rîmnice în 1762, Școala Berislăvești), dar învățămîntul primar capătă o dezvoltare deosebită începînd din anul 1832. Astfel în 1863 în județ, funcționau aproximativ 100 de școli primare a căror activitate ia un avînt deosebit prin aplicarea legii învățămîntului primar din 1864. Noi îmbunătățiri sînt aduse învățămîntului primar prin legile din : 1893, 1896, 1919, 1924, 1938 și mai ales prin aplicarea reformei învățămîntului din 1949.

Fondurile cuprind corespondență, instrucțiuni, matricole, cataloage, procese verbale de inspecție, acte justificative, state de salarii etc. Trebuie menționat că filiala Rm. Vâlcea a Arhivelor Statului, deține material arhivistic creat de 3 instituții școlare, restul arhivei școlilor primare se află în posesia instituțiilor școlare respective.

Materialul documentar cuprinde informații privind organizarea școlilor, procurarea de material didactic și mobilier, organizarea unor serbări, rezultatele inspecțiilor medicale, precum și îmbogățirea bibliotecilor școlare.

1. Școala primară Costești — Vâlcea.
Anii extremi 1886—1949, u.p. 85, inventar 675.
2. Școala primară Momotești — Drăgășani.
Anii extremi 1924—1951, u.p. 157, inventar 676.
3. Școala primară Pietrării de Jos-Vâlcea.
Anii extremi 1906—1941, u.p. 93, inventar 677.

LIGA CULTURALĂ — SECȚIUNEA RM. VILCEA

Secțiunea Rm. Vilcea se organizează în martie 1891, la puțină vreme după înființarea Comitetului național al Ligii Culturale (24 ianuarie 1891) și funcționează conform statutelor votate în congresele din 25 mai 1892 și în cele din 1897, 1929.

Conducerea secțiunii era formată dintr-un comitet executiv cu șapte membrii, care era obligat să țină cinci adunări pe an, să raporteze anual adunării generale a membrilor secțiunii, activitatea depusă și situația financiară a organizației.

Secțiunea Rm. Vilcea a Ligii Culturale coordona activitatea organizațiilor similare din Voineasa, Amărăști, Zlătărei și Drăgășani, care aveau însă o mare libertate de acțiune. În cadrul secțiunilor activau profesori, învățători, studenți, negustori, muncitori tipografi, țărani.

Secțiunea Rm. Vilcea a Ligii Culturale funcționează neîntrerupt pînă în 1948, cînd este desființată prin decretul publicat în *Monitorul oficial* din 13.VIII.1948.

Fondul *Liga Culturală* a fost preluat în 1952 și cuprinde 19 u.p. din perioada 1919—1948, starea de conservare a materialului fiind în general bună.

Materialul documentar este format din : ordine, corespondență, procese verbale de ședință, inventare, acte justificative, afișe, liste de subscripție, etc.

Documentele cuprind informații referitoare la vizita lui N. Iorga și a altor personalități culturale la Rm. Vilcea cu ocazia deschiderii în localitate, în iunie 1920, a primului Congres național al Ligii Culturale de după război.

O serie de informații privesc distrugerile aduse bibliotecii și arhivei de către comandatura de ocupație austro-ungară, la refacerea fondurilor bibliotecii și reorganizarea arhivei. Cele mai multe documente conțin date relative la manifestările culturale legate de sărbătorirea a 100 de ani de la mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu și intrarea lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia. Manifestații grandioase au prilejuit la Rm. Vilcea împlinirea a 60 de ani de la nașterea lui N. Iorga și 30 de ani de activitate teatrală a lui Tony Bulandra.

Sînt de remarcat datele privind editarea *Buletinului Secțiunii Vilcea a Ligii Culturale* și altor publicații culturale vîlcene.

Pentru activitatea deosebită depusă pînă în anul 1934, Secțiunea Rm. Vlcea primește diploma de onoare a Comitetului executiv al Ligii Culturale, purtînd semnătura lui N. Iorga.

De o valoare deosebită sînt în acest fond scrisorile adresate de marele învățat N. Iorga și de o serie de personalități culturale ale României, Comitetului secțiunii Rm. Vlcea al Ligii Culturale referitoare la organizarea unor cicluri de conferințe sau spectacole ale echipei teatrale a ligii.

Materialul arhivistic cuprinde informații referitoare la activitatea secțiunilor din județ : editarea Buletinului ligii Lăpușata, organizarea unor șezători literare și cicluri de conferințe la Drăgășani și Voineasa.

Anii extremi 1919—1944, u.p. 19, fond nr. 46, Inventar nr. 680.

BIBLIOGRAFIE :

Tamaș Veronica, *Contribuția Ligii Culturale din Rîmnicu-Vîlcea, la desăvîrșirea unității naționale a poporului român*, în *Studii Vîlcene*, Rîmnicu Vîlcea, 1971, p. 35—38.

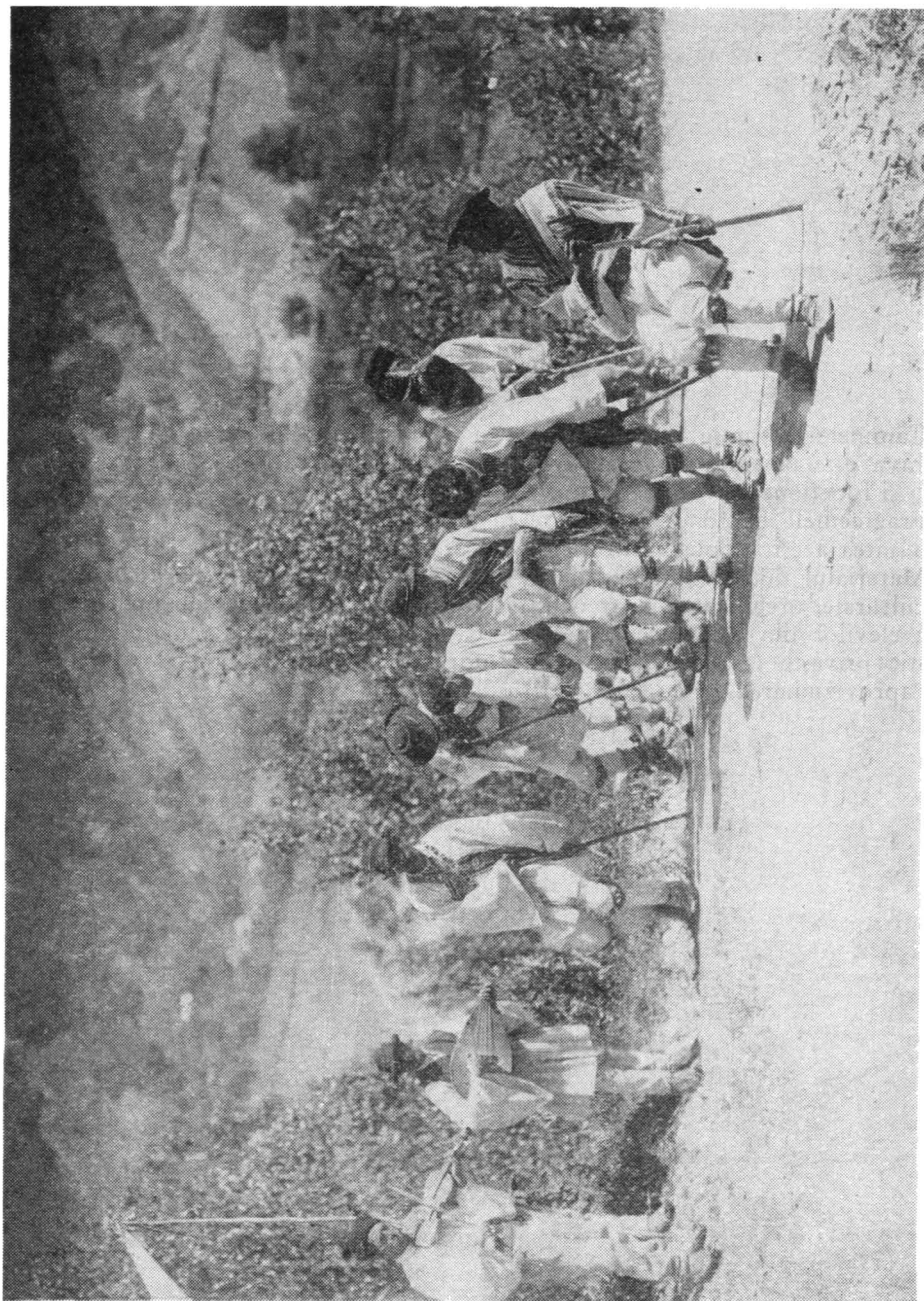
CĂMINE CULTURALE

Căminele culturale Vlădești-Vâlcea și „Infrățirea“ Bunești-Vâlcea, a căror arhivă este păstrată la filiala Vâlcea a Arhivelor Statului, s-au înființat în 1935 și funcționează neîntrerupt pînă în prezent.

Fragmentele de fonduri preluate în 1958 și 1959 cuprind date relative la activitatea acestor două instituții de cultură în perioada 1935—1953.

Materialul documentar conține informații referitoare la membrii Căminelor culturale, organizarea unor manifestații artistice cu concursul intelectualelor și elevilor din comunele respective. Cea mai mare parte a materialului arhivistic privește însă gestiunea instituțiilor, organizarea bibliotecilor comunale și aprovizionarea lor cu cărți și periodice.

1. Căminul cultural „Infrățirea“ — Bunești.
Anii extremi 1935—1944, u.p. 15, Inventar 678.
2. Căminul cultural Vlădești-Vâlcea,
Anii extremi 1935—1944, u.p. 22, Inventar 679.

ARHIVA DE FOLCLOR

Județ cu o bogată, variată și tradițională viață folclorică, Vâlcea a atras din totdeauna atenția cercetătorilor. În afara folcloriștilor, un interes deosebit pentru culegerea creațiilor populare l-au manifestat intelectualii satelor. Aceștia și-au adus o valoroasă contribuție la culegerea neprețuitelor comori ale spiritualității satului vâlcean, la punerea lor în circuitul culturii naționale și la luminarea maselor.

Numărul acestora destul de mare a determinat pe C. S. Nicolăescu-Ploșșor să ia în 1927 inițiativa unei consfătuiri a folcloriștilor olteni la Ștefănești (jud. Vâlcea) în casa lui Teodor Bălășel la care participă G. F. Ciaușanu, N. I. Dumitrașcu, Gh. N. Dumitrescu-Bistrița, Ion N. Popescu și alții. Se înființează acum *Tovărășia folcloriștilor olteni* avînd ca scop „adunarea, rînduirea și darea la iveală a folclorului oltenesc“.

În spiritul celor hotărîte s-a intensificat munca de culegere, notare și publicare a folclorului de către intelectualii satelor.

Materialul folcloric cules după criteriile științifice a rămas în mare parte inedit, în posesia culegătorilor și al urmașilor acestora. Filiala Arhivelor Statului Vâlcea a luat inițiativa în anul 1969 să adune documentele rămase în urma activității folcloriștilor vîlcani. S-a reușit astfel să se creeze un început de arhivă folclorică care cuprinde cîntece și poezii culese, manuscrise ale unor lucrări asupra folclorului, corespondență privind activitatea desfășurată de folcloriști, fotografii, etc. Materialul a fost inventariat în fonduri separate pentru fiecare culegător.

Cele mai bogate și importante sînt următoarele :

Fondul „Gheorghe Bobei“ com. Bărbătești.

Născut în 1897, Gheorghe Bobei învățător, și mai apoi profesor în comuna Bărbătești, a desfășurat o bogată activitate de culegere și notare a folclorului din zona Horezu. Deosebit de interesante sînt producțiile populare culese despre haiducie, muncă și strigăturile de horă. Cîntecele sînt puse pe note de către culegător. Fiecare poezie are menționată data culegerii și sursa de informație.

În afară de acestea, fondul cuprinde corespondență cu folcloriștii olteni, cu revistele de specialitate, în special cu redacția revistei „Izvorașul“. Fondul

mai conține afișe ale unor spectacole de teatru și serbări populare organizate la diverse cămine culturale.

Anii extremi 1920—1969, u.p. 1337, Inventar 999.

Georghe N. Dumitrescu-Bistrița Mehedinți.

A contribuit mult la dezvoltarea folcloristicii în Oltenia prin publicarea revistei „Izvorașul“ între anii 1919—1940. Urmînd studiile la Rm. Vîlcea, Gh. N. Dumitrescu-Bistrița a gîndit și întocmit primele numere ale revistei, aici, unde și tipărește o parte din ele. În revistă un loc important îl ocupă folclorul cules din părțile județului Vîlcea de redactor sau colaboratorii săi. În 1970, Gh. N. Dumitrescu-Bistrița a donat filialei Arhivelor Statului Vîlcea toate culegerile de folclor din județul Vîlcea, păstrate la redacția revistei „Izvorașul“ și corespondența întreținută cu folcloriștii vîlceni.

Anii extremi 1919—1969, u.p. 28, Inventar 1000.

În afara acestor două fonduri care cuprind un număr mare de unități de păstrare, se mai găsesc păstrate la filiala Arhivelor Statului Vîlcea scrisori și culegeri de folclor de la următorii folcloriști vîlceni.

I. I. Alexandrescu — învățător Rm. Vîlcea,

Anii extremi 1928—1969, u.p. 35, inventar 1034.

Nicolae Gh. Popescu — profesor Rm. Vîlcea,

Anii extremi 1935—1957, u.p. 23, inventar 1035.

BIBLIOGRAFIE :

Apostol, C., *Folclor și folcloriști vîlceni în Comori-Culegeri de folclor*, Rm. Vîlcea, 1969, p. 12—21.

VII. FONDURI FAMILIALE

ALECU M. ALEXIU

Alec M. Alexiu (1849—1944) a fost polițaiul orașului Rm. Vlcea, primarul acestuia pînă în 1900, membru în Consiliul județean Vlcea și președinte al acestuia din 1919. A fost și administratorul moșiei lui Dumitru G. Simulescu Drăgășani, în timp ce acesta era prefectul județului; a organizat o sucursală a societății „*Adjutorul Craiova*” pe care în 1907 o transformă în societate independentă pe care o conduce pînă la moarte.

Documentele din fondul personal Al. M. Alexiu au fost preluate în 1970 de la Casa de ajutor reciproc a pensionarilor Rm. Vlcea. Materialul documentar este format din acte personale, judecătorești, corespondență cu autoritățile persoane particulare, etc.

Cele mai numeroase acte sînt în legătură cu succesiunea testamentară a Laurei D. Simulescu, al cărui legatar universal era. O parte a bunurilor acesteia au fost lăsate județului Vlcea, Primăriei orașului Drăgășani, Școlii profesionale de fete „Laura Simulescu Drăgășani”, Societății „Ajutorul Rm. Vlcea” și personal legatarului. Printre alte efecte și bunuri, Alexiu moștenește și o ladă de lemn învelită cu fier, două pistoale, cîteva tablouri pe carton și un săculeț cu firfirici. Lada, pistoalele și firfiricii sînt singurele lucruri care au mai rămas din tezaurul lui Tudor Vladimirescu, descoperit în 1880 de prefectul județului Vlcea, Dumitru Simulescu la indicația unui bătrîn din Mădulari Beica, fost pandur.

În noiembrie 1942, Alexiu intră în corespondență cu Ștefan Tătărăscu, organizatorul Muzeului Tudor Vladimirescu și îi donează obiectele care au aparținut lui Tudor Vladimirescu, aflate azi la *Muzeul militar central din București*.

O altă parte a corespondenței se referă la probleme legate de funcțiile publice pe care le-a îndeplinit creatorul, administrarea Societății „Ajutorul”, probleme personale.

Anii extremi 1880—1944, u.p. 189, Inventar 1002.

ȘTEFAN V. BUDURĂSCU

Fondul familial Ștefan Budurăsescu s-a preluat de la Consiliul popular al raionului Vâlcea în anul 1952.

Ștefan Budurăsescu, născut în 1912, mare proprietar în com. Măldărești Vâlcea, și-a transformat moșia într-o fermă rentabilă.

Materialul arhivistic se referă la documente personale, acte de vânzare-cumpărare, ipotecă, convenții, dovezi, procese verbale, hotărnicii, mutații, tranzacții, hotărâri judecătorești.

Materialul arhivistic datează din perioada 1859, de când Stamate Budurăsescu intră în posesia moșiei Măldărești.

Din fond reiese modul de exploatare al fermei „Măldărești“ la diferite exploatari forestiere și modul de acaparare a proprietăților țărănești.

Ferma avea și o crescătorie modernă de porcine, o moară și o pivă.

Știri prețioase avem despre sculptorul Gh. Medrea, care a avut procese cu Șt. Budurăsescu în 1937 pentru călcarea de moșie.

În fond mai sînt informații privind efectuarea reformei agrare în com. Măldărești Vâlcea.

Scrisorile de familie, cu numeroase referiri economice și politice, aruncă o lumină asupra epocii respective.

Anii extremi 1859—1949, u.p. 36, Inventar 1003.

IOANA CANTACUZINO

Fondul familial Ioana Cantacuzino a fost preluat de filiala noastră în 1951. Era fiica lui Ioan Cantacuzino și a Mariei I. Fălcoianu.

Fondul conține 126 u.p. din perioada 1869—1950 și este format din acte financiare, privind proprietățile, însemnări de bani, manuscrise literare și istorice, schițe, caricaturi, liste de meniuri, scrisori familiale, telegrame, cărți de vizită, fotografii, filme, clișee etc.

Dintre manuscrise menționăm : *Cozia veche, De vorbă cu mine însumi, Tante Lili, Originea românilor, Unitatea, Scrisul, Limba, Impresii de călătorie în Iugoslavia și Albania și Oameni, locuri, folclor.*

Fondul mai conține date privind administrarea moșiei Oești-Argheș și a vilei din Călimănești precum și a Soc. „Scufa“ a cărei președintă a fost Ioana Cantacuzino.

Corespondența personală reprezintă un izvor important, pentru cunoașterea epocii și a unor personalități politice și literare din țara noastră.

Materialul este scris în limba română, franceză și germană.

Anii extremi 1869—1950, u.p. 126 inventar 1003.

PETRE CONSTANTINESCU

Fondul familial Petre Constantinescu s-a preluat în anul 1952 de la Consiliul popular al raionului Drăgășani.

Petre Constantinescu (1858—1918) a îndeplinit unele funcții administrative în cadrul Primăriei orașului Drăgășani și a Prefecturii județului Vâlcea.

Materialul documentar se compune din acte personale de stare civilă, brevete de decorații, procese-verbale de predare-primire a serviciului, acte de vânzare-cumpărare corespondență cu diferite bănci, verificări de credite, scrisori, fotografii și cărți poștale.

Petre Constantinescu (Ștefan C. Mihail) era fiul lui Mihail Cruceru și datorită funcțiilor avute a reușit să cumpere multe proprietăți agricole.

În fond se găsesc date privind activitatea Societății culturale a județului Vâlcea (1902), a Societății de ajutor reciproc a funcționarilor din Vâlcea (1904).

Date interesante găsim privind fabricarea și comercializarea vinului și alegerile locale de deputați.

Corespondența primită de Petre Constantinescu în special, se referă la chestiuni de afaceri.

Anii extremi 1897—1918, u.p. 150, Inventar 1004.

DIMITRIE C. DEȘLIU

Fondul a fost preluat de la moștenitori în anul 1969. Tache Deșliu a fost șeful portăreilor din cadrul Tribunalului județului Vâlcea la sfârșitul secolului trecut.

Materialul este format din o serie de acte ale Corpului portăreilor precum și documente personale, acte de proprietate, memorii, corespondență personală și de afaceri, afișe etc.

Din aceste acte se desprind interesante aspecte privind viața economică a orașului.

În calitate de șef al portăreilor, avea misiunea de a cerceta, sechestra și a executa hotărârile judiciare. Apar nenumărate încercări ale avocaților pentru denaturarea hotărârilor tribunalului, căutînd toate mijloacele să-l influențeze în interesul lor (vezi scrisorile lui Ion Mitileneu și N. B. Pleșoianu).

Situația precară a orașului Rîmnicu Vâlcea și a tîrgului de la Rîureni este bine ilustrată în documente. Într-un memoriu înaintat forurilor centrale, Tache Deșliu se plînge de specula făcută de farmaciști, printre care Tomas, care vinde sulfatul de cupru cu 600 lei Kg., deși l-a cumpărat numai cu 45 lei Kg.

Importante informații avem referitoare la răscoalele din 1907 în Moldova și în special în județul Baia. Sînt și documente privind exploatarea vîei și a pădurii de la Malu din Rîmnicu Vâlcea.

Anii extremi 1854—1910, u.p. 334, Inventar 1005.

MARIA DOBRE

Profesoara Maria Dobre s-a născut la 3 aprilie 1881 în Iași. Funcționează ca institutoare la Școala de Băieți Nr. 2 „Mihail Kogălniceanu“ din Dorohei în anii 1910—1912. În anul 1919—1920, este studentă la Universitatea din Cluj, unde urmează Facultatea de Litere și Filozofie. Urmează Institutul de Științe și Educație al Universității din Geneva. Funcționează ca profesoară în Râmnicu Vlcea, unde rămîne și după pensionare. Decedează în 1970. În afară de activitatea didactică, și-a adus un mare aport în activitatea de educație, participînd din 1914 la numeroase congrese internaționale și ținînd legătura cu „Bureau International d'Education“ din Geneva; „World Federation of Education Associations“ Geneva; „La Ligue internationale pour L'Education Nouvelle“ Locarno; „The New Education Fellowship“ Londra și „Union des Association Internationales“ Bruxelles.

A tradus numeroase cărți de educație, în special ale dr. Ad. Ferriere și dr. Edouard Claparède. Autoarea unui roman pedagogic „Cosmina“ păstrat în manuscris la filiala noastră, are diferite încercări literare în limba franceză și engleză.

Pictoriță de talent, tablourile sale au fost expuse în diferite rînduri la expoziții organizate în Râmnicu Vlcea.

Fondul conține acte personale, corespondență, manuscrise literare, caiete de însemnări, note de cheltuieli, programe de excursii externe, banchete, scrisori primite, copii de pe scrisorile trimise, fotografii, desene, cărți poștale.

Dintre acte menționăm corespondența cu „The School Boys“ privind organizarea la Londra a unei expoziții școlare românești. Materialele sînt în limbile română franceză, engleză, germană și italiană.

Anii extremi 1914—1968, u.p. 29, inventar 1006.

NADIA DUCA

Soția fostului prim ministru I. G. Duca, a locuit în comuna Măldărești jud. Vâlcea. Fondul este constituit din telegrame de condoleanțe primite în urma asasinării soțului său, în decembrie 1933, de către legionari. Cercetarea acestor materiale documentare arăta indignarea populației din România împotriva asasinilor fasciști. Miile de telegrame au fost trimise de către învățători, profesori, ingineri, doctori, magistrați, arhitecți, ofițeri, preoți, industriași, etc. Veteranii de război, societăți corale, școli, primării orașenești și comunale întreprinderi industriale și comerciale au ținut să fie alături de familie. Printre telegrame putem menționa pe cel ale lui Nicolae Titulescu, Nicolae Iorga, George Fotino, dr. I. Nanu-Mușcel, dr. Emil Hațeganu și dr. N. Lupu care au înfierat această crimă. Condamnarea crimei reiese și din telegramele trimise de către rectorul Universității din Cluj, Ștefănescu Goangă și de marii artiști Constantin Tănase, Elvira Popescu și Maria Ventura. Scriitorii Octavian Goga și Ion Marin Sadoveanu au trimis condoleanțe familiei ca și soția fostului prefect Manciu, o altă victimă a bandelor legionare.

Fondul familial Nadia Duca, reprezintă starea de spirit a multor categorii sociale din țară, ostile fascismului. Pe plan internațional știrea asupra morții violente a primului ministru român, a produs o mare compasiune.

Anii extremi 1936—1944, u.p. 8, inventar 1007.

ȘTEFAN D. FILIPESCU

Ștefan D. Filipescu, fruntaș al Partidului Liberal din județ, deputat și senator în diferite camere, mare moșier, a influențat viața politică locală pînă în 1920.

Arhiva sa conține material documentar din perioada 1886—1949 și este formată din acte personale, documente de proprietate, corespondență personală, articole, memorii, fotografii cărții poștale, etc. Ștefan Filipescu prin căsătoria cu Alexandrina Barbu Caragic, devine proprietarul moșiei Livezi-Podari din Dolj. În afară de aceasta, mai avea moșia Zăvideni și vii în dealul Oltului Drăgășani.

Memoriile sale conțin informații despre activitatea unor șefi ai Partidului liberal printre care I. C. Brătianu, C. Dissescu, I. G. Duca, etc. În urma unor neînțelegeri cu I. G. Duca, Ștefan Filipescu face o dizidență liberală în județul Vâlcea.

Setea de îmbogățire a unor membri liberali ajunși în diferite funcții, este reliefată în acest fond de anchetele făcute privind abuzurile săvîrșite de prefectul Crăsnaru, care transformă funcționarii de la prefectură și poliție în slugi personale. Începutul carierii politice a lui I. G. Duca, falsurile electorale, acapararea ilegală a unor bunuri din proprietatea statului și afaceri veroase ale politicienilor vremii, sînt reliefate în documente.

Un important capitol îl ocupă administrarea averii de către soția sa Elena-Alexandrina pînă în 1941. Fondul mai conține date privind ocuparea orașului Drăgășani de către trupele germane în primul război mondial și jaful săvîrșit de ele. Dar cel mai interesant aspect al acestui material arhivistic este pierderea poziției clasei moșierești prin acapararea treptată a moșiei de către chiaburime. Fondul conține și 600 scrisori și cărți poștale privind probleme familiare.

Anii extremi 1886—1949, u.p. 215, Inventar 1009.

OLGA GRECEANU

Fondul Olga Greceanu s-a preluat în anul 1952 de la Consiliul popular al raionului Vâlcea. Materialul documentar este format din acte personale, acte de vânzare-cumpărare, contracte de arendare, manuscrise istorice, corespondență de familie pe anii 1869—1949.

În ceea ce privește manuscrisele sub titlul „*O încercare de istorie a românilor*“ sînt tratate viețile mai multor domni din familia Basarabilor, unele schematic, altele dezvoltat, textul fiind bătut la mașină cu unele adnotări.

Fondul conține date privind vânzarea de moșii și realizarea unor lucrări de îndiguire la proprietatea din Măldărești-Vâlcea.

Corespondența de familie constituie o frescă socială, conținînd informații importante privind chestiuni politice, sociale, economice și culturale. Scrisorile în număr de 200 sînt în limba română și franceză.

Anii extremi 1896—1949, u.p. 21, Inventar 1010.

FLOREA HODOROAGA

Fondul familiei Florea Hodoroagă a fost preluat de filială de la Consiliul județean Vâlcea. Florea Hodoroagă, mare proprietar din Milcoiu, jud. Argeș, a exploatat o serie de păduri din zona Topologului.

Arhiva conține acte personale, de stare civilă, naționalitate, certificate școlare, brevete, decorații, procese verbale, memorii, hotărnicii, acte de vânzare-cumpărare, de schimb, donații, acte dotale, testamente, acte de măsurători și de împărțeală, sentințe civile ale diferitelor instanțe judecătorești, acte financiare, situația lucrătorilor zilieri, memorii, planuri, etc. Materialul documentar se mai referă la exploatarea morii și joagărului de pe Topolog în satul Ciutești, acționate de roți hidraulice de 12 H P și la cazanele de fabricat rachiuri naturale.

Proprietar al moșiilor „Puntea Oii” și „Lunca” din Dedulești-Vărzaru, documentele conțin informații despre achiziția proprietăților foștilor clăcași ai mănăstirii Aninoasa din Rădăcinești. În hotărnicia munților Marginea și Cioreciu sînt menționate, în regist, actele din 26 august 1723, 29 octombrie 1740, 30 iulie 1754, 8 decembrie 1825 și 18 martie 1853. Proprietarul a avut exploatare forestiere în pădurile Valea Epii, Cărbunele și Cocoțul.

Aspecte importante găsim și asupra modului aplicării reformei agrare din 1945 de Comitetul local și de plasă.

Anii extremi 1890—1948, u.p. 90, Inventar 1011.

FILIP LAHOVARY

Filip Lahovary (născut în anul 1881) este descendentul unei vechi familii boierești. A ocupat rînd pe rînd funcțiile de judecător, membru permanent la Liga Națiunilor între 1920—1923, ministru plenipotențiar la Cairo între 1927—1930.

Materialul documentar aparținînd lui Filip Lahovary a fost preluat de către filiala Arhivelor Statului Vîlcea în 1951 de la S.M.T.C.-Rm. Vîlcea și este alcătuit din scrisori de familie dintre anii 1859—1947, și arhiva administrației moșiilor (1881—1948).

Informațiile oferite de materialul documentar sînt deosebit de numeroase. O parte a lor se referă la administrarea moșiilor Slăvitești, Băbeni, Valea Mare, Ostroveni (jud. Argeș) și a viilor de la Mitrofani și Drăgășani. Aceste moșii a căror suprafață trecea de 1500 hectare erau administrate direct de către proprietar. Pe ele erau instalate mori, cazane de tuică iar la Scundu o fabrică de tananți care a funcționat la începutul secolului XX.

Deosebit de interesantă este corespondența de familie care cuprinde în afară de scrisorile familiei Lahovary și scrisorile primite de Mihail Suțu, unchiul pe care Filip l-a moștenit.

Majoritatea acestor scrisori sînt în limba franceză. Deosebit de interesantă este corespondența primită de Mihail Cantacuzino, în care există informații privind viața politică a României în a doua jumătate a secolului XIX, între care sînt de remarcate scrisorile primite de la Ion Ghica și Raymond Poincaré.

Scrisorile primite de Filip Lahovary conțin date privind unele evenimente politice, importante și relatările unor întîmplări din viața familiei regale și a camarilei acesteia.

Anii extremi 1859—1948, u.p. 1409, Inventar 845.

ALEXANDRU D. MĂCIUCEANU

Fondul Alexandru D. Măciuceanu s-a preluat de la Consiliul popular al raionului Vâlcea în anul 1952.

Printre înaintași este Dinu Vătafu din Robești, care cumpără în 1787, de la Ilie polcovnicu Olănescu, 1200 stînjeni din „Dealul Măgură, Balota și din Cîrcei, Fîntînelele și din plai” (document aflat în copie autentificată).

Alexandru D. Măciuceanu a îndeplinit diferite funcții atât la Drăgășani cât și în Rînmicu Vâlcea. Materialul arhivistic se compune din acte personale și documente economice ca : procuri, acte de arendare, acte de pace, acte vînzare-cumpărare, hotărnicii, citații și hotărîri ale instanțelor judecătorești, corespondență cu diferite bănci de credit din țară și scrisori personale.

Materialul se referă la nesfîrșitele procese cu moșnenii din Loviștea pentru stăpînirea moșiilor Dosul Sărăcinești, a munților Robu, Gligoman și Răgla.

Posedînd o pepinieră viticolă în Sutești-Mitrofani, în fond găsim date privind administrarea și exploatarea ei. Se mai găsesc știri referitoare la unele exploatări forestiere în colaborare cu alți industriași.

Corespondența cuprinde în general probleme economice și în mai mică măsură familiare.

Anii extremi 1879—1918, u.p. 170, Inventar 1012.

PETRE A. MĂINESCU

Fondul Petre A. Măinescu s-a preluat de către Filiala Arhivelor Statului Vâlcea în anul 1952.

Petre Măinescu s-a născut în Craiova în anul 1887, fiind fiul colonelului Alexandru Măinescu. Urmează Facultatea de litere și drept la Paris. În anul 1928 se căsătorește cu Maria G. I. Olănescu.

Avocat, deputat, senator, mare proprietar, președintele „Uniunii Agrare“ în județul Vâlcea, fondul său este compus din acte de stare civilă, acte de vânzare-cumpărare, contracte arendă, învoieli agricole, acte de angajament, contracte posesie, copii de pe hotărâri judecătorești, donații, convenții, declarații impunere, oferte serviciu, corespondență personală a lui și a familiei pe perioada 1819—1949.

Ca proprietar a deținut moșia Inățești-Vâlcea, Sinești-Olt, Dobrogostea-Argeș, Dobrița, Ferma Tunari-Ilfov și moșia Frumușei-Gorj. Ca moștenitor s-a judecat pentru moșiile Dobridor-Risipiți (1894—1913) și moșia Ionițești, ambele din județul Dolj.

Dintre materialele documentare menționăm o declarație din 1933 a Marici Dupont și a Elenei Văcărescu în legătură cu un act de partaj ca simulat.

Fondul conține foarte multe dosare de cauză ca urmare a funcției de avocat al CFR pe care Petre Măinescu a deținut-o. Interesante ne par manuscrisele printre care menționăm fragmentul din „Legea de expropriere pentru cauză de utilizare publică“, și actele în legătură cu premiarea de Academia Română, precum și discursurile la Congresele Avocaților din 1934 la Oradea și din 1935 la Tîrgu Mureș.

Fondul conține și actele bunicului său Petrache Măinescu căsătorit cu Sofia Argetoianu, privind alegerea lui în Cameră în anul 1863, de către Colegiul II Dolj, precum și actele personale ale tatălui său, colonelul Alexandru Măinescu.

Maria G. I. Olănescu divorțată în 1926 de dr. Flor Pomponiu, îi aduce atît sprijin moral cît și material din partea puternicei familii boierești a Olăneștilor.

Fondul Petre Măinescu cuprinde și actele familiei Olănescu, începînd din anul 1819. Există date importante referitoare la Ion P. Olănescu și la cariera lui din 1850, de la conțopist la Tribunalul Vâlcea, pînă la Prefect de Argeș (1870) și deputat al județului Vâlcea în Cameră precum și a tatălui său,

serdarul Petrache Olănescu, (1800—1844) de la care a rămas diploma de boierie dată de Alexandru Dimitrie Ghica, în anul 1842.

Fondul mai conține și documentele lui Petre P. Olănescu, mare proprietar, procuror la Curtea de Apel din Craiova și a lui Gheorghe I. Olănescu (socru lui Măinescu) proprietar, deputat, senator, decedat în 1914. De la cumnatul său Vasile Gh. Olănescu (1894—1917) student, elev T. R., decedat pe front, a rămas corespondența pe care a purtat-o cu familia și prietenii din timpul războiului, dată de lt. col. N. Stoenescu ministrului Cultelor I. G. Duca.

Fondul conține actul constitutiv și statutele S. A. belgo-română „Luceafărul” de asigurări cu sediu în București. Consiliul de administrație este format din Leon Passchelle și Marcel Wolff din Bruxelles, dr. N. V. Ghyka, P. A. Măinescu și H. Mărzescu cu un capital de 6.000.000 lei.

Din perioada 1933—1942 există 8 dosare ale Societății de vânătoare „Aquila” Rîmnicu Vilcea, afiliată la Uniunea generală a Vânătorilor din România. Fondul conține procese verbale, bilanțuri, contracte, oferte, corespondență cu Inspectoratul de vânătoare, cereri de înscriere, cereri pentru port armă, terenuri de vânătoare, etc.

Fiind rudă cu C. Argetoianu, prin bunicul său, devine președintele Partidului „Uniunea agrară” din județul Vilcea. Fondul este format din 5 dosare din perioada 1932—1938 și cuprinde corespondența cu sediul central, cereri înscrieri, organizarea propagandei, susțineri bănești, invitații la congresele și la ședințele partidului, liste de alegători, rapoarte privind mersul alegerilor, tabele de membrii și șefii de sectoare precum și ajutorul acordat ziarului Partidului „Pământul nostru”.

În afară de procese CFR, fondul conține dosare privind epitropia, reparații și procese ale bisericilor Sf. Ilie, Brîndușa, St. Treime și Madona Dudu din Craiova.

Din acte reiese modul de administrație a numerocaselor proprietăți, munca salariată pe moșii și aplicarea reformei agrare din 1945.

Fondul mai conține 400 scrisori particulare și de afaceri, 32 fotografii și 16 planuri de moșii.

Materialul este scris în limbile română și franceză.

Anii extremi 1819—1949, u.p. 156, Inventar 1013.

PETRE MUNTEANU

Petre Munteanu, avocat și mare proprietar în Olănești sat, la sfârșitul secolului trecut, prin căsătoria cu Maria intra în familia boierească a Olăneștilor.

Fondul conține 29 u.p. pe perioada 1863—1900 și este constituit din acte comerciale și de afaceri precum și corespondență cu fiica sa Ancuța din diferite sanatorii din țară și străinătate.

În arhivă găsim referiri la personalitățile politice ale vremii ca Marghi-loman, Lahovary, sau asupra unor savanți ca doctorul Ion Cantacuzino. Se mai găsesc date referitoare la comercializarea produselor agricole, încercarea de a exploata o carieră de var în Vlcea, și raporturile cu țăranii clăcași.

Anii extremi 1863—1900, u.p. 29, Inventar 1014.

PUȚUREANU ION

Fondul familial dr. Ion Puțureanu s-a preluat de către filiala noastră în anul 1952.

Materialul documentar se compune din acte personale convocări, anunțuri, memorii, acte de vânzare cumpărare, de mutație, tranzacție, ordonanțe de adjudecare, contracte de împrumut, notificări, ipotecă, corespondență personală și de afaceri, din care reiese activitatea sa științifică.

În anul 1913 dr. I. Puțureanu inventează un ser și vaccin antituberculos și descoperirea sa este publicată în revistele de specialitate în anul 1923. Această descoperire s-a comunicat Academiei de Medicină din Paris de către profesorul Ch. Achard. A cerut patent pentru întrebuințarea vaccinului „germenilor sau formelor evolutive ale bacilului Koch“.

De un mare succes s-a bucurat emulsia pectorală „Dr. Puțureanu“ pentru boli de plămâni și bronhii care avea aprobarea Consiliului medical superior din București. Activitatea de cercetare a doctorului a fost de multe ori întreruptă de nenumăratele procese ce le-a avut pentru menținerea la Olănești a unui sanatoriu care îi purta numele. Pentru modernizarea sanatorului la 14 octombrie 1915, s-a împrumutat de la Creditul funciar urban punând ipotecă pe toate bunurile mobile și imobile din Olănești.

Încercarea înființării unei societăți anonime pe acțiuni „Sanatorul Dr. Puțureanu“ neizbutind, a fost obligat să-și vîndă în 1920 sanatorul, Băncii Marmorosch Blank prin Banca Rîmnicului, cu unele obligații.

În corespondența cu cele două bănci și din memoriile către Blank, apare regretul că noii cumpărători nu respectă clauzele contractului.

În fond mai găsim date privind regulamentul de exploatare a moșii Bujoreni și corespondență cu avocatul Gh. Tănăsescu din Govora, cu Istrate Micescu și cu instanțele judecătorești din Rîmnicu Vîlcea, Craiova și București.

Anii extremi 1813—1925, u.p. 86, Inventar 1015.

RĂDULESCU ION

Fondul personal Rădulescu Ion s-a preluat în anul 1960 de la Consiliul popular al raionului Drăgășani. La început învățător, a ajuns într-o scurtă perioadă să intre în posesia moșiei Zăvideni a familiei Ștefan Filipescu, devenind unul din marii proprietari din județul Vâlcea.

Fondul se compune din documente personale și economice ca acte de vânzare-cumpărare, schimb, donații, învoielii, chitanțe, liste de plata lucrătorilor, acte de expropriere, de angajament, acte de angajament personal, pe perioada 1920—1948. Se mai găsesc manuscrite ale conferințelor sale culturale și conceptele discursurilor sale politice. Există de asemenea, 58 fotografii și 380 scrisori personale și de afaceri.

Anii extremi 1920—1949, u.p. 594, Inventar 1016.

ROMICĂ SIMIAN

Fondul familial Romică O. Simian a fost preluat de Filiala Arhivelor Statului Vâlcea în anul 1952, de la Consiliul popular al raionului Vâlcea.

Mare industriaș și moșier s-a ocupat într-o oarecare măsură și cu comerțul, veche tradiție în această familie de transilvăneni.

Materialul este compus din acte personale, acte de vânzare-cumpărare, testamente, contracte, încheieri judecătorești, acte arendare, chitanțe, facturi, adeverințe, registre speciale financiare, liste de plată zilieri, planuri de case, de moșii și de păduri, și corespondență personală.

Fondul se referă la Fabrica de tăbăcărie „Oprea Simian Fii” la care era copărtăș cu frații săi Nae și Aurel, fabrica în acea perioadă fiind cea mai mare întreprindere industrială din județul Vâlcea. Organizarea unei ferme pomicole pe moșia Bujoreni cumpărată de la Derussi i-a adus importante venituri

Se mai desprind informații privind exploatarea moșiei, joagărului și fabricii de cherestea, exploatari forestiere în pădurile din Merișani și Leșile-Argeș, unde stăpânea moșii și păduri. Tot el înființează firma „Oprea Simian et Co” în baza unei convenții cu S. Gruber și Rosemberg din București, pentru comerțul de pescărie în țară. Din acte reiese și activitatea sa în cadrul „Asociației apicultorilor „Albina” din Râmnicu Vâlcea în perioada 1933—1949 și modul de organizare a acestei filiale. Se mai găsesc, informații privind aplicarea reformei agrare din 1945, în comunele Olănești și Bujoreni, unde Romică Simian a avut ferme.

Materialul arhivistice conține 500 scrisori familiale și 28 fotografii.

Anii extremi 1910—1949, u.p. 32, Inventar 1021.

LAURA D. SIMULESCU

Laura D. Simulescu (decedată în 1906) a fost soția și moștenitoarea lui Dumitru D. Simulescu, mare proprietar din județul Vâlcea, membru marcant al Partidului Liberal, fost prefect al județului și deputat. Documentele personale, actele de familie, corespondența și actele de natură judecătorească au trecut după moartea Laurei Simulescu în posesia lui Alecu M. Alexiu, administratorul moșiei numit legatar testamentar. În 1970, odată cu preluarea fondului personal al acestuia, au intrat în posesia filialei Arhivelor Statului Vâlcea și documentele familiei Simulescu care au fost inventariate într-un fond separat.

Materialul documentar este alcătuit din zapise, foi de zestre, acte de proprietate, acte de cumpărare, contracte de învoieli agricole, corespondență cu caracter oficial și particular.

Informațiile oferite de documente se referă la cumpărările de pământ făcute de familia Simulescu în zona orașului Drăgășani, și a moșilor Sîmburești (județul Olt) Mihăești, și Momotești. Marea majoritate a suprafeței acestor moșii era plantată cu vii care aduceau venituri însemnate proprietarului.

Restul suprafețelor cultivate pe care le poseda Simulescu le dădea în dijmă țăranilor din comunele Crețeni-Vâlcea și Olanu (Argeș). Cele mai numeroase sînt actele proceselor purtate de Dumitru Simulescu cu diverși proprietari vecini, cu diverși datornici și unii arendași ai moșiiilor.

La moartea sa Dumitru Simulescu a lăsat cea mai mare parte a pământului pe care îl poseda fiilor lui I. C. Brătianu, cu care se înțelese în privința împărțirii tezaurului lui Tudor Vladimirescu dezgropat în 1880.

Laura Simulescu care a primit moștenire numai bunuri mobile, lasă moștenire la moartea sa sume însemnate județului Vâlcea și orașului Drăgășani, unde a fondat și o școală profesională de fete.

Anii extremi 1804—1906, u.p. 279, Inventar 1022.

PANAIT SORDONY

Fondul Panait Sordony s-a preluat de către filiala noastră în anul 1952.

Mare proprietar în comuna Pojogi-Vâlcea, fondul cuprinde acte personale, acte financiare, registre încasari și plăți, autorizații regulamente de exploatare, planuri de cultură, caete de predare, angajamente servitori, acte de vânzare-cumpărare și corespondență personală.

Materialul arhivistic oferă știri referitoare la organizarea producției pe moșie, exploatarea și valorificarea produselor, precum și exploatarea forestieră a pădurii Bercu din Copăceni Vâlcea.

Fondul mai conține 12 scrisori familiale în limba română și franceză.

Anii extremi 1902—1948, u.p. 42, Inventar 1023.

CAROL SPECK

Carol Speck, negustor de fierărie și materiale de construcție cu firma „La plugul de Aur” pune bazele în Râmnicu Vilcea a unui atelier pentru repararea uneltelor agricole.

Materialul documentar se compune din scrisori de afaceri comerciale, și scrisori și cărți poștale familiale, și a fost preluat în anul 1969 de la Tribunalul județului Vilcea.

Arhiva conține informații privind relațiile comerciale pe care le avea cu firmele industriale din Germania și Austro-Ungaria. Scrisorile primite de la fiul și nepoții săi, cuprind știri referitoare la starea de spirit a populației, la situația economică a Germaniei și Austro-Ungariei în timpul războiului.

Întreg materialul este scris în limba germană.

Anii extremi 1915—1916, u.p. 261, Inventar 1024.

ȘTEFAN TĂTĂRĂSCU

Fondul familial Ștefan Tătărăscu este preluat de filiala noastră în anul 1960.

Moșier, industriaș, ziarist, colonel în rezervă și senator, Ștefan Tătărăscu a jucat un rol în istoria politică a țării.

Materialul documentar se compune din acte personale corespondență privind activitatea lui în diferite funcții, memorii, însemnări, acte de proprietate, corespondență personală și de afaceri etc.

Dintr-un memoriu reiese că încă din 1900 și-a vândut țăranilor moșiile din Ibăneasa, Bivolul Murguleț, Redin din Rădăuți, Petrești-Bucov și Dessa din Dolj.

În anul 1918 a propus și întocmit un proiect pentru înființarea băncilor populare și cooperativelor sătești. Un fragment de manuscris se referă la „România și Titulescu”. În fond se mai află memorii referitoare la „modalitatea ridicării satelor și regenerarea clasei țărănești” și un referat „confidențial-secret relativ la fabricația făinei de mălai epurat” pentru fabricarea plinii, înființarea Asociației cultural-sanitară „Ștefan Tătărăscu” a dispensarului și Căminului cultural „Cerna” din Giulești-Vâlcea.

Arhiva conține o parte din fondul „Frontul Ostășesc Naționalist” pe anii 1937—1939 legat de activitatea lui Ștefan Tătărăscu ca secretar general. Frontul își avea sediul în București. Materialul este format din memorii, acte financiare, dări de seamă, rapoarte privind propaganda, cererii de demisionare, corespondență etc. Frontul Ostășesc Naționalist fuzionează în 1939 cu Frontul Național și cu Liga Tineretului româno-polono-suedez. Corespondența dezvăluie atitudinea personalităților militare române asupra evenimentelor politice din acea perioadă. Există și informații privind înființarea ziarului „Frontul Ostășesc”.

Fondul Ștefan Tătărăscu, conține o serie de acte de la diferite societăți și întreprinderi în conducerea cărora s-a aflat. Astfel în anul 1935 a luat naștere „Cuprifera Română din Zam” S.A.R. pe acțiuni, cu sediul în București. În acest fragment de fond sînt acte de vânzare cumpărare, contracte de închiriere, concluzii, hotărîri ale Tribunalului județului Hunedoara, Contenciosul, și Curtea de Apel din Cluj precum și de la Înalta Curte de Casație și Justiție din București, procese verbale ale Consiliului de administrație, corespondență cu Direcția Minelor Zlatna etc. Din acest material pe perioada

1909—1939 reiese activitatea uzinei în perioada primului război mondial, perimetrul minei, rezultatul analizelor probelor de minereu de cupru, descrierea clădirilor, export pirită, concluzii scrise ale Ministerului Minelor și ale comerțului. Materialele sînt scrise în limba română și maghiară.

Din arhiva Asociației miniere pe cuxe de cupru „Transilvania din Almășel” jud. Hunedoara menționăm procese verbale ale administratorului general al Asociației miniere Almășel, corespondență cu regiunea minieră Zlatna etc. Fondul mai conține acte privind „Societatea Solagra” pentru cultura și comerțul plantelor oleaginoase din România, din perioada 1940—1941.

Morile „Doamna” București, „Steaua” Galați, „Drugă” Craiova, „Aluta” Slatina, „Bunescu” Buzău, „Seewald” Brașov, „Molnar și Pinter” Cluj au primit mașini pentru obținerea făinei de mălai eliberată de embrionul alterativ. Documentele se referă și la convențiile cu Federale județene privind colectarea de plante oleaginoase, studii economice despre cultura florii soarelui.

Materialele sînt scrise în limbile română și germană.

Din fond reies date privind Uzinele Electrice S. A. Moldovenești din Turda pe anii 1936—1939.

Materialul conține contracte de arendă, vînzare-cumpărare, speciale, procese verbale ale adunării generale privind exploatarea uzinei.

Ștefan Tătărăscu face parte din Consiliul de administrație al Fabricii de Gips Moldovenești și este însărcinat cu exploatarea carierelor de alabastru. Ca președinte al Sindicatului Viticol-Pomicol al județului Vîlcea cu sediu în Drăgășani, Ștefan Tătărăscu s-a preocupat de încheierea unor înțelegeri și ținerea de congrese cu caracter regional. Arhiva este formată din procesul verbal de constituire, tabele cu producători, registre cheltuieli, registru de furnizori, corespondență cu diferite firme privind comercializarea și industrializarea produselor viticole-pomicole pe perioada 1938—1943. În vila sa a organizat „Sanatoriul militar Olănești” în perioada 1938—1940.

Materialul conține acte, chitanțe, facturi, scrisori de trăsură, oferte, angajamente privind reparația sanatorului, state salarii ale zilierilor, planul parcelelor, precum și un memoriu privind modernizarea Băilor Olănești.

Numeroase acte se referă la exploatarea forestieră Robești din județ, formată din corespondența cu „Societatea Forestieră Oltul”, C.A.P.S. și „Carpatina”.

Fondul conține și scrisori de familie.

Anii extremi 1909—1939, u.p. 129, Inventar 1025.

MATACHE TEMELIE

Fondul Matache Temelie, moșier și politician de la sfârșitul secolului trecut, s-a preluat de către Filiala Arhivelor Statului în anul 1952. Fondul a fost preluat de la moștenitorul C. Oromulu, care i-a luat proprietățile și arhiva.

Materialul documentar se compune din 33 u.p. din perioada 1867—1948 și cuprinde acte de vânzare-cumpărare, înscrisuri, hotărnicii, planuri de proprietăți, împrumuturi de bani, cereri de angajare, contracte agricole, state plata personalului de pe moșii, situația clăcașilor, încasări, plăți, învoiri etc.

În actele lui Matache Temelie sînt și acte în copii legalizate din sec. XVII ca cele din 1672 martie 3, prin care Huca și Ivan fiii lui Ivan al popii lui Gheorghe din Rîmnic, vînd un loc din Rîmnic, Episcopiei. Într-un zapis din 1674, Panga vinde tot un loc în Rîmnic, Episcopiei cu 60 taleri. Ștefan, episcop al Rîmnicului cumpără de la Dima Algași un loc lîngă moara episcopiei, etc.

Documentele originale ale lui Temelie oferă știri despre situația orașului la sfârșitul secolului trecut, organizarea bîlciului de la Rîfureni și secularizarea averilor mînăstirești.

În arhiva urmașilor lui C. Oromulu, găsim știri privind moșiile Dessa-Dolj a lui Ion Marincu din Calafat moșia Afumați-Dolj a căpitanului Mina Iolta din Craiova și proprietățile lui Anastase Panaiot Hagi Ivan Rusu (1872—1887) și a lui T. B. Davidescu tot din Craiova.

Informații prețioase găsim referitoare la exploatarea moșiilor Episcopiei Rîmnicului, Fețeni, Dosu, Valea Schitului, Suhașu și morile Episcopiei.

Fondul mai conține 40 scrisori personale și 80 fotografii.

Anii extremi 1867—1943, u.p. 33, Inventar 1026.

ION TRANCĂ

Fondul familial Ion Trancă a fost preluat de către Filiala Arhivelor Statului Vâlcea în anul 1952 și conține 66 u.p. pe perioada 1913—1948.

Mare proprietar în com. Ionești-Vâlcea, arhiva este formată din acte vânzare-cumpărare, acte de tranzacție, acte de donație, acte dotale, acte de expertiză, acte de partaj voluntar, procuri, autorizații, delegații, hotărâri civile ale instanțelor judecătorești, procese verbale de imputare fiscală etc.

Din material se desprind aspecte privind exploatarea țărănimii sărace de către proprietar, cât și încercarea acestuia de a cumpăra micile proprietăți.

Aspecte interesante avem privind situația grea a țărănimii după primul război mondial și aplicarea reformei agrare din 1921. Ion Trancă fiind președinte al „Societății Cooperativei Forestiere „Ioneștii-Govorei“ găsim și acte de la această societate pe perioada 1939—1940. Menționăm borderourile de plata chirigiilor, de lemnele tăiate în pădure, state de plată a salariului personalului cooperativei și a lucrătorilor de la păduri.

De asemenea găsim acte și regulamentul de exploatarea zăvoiiului Marcea.

Anii extremi 1913—1948, u.p. 66, Inventar 1027.

FAMILIA SELTEA

De origine transilvăneană, familia Seltea a reușit să se impună în viața economică a județului.

Alexandru P. Seltea este fiul lui Petre (1845—1924) și s-a născut în anul 1889 ; urmează școala secundară în Rîmnic. Participă ca locotenent în primul război mondial.

Arhiva cuprinde acte personale, economice și de afaceri, hotărîri judecătorești, corespondență de familie etc.

Mare moșier, avînd 700 pogoane în raza Rîmnicului Vîlcea din care 240 plantații de pomi fructiferi, patru vile în Căciulata și Călimănești, hotel în Rîmnicu Vîlcea, restaurant în Govora și depozit de țuică, s-a ocupat și de exploatarea pădurii Bujoreni. Din acte se desprind aspecte ale folosirii muncii salariate de către Seltea.

Ca președinte al „Sindicatului prunarilor din județul Vîlcea“ fondul conține și arhiva acestei asociații. Înființat în 17 aprilie 1928, în urma unei consfătuiri ce s-a ținut la Rîmnicu Vîlcea ; materialele documentare mai conțin informații privind statutul asociației, corespondențe, memorii, articole, chemări, sfaturi practice pentru combaterea insectelor, etc.

Materialele conțin date importante privind adeziunea unor sindicate la Uniunea generală ca acele din : Rîjlețu-Vieros, Gura Boului din jud. Olt, Cremenari și Valea Babei jud. Argeș, Bengești jud. Gorj și a Sindicatului proprietarilor de livezi de pomi fructiferi Muscel, organizarea congreselor Uniunii la 5 mai 1928 în Pitești, la 21 mai 1928 în Ploești, la 18 ianuarie 1930 în Pitești și la 27 aprilie 1930, în București. Fondul conține informații referitoare și la situația pomicolă din țară, exploatarea și comercializarea produselor și critici aduse la adresa guvernării țărăniște.

Fondul Alexandru P. Seltea mai conține 30 fotografii, 126 scrisori și cărți poștale.

Anii extremi 1911—1949, u.p. 16,

Inventar 1017.

Gheorghe P. Seltea s-a născut în anul 1888. Se căsătorește cu Maria, fiica doctorului Pociovalișteanu din Bengești-Dolj. Arhiva s-a preluat în anul 1952 de la Consiliul popular al Consiliului județului Vîlcea.

Fondul este format din acte personale, stare civilă, diplome, acte de vânzare-cumpărare, titluri de proprietăți, tranzacții, schimb, donații, contracte,

chitanțe, facturi, acte de împrumut, situații lucrători și servitori, scrisori, foi, cărți poștale familiale. În material se află și diplomele obținute de tatăl său în 1882 la expoziții agricole pentru pînza de borangic și țuică de Vilcea.

Mare proprietar, avînd moșii în Muereasca-Vilcea, Bumbăști-Gorj, a susținut procese cu rudele soției pentru moșia Zorlești din Gorj și pentru taxele tîrgului Bumbăști. Avem informații privind zona Gorjului, referitoare la instalarea unor mașini hidraulice pe rîul Galbenul, pentru irigarea unor grădini de zarzavat și alimentarea cu apă a eleșteelor de pește.

La moșia sa „Muereștile” organizează o fermă model care-i aduce venituri importante, ca și hotelul din Călimănești.

Informații avem despre exploatarea forestieră propriei, înființarea unui joagăr, precum și condițiile de lucru și trai ale muncitorilor.

Anii extremi 1867—1949, u.p. 62, Inventar 1018.

ION P. SELTEA este fiul lui Petre Seltea și s-a născut în anul 1886. Mare proprietar în Olănești-Băi, s-a preocupat de plantații pomicole și de afaceri hoteliere. Moșia din Olănești și Comanca îi aduceau venituri însemnate. În calitate de proprietar de munți a făcut multe exploatarea forestiere.

Fondul conține corespondență familială, acte economice de proprietate, precum și documente referitoare la modul de aplicare a reformei agrare a Comitetului local de împrumut și de plasă în anul 1945.

Corespondența familială ne dă informații privind starea de spirit a marilor proprietari în perioada războiului și cea după eliberare.

Anii extremi 1943—1945, u.p. 62, Inventar 1019.

NAE P. SELTEA a trăit în perioada 1863—1943.

Fondul a fost preluat de filială în anul 1952 și conține acte personale, de stare civilă, acte de studii, acte economice de proprietate, hotărîri judecătorești civile și penale, scrisori familiale.

Cercetarea fondului ne dă posibilitatea de a cunoaște amănunte despre viața unei familii îmbogățite, starea ei de spirit, idealurile și năzuințele ei. Foarte multe informații privind acapararea de bunuri imobile, în special în dauna țărănimii sărace.

Anii extremi 1882—1943, u.p. 7, Inventar 1020.

FAMILIA URȘANU

Fondul familial Urșanu a fost preluat în anul 1960 de la Consiliul popular al raionului Drăgășani și conține material documentar pe anii 1862—1949. Fondul conține o parte din arhiva profesorului universitar de drept Urșanu Valerian, a fraților săi Ion, Mihail și a surorii sale Masina căsătorită Iovipale.

Cuprinde și documente privind urmașii : Urșanu Valerian-Bibi, Urșanu V. Ion precum și legatarul său la succesiunea testamentară Mircea Valerian și a băieților săi Alexandru și Mihail.

Arhiva este formată din acte de stare civilă, documente cu caracter economic ca : acte de vânzare-cumpărare, schimb, donații, testamente și hotărâri ale instanțelor judecătorești privind moștenirea lui Urșanu Valerian. De asemeni se găsesc lucrări originale de drept în manuscris ale lui Valerian Urșanu și Mircea Valerian.

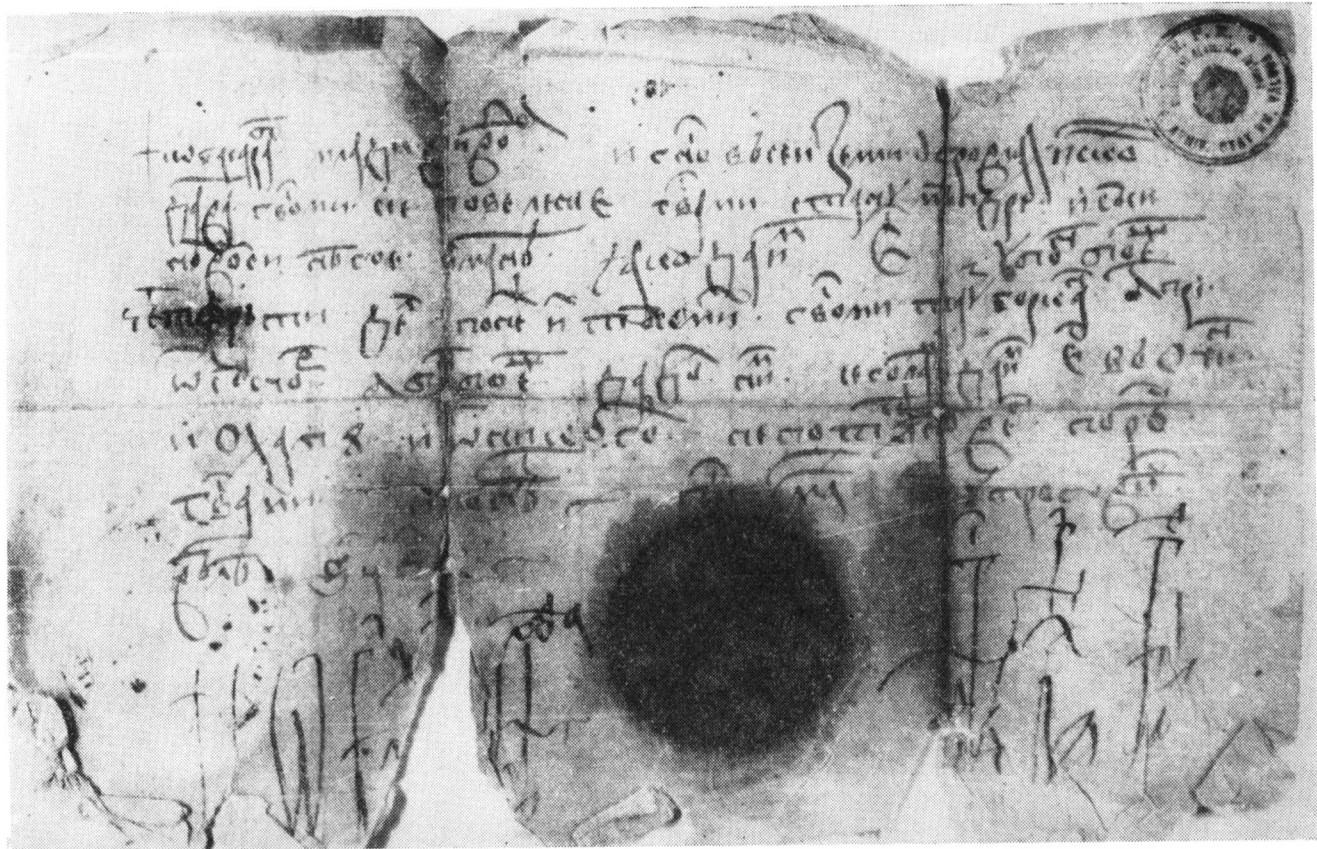
Avînd peste 760 ha. în com. Gușoeni, în fond găsim date privind organizarea și exploatarea acestui domeniu ca și exploatarea munților Gligoman.

Fondul mai conține peste 1575 scrisori în limba română și italiană, planuri, hărți, fotografii, etc.

Anii extremi 1863—1949, u.p. 22, Inventar 1028.

B. COLECȚII ARHIVISTICE

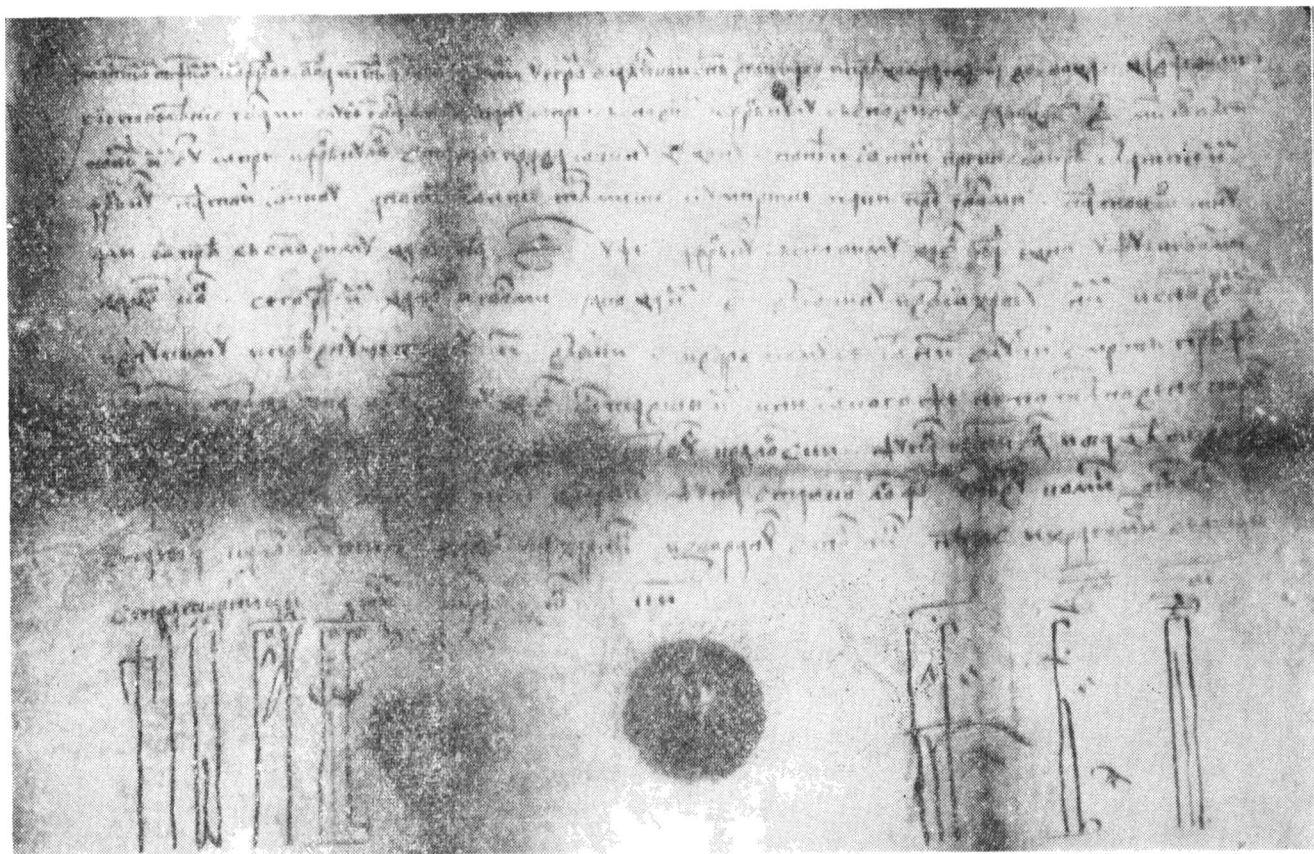

(1478-1481 mai 20, *Tîrgoviște*, Basarab cel Tânăr vv. domnul Țării Românești dăruiește lui Stan Mîndreș și fiilor săi Neagoe și Manea, a patra parte din satul Bumbescu.

Orig. slav, hîrtie, sigiliu aplicat deteriorat

D.I. LXIV/2,

1504 7012) iunie 28. -- Radu cel Mare vv. domnul Țării Românești, întărește
lui Oprea și lui Frincul, nepotul său, stăpînirea asupra mijlocului.

Orig., slav, perg., pecete timbrată căzută,

D.I. XV.1

COLECȚIA DOCUMENTE

Colecția de documente istorice reprezintă unul din cele mai importante fonduri, prin bogăția materialului privind sec. XV—XIX, deținute de filiala Arhivelor Statului Vâlcea. Colecția cuprinde aproape 6000 documente începând din anul 1473. Primul document original cu data certă este hrisovul din 14 iulie 1500 dela Radu cel Mare*.

Marea majoritate a documentelor ce au intrat în depozitele filialei noastre provin din donații. Originale și copii, ele sînt scrise pe pergament și hîrtie. Limba în care s-au scris majoritatea documentelor aflate în colecție este româna. În afară de aceasta, mai sînt și acte scrise în slavă, greacă, turcă, franceză, germană. Documentele se referă nu numai la județul Vâlcea, ci aproape la toate județele din Țara Românească.

Printre categoriile de materiale putem enumera: hrisoave, anaforale, acte de vânzare-cumpărare, acte de amanet, acte de pace, adevărîțe, acte de stare civilă, acte de împărțire, acte de tovărășie, catagrafii, chitanțe, diate, dovezi, declarații, foi de împărțeală, foi de cheltuială la înmormîntări, foi de ispasă, foi de dotă, foi de măsurare, jalbe, înscrisuri, interdicții, înfierii, încheieri și hotărîri ale instanțelor judecătorești, procuri, succesiuni, schimbări de nume, scrisori, termene de judecată, testamente, zălogiri, etc. Inventarele sînt făcute pe donatori. În documente se atestă grija cu care se păstrau actele. Astfel apar numeroase știri referitoare la această problemă.

Numărul mare de gospodării sătești din cuprinsul județului, din care peste 63% constituiau membrii obștilor sătești libere se reflectă în documentele colecției. Creșterea vitelor mari și a oilor constituia una din ocupațiile principale ale populației județului. Majoritatea obștilor aveau muniții lor proprii pentru care au dus numeroase și lungi procese cu diferiți pretendenți. Pentru pășunile din munte care nu erau stăpînite de oiери se plătea chirie. Astfel s-a arendat un munte unor oiери din Transilvania.

Colecția conține numeroase informații despre creșterea vitelor mari: vaci, boi și cai, a porcilor care se îngrășau cu ghindă și jir precum și despre dezvoltarea agriculturii de-a lungul secolelor în județul Vâlcea. Menționăm datele referitoare la creșterea prețului pămîntului. Prin forma de inventariere

---

* Colecția conține 3 documente din sec. XV, 14 documente din sec. XVI, 49 din sec. XVII, peste 300 din sec. XVIII, restul din sec. XIX.

se poate observa cum aceeași bucată de pământ se vinde din ce în ce mai scump. Creșterea valorii satelor însemna creșterea numărului grădinelor, a morilor, iazurilor de pește, livezilor, pometurilor, grajdurilor și staulelor, dar în primul rând a ogoarelor cultivate și a posibilității de vindere a produselor lor.

O altă dovadă a mersului ascendent al agriculturii o dau numărul morilor, care este în continuă creștere. Tot mai multe știri apar sub forma „iazul vechi al mori“, „di la vale de moara postelnicului“, „primește în schimb un alt loc la moară“, „de la moara popilor“, „vinde partea ei de rând la moară“, sau cum Nicolae și Gheorghe din Rîmnicu Vîlcea dau o parte din moară popii Constantin din Bărbătești ca să-i facă o jumătate de sărindar.

Cultivarea zarzavaturilor cerea o cunoaștere a unei tehnici mai avansate. Din informațiile sumare culese din documentele din colecția privind grădinaritul, avem știri despre cultivarea legumelor în special varză și ceapă.

Pescuitul în apele de munte, în iazuri sau lacuri special amenajate era o ocupație de seamă când hrana populației o constituia pescăritul. Știrile despre „lacul mohorit“ și cele despre numeroasele iazuri dovedește o îndeletnicire veche pe plaiurile vîlcene.

Despre zona viticolă a Drăgășanilor exista multe documente care se referă atât la plantațiile de vie cât și la prelucrarea lor. Livezile de pomi roditori constituie o mare bogăție a satelor din zona deluroasă. În județ predominau în primul rând: prunii, nucii, merii, și apoi perii. Apar expresii ca: „prunul vinetiu“, „prunii albicioși“, „mărul sălcui“, „mărul sarbăd“, „părul cel galben“, ceea ce dovedește o mai mare varietate a pomilor fructiferi.

Fabricarea țuicii este dovedită atât prin numeroasele cazane vindute sau lăsate moștenire cât și prin apariția în documente a unor nume ca: rachier, povarnagiu. Se ajunge a se vinde părți din cazane, ca în cazul lui Ion Grigore Iliescu care „vinde două părți din cazanul părintesc. Apariția unor perioade de foamete ca urmare a secetei care făcea ravagii în masă, determină pe producători să-și facă pătule de rezervă în care să-și păstreze produsele.

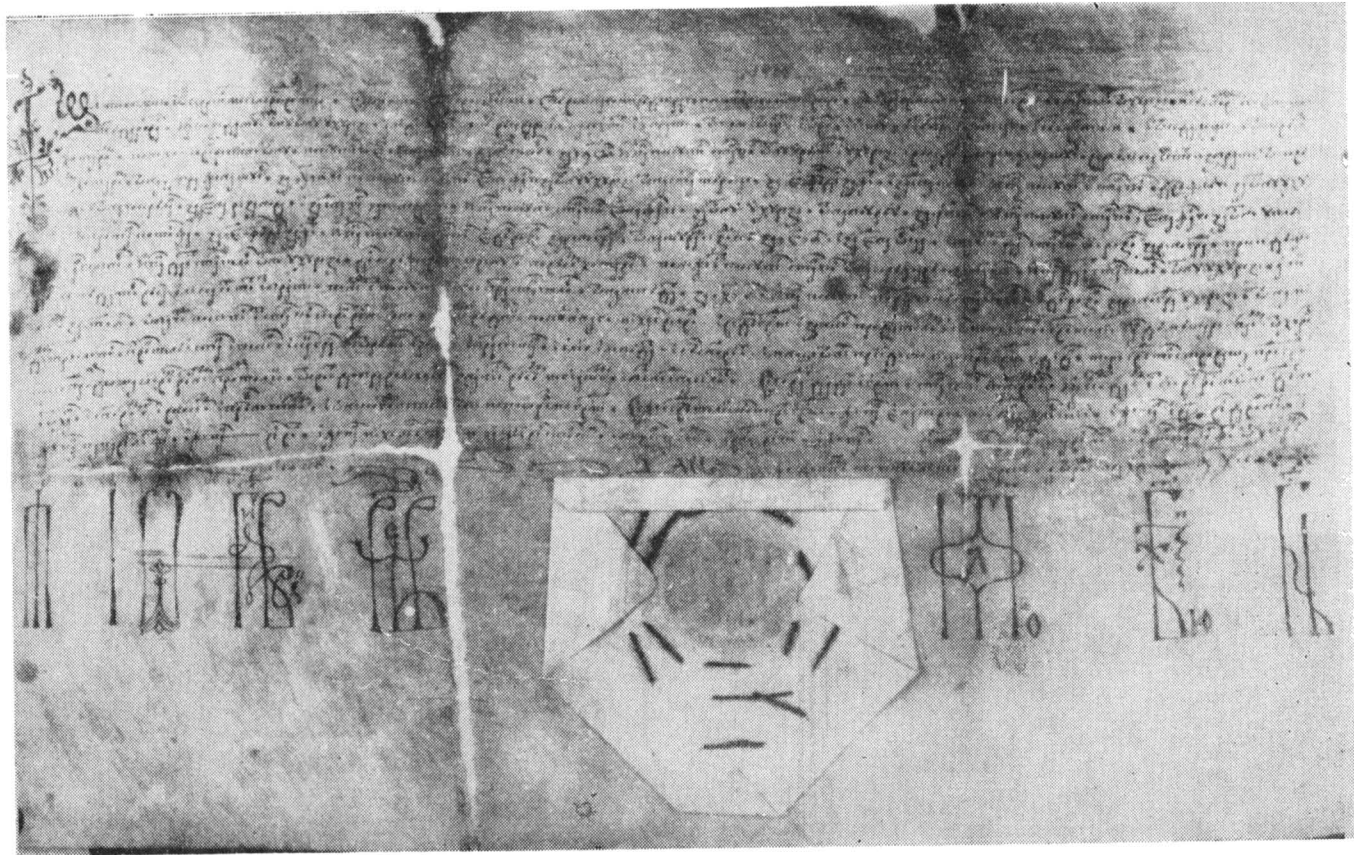
Se află câteva știri despre foamete, când oamenii erau nevoiți să vîndă tot sau să se împrumute. Pe marile domenii feudale, atât clericale cât și laice, robii țigani erau meșteșugari în lucrarea metalelor. Ei confecționau potcoave, arme, unelte de muncă, etc.

În industria sătească se constata o evoluție a producției în decursul secolelor. Meșterii din sate se ocupau cu construcția morilor, a podetelor, ei erau cojocari, olari etc. Confecționarea hainelor de dimie de către croitorii de la sate cât și a opincilor era o îndeletnicire frecventă a meseriașilor de la sate. Apar informații privind începuturile exploataării forestiere și folosirea joagărelor. Varul nestîns începe să se comercializeze, ceea ce duce la o înmulțire a varnițelor.

În colecție sînt prețioase referiri la exploatarea sării de la Ocenele Mari și comercializare, ceea ce constituie un capitol însemnat în istoria industriei mineritului.

Comerțul se făcea atât în bîlciuri cum sînt cele de la Rîureni și Rîmnicu Vîlcea, cât și în unele târguri ca Ocna, Horez, Drăgășani.

1620 (7128) aprilie 23, *Tîrgoviște*. — Gavril Moghilă vv. domnul Țării Românești, întărește lui S'anciul din Hurezi, stăpînirea peste o ocină la Hurezi și Rîmești, iar lui Radu, fiul lui Stanciul, stăpînirea peste o vic la Hurezi.

Orig., slav, perg., pecete căzută,

Centrul de pază de la Ciineni era în același timp și loc de vamă, la care se plătea o anumită taxă. Numeroase știri avem despre apariția în orașe a unor centre permanente de schimb. Astfel se vinde o prăvălie cu două caturi în Craiova în ulița pescarilor învecinată cu hanul lui Pană Pauli; Alexandru Dimitrie Ghica întărește pitarului Bănescu din Râmnicu Vilcea „șase bucăți de pământ”, spre a clădi cu bani, cinei ochiuri de prăvălie înaintea bisericii Maicii Domnului.

Mai apar știri despre vinderea unui loc de târg, embatic pe prăvălii, închirieri de prăvălii în Vilcea, Drăgășani și Tîrgu Oena.

Apariția unor tovărășii de comerț pentru negustoria cu porci, dovedește o ascendență a comerțului. Documentele arată existența următoarelor categorii de meseriași: abegii, boiangii, brutari, căldărari, chirigii, cismari, cojocari, covrigari, croitori, dogari, dulgheri, fierari, măcelari, povarnagii, rachieri, simigii, tipografi, zarzavagii, zidari, zugravi etc.

Numeroase informații se referă la activitatea comercială; ea urmare a creșterii numărului negustorilor și a caselor de mărfuri în tranzit a început să se înmulțească în orașe numărul hanurilor.

Intensificarea schimbului duce la înmulțirea numărului de prăvălii, a magaziiilor pentru mărfuri și circiumelor. Materialele din colecție conțin și date care se referă la comerțul cu alte orașe din țară și relații de schimb cu străinătatea. Produsele exportate erau în primul rând animale, cereale, vinuri și sare.

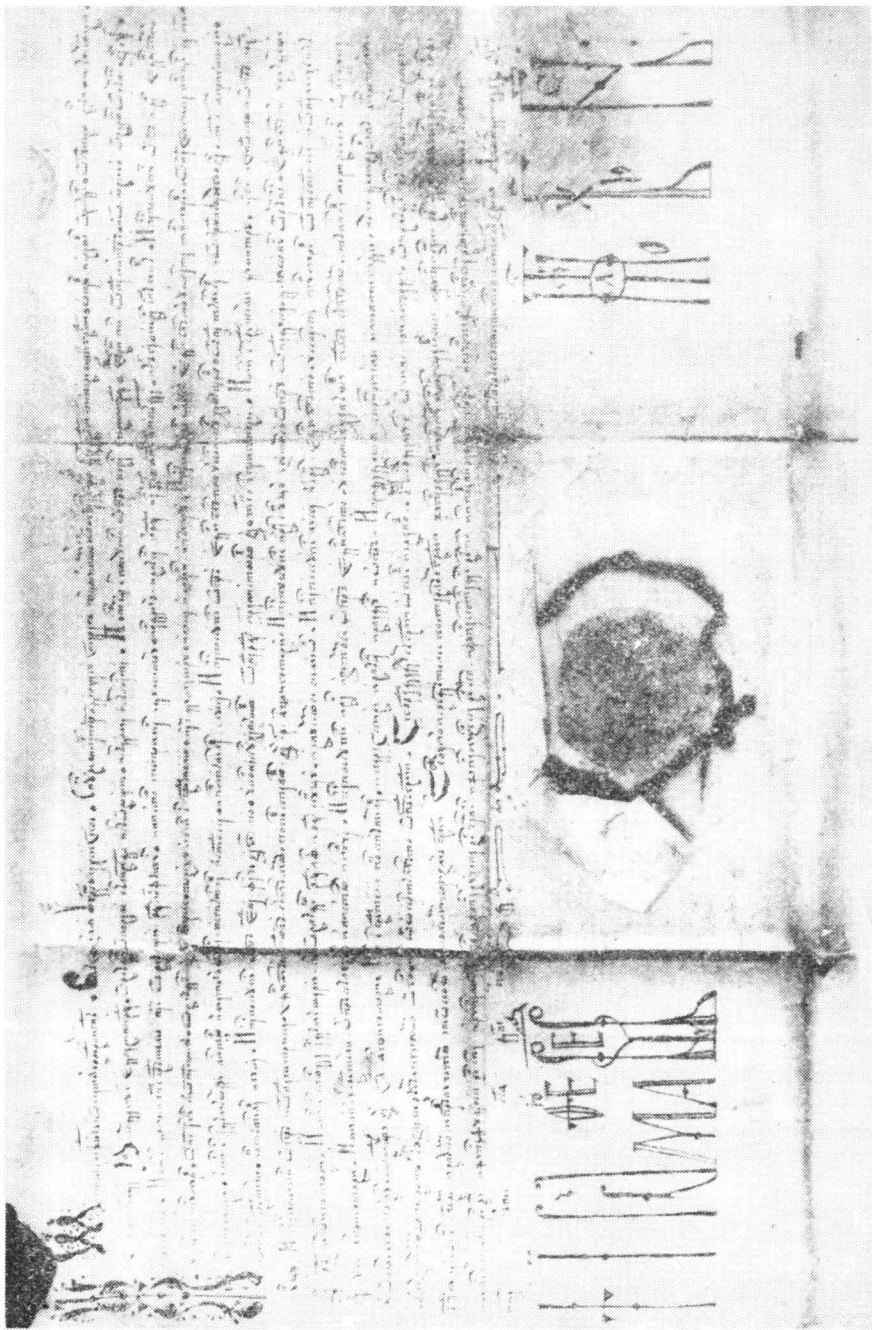
Circulația monetară a avut un important rol în intensificarea schimburilor comerciale. Diversitatea monezilor care circulau în același timp, constituia o piedică în aceste relații.

În perioada la care ne referim în documente apar următoarele categorii de monezi: galbeni, galbeni împărătești sau austrieci, lei vechi, lei noi, napoleoni, parale, poli, sfanți, taleri, etc. Acumularea unor sume bănești duce la apariția de zarafi care împrumutau numai prin punere de zălog. Se zălogea pământul, clăcașii, ca și uneltele de muncă sau obiecte de îmbrăcăminte. Ca unități de măsură sînt indicații despre: lire, drame, palme, pogoane, prăjini, stînjenui nemțesc, și stînjenui lui Șerban Vodă. Vechile măsuri de greutate: ocaua, hîrdăul, vadra apar frecvent în documentele colecției. Cele mai prețioase informații se referă la obști, care reprezintă una din formele principale pe care le îmbracă viața țaranului român în evul mediu.

Mențiunile referitoare la stăpînirea în devălmașie, scot în evidență sistemul precis în care se îmbina forma colectivă cu cea individuală pentru că modificările survenite în proprietate, trebuiau făcute cu știrea tuturor moștenitorilor; locuitorii satului Locusteni-Vilcea erau nemulțumiți, deoarece unul din ei a vîndut 30 stînjeni logofătului Barbu Tetoianu deși stăpînirea era dea-valma; în Proeni-Vilcea o cumpărătură s-a făcut cu știrea tuturor.

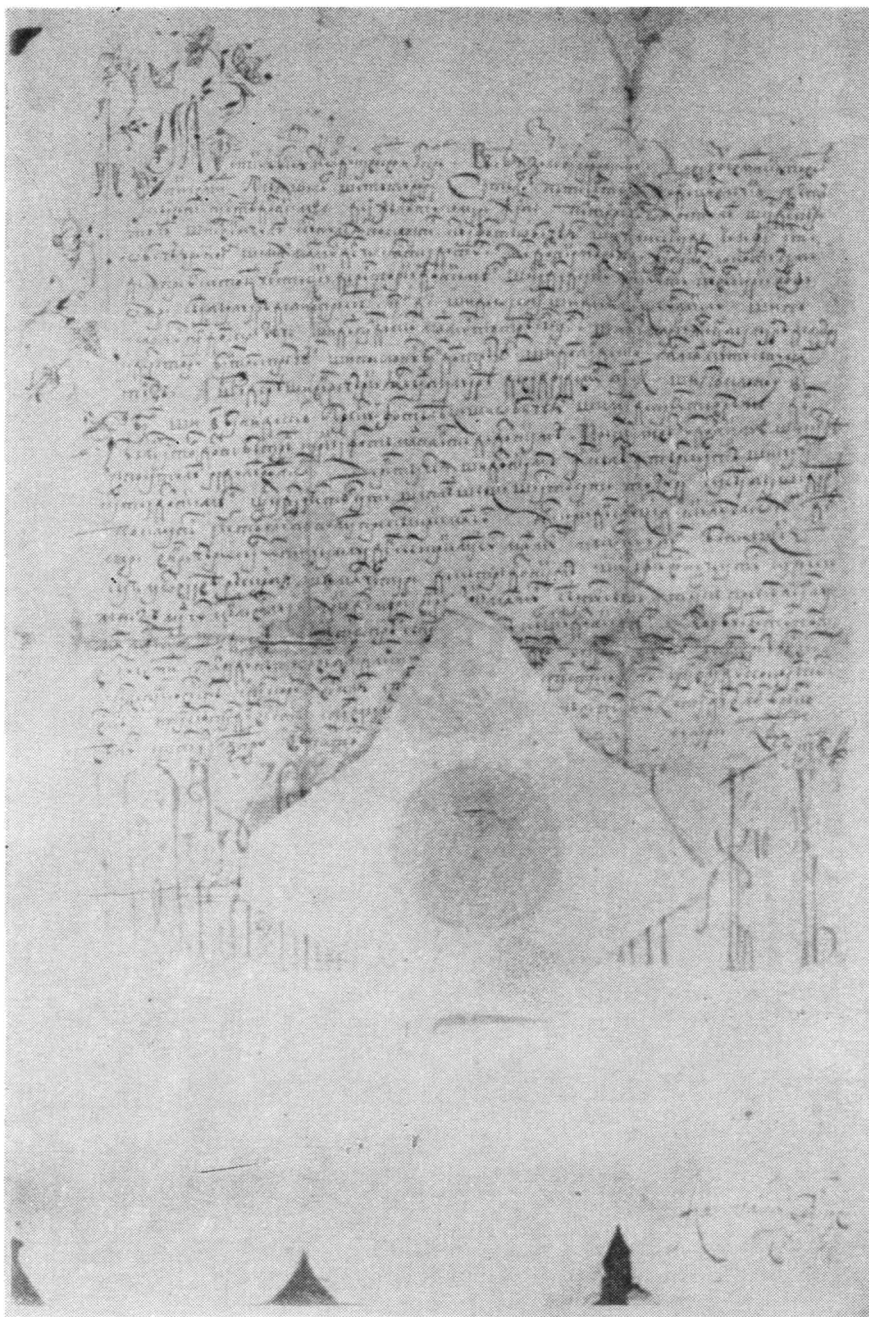
Formulări vagi ce privesc proprietățile și anume „ca în obștea în Olănești unde se dă ce se va alege din seliștea satului, din livezi de pomi și de fîn, din văi, din munți și din plai”, pe care le găsim în documente dovedește stăpînirea în comun a pămîntului.

Delimitarea precisă figurează în documente cu formula „alegerea de stînjeni”, „alegerea de hotare”, împietrirea locurilor. Împărțirea aceasta era

1633 (7141) iunie 21. — Matei vv. domn al Țării Românești, întărește lui Oprea și Ion Vlădești jud Vâlcea, stăpânirea peste mai multe părți din Vlădești și Rîmnic.

Orig., slav, perg., pecete căzută,
D.I., XI/1,

1677 (7185) ianuarie 22. — Gheorghe Duca vv, domnul Țării Românești, întărește plăieșilor din Vilcea, să nu se ia mai mult ca înainte din poienerit, dijmărit și vinariciu.

Orig., hîrtie, pecete timbrată,
D.I., IX/1,

<https://biblioteca-digitala.ro> / <http://arhivelenationale.ro>

făcută de aleșii satului. Străinii din afara obștii, în special feudalii au căutat în toate formele să intre în posesia pământului.

Obștea avea interesul de a păstra pământul neștirbit, de a defrișa ogoare noi, de a se achita de sarcinile fiscale față de domnie, de a-și îndeplini îndatoririle judiciare. În ceea ce privește vânzarea delnițelor, cumpărătorul trebuia să aibă învoirea rudelor, vânzătorilor și a megieșilor din obște. Reconstituirea actelor se făcea în prezența megieșilor. Obștea avea o responsabilitate colectivă pentru plata birului. Astfel într-un act din 1596, Stoica și alții dau moșnenilor Mariceni din Zăvoeni, birul convenit pe doi ani și jumătate cât au fost fugiți. Ea avea și responsabilitatea juridică pentru delictele penale descoperite în hotarele ei.

Obștea sătească ajunge din liberă, aservită, ca urmare a intensificării asupririlor. Documentele vorbesc de starea jalnică a țăranilor ca urmare a exploatării crunte a boierilor.

Astfel ca Pan Bărbot din Ionești Govorii dă lui Ion Matei Bălan toată partea sa de pământ, numai că „să-i plătească datoriile. Mai rare au fost răscumpărările din șerbie ca aceia a lui Jitea, Giura și Lateș care au plătit 21.000 de aspii (în anul 1628 pentru a putea deveni din nou liber).

Robii țigani erau așezați în satele domnești, boierești și mănăstirești. Știri despre această categorie socială avem și în toponomie ca : Hotarul Tătarului, Valea Țiganului, etc. Documentele atestă atât munca depusă de țigani vânzări-cumpărări de robi, fuga, urmărirea și prinderea lor, cât și emanciparea lor. Importante știri avem despre creșterea marelui domeniu feudal și acapararea pământului de unele familii ca : Ghica, Suțu, Lahoyary ca cele mai cunoscute. Fie prin daniile domnești prin acaparare sau cumpărare marele domeniu feudal își întărește pozițiile.

Interesant de studiat sînt și actele de vânzare-cumpărare în evoluția lor. La început se vindea „partea lor dintr-un moș“, „dintr-un moș două părți“, „o jumătate de moș“ „un moș întreg“. Popa Fotie în 1789 vindea locul său „de o zi de arătură“ ; Gheorghe sin Marin din Rîmnic vindea „o zi de arătură în cîmpul Răstoaca“; altul „patru zile de arătură“ sau „arătura de două conace“. O livadă s-a vîndut fără semnele de vie. Nicolae Miclescu din Bărbătești vindea în 1608 „pe jumătate din ceea ce se va scoate din ce l-au împresurat verii său.

În acte suprafetele ce se vînd au unele epitete ca : blană, blăniță, codrul de pământ, cirtă, curea, ramuri, delniță, funie, falcie, galcie, livadă, mertie, mejdină, ogradă, petec, petezel, picioruș, pînzărică, răzor, etc.

Documentele ilustrează condițiile de viață ale țăranimii din județul Vîlcea și cele din împrejurimi. Slujbașii stăpînirii se întrec în jefuri, aducîndu-i pe țărani în pragul disperării.

Masele țărănești continuă lupta împotriva exploatării și asupririi exercitate de boieri și arendași. Lupta acestora îmbracă forme diferite. Strămutarea și fuga de pe moșie reprezintă rezistența depusă de țărani împotriva exploatării și silniciei. Foarte multe documente și numeroasele jalbe pe care țăranii le trimiteau autorităților și chiar domnului ilustrează acest fapt.

În documente apar știri despre unii participanți la mișcarea revoluționară a lui Tudor Vladimirescu și despre unele mișcări țărănești.

1824. — Pagină din manuscrisul „Pomelnicul bisericii din Bărbătești“ Vîlcea executat de Fahomie monahul de la Bistrița.

M.S., nr. 17,

Printre cunoscutele obligații fiscale, documentele ilustrează : oieritul, birul porumbului, ierbăritul, zeciuiala munților, etc. Toate muncile și corvezile se făcea cu munca forțată a țăranilor. Într-o poruncă din 1829 a administrației Vilcea Șerban Băbeanu este trimis în plasa Cerna de Sus unde cu „cu ajutorul zapciilor“ a strâns un număr de care și cai care au transportat de la Ciineni la Craiova * furajele și proviziile armatei împărătești“.

O serie de acte de învoieli ilustrează accentuarea exploataării țăranilor prin constrângere. Documentele mai conțin știri despre modul aplicării reformei agrare din 1864.

Probleme interesante se desprind și din calitatea de mare proprietar de pământ pe care o deținea biserica, relațiile dintre ea și țărani, exploatarea nemiloasă a robilor etc.

Din informațiile culese s-a constatat că organizarea unui serviciu medical în Vilcea data „din zilele Măriei sale Alexandru Vodă Ipsilante“ când s-a orînduit „dohtor cu plată cîte taleri 50 pe lună din cutia milostivirii“. O știre prețioasă se referă la „crucea mișeilor pe lângă Rîmnic“.

Știri despre începuturile școlii în limba greacă, le avem într-un interesant document din 1817, care se referă la încercarea orașenilor de a reînființa această instituție care a fost „dintr-un început“.

Documentele mai conțin și unele știri politice răzlețe, informații despre marele incendiu din 1837 din București, cărți domnești de orînduire în rangul boierilor, testamentul domnului Alexandru Scarlat Ghica etc.

Anton Pann a fost legat de județul Vilcea atît prin funcția de profesor cît și de culegător de folclor. În colecție se află un manuscris al lui cu patru poezii dintre care una de natură folclorică :

*Soarele, luna,
Și tot vîzdubul,
Are să simtă,
Cînd voi da dubul.*

*Soarele, cerul,
Stele planite,
Toate deodată,
Vor sta în mîbnire.*

care reprezintă decît o variantă a cunoscutei balade populare „Miorița“.

Studierea cu atenție a acestei colecții de documente, va duce la găsirea de numeroase alte informații, ținînd seama că nu s-a dat decît cîteva indicații orientative.

Anii extremi 1473—1878, u.p. 6000, inventar 820—821.

BIBLIOGRAFIE :

Virtosu, Emil, *Paleografia româno-chirilică*, București, 1969 ; Bogdan, Damian, P., *Diplomatica slavo-română*, în : *Documente privind Istoria României. Introducere*, vol. II, București, 1956, p. 5—164.

COLECȚIA MANUSCRISE

Interesanta colecție aflată la filiala Arhivelor Statului jud. Vâlcea, ce cuprinde 102 manuscrise, dă posibilitatea cunoașterii într-o măsură mai largă a vieții acestui colț de țară, bogat în amintiri istorice.

Cele mai multe manuscrise ale colecției conțin scrieri religioase, căci pentru o epocă în care biserica folosea în mod curent cartea în manuscris sau tipărită, este normal ca, acest gen de lucrări să se păstreze în număr mai mare. În afară de cele 34 pomelnice, colecția cuprinde: catastife și condici, manuscrise cu muzică de cult, fragmente copiate după manualele școlare, calendare, cărți de aur și impresii, jurnale și scrieri memorialistice, precum și manuscrisele unor romane inedite și editate.

Trecînd în revistă mai întîi manuscrisele religioase, trebuie semnalat în primul rînd *Pomelnicul* din 1754 al mănăstirii Hurez, căruia îi este caracteristică o grafie frumoasă și miniaturi deosebit de expresive.

Cu o valoare artistică deosebită, sînt pomelnicele bisericilor de la Bumbăiești, Bărbătești și Buna-Vestire — Rm. Vâlcea, scrise și ilustrate cu multă finețe de către Pahomie, monahul de la Bistrița, între 1818—1824. De asemenea menționăm: pomelnicul bisericii din Bărbătești, scris la 1777 de popa Ion Bărbătescu, pomelnicul bisericii din Genuneni, scris de Antonie Zugravul cele ale mănăstirii Titireciu și bisericii din mahalaua Broșteni, Tîrgul-Ocna, executate de arhimandritul Constantin Brat Grigore între 1796—1799.

Pe lîngă valoarea artistică a menționatei lucrări, trebuie adăugată și valoarea lor documentară, căci ele cuprind date privind evoluția domeniului clerical, ctitorii și donatorii lăcașurilor de cult. Dacă pomelnicele în totalitatea lor sînt scrise în limba română cu caractere chirilice (numai completările mai noi de 1860 sînt făcute cu caractere latine), între celelalte manuscrise distingem: două slave, unul bilingv (slav-român), două grecești și unul rus.

În afară de pomelnice sînt de semnalat o serie de manuscrise cuprinzînd scrieri cu caracter religios între care remarcăm manuscrisul 56, o culegere de rugăciuni, paraclise și octanii, copiate de Dionisie Eclesiarhul în 1819, manuscrisele 55 (Canoanele de pocăință la Povecerniță) și mss. 73 (Doxaotas) cu o frumoasă și regulată scriere, împodobită cu splendide inițiale. Tot aici incluzînd și cele trei manuscrise de muzică bisericească din secolul al XIX-lea, avem o imagine a fondului de manuscrise mai vechi de la Arhivele Statului Vâlcea.

Dacă, într-un moment, împrejurările istorice generale, au dat un rol preponderent literaturii religioase în viața oamenilor, aceasta nu înseamnă că ea a fost exclusivă. O bogată literatură laică circula în manuscris pînă tîrziu, către mijlocul sec. al XIX-lea, cînd tiparul scoate aproape definitiv din circulație cartea în manuscris. În această categorie se înscrie manuscrisul 58, *Istoria lui Filaret și Anthusa*, o copie de la începutul sec. XIX și manuscrisul 63, *Istoria lui Erotocrit* (copie din sec. XVIII). De altfel mss. 58 este un miscellaneu, care mai cuprinde și o copie a *Istoriei căderii Țarigradului* cu o largă circulație în Principate.

Apocrifile sînt reprezentate de : manuscrisul 47, „*Epistola lui Isus Hristos pentru pocăința oamenilor*“, scris în 1835, „*Epistola lui Isus Hristos ce au căzut în Cetatea Ierusalimului*“ (mss. 48), scris în 1831, dar mai ales de manuscrisul 54 ce par a fi o copie a unei tipărituri cu : „*Acatistul Precestei*“. Oprindu-ne la această din urmă lucrare, trebuie să remarcăm miniaturile (și ele copii ale gravurilor din textul tipărit) și majusculele executate cu măiestrie de Ioanichie ieromonahul de la Bistrița la sfîrșitul secolului al XVIII-lea.

Colecția mai cuprinde un fragment dintr-un tratat de filozofie de la mijlocul secolului al XIX-lea (mss. 26) și două manuscrise cu caracter juridic (mss. 51 și 67) din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Dar toate acestea nu prezintă o valoare deosebită documentară sau artistică.

Manuscrisul 40 „*Prescurtare din geografia civilă*“, scris pe la jumătatea sec. XIX este desigur copia unui manual școlar, în timp ce manuscrisul 42 este un fragment dintr-o gramatică românească, care circula ca manual școlar către jumătatea secolului al XIX-lea în Țara Românească.

În fine manuscrisele 59 și 60, reprezintă un capitol separat al izvoarelor de lectură de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea, este vorba de calendare. Acest gen de literatură avea o foarte largă răspîndire, întîi în manuscris și apoi tipărită, pătrunzînd adînc în masa știutorilor de carte, deoarece sfera o lectură ușoară și în același timp, numeroase sfaturi. Sînt de remarcat mai ales cele de natură medicală, într-o epocă în care căutarea sănătății cu ajutorul medicilor, era un lux pe care și-l putea permite numai boierimea. În acest sens manuscrisul 59 (un miscellaneu) conține în afară de calendarul copiat de Toma paracliserul Episcopiei Rîmniceului la 1790, pentru jupîn Stan zidarul din Rîmniceu, și un adevărat tratat de medicină : „*Învățătură pentru boalele omenești*“, copiat în 1806 de Gavril Avgi bașa.

Și la începutul veacului al XIX-lea se folosea metoda păstrării actelor de proprietate copiate în condici. Astfel avem manuscrisul 7 scris în 1820 care conține 264 zapise ale postelnicului Ioniță Bărbătescu pentru toate cumpărăturile făcute la Cheia.

În același sens manuscrisul 6, o condică de documente transcrise din 1823, a folosit moșnenilor din Bărbătești la procesul ce l-au avut cu moșnenii din Cacova, pentru stăpînirea muntelui Piatra lui Builă. Afară de acestea mai sînt de remarcat trei condici : una copiată după 1848 cu actele de proprietate ale moșiei lui Nicolae sin popa Stan din Rîmești (manuscrisul 20), alta din 1855, a moșiei lui Ion sin Barbu Cărbunescu, din Poiana, și a treia, manuscrisul 72. una din condicile de documente ale mănăstirii Bistrița pen-

tru proprietățile ei de la Tîrsa și Costești, întocmită în urma dispozițiilor Comisiei documentale.

De o importanță deosebită este condica mănăstirii Cozia (mss. 86) în care s-au transcris 96 documente emise de cancelaria domnească, în perioada 1388—1832, referitoare la moșia Jiblea, proprietate a mănăstirii. În cel mai vechi act din 20 mai 1388 dat de Mircea cel Bătrîn, menționează „moara de la Rîmnic“; cele mai multe documente sînt însă de la Matei Basarab (șapte). Sînt de remarcat și actele de danie sau înțăriri ale acestora din timpul lui Radu Prasnaglava, Basarab Țepeluș, Mihnea Turcitul, Mihai Viteazul, Șerban Cantacuzino, Constantin Brîncoveanu și Constantin Racoviță. Valoarea condicii constă în informațiile bogate legate de viața și ocupațiile locuitorilor județului Vîlcea, evoluția domeniului feudal al mănăstirii Cozia de-a lungul întregii epoci a evului mediu.

Mai semnalăm manuscrisele 3 și 8. Cel dintîi este un catastif al bunurilor mănăstirii Hurezi, întocmit în timpul lui Ion arhimandritul, primul egumen al mănăstirii. Celălalt, catastiful bisericii „Cu Bradu“ din Oțele Mari, conține inventarul averii și copiile actelor de embatic a diferitelor săliști ale bisericii. Atît cel dintîi care datează de la începutul secolului al XVIII-lea, cît și cel de al doilea, scris în 1839, sînt deosebite, atît sub aspectul scrierii, dar mai ales prin ornamentarea foarte bogată și artistic executată: chenare, frontispicii, și vignete.

În ceea ce privește pe scriitorii manuscriselor, parte din ei sînt necunoscuți. Dintre puținii pe care îi putem identifica, cel mai talentat, desigur, a fost Pahomie, monahul de la mănăstirea Bistrița, un adevărat artist, care a lucrat în primele decenii ale secolului XIX. Se pare că ar fi ultimul reprezentant de seamă al caligrafilor din aceste părți ale Țării Românești. După el, atît scrisul, dar mai ales ornamentarea manuscriselor decade. Nu cunoaștem pe caligrafiile manuscriselor 3 și 8, catastifele mănăstirii Hurezi și bisericii „Cu Bradu“ din Oțele Mari, care au lucrat cu multă îndemînare artistică la împodobirea acestor manuscrise.

Dintre ceilalți caligrafi, remarcăm pe: Constantin, fratele lui Grigorie, arhimandritul mitropoliei, popa Tudor zugravul și popa Gheorghe, ce au lucrat la începutul secolului XIX, Ilarion ieromonahul și logofătul Constantin Urșanu din 1804, logofătul Gheorghe Bădescu din 1824, Partenie monahul zugrav din 1830, Ion dascălul din Budești și popa Nicolae sin Sîrbu din 1833, Antonie zugravul din 1837, Vlăsie monahul din 1858 și 1862 Ion sin Barbu Dihariu din Roșia de Jos din 1859, Andronic duhovnic de la mănăstirea Secul din 1874 și Daniil Florescu din 1875.

În afară de cele descrise mai sus, colecția cuprinde o seamă de manuscrise realizate în secolul al XX-lea. Dintre acestea: *Cartea de aur a Școlii de aviație „Mircea Cantacuzino“* (mss. 2) consemnează impresiile și dedicațiile foștilor elevi și vizitatorilor școlii, precum și dări de seamă asupra demonstrațiilor și concursurilor aviatice. Semnalăm aici dedicațiile autografe ale mareșalului Franchet d'Esperey și ale scriitorului Antoine de Saint-Exupery. *Cartea de aur a bisericii din Urșani* intitulată „În memoria lui I. G. Duca“ (mss. 5) ca și cea de la Măldărești (mss. 6) cuprind semnături și dedicații ale diverselor personalități, care au vizitat casa și mormîntul fostului prim mi-

nistru, în timp ce Cartea de aur a comunei Costești (mss. 64) rememorează numele soldaților, fii ai comunei, morți în războiul de independență (1877—1878) și în campaniile din 1916—1918.

Jurnalul ilegalistului Iosif Himler cu importante date referitoare la mișcarea muncitorească din jud. Vâlcea în perioada 1918—1936, referindu-se în special la constituirea în 1932 a organizației județene P.C.R. Vâlcea, reprezintă un valoros document pentru cunoașterea mișcării muncitorești din județ.

Cu un caracter deosebit, valoros din punct de vedere artistic literar este manuscrisul inedit al romanului „*Cosmina*” al profesoarei Maria Dobre. Tot în această categorie înscrinem și manuscrisul romanului „*Zborul de probă*” al scriitorului Constantin Mateescu.

Colecția de manuscrise de la filiala Arhivelor Statului jud. Vâlcea, prin bogăția și varietatea lucrărilor cuprinse, este un izvor informativ deosebit pentru o gamă largă de cercetări în domeniul : istoriei, istoriei literare, lingvisticii, și conține valoroase comori de artă miniaturală, creată pe meleagurile vîlcene.

Anii extremi : sec. XVII — 1968, u.p. 102, inventar 1036.

BIBLIOGRAFIE :

Sacerdoșeanu, A., *Indice cronologic nr. 11. Actele Secției Bunuri Publice-București. Mănăstirile : Cozia, Crasna, Dălbăuți, Dealul, Dedulești, Dintrunlemn, Sfânta Ecaterina — București și Fedelesiori*, București, 1947, 178 p. (Direcția generală a Arhivelor Statului).

SIGILII

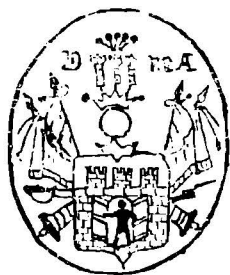
Sigilarea actelor publice și particulare reprezintă garanția de autenticitate a acestora, sigiliul simbolizând autoritatea emitentului, manifestarea publică a consimțământului și a participării, la faptele specificate în act. De aceea adunarea și păstrarea matricelor sigilare și a ștampilelor are o importanță deosebită ; prin studierea lor se pot aduce precizări importante asupra unor evenimente istorice.

Filiata Arhivelor Statului Vâlcea posedă o colecție de 1146 sigilii dintre anii 1832—1967 preluate o parte de la organizațiile sociale sau donate de persoane particulare din județele Vâlcea, Argeș și Olt.

Marea majoritate a acestora o formează sigiliile de metal pentru ceară și tuș, aparținând organelor administrative, clasate după natura lor în urmă-

1

2

3

4

Fig. 1,2. Sigiliile familiei poloneze Wrostański înobilată în 1281.

Fig. 4. Sigiliul familiei Cantacuzino (sec. XIX). Desene de Sergiu Purece.

Fig. 3. Sigiliul satului Răsițiți plasa Oltețul de Jos jud. Vâlcea (1832—1864).

toarele categorii : sătești, ale primăriilor comunale și orașenești, ale preturilor și ale Prefecturii județului Vilcea. Alte categorii sînt alcătuite de sigiliile aparținînd instanțelor judecătorești, oficiilor poștale, bisericilor și organelor ecle-siastice și organizațiilor culturale. Sigiliile și stampilele aparținînd întreprin-derilor industriale, comerciale și bancare sînt de asemeni separate în funcție de specificul acestora. O ultimă categorie o alcătuiesc sigiliile aparținînd unor familii nobile sau persoane particulare.

Ca material documentar sigiliile pot servi la precizarea unor faze ale îm-părțirii administrativ-teritorială a județului, și se pot data cu aproximație do-cumentele lipsite de dată. Prin studierea cîmpului heraldic al sigiliilor se poate stabili evoluția simbolurilor folosite în sigilii, ocupațiile locuitorilor, bogățiile unei localități, regiune etc.

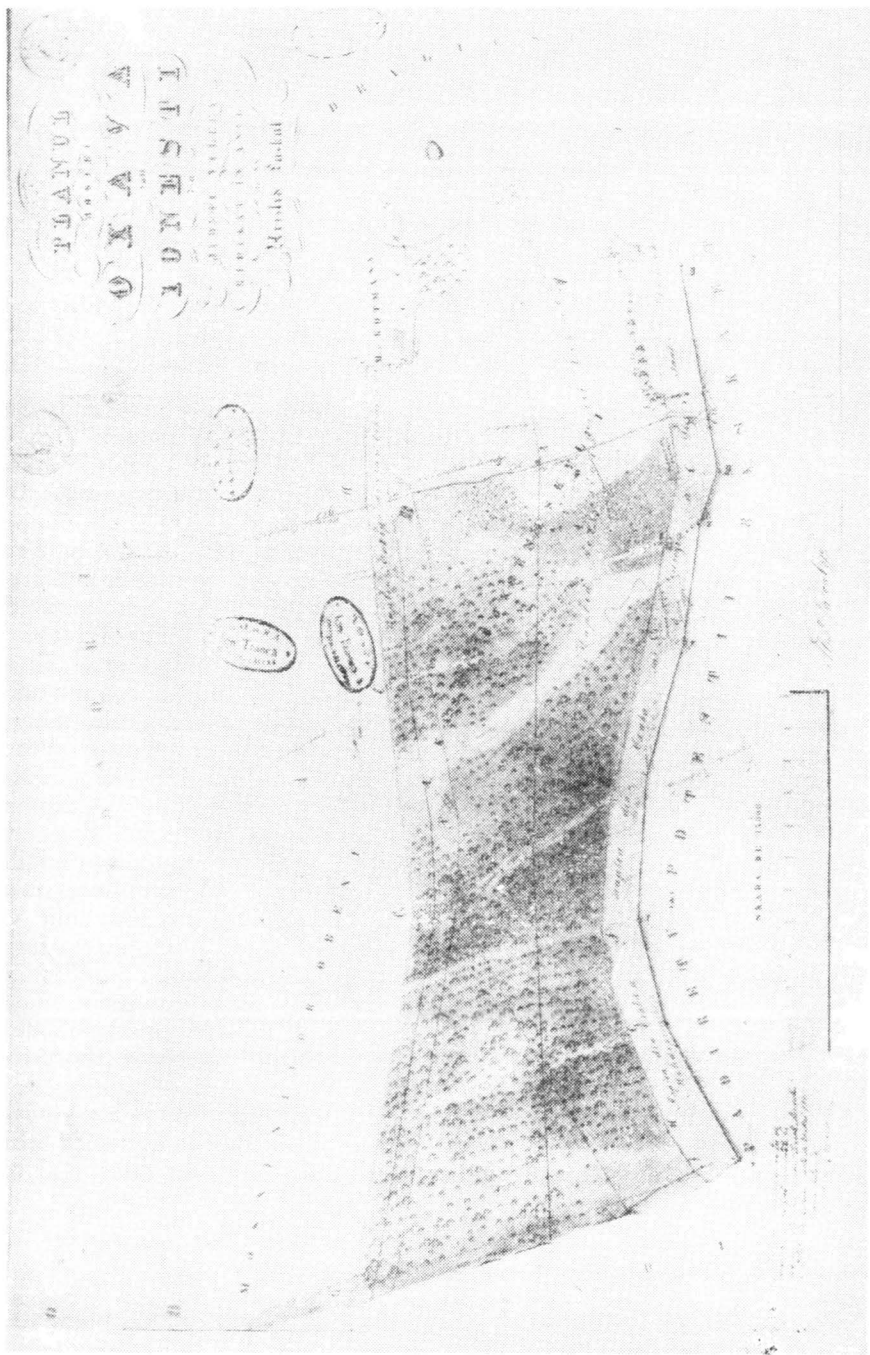
Deși mai puține la număr, sigiliile particulare sînt deosebit de intere-sante. Dintre ele sînt demne de semnalat două sigilii din sec. XIX, aparținînd familiei poloneze Wrostanski înobilată din 1281, care înfățișează blazonul acesteia.

Un alt sigiliu nobiliar este anepigraf avînd reprezentată stema familiei Cantacuzino, folosit de descendenții familiei în sec. XIX și XX.

Anii extremi 1872—1967, u.p. 1146, Inventar 1031.

BIBLIOGRAFIE :

Virtosu, Emil, *Din sigilografia Moldovei și a Țării Românești în Documente privind istoria României*. Introducere, vol. II, București, 1956, p. 333—357.

1853. — Planul moșiei Ioncești-Vilcea,
Colecția Planuri,
nr. 127.

COLECȚIA PLANURI HĂRȚI ȘI HOTĂRNICII

Colecția de planuri, hărți, hotărnicii aflată la filiala Arhivelor Statului Vâlcea, cuprinde materiale din perioada 1814—1952 privind județele Vâlcea, Argeș, Vrancea, Galați, Prahova. Materialele colecției se referă la moșii (delimitări, parcelări, exproprieri), orașe și comune (construcții, amenajări), lucrări de interes public (căi ferate, șosele, amenajări balneare).

Planurile în număr de 250 executate în perioada 1814—1949 pe hîrtie mată pînzată, pînză de calc, hîrtie de calc și helio, ca și pe hîrtie mată cuprind în general delimitările moșiilor statului, particulare și moșnenești din județele Vâlcea, Argeș, Vrancea și Galați. Între acestea se remarcă planurile moșiilor domnești Panciu (executată de Luca hotarnicul în 1818) și Tecuci (executată în 1814) lucrate pe hîrtie mată pînzată în culori, cuprinzînd și texte de hotărnicie. Sînt prezente date privind: viile de pe dealul Drăgășanilor și Troian (Rm. Vâlcea), parcelările executate în com. Folești, Veaca, Muereștile cu ocazia împrăștiării prin legea rurală din 1864, amenajările sectoarelor de exploatare forestieră ale societăților: Oltu, Lotru, Carpatina și C.A.P.S. Materialul cuprins în această colecție oferă interesante date relative la: alinierea bulevardului din Rm. Vâlcea, exproprierea proprietăților Elisabetei Lahovary (Rm. Vâlcea) pentru parcul orașului, amenajarea izvoarelor minerale și stațiunii balneo-climaterice Olănești, construirea unor vile la Govora, refacerea șoselei Ocnele Mari-Ocnița, precum și la executarea lucrărilor de protecție pentru porțiunea de cale ferată Robești-Cîineni.

Hărțile în număr de 24, pot fi împărțite în două categorii: în foi volante sau în mape. Majoritatea acestora sînt hărți aviatice provenind de la Școala de pilotaj „Mircea Cantacuzino” cu traseurile diverselor zboruri de concurs sau antrenament.

Din colecție mai face parte și o hotărnicie cu cinci planuri ale loturilor împărțite locuitorilor din cătunele com. Ștefănești din trupul de moșie Schitu Șerbănești, fostă proprietate a Eforiei Spitalelor civile, cu un catastif al mă-năstirilor.

Anii extremi 1814—1952, u.p. 274 inventar 1032.

COLECȚIA FOTOGRAFII

Fotografiile sînt documente istorice nemijlocite, care ilustrează și completează informațiile scrise.

Filiala Arhivelor Statului Vîlcea posedă o bogată colecție de fotografii, plăci fotografice și clișee din ultimele trei decenii ale secolului XIX și secolul XX, preluate o parte odată cu unele fonduri familiale și prin donații de la persoanele particulare. Aspectele înfățișate în aceste fotografii sînt deosebit de variate și numeroase, însă o parte a acestora sînt foarte greu de identificat.

Pentru a ușura orientarea celor interesați pentru fotografiile, plăcile fotografice și clișeele din colecție s-a încercat o clasare după cum urmează :

— Fotografii și plăci fotografice care înfățișează aspecte etnografice, marea majoritate din secolul al XIX-lea. Sînt larg reprezentate între acestea portul popular vilcean, obiceiurile de sărbători, jocurile populare, îndeletniciri țărănești, case vechi, mori, pive, etc.

— Fotografii care prezintă aspecte din dezvoltarea industriei. Sînt cuprinse aici fotografii de întreprinderi, instalațiile lor industriale, aspecte din timpul muncii etc. Deosebit de interesante sînt fotografiile care înfățișează momente din construirea căii ferate pe Valea Oltului între 1891—1899.

— Fotografii și cărți poștale care înfățișează aspecte din orașe, sate peisaje, etc.

— Fotografii cu aspecte din istoria aviației. Sînt deosebit de numeroase și interesante. Sînt prezentate tipuri de avioane, aerofotografii, etc. Dintre ele sînt de remarcat cele realizate înainte de primul război mondial, deosebit de importante pentru istoria aviației românești.

— Fotografii care înfățișează aspecte de la manifestări culturale, serbări, conferințe, piese de teatru, inaugurări de localuri de școli, cămine culturale, etc.

Sînt de remarcat între ele fotografiile inedite de la deschiderea cursurilor la Universitatea populară din Vălenii de Munte în 1929 de către N. Iorga.

u.p. 2936, Inventar 1033.

BIBLIOGRAFIE :

Popescu, S., *Fotografia ca document istoric. Organizarea și prelucrarea colecției de fotografii în Cuiegere de referate* (ses:unea 1969) București, 1971, p. 207—219. (Direcția generală a Arhivelor Statului).

REGISTRU STAREI CIVILE

F. N. R. 1894

Am avut una mie optzeci noua pececi
 patru în Casa nr. 21 din orașul Iași
 și spiritul era peș antic meridiane și bot
 de vestire al lui George de religie or-
 todoxă de școala bulgară născut la
 ziua douăzeci și trei a lunii Aprilie
 ora nouă în te meridiane în Comuna
 Drăgășani la Casa lui Constantin Teo-
 dorescu din strada Mădăria nr. 17. În
 ziua 27 Ianuarie în vârstă de
 ani trei peș și șapte profesunea căre-
 eal locuitor în Comuna Drăgășani
 și al școala în vârstă de ani două pe-
 și și patru profesunea menajero lo-
 cuitor în Comuna Drăgășani, care
 după declarațiunea făcută de tatăl
 care ne au prezentat copiful întâi
 martor Constantin Șchișăreanu în vârstă
 de ani cinci peș și șase profesunea proprietar
 locuitor în Comuna Drăgășani și în anul
 două în vârstă de ani cinci peș profesie-
 nă și martor locuitor în Comuna Drăgășani
 care au subscris astfel act după ce
 de la noi s-a primit în prezența cu noi și cu de la
 parintele Constantin după lege la locuitor
 în parohia Sălar și unde marem transpo-
 zat în ziua de noiembrie 1894 în Con-
 stanța de la oraș și oficer al școala. Cuște
 douăzeci și doi de la oraș și unde marem
 sau subscris astfel act și ambele mar-
 tory ne stund parte sau subscris de înscris.

J. Mihailov Tatăl și de el
 Constantin Șchișăreanu și Martor
 în parohia Sălar și unde marem

J. Mihailov of. of. of.

George Școala și Șchișăreanu

CONDICI ȘI REGISTRE DE STARE CIVILĂ

Întocmirea actelor de stare civilă începînd din anul 1832 de către preoții de la parohii s-au făcut în baza dispozițiilor Regulamentului Organic, autoritățile administrativ locale avînd dreptul de îndrumare și control. Preoții alcătuiau actele în cîte două exemplare, unul era păstrat în parohie, al doilea era înaintat prin protopopi, la Ocîrmuirea județului.

Prin codul civil din 1865 s-a stabilit să se preia de la parohii mitricele de stare civilă și să se păstreze primul exemplar de către primăriile locale urmînd ca exemplarul al doilea să fie înaintat tribunalului județean. Aplicarea acestei legi face ca responsabilitatea întocmirii actelor de stare civilă să treacă asupra autorităților laice.

O serie de legi de la sfîrșitul secolului trecut (1866, 1869, 1871) ca și legea din 1928 cu reglementările ei (1930, 1931, 1935, 1936) au stabilit personalul și modul de întocmire a actelor de stare civilă.

Colectia în cantitate de 73,50 m.l. pe perioada 1832—1895, conține 9921 u.p. de pe teritoriul actual al jud. Vîlcea.

Acele de stare civilă au o mare importanță științifică și practică, datorită datelor economice — statistice pe care le oferă. Registrele conțin elemente valoroase pentru cercetarea istoriei locale. Unele evenimente sociale și calamități au fost consemnate în matricole. Documentele de stare civilă stau la baza cercetării genealogice, a filiațiunii între persoane și a litigiilor de moștenire. Trebuie să menționăm și problemele de istorie economică și socială, problemele de toponomie și cercetările de ordin lingvistic.

Filiala păstrează mitrice de la 525 parohii de pe teritoriul județului Vîlcea și Argeș. Marea majoritate a satelor din această zonă au două pînă la patru parohii, ceea ce ne face ca să prezentăm separat mitricile și registrele de stare civilă.

A. MITRICE

Parohia Amărăști I	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Amărăști II	— 1863—1865	— 4 u.p.
„ Armășești I	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Armășești II	— 1864	— 1 u.p.
„ Aurești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Aurești II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Băbeni I	— 1863	— 1 u.p.
„ Băbeni II	— 1861—1864	— 3 u.p.
„ Băbeni III	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Băbeni IV	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Băbeni-Bîrzani	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Băbeni-Rumîni	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Băești I	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Băești II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bălcești I	— 1832—1864	— 80 u.p.
„ Bălcești II	— 1832—1864	— 78 u.p.
„ Bălcești III	— 1832—1864	— 3 u.p.
„ Bălcești IV	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bălteni I	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Bărbătești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bărbătești II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bărbătești-Măeni	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bărbătești-Pocnile	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bărcănești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bătășani-Pielești	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bătășani-Tărcănești	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Benești I	— 1840—1864	— 2 u.p.
„ Benești II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bercioiu I	— 1840—1865	— 33 u.p.
„ Berislăvești	— 1832—1864	— 54 u.p.
„ Bîrlogu I	— 1862—1865	— 4 u.p.
„ Bîrlogu II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bîrsești I	— 1832—1865	— 56 u.p.
„ Bîrsești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Bleici I	— 1832—1865	— 37 u.p.
„ Bleici II	— 1832—1860	— 34 u.p.

Parohia	Bleici III	-- 1833—1865	-- 23 u.p.
"	Bodești I	-- 1863	-- 1 u.p.
"	Bodești II	-- 1860—1863	-- 2 u.p.
"	Bodești III	-- 1863	-- 1 u.p.
"	Bodești IV	-- 1863	-- 1 u.p.
"	Bogdănești I	-- 1845—1864	-- 7 u.p.
"	Bogdănești II	-- 1863—1865	-- 3 u.p.
"	Bratovoiești	-- 1832—1864	-- 44 u.p.
"	Brezoi I	-- 1864	-- 1 u.p.
"	Broșteni I	-- 1864—1865	-- 2 u.p.
"	Broșteni II	-- 1863—1865	-- 3 u.p.
"	Broșteni-Șerbănești	-- 1863—1865	-- 3 u.p.
"	Budești I	-- 1863	-- 1 u.p.
"	Budurăști	-- 1832—1854	-- 33 u.p.
"	Bujoreni I	-- 1863—1865	-- 3 u.p.
"	Bujoreni II	-- 1863—1864	-- 2 u.p.
"	Bunești I	-- 1835—1863	-- 16 u.p.
"	Cacova I	-- 1863—1865	-- 3 u.p.
"	Cacova II	-- 1850—1865	-- 10 u.p.
"	Cacova III	-- 1863—1865	-- 3 u.p.
"	Călimănești	-- 1863--1864	-- 2 u.p.
"	Călina I	-- 1842—1865	-- 4 u.p.
"	Călina II	-- 1864—1865	-- 2 u.p.
"	Călinești I	-- 1832—1864	-- 49 u.p.
"	Călinești II	-- 1840—1865	-- 3 u.p.
"	Cățelu I	-- 1863—1865	-- 2 u.p.
"	Cățelu II	-- 1863—1865	-- 2 u.p.
"	Căzănești	-- 1864	-- 1 u.p.
"	Cepari	-- 1836	-- 1 u.p.
"	Cermegești I	-- 1863—1864	-- 2 u.p.
"	Cermegești II	-- 1863—1865	-- 3 u.p.
"	Cermegești III	-- 1863	-- 1 u.p.
"	Cernelele I	-- 1832—1865	-- 45 u.p.
"	Cheia I	-- 1846—1865	-- 8 u.p.
"	Cheia II	-- 1846—1865	-- 18 u.p.
"	Cheia III	-- 1848—1861	-- 7 u.p.
"	Ciociltei	-- 1863	-- 1 u.p.
"	Ciomagi I	-- 1862—1865	-- 3 u.p.
"	Ciomagi II	-- 1837--1865	-- 4 u.p.
"	Giorăști I	-- 1853—1865	-- 5 u.p.
"	Giorțești I	-- 1863	-- 1 u.p.
"	Giorțești II	-- 1863	-- 1 u.p.
"	Gireșu I	-- 1864	-- 1 u.p.
"	Gireșu II	-- 1863—1865	-- 3 u.p.
"	Giulești I	-- 1863—1865	-- 3 u.p.
"	Giulești II	-- 1863--1865	-- 2 u.p.
"	Giineni I	-- 1861	-- 1 u.p.

Parohia Cîineni II	— 1839—1865	— 40 u.p.
” Cîrlogani	— 1863—1865	— 3 u.p.
” Cîrstănești	— 1863—1864	— 2 u.p.
” Cîrstănești-Cucești.	— 1864—1865	— 2 u.p.
” Cîrstănești-Moșteni	— 1865	— 1 u.p.
” Cocorul	— 1834—1845	— 6 u.p.
” Coeni	— 1863—1865	— 2 u.p.
” Coltești-Ocraru	— 1839—1859	— 9 u.p.
” Coltești-Cornetu.	— 1839—1864	— 11 u.p.
” Coltești-Ilaciu.	— 1832—1861	— 14 u.p.
” Copăceni I	— 1863—1865	— 3 u.p.
” Copăceni II	— 1863—1865	— 3 u.p.
” Copăceni III	— 1832—1864	— 31 u.p.
” Corbi Deal	— 1832—1864	— 64 u.p.
” Corbi Ungureni.	— 1832—1865	— 77 u.p.
” Corbi Vale	— 1832—1864	— 44 u.p.
” Costești-Grămești	— 1832—1865	— 50 u.p.
” Costești-Grușetu.	— 1832—1864	— 42 u.p.
” Costești-Secăturile.	— 1833—1865	— 35 u.p.
” Costești-Vărați.ci.	— 1832—1865	— 56 u.p.
” Costești I	— 1847—1864	— 15 u.p.
” Costești II	— 1832—1864	— 44 u.p.
” Costești III	— 1839—1864	— 22 u.p.
” Costești IV	— 1834—1865	— 42 u.p.
” Costești V	— 1863—1865	— 3 u.p.
” Crăpături-Lacul	— 1863—1865	— 3 u.p.
” Crăpături-Sașa	— 1863—1865	— 3 u.p.
” Crețeni I	— 1863—1865	— 3 u.p.
” Crețeni II	1863	— 1 u.p.
” Crețeni de Jos	— 1863—1865	— 3 u.p.
” Crețeni de Mijloc	— 1863—1864	— 2 u.p.
” Crețeni de Sus	— 1842—1865	— 3 u.p.
” Cucoi I	— 1832—1865	— 39 u.p.
” Cucuești I	— 1832—1864	— 44 u.p.
” Dăești I	— 1863—1865	— 2 u.p.
” Dăești II	— 1863—1865	— 3 u.p.
” Dăngești I	— 1832—1864	— 46 u.p.
” Dejoiu	— 1863—1865	— 2 u.p.
” Dianu	— 1860—1865	— 5 u.p.
” Diculești-Budești	— 1863—1865	— 2 u.p.
” Diculești-Deal	— 1865	— 1 u.p.
” Dobriceni	— 1841—1859	— 9 u.p.
” Dobriceni-Ginerica	— 1850—1865	— 14 u.p.
” Dobriceni-Grueni	— 1834—1865	— 17 u.p.
” Dobricei-Marinești	— 1834—1862	— 52 u.p.
” Dobriceni-Suseni	— 1834—1865	— 27 u.p.
” Dozăști I	— 1865	— 1 u.p.

Parohia	Dozești II	— 1837	— 1 u.p.
„	Dozești III	— 1863—1865	— 2 u.p.
„	Dozești-Stănculești	— 1863—1865	— 2 u.p.
„	Dozești-Zugravor	— 1863—1864	— 2 u.p.
„	Drăganu I	— 1832—1865	— 34 u.p.
„	Drăganu II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Drăgășani I	— 1863	— 1 u.p.
„	Drăgășani II	— 1863—1865	— 2 u.p.
„	Drăgășani-Bîrsanu	— 1863—1865	— 2 u.p.
„	Drăgășani-Gîrdești	— 1842—1864	— 4 u.p.
„	Drăgășani-Momoteș I	— 1863—1864	— 2 u.p.
„	Făurești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Făurești II	— 1863 —1865	— 3 u.p.
„	Făurești III	— 1863 —1865	— 2 u.p.
„	Făurești IV	— 1845—1865	— 4 u.p.
„	Făurești V	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Flămînda	— 1845—1864	— 17 u.p.
„	Fișcălia I	— 1834—1844	— 16 u.p.
„	Fișcălia II	— 1834—1865	— 15 u.p.
„	Foleștii de Jos I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Foleștii de Sus II	— 1864—1865	— 2 u.p.
„	Foleștii de Sus	— 1864—1865	— 2 u.p.
„	Fometești I	— 1845—1865	— 4 u.p.
„	Fometești II	— 1864—1865	— 2 u.p.
„	Frățila	— 1863	— 1 u.p.
„	Frîncești I	— 1846—1864	— 9 u.p.
„	Frîncești II	— 1856—1865	— 6 u.p.
„	Fumureni I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Găgeni I	— 1851—1865	— 4 u.p.
„	Gănești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Gănești II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Geamăna Veche	— 1835—1864	— 13 u.p.
„	Genuneni	— 1853—1865	— 2 u.p.
„	Gheoroiu I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Gheoroiu II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Giurgiuveni	— 1834—1865	— 32 u.p.
„	Glăvile Aninoasa	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Glăvile Gorgotești	— 1863—1865	— 2 u.p.
„	Glăvile Olteanca	— 1841—1864	— 3 u.p.
„	Glăvile Olteanca	— 1845—1865	— 4 u.p.
„	Glăvile Pușcărești	— 1864	— 1 u.p.
„	Glăvile Sinculești	— 1838—1858	— 11 u.p.
„	Glăvile Ursoaica	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Golești I	— 1837—1841	— 7 u.p.
„	Gorunești I	— 1865	— 1 u.p.
„	Gorunești II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„	Gorunești III	— 1863—1865	— 3 u.p.

Parohia Gorunești IV	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Govora I	— 1835—1863	— 36 u.p.
„ Govora II	— 1835—1865	— 24 u.p.
„ Grădești	— 1842	— 1 u.p.
„ Grădiște I	— 1839	— 2 u.p.
„ Grădiște II	— 1863	— 1 u.p.
„ Grădiștea Nouă	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Grădiștea Veche	— 1855—1865	— 3 u.p.
„ Greci I	— 1846—1865	— 11 u.p.
„ Greci II	— 1846—1852	— 4 u.p.
„ Greci Măgura	— 1833—1865	— 14 u.p.
„ Greci Rafani	— 1846—1853	— 4 u.p.
„ Gura Scundului I	— 1835—1865	— 5 u.p.
„ Gura Scundului II	— 1834—1865	— 4 u.p.
„ Gura Scundului III	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Gura Văii	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Gușoieni I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Gușoieni II	— 1834—1865	— 3 u.p.
„ Gușoieni III	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Horezu I	— 1839—1865	— 25 u.p.
„ Horezu II	— 1837—1853	— 9 u.p.
„ Horezu III	— 1839—1865	— 21 u.p.
„ Horezu IV	— 1846—1865	— 18 u.p.
„ Igoiu	— 1863	— 1 u.p.
„ Inătești	— 1846—1864	— 17 u.p.
„ Ioneștii-Govorii	— 1842—1865	— 5 u.p.
„ Ioneștii-Mincului I	— 1836—1865	— 10 u.p.
„ Ioneștii-Mincului II	— 1842	— 3 u.p.
„ Ioneștii-Mincului III	— 1846—1865	— 7 u.p.
„ Isvorul	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Isvorul Popești	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Laloșu I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Laloșu II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Lăcusteni I	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Lăcusteni II	— 1863	— 1 u.p.
„ Lăpușata Benești	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Lăpușata Mijați	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Lăpușata Sărulești	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Lăpușata Zărnești	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Lungești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Malaia I	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Malaia II	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Malaia Ciunget	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Marcea I	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Mateești I	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Mateești II	— 1863	— 1 u.p.
„ Mateești III	— 1865	— 1 u.p.

Parohia Mateești IV	— 1865	-- 1 u.p.
„ Măciuca I	— 1860—1864	-- 3 u.p.
„ Măciuca II	— 1863	-- 1 u.p.
„ Măciuca-Botorani	— 1863	-- 1 u.p.
„ Măciuca Văleni	--- 1863—1865	-- 2 u.p.
„ Mădulari I	— 1865	-- 1 u.p.
„ Mădulari II	— 1865	-- 1 u.p.
„ Mădulari III	— 1863—1865	-- 2 u.p.
„ Mădulari IV	— 1863—1865	-- 2 u.p.
„ Mădulari V	— 1864—1865	-- 2 u.p.
„ Mădulari-Iancoveile	— 1865	-- 1 u.p.
„ Mădulari-Valea Orlii	— 1863—1865	-- 2 u.p.
„ Măgura	— 1840—1842	-- 9 u.p.
„ Măldărăști I	— 1863—1865	-- 3 u.p.
„ Măldărăști II	— 1864	-- 1 u.p.
„ Măldărăști III	— 1850—1865	-- 11 u.p.
„ Măldărăștii de Jos	— 1850—1865	-- 10 u.p.
„ Măldărăștii de Sus	— 1846—1848	-- 4 u.p.
„ Mănăilești	--- 1843	-- 1 u.p.
„ Mănăstireni-Capu Dealului	— 1844—1864	-- 3 u.p.
„ Mănăstireni Țigănia	— 1863—1865	-- 3 u.p.
„ Meieni	— 1834—1865	-- 36 u.p.
„ Mihăești I	— 1863—1865	-- 2 u.p.
„ Mihăești II	— 1863	--- 1 u.p.
„ Milcoiu I	— 1850—1865	-- 17 u.p.
„ Milcoiu-GinERICA	— 1850—1865	-- 14 u.p.
„ Milostea	— 1833—1865	-- 4 u.p.
„ Mitrofani I	--- 1863—1865	-- 3 u.p.
„ Mitrofani II	--- 1865	-- 1 u.p.
„ MODOAIA	— 1853—1865	-- 3 u.p.
„ MODOAIA Groși	— 1863—1865	-- 3 u.p.
„ Muereasca de Jos	— 1865	-- 3 u.p.
„ Muereasca de Sus	— 1832—1864	-- 1 u.p.
„ Nemoiu	--- 1842—1865	-- 4 u.p.
„ Nemoiu-CAPUL PIScului	--- 1864—1865	-- 2 u.p.
„ Nemoiu-CeTAȚEANA	--- 1834—1865	--- 6 u.p.
„ Nemoiu-MERȚERI	— 1863—1865	-- 3 u.p.
„ Nenciulești I	--- 1863—1865	-- 2 u.p.
„ Nenciulești II	--- 1863—1865	-- 3 u.p.
„ Nisipi de Mijloc	--- 1863—1865	-- 2 u.p.
„ Nisipi de RĂSĂRIT	--- 1863—1865	-- 3 u.p.
„ Nisipi-Seciu	--- 1837—1865	-- 4 u.p.
„ Obislav	--- 1834—1865	-- 4 u.p.
„ Ocna I	--- 1832—1865	-- 44 u.p.
„ Ocna II	--- 1834—1864	-- 23 u.p.

Parohia	Ocna III	— 1845—1865	— 6 u.p.
"	Ocna IV	— 1832—1865	— 44 u.p.
"	Ocna V	— 1833—1862	— 27 u.p.
"	Ocna VI	— 1834—1864	— 20 u.p.
"	Ocna VII	— 1835—1861	— 18 u.p.
"	Ocna VIII	— 1859—1865	— 5 u.p.
"	Ocna Domnească	— 1833—1864	— 23 u.p.
"	Ocna Teica	— 1833—1864	— 33 u.p.
"	Olănești I	— 1848—1865	— 11 u.p.
"	Olănești II	— 1852—1865	— 11 u.p.
"	Olănești III	— 1834—1865	— 4 u.p.
"	Orlești I	— 1837—1865	— 6 u.p.
"	Orlești II	— 1865	— 1 u.p.
"	Orlești III	— 1863—1865	— 2 u.p.
"	Orlești-Mahalaua		
	Veche	— 1838—1865	— 6 u.p.
"	Oteșani	— 1863—1865	— 3 u.p.
"	Oteșani-Chilia	— 1863—1865	— 3 u.p.
"	Oteșani-Mărăcinești	— 1832—1865	— 5 u.p.
"	Otetelișu	— 1832—1865	— 3 u.p.
"	Părăușani	— 1863—1865	— 3 u.p.
"	Păușești I	— 1832—1865	— 44 u.p.
"	Păușești-Măglași I	— 1839—1865	— 21 u.p.
"	Păușești-Măglași II	— 1832—1865	— 47 u.p.
"	Păușești-Măglași III	— 1835—1865	— 12 u.p.
"	Păușești Măglași Pietreni	— 1864	— 1 u.p.
"	Păușești Otăsău	— 1832—1865	— 44 u.p.
"	Perișani	— 1865	— 1 u.p.
"	Perișani-Mlăceni	— 1865	— 1 u.p.
"	Perișani-Spinu	— 1865	— 1 u.p.
"	Pietroasa I	— 1863—1865	— 2 u.p.
"	Pietroasa II	— 1863—1865	— 2 u.p.
"	Pietroasa-Valea Mare	— 1863—1865	— 3 u.p.
"	Pietrarii de Jos I	— 1834—1865	— 5 u.p.
"	Pietrarii de Jos II	— 1863—1865	— 3 u.p.
"	Pietrarii de Jos III	— 1863—1865	— 3 u.p.
"	Pietrarii de Sus	— 1840	— 1 u.p.
"	Pietrarii de Sus-Sărata	— 1863—1864	— 2 u.p.
"	Pîrîieni I	— 1863—1865	— 2 u.p.
"	Pîrîieni II	— 1863—1864	— 2 u.p.
"	Pîrîienii din Deal	— 1863—1865	— 3 u.p.
"	Pîrîienii de Jos	— 1834—1864	— 3 u.p.
"	Prundeni-Dăești	— 1857—1865	— 3 u.p.
"	Prundeni-Tătăroaia	— 1842—1865	— 5 u.p.
"	Pojogi I	— 1835	— 2 u.p.
"	Pojogi II	— 1832—1865	— 4 u.p.
"	Pojogi III	— 1863—1865	— 3 u.p.

Parohia Popești	—1834—1865	— 35 u.p.
„ Racovița	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Rădăcinești	— 1833—1863	— 27 u.p.
„ Recea I	— 1834—1864	— 3 u.p.
„ Recea II	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Recea-Cernișoara	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Recea-Mijloc.	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Rîmești I	— 1835—1864	— 13 u.p.
„ Rîmești II	— 1834—1865	— 21 u.p.
„ Rîmești III	— 1864	— 1 u.p.
„ Rîmești IV	— 1832—1844	— 3 u.p.
„ Rîmnic I	— 1832—1833	— 2 u.p.
„ Rîmnic II	— 1846—1865	— 20 u.p.
„ Rîmnic III	— 1834—1864	— 25 u.p.
„ Rîmnic IV	— 1846—1865	— 19 u.p.
„ Rîmnic V	— 1835—1865	— 21 u.p.
„ Rîmnic VI	— 1846—1865	— 19 u.p.
„ Rîmnic VII	— 1842—1865	— 20 u.p.
„ Rîmnic VIII	— 1846—1864	— 17 u.p.
„ Rîmnic IX	— 1846—1865	— 18 u.p.
„ Rîmnic-Catolică	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Rîmnic-Israelită	— 1862—1863	— 2 u.p.
„ Rîureni	— 1834—1864	— 34 u.p.
„ Robâia	— 1840—1864	— 38 u.p.
„ Robești	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Romaneștii de Jos	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Romani I	— 1848—1865	— 8 u.p.
„ Romani II	— 1836—1865	— 14 u.p.
„ Romani III	— 1836—1865	— 18 u.p.
„ Roești I	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Roești II	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Roșiile I	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Roșiile II	— 1834—1864	— 7 u.p.
„ Roșiile-Hotăroaia	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Roșiile-Plesești	— 1865	— 1 u.p.
„ Roșiile-Ruginoasa	— 1840—1865	— 6 u.p.
„ Ruda	— 1832—1864	— 45 u.p.
„ Runcu	— 1840—1864	— 19 u.p.
„ Rusănești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Rusănești II	— 1856—1865	— 5 u.p.
„ Rusănești-Afinata	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Săcueni	— 1832—1865	— 52 u.p.
„ Sărăcinești	— 1837—1838	— 2 u.p.
„ Săscioara I	— 1846—1865	— 2 u.p.
„ Săscioara II	— 1863	— 1 u.p.
„ Serbănești I	— 1851—1864	— 6 u.p.
„ Serbănești II	— 1845—1864	— 10 u.p.

CONDICI ȘI REGISTRE DE STARE CIVILĂ

Parohia Șerbănești-Cîmpeni	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Sinești I	— 1843—1865	— 2 u.p.
„ Sinești II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Sinești III	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Sinești IV	— 1835—1865	— 2 u.p.
„ Sinești-Mahalaua Veche.	— 1851—1865	— 4 u.p.
„ Sirineasa I	— 1840—1865	— 36 u.p.
„ Slătioara I	— 1850—1863	— 8 u.p.
„ Slătioara II	— 1834—1865	— 10 u.p.
„ Slătioara III	— 1852—1864	— 3 u.p.
„ Slătioara IV	— 1849—1865	— 7 u.p.
„ Slătioara-Morgești	— 1856	— 1 u.p.
„ Slătioara Olari	— 1839—1861	— 3 u.p.
„ Slăvești I	— 1854	— 1 u.p.
„ Slăvești II	— 1833—1865	— 5 u.p.
„ Slăvești III	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Slăvești IV	— 1840	— 1 u.p.
„ Slăvitești	— 1833—1865	— 3 u.p.
„ Sohorîtu-Făcăi	— 1837—1864	— 7 u.p.
„ Sohorîtu-Slătioarele	— 1863	— 1 u.p.
„ Stănești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Stănești II	— 1834—1865	— 6 u.p.
„ Stănești III	— 1834—1865	— 5 u.p.
„ Stănești IV	— 1841—1865	— 4 u.p.
„ Stoiceni	— 1832—1865	— 62 u.p.
„ Stoilești I	— 1840—1863	— 12 u.p.
„ Stoilești II	— 1836—1865	— 14 u.p.
„ Stoilești III	— 1847—1865	— 14 u.p.
„ Stoilești IV	— 1842—1865	— 14 u.p.
„ Stoilești V	— 1838—1864	— 10 u.p.
„ Stoenesti I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Stoenesti II	— 1833—1864	— 4 u.p.
„ Strejeștii din Deal	— 1832—1864	— 15 u.p.
„ Strejeștii din Vale	— 1832—1864	— 43 u.p.
„ Stroești I	— 1858—1865	— 5 u.p.
„ Stroești II	— 1834—1865	— 8 u.p.
„ Sutești I	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Sutești II	— 1835—1865	— 3 u.p.
„ Sutești III	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Surupatele	— 1848—1865	— 5 u.p.
„ Ștefănești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Ștefănești II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Ștefănești III	— 1835—1865	— 9 u.p.
„ Ștefănești-Dobrușa	— 1832—1865	— 7 u.p.
„ Știrbești I	— 1856—1863	— 3 u.p.
„ Știrbești II	— 1863	— 1 u.p.

Parohia Știrbești III	— 1851—1865	— 6 u.p.
„ Teiul	— 1845—1864	— 13 u.p.
„ Tereuja I	— 1835—1865	— 6 u.p.
„ Tereuja II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Tetoiu I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Tetoiu II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Tighina	— 1846—1861	— 16 u.p.
„ Tina I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Tina II	— 1837—1865	— 4 u.p.
„ Titireciu	— 1853—1864	— 12 u.p.
„ Tomșani I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Tomșani II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Turcești I	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Turcești II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Turcești III	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Ulmetu I	— 1837—1865	— 7 u.p.
„ Ulmetu II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Urșani	— 1840—1865	— 14 u.p.
„ Urși	— 1832—1865	— 50 u.p.
„ Ușurei	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Vaideeni I	— 1832—1864	— 18 u.p.
„ Vaideeni II	— 1836—1865	— 20 u.p.
„ Valea Mare	— 1861—1864	— 3 u.p.
„ Valea Răii	— 1840—1864	— 18 u.p.
„ Vasilați I	— 1834—1865	— 5 u.p.
„ Vasilați II	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Văleni I	— 1844—1864	— 4 u.p.
„ Văleni II	— 1865	— 1 u.p.
„ Văleni III	— 1835—1865	— 6 u.p.
„ Vătărești	— 1832—1865	— 26 u.p.
„ Vîrlenii din Deal	— 1834—1837	— 3 u.p.
„ Vîrlenii de Mijloc	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Veaca	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Vlădești I	— 1842—1845	— 8 u.p.
„ Vlădești II	— 1846—1865	— 21 u.p.
„ Voicestii din Deal	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Voicestii de Mijloc	— 1842—1865	— 1 u.p.
„ Voicestii din Vale	— 1864—1865	— 2 u.p.
„ Voineasa	— 1863—1864	— 2 u.p.
„ Zăvideni	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Zătrenii de Jos	— 1840—1865	— 4 u.p.
„ Zătrenii de Sus	— 1863—1865	— 2 u.p.
„ Zgubea	— 1863—1865	— 3 u.p.
„ Zlătărei I	— 1832—1865	— 5 u.p.
„ Zmeurăț II	— 1865	— 1 u.p.
„ Zmeurăț	— 1847—1865	— 3 u.p.

B. REGISTRE DE STARE CIVILĂ

Primăria com.	Alunu	— 1868—1883	— 18 u.p.	
"	"	Amărăști	— 1869—1894	— 41 u.p.
"	"	Armășești	— 1879—1889	— 29 u.p.
"	"	Aurești	— 1867—1893	— 13 u.p.
"	"	Băbeni	— 1867—1894	— 23 u.p.
"	"	Băbuești	— 1870—1893	— 29 u.p.
"	"	Băești	— 1867—1894	— 22 u.p.
"	"	Bălteni	— 1880—1892	— 19 u.p.
"	"	Bălcești	— 1867—1894	— 29 u.p.
"	"	Bărbătești	— 1866—1895	— 66 u.p.
"	"	Benești	— 1870—1894	— 23 u.p.
"	"	Berbești	— 1867—1895	— 28 u.p.
"	"	Bercioiu	— 1867—1895	— 14 u.p.
"	"	Berislăvești	— 1867—1890	— 5 u.p.
"	"	Bîrlogu	— 1866—1895	— 51 u.p.
"	"	Bîrsești	— 1870—1895	— 35 u.p.
"	"	Bîrsoiu	— 1882—1893	— 12 u.p.
"	"	Bîrzești	— 1867—1895	— 68 u.p.
"	"	Blidari	— 1866—1890	— 22 u.p.
"	"	Bodești	— 1866—1895	— 77 u.p.
"	"	Bogdănești	— 1866—1893	— 26 u.p.
"	"	Boișoara	— 1869—1893	— 22 u.p.
"	"	Brezoia	— 1866—1895	— 49 u.p.
"	"	Broșteni	— 1866—1892	— 29 u.p.
"	"	Budești	— 1867—1890	— 5 u.p.
"	"	Bujoreni	— 1866—1892	— 4 u.p.
"	"	Bunești	— 1867—1894	— 52 u.p.
"	"	Cacova	— 1867—1894	— 18 u.p.
"	"	Casa-veche	— 1866—1895	— 25 u.p.
"	"	Călimănești	— 1870—1894	— 54 u.p.
"	"	Călina	— 1866—1895	— 52 u.p.
"	"	Călinești	— 1866—1895	— 38 u.p.
"	"	Cățelu	— 1866	— 2 u.p.
"	"	Căzănești	— 1869—1895	— 26 u.p.
"	"	Cermeghești	— 1866—1894	— 10 u.p.
"	"	Cheia	— 1867—1893	— 53 u.p.
"	"	Ciomagi	— 1880—1894	— 6 u.p.
"	"	Ciomăgești	— 1886—1890	— 10 u.p.
"	"	Cireșul	— 1880—1893	— 30 u.p.
"	"	Ciutești	— 1871—1889	— 5 u.p.
"	"	Cîineni	— 1866—1896	— 43 u.p.
"	"	Cîineni- Robești	— 1866—1891	— 37 u.p.
"	"	Cîrlogani-		
"	"	Irimești	— 1870—1894	— 17 u.p.

Primăria com.	Cîrstănești	— 1866—1890	— 39 u.p.
"	"	Coltești	— 1870—1892
"	"	Copăceni	— 1867—1892
"	"	Corbi	— 1866—1894
"	"	Costești	— 1866—1894
"	"	Crăpăturile	— 1867—1893
"	"	Cremenari	— 1870—1890
"	"	Cremenari- Flămînda	— 1888—1893
"	"	Cremenari- Moșteni	— 1888—1893
"	"	Crețeni	— 1866—1892
"	"	Cueni	— 1867—1873
"	"	Dăești-	
"	"	Băbuești	— 1866—1894
"	"	Dănicei	— 1867—1894
"	"	Dîngeșii	— 1868—1890
"	"	Dobrești	— 1868—1894
"	"	Dobriceni	— 1866—1895
"	"	Drăgășani	— 1866—1895
"	"	Drăgoești	— 1866—1883
"	"	Fedeleşoiu	— 1877—1895
"	"	Fișcălia	— 1866—1895
"	"	Foleștii de Jos	— 1866—1895
"	"	Foleștii de Sus	— 1866—1895
"	"	Fometești	— 1866—1894
"	"	Frîncești	— 1866—1892
"	"	Fumureni	— 1886—1895
"	"	Galicea	— 1869—1895
"	"	Genuneni	— 1866—1893
"	"	Giurgiuveni	— 1867—1890
"	"	Glăvile	— 1866—1891
"	"	Golești	— 1867—1884
"	"	Goranu	— 1867—1893
"	"	Gorunești	— 1870—1894
"	"	Govora (sat)	— 1867—1895
"	"	Grădiștea	— 1866—1894
"	"	Greci	— 1866—1891
"	"	Gura Văii	— 1866
"	"	Gușoeni	— 1867—1895
"	"	Horezu	— 1866—1895
"	"	Ionești	— 1866—1895
"	"	Izvoru Crețeni	— 1893—1894
"	"	Izvorul Rece	— 1866—1892
"	"	Jiblea	— 1869—1894
"	"	Laloyu	— 1867—1894
"	"	Lăpușata	— 1867—1894

Primăria com.	Lăunele de Jos	— 1876—1894	— 18 u.p.	
"	"	Lăunele de Sus	— 1886—1890	— 6 u.p.
"	"	Lungești	— 1870—1895	— 23 u.p.
"	"	Marcea	— 1881—1895	— 35 u.p.
"	"	Matecști	— 1866—1891	— 21 u.p.
"	"	Mădulari- Beica	— 1866—1895	— 53 u.p.
"	"	Mădulari- Cernișoara	1866—1883	— 20 u.p.
"	"	Malaia	— 1870—1891	— 32 u.p.
"	"	Măldărăști	— 1867—1891	— 31 u.p.
"	"	Mănăstireni	— 1866—1892	— 36 u.p.
"	"	Mihăești	— 1866—1895	— 27 u.p.
"	"	Milcoiu	— 1867—1891	— 19 u.p.
"	"	Milostea	— 1867—1894	— 26 u.p.
"	"	Mitrofani	— 1870—1889	— 27 u.p.
"	"	Modoaia	— 1866—1889	— 34 u.p.
"	"	Muereasca de Jos	1866—1889	19 u.p.
"	"	Muereasca de Sus	— 1869—1895	— 16 u.p.
"	"	Nemoiu	— 1873—1894	— 32 u.p.
"	"	Nenciulești	— 1870—1893	— 21 u.p.
"	"	Obislavu	— 1866—1894	— 19 u.p.
"	"	Ocele Mari	— 1866—1893	— 52 u.p.
"	"	Olanu (Casa Veche)	— 1870—1895	— 24 u.p.
"	"	Olănești	— 1866—1893	— 59 u.p.
"	"	Orlești	— 1870—1895	— 28 u.p.
"	"	Oteșani	— 1867—1892	— 38 u.p.
"	"	Părăușani	— 1890—1894	— 4 u.p.
"	"	Păușești	— 1866—1895	— 52 u.p.
"	"	Păușești Otăsău	— 1866—1891	— 50 u.p.
"	"	Perișani	— 1869—1895	— 45 u.p.
"	"	Pietrarii de Jos	— 1866—1894	— 48 u.p.
"	"	Pietrarii de Sus	— 1866—1894	— 60 u.p.
"	"	Pietroasa	1882	— 1 u.p.
"	"	Pîrîeni	— 1879—1894	— 21 u.p.
"	"	Pleșoiu	— 1885—1894	— 7 u.p.
"	"	Poenari	— 1867—1895	— 27 u.p.
"	"	Pojogi	— 1872—1893	— 43 u.p.
"	"	Popești	— 1866—1886	— 27 u.p.
"	"	Prodănești	— 1866—1880	— 31 u.p.
"	"	Prundeni	— 1881—1895	— 15 u.p.
"	"	Racovița	— 1869—1895	— 38 u.p.
"	"	Recea	— 1867—1894	— 25 u.p.
"	"	Rîmești	— 1867—1895	— 32 u.p.
"	"	Rîmești-Beica	— 1867—1893	— 17 u.p.
"	"	Rîmnicu Vilcea	— 1866—1895	— 87 u.p.

Primăria com. Robești	— 1867—1891	— 38 u.p.
„ „ Roesti	-- 1867—1879	— 10 u.p.
„ „ Romanești	— 1877—1895	— 19 u.p.
„ „ Romani	— 1867—1895	— 29 u.p.
„ „ Roșiile	-- 1886—1895	— 10 u.p.
„ „ Runcu	-- 1867—1891	— 3 u.p.
„ „ Sărăcinești	— 1866—1895	— 52 u.p.
„ „ Scheia	— 1871—1894	— 20 u.p.
„ „ Scundu	— 1887—1893	— 22 u.p.
„ „ Serbănești	— 1866—1895	— 63 u.p.
„ „ Sinești	— 1869—1890	— 25 u.p.
„ „ Sirineasa	— 1865—1895	— 41 u.p.
„ „ Slătioara	— 1867—1891	— 32 u.p.
„ „ Slăvești	— 1867—1895	— 37 u.p.
„ „ Spătaru	-- 1881—1883	— 3 u.p.
„ „ Stănești	-- 1870—1895	— 52 u.p.
„ „ Ștefănești	— 1865—1895	— 39 u.p.
„ „ Stoenești	— 1866—1890	— 58 u.p.
„ „ Stoiceni	— 1866—1895	— 9 u.p.
„ „ Stoilești	— 1867—1893	— 39 u.p.
„ „ Stroești	-- 1866—1893	— 50 u.p.
„ „ Surupatele	— 1866—1892	— 44 u.p.
„ „ Sușanii de Jos	-- 1867—1894	— 27 u.p.
„ „ Sușanii de Sus	-- 1866—1894	— 43 u.p.
„ „ Sutești	— 1873—1892	— 46 u.p.
„ „ Tereuța	— 1867—1890	— 26 u.p.
„ „ Tetoiu	-- 1866—1893	— 16 u.p.
„ „ Tina	— 1890—1894	— 5 u.p.
„ „ Titești	-- 1867—1892	— 13 u.p.
„ „ Titireci	-- 1882—1894	— 33 u.p.
„ „ Tomșani	-- 1866—1895	— 29 u.p.
„ „ Turcești	— 1869—1891	— 22 u.p.
„ „ Ulmuțul	— 1865—1892	— 30 u.p.
„ „ Urluiasca	— 1866—1893	— 34 u.p.
„ „ Urși	-- 1867—1893	— 41 u.p.
„ „ Ușurei	1866—1894	26 u.p.
„ „ Vaideeni	— 1866—1894	— 48 u.p.
„ „ Vasilați-Irimești	— 1870—1894	— 16 u.p.
„ „ Veaca	-- 1890—1894	5 u.p.
„ „ Virleni	— 1866—1894	— 25 u.p.
„ „ Vladești	— 1866—1895	— 50 u.p.
„ „ Zăvideni	— 1866—1895	— 36 u.p.
„ „ Zăvoeni	— 1867—1894	— 21 u.p.
„ „ Zgubea	— 1878—1893	— 16 u.p.
„ „ Zlătărei	— 1866—1895	— 31 u.p.
„ „ Zmeuretu	— 1870—1895	— 22 u.p.

Anii extremi 1832—1895, Inventar 68—525 ; u.p. 1029.

BIBLIOGRAFIE :

Regulamentul Organic, București, 1832, p. 99 ; Căpățînă P., *Despre condicile și registrele de stare civilă păstrate la filiala Arhivelor Statului Buzău în Culegere de referate* (sesiunea 1969), Editată de Direcția generală a Arhivelor Statului, București, 1971, p. 138—187 ; Comănescu, I., Ungureanu, Gh., *Les registres paroissiaux et d'état civil de la R.P.R.* În : *Archivum*, VI, 1958, p. 23—29.

C. BIBLIOTECA

BIBLIOTECA DOCUMENTARĂ

Biblioteca documentară a filialei Arhivelor Statului jud. Vâlcea cuprinde un număr de aproximativ 6 000 volume. Majoritatea o formează cartea de informație istorică: culegeri de documente, memorii, studii, articole, referate și lucrări de sinteză atât în limba română cât și în cele de circulație internațională. Trebuie menționat că biblioteca posedă toate cărțile de arhivistică publicate de către Direcția generală a Arhivelor Statului. Conținutul cărților istorice este deosebit de variat, privind toate perioadele istoriei naționale și universale.

Printre cărțile rare putem menționa: cele zece volume din „*Histoire de Constantinople*” tipărită la Paris în anul 1685, „*Reliquiae Manuscriptorum omnis aevi Diplomatum ac monumentorum*”, tipărit în 1737 la Halle, de către cancelarul lui Frederic cel Mare, Petrus de Ludewig. În bibliotecă se află majoritatea cărților tipărite în Vâlcea în secolele XVII—XVIII-lea. Ca instrumente de referință putem enumera marea enciclopedie rusă (82 volume), franceză (6 volume), germană (8 volume) și română. Sînt de remarcat apoi cărțile de drept, ce conțin codurile, culegerile de legi și articole, lucrările și studiile privind diverse sisteme procedurale.

Literatura, etnografia, și folclorul, științele naturale, geografia, economia agrară și industrială, deși reprezentate de un număr mai restrîns de volume în biblioteca noastră, cuprind lucrări deosebit de valoroase, multe ediții princeps sau cu autografele autorilor.

Filiala noastră posedă un număr de 800 de titluri de periodice române și străine cu peste 10.500 u.p. Dintre ziarele și revistele românești aflate în biblioteca filialei menționăm: „*Curierul Românesc*”, „*Învățătorul satului*”, „*Magazin Istoric pentru Dacia*”, „*Convorbiri literare*”, etc.

O atenție deosebită s-a acordat achiziționării periodicelor vîlcene, publicate de-a lungul vremii.

Biblioteca filialei Arhivelor Statului jud. Vâlcea oferă o bogată și variată informație: istorică, istorico-literară, folclorică, etnografică, memorialistică geografico-geologică, etc., completînd în acest fel materialul arhivistic oferit spre studiu cercetătorilor.

Prin bogăția de publicații ce le conține, biblioteca documentară a filialei Arhivelor Statului din județul Vâlcea constituie un instrument de lucru de prim ordin pentru cei ce studiază materialele documentare în sala de studiu a filialei.

Pour l'école Cantacuzino

Avec toute ma reconnaissance
pour le rôle que jouent les
de vos ^{anciens} élèves ...

Antoine de Saint-Exupéry

COURRIER SUD

Pour l'école de

(VOL DE ^{jour} NUIT
(ET DE NUIT))

Avec ma plus profonde
sympathie pour l'aviation
romaine

Antoine de Saint-Exupéry

INDICE GENERAL

A

- aeroport 105.
agricultură 52, 58, 71, 160 ; — păduri 55, 56, 68, 70, 94, 131, 136, 138, 144, 146 ; — plante industriale 14, 73, 149 ; — producție 18, 26, 32, 33, 34, 73 ; — suprafețe cultivate 18, 26, 32, 33, 34, 73.
Alexandrescu I. I., folclorist 126.
Alexandria 68.
Alexiu Alecu 102, 127, 145.
Alimăneșteanu Dumitru 70.
Almășel jud. Hunedoara 149.
Alunu jud. Vâlcea 191.
Amaru Bogdan 110.
Amărăști jud. Vâlcea 191 ; — bancă populară 80 ; cooperativă de consum 90 ; — judecătoreie 59 ; — parohie 181 ; — secțiune Liga Culturală 121.
Andronache duhovnic, Secul 171.
Aninoasa m-re jud. Argeș 136.
Antonie Iacob 55 ; — zugravul 169, 171.
ape minerale 25, 30.
Arad 66.
arendași 57, 60, 71, 94, 135, 139, 145, 149.
Argeș județ 9, 17, 34, 39, 60, 73, 80, 108, 136, 152, 173, 176, 179.
Argetoianu Costantin 140 ; — Sofia 139.
Armășești jud. Vâlcea ; — cooperativă de consum 90 ; — parohie 181.
Arnota, fabrică de cherestea Costești 100.
asociații agricole 72, 73, 144, 149, 152 ; — ajutor reciproc 55, 102, 127, 129, 130 ; — corale 111 ; — culturale 55, 58, 108, 109, 111, 113, 121, 122, 125, 130, 148 ; — muzicale 113 ; — sportive 61, 105, 109, 111, 140.
Aurești jud. Vâlcea 191 ; — parohie 181.

B

- bancă-Federală Cozia 98 ; — Marmorosch-Blank 143 ; — Națională a României 76, 87 ; — Rîmnicului 77, 79, 143 ; — Românească 78 ; — Țăranilor Drăgășani 77 ; — Viticolă 64, 77, 79 ; — Zăvoiu 64 ; — populare 33, 61, 64, 77, 80, 81, 83.
Basarab familie 135 ; Matei — v. v. 29, 171 ; — Țepeluș 171.
Băbeanu Șerban 168.
Băbeni jud. Vâlcea 34, 191 ; — cale ferată 100 ; — judecătoreie 59, 61 ; — moșie 137 ; — parohie 181.
Băbuești jud. Argeș 191.
Bădescu Gheorghe, logofăt 171.
Băești jud. Vâlcea 191 ; — parohie 181.
Bălășel Teoder, folclorist 58.
Bălcești jud. Argeș 191 ; — jud. Vâlcea 34 ; — circumscripție veterinară 75 ; — judecătoreie 59 ; — parohie 181 ; — plasă 16, 17.
Bălteni jud. Vâlcea 191.
Bărbătescu Ion, preot 169 ; — Ioniță, postelnic 170.
Bărbătești jud. Vâlcea 125, 160, 165, 191 ; — moșneni 170 ; — parohie 169, 181 ; — post jandarmi 40.
Bărbot Pan, Ioneștii Gavorei 165.
Bărcănești jud. Vâlcea, parohie 181.
Bățășani jud. Vâlcea, parohie 181.
Beica jud. Vâlcea, plasă 16, 17.
Belgia 69.
Belgrad 65.
Benești jud. Vâlcea ; — parohie 181.
Bengești jud. Dolj 152 ; — jud. Gorj, moșie 152.

- Berbești jud. Vâlcea 191.
 Bercioiu jud. Argeș 191; — bancă populară 80, 81; — cooperativă de consum 90; — cooperativă forestieră 94; — parohie 181.
 Berislăvești jud. Argeș 191; — parohie 181.
 Bibescu Gheorghe v. v. 31.
 bibliotecă 15, 108, 109, 114, 120, 123, 198
 Biserica jud. Vâlcea, judecătorie 59.
 biserici 23, 34, 55, 140, 162, 169, 171, 174.
 Bistrița jud. Vâlcea, m-re 170, 171; — plasă 16.
 Bivolul jud. Rădăuți, moșie 148.
 bilciuri 15, 18, 23, 64, 65, 72, 131, 150, 160.
 Birlogu jud. Vâlcea 191; — parohie 181.
 Birsești jud. Vâlcea 191; — parohie 181.
 Birsoiu jud. Argeș 34, 191.
 Birzești jud. Vâlcea 191; — parohie 181.
 Bleici jud. Argeș 34; — parohie 181.
 Blidari jud. Argeș 34, 191; — post jandarmi 40.
 Bobei Gheorghe, folclorist 125.
 Bodești jud. Vâlcea 191; — parohie 182.
 Bogdănești jud. Vâlcea 191; — parohie 182.
 Boișoara jud. Argeș 34, 191; — post jandarmi 40.
 Bojinescu Gheorghe, căpitan 49.
 Bolinteanu Dimitrie 107.
 Brașov, moară 149.
 Bratovoști jud. Argeș, parohie 182.
 Brăția jud. Argeș 34.
 Brătianu C. I. 134, 135.
 Brezoi jud. Vâlcea 34, 55, 64, 68, 70, 100, 191; — bancă populară 81; — cooperativă de consum 90; — judecătorie 59, 60; — ocol agricol 74; — parohie 182; — post jandarmi 40.
 Brîncoveanu Constantin v.v., 171.
 Broșteni jud. Vâlcea 191; — parohie 182.
 Bruxelles 132.
 București 55, 76, 106, 143; — expoziție 65; — moară 149; — teatru 88.
 Buda jud. Vâlcea 31.
 Budești jud. Argeș 34, 191; — bancă populară 81; — cooperativă de consum 90; — judecătorie 61; — parohie 182; — post jandarmi 40.
 Budurăscu Ștefan 128; — Stamate 128.
 Budurești jud. Vâlcea, parohie 182.
 Bujor Gh. Mihai 49.
 Bujoreanu Alecu 54.
 Bujoreni jud. Vâlcea 54, 191; — moșie 143, 144; — parohie 182; — post jandarmi 40.
 Bulandra Tony 69.
 Bumbesți jud. Gorj 153.
 Bumbuești jud. Argeș 34; — parohie 169.
 Bunești jud. Vâlcea 191; — cămin cultural 123; — parohie 182; — post jandarmi 40.
 Buzău, moară 149.

C

- Cacova jud. Vâlcea 108, 191; — moșneni 170; — parohie 182.
 Cairo 137.
 Calafat 150.
 Camera agricolă a jud. Vâlcea 22, 71, 75; — de comerț și industrie Rm. Vâlcea 22, 63, 65.
 Cantacuzino familie, 174; — Ioana 105, 129; — Ion, doctor 129, 141; — Mihail 137; — Mircea, inginer 105, 171; — Șerban v.v. 171.
 Capeleanu familie 110.
 Caragiale Ion Luca 15, 108.
 Carpatina S.A.R. 64, 68, 77, 94, 100, 149, 176.
 Casa Veche jud. Vâlcea 191.
 catagrafii 18, 33, 85, 139.
 Căciulata jud. Vâlcea 25.
 căi ferate 32, 55, 61, 69, 100, 139, 176.
 Călimănești 25, 104, 105, 108, 129, 152, 191; — bancă populară 81; — cămin cultural 26, 112; — cooperativă de consum 90; — detașament de poliție 47; — judecătorie 59; — oficiu cură și turism 104; — parohie 182; — percepție fiscală 8; — școală 26, 112; — Uniunea patriotică 26.
 Călina jud. Vâlcea 26, 182, 191.
 Călinești jud. Vâlcea 34, 191; — parohie 182.
 cămine culturale 26, 34, 72, 74, 90, 112, 123, 148, 177.
 Cățelu jud. Vâlcea 191; — parohie 182.
 Căzânești jud. Vâlcea 34, 191; — parohie 182; — post jandarmi 40.
 Ceaușanu F. Gheorghe, folclorist 125.
 Cepari jud. Argeș, parohie 182.
 Cermeghești jud. Vâlcea 191; — parohie 182.
 Cerna plasă 17, 19; — de Jos plasă 16; — de Sus plasă 16, 168.
 Cernelle jud. Vâlcea, parohie 182.
 Cernișoara plasă 16, 17.
 Cheia jud. Vâlcea 191; — bancă populară 81; — cooperativă de consum 90; — moșie 170; — parohie 182.

- Ciociltei jud. Vilcea, parohie 182.
 Ciomagi jud. Vilcea 191; — parohie 182.
 Ciomăgești jud. Argeș 191; — bancă populară 81.
 Ciorăști jud. Vilcea, parohie 182.
 Ciorțești jud. Vilcea, parohie 182.
 Cireșu jud. Vilcea 191; — parohie 182.
 Ciulești jud. Vilcea, parohie 182.
 Ciutești jud. Vilcea 136, 191; — bancă populară 81; — cooperativă de consum 90.
 Ciîneni jud. Argeș 191 — jud. Vilcea 34, 56, 168, 176, 191; — cooperativă școlară 95; — parohie 182, 183; — post jandarmi 40; — vamă 15, 60, 162.
 Cîrlogeni-Irimești jud. Vilcea 191; — bancă populară 81; — cooperativă de consum 91; — cooperativă forestieră 94; — parohie 183.
 Cîrstănești jud. Vilcea 192; — parohie 183.
 Cluj 66, 132, 133; — moară 149.
 Cociășu Ion, inginer 106.
 Cocoru jud. Argeș, parohie 183.
 Coeni jud. Vilcea, parohie 183.
 Colțești jud. Vilcea 192; — parohie 183.
 Comanca jud. Vilcea, moșie 153.
 comerț 18, 23, 29, 32, 43, 44, 55, 64, 85, 90, 130, 141, 147, 152, 162; — export 14, 18, 65, 69, 75, 77, 149, 162; — import 14, 66.
 concesiuni 55.
 Constantinescu Eliodor 109; 110; — Petre 130.
 Constantin, popă Bărbătești 160; — braț Grigore arhimandritul 169, 171.
 cooperative 90; — de consum 90, 91, 92, 148; — forestiere 94, 151; — școlare 95, 96.
 Copăceni jud. Vilcea 146, 192; — parohie 183.
 Corabia 100.
 Corbi Măgureni jud. Argeș 34, 192; — parohie 183.
 Cornet jud. Vilcea 70.
 Cosota jud. Vilcea 31.
 Costești jud. Vilcea 34, 172, 192; — bancă populară 81; — cooperativă de consum 91; — cooperativă școlară 95; — moșie 171; — parohie 183; — școală 120.
 Cozia, *colegiu militar* 112; — *m-re* 21, 171; — *plasă* 16, 17, 73.
 Craiova 55, 71, 102, 139, 140, 143, 168; Arhivele Statului 9, 54; — camera de comerț și industrie 63; — camera de muncă 44; — depozit de cherestea 68; — moară 149.
 Crăpăturile jud. Vilcea 192; — parohie 183.
 Crăsnaru A., prefect 134.
 Cremenari-Flămînda jud. Argeș 34, 192; — moșie 152; — *Moșteni* jud. Argeș 34, 192.
 creșterea vitelor 34, 55, 73, 75, 159.
 Crețeni jud. Vilcea 145, 192; — bancă populară 81; — cooperativă de consum 91; — parohie 183.
 Crețulescu Nicolae 107.
 Crăceru Mihai 130.
 Căcoi jud. Argeș, parohie 183.
 Cucuiești jud. Argeș, parohie 183.
 Cuerni jud. Vilcea 192.
 „Cuprifera” S.A.R. 148.
 Curierul românesc 32, 198.
 Curtea de Argeș 65.
 Cuza Alexandru Ioan 23, 31.
 Davilla Carol 25.
 Davidescu Ion, inginer 70; — B.T. 150.
 Dăești Băbuești jud. Argeș 34, 192; — parohie 183; — post jandarmi 40.
 Dănicei jud. Argeș 192; — bancă populară 81.
 Dessa, jud. De'j, moșie 148, 150.
 Deșliu Dimitrie 131.
 Dejoiu jud. Olt, parohie 183.
 Dianu jud. Vilcea, parohie 183.
 Diculești jud. Vilcea, parohie 183.
 Dionisie Eclesiarhul 169.
 Dissescu C. 134.
 Dîngești jud. Argeș 34, 192; — parohie 183.
 Dobre Maria 132, 172.
 Dobrești jud. Argeș 192.
 Dobriceni jud. Vilcea 192; — bancă populară 81; — cooperativă de consum 91; — parohie 183.
 Dobridor jud. Dolj, moșie 139.
 Dobrogea jud. Argeș 139.
 Dolj 134, 139, 148, 150.
 Dorohoi oraș 132.
 Dorești jud. Vilcea, parohie 183, 184.
 Drăganu jud. Vilcea, parohie 184.
 Drăgășani 27, 28, 55, 127, 130, 134, 145, 149, 154, 160, 162, 192; — *circumscripție veterinară* 75; — *comisariat poliție* 44; — cooperativă de consum 90, 91;

D

— depozit de cherestea 68; — parohie 184; — plasă 16, 17; — secțiune a Ligii Culturale 121, 122; — sindicatul podgorenilor 44; — școli 111, 115, 116, 117, 118, 145; — vîi 137, 176.
 Drăgoești jud. Olt 192; — școală 117, 118.
 drumuri 15, 18, 23, 30, 31, 34, 55, 104, 176.

Duca I. Gheorghe 42, 133, 134, 140, 171; — Nadia 119, 133.
 Dumitrașcu N. Ion, folclorist 125.
 Dumitrescu-Bistrița Gh. N., folclorist 85, 125, 126.
 Dumitrești-Lungești jud. Vîlcea, judecătorie 59.
 Dunărea 18.
 Dupont Maria 139.

E

Elveția 69.
 epidemii 15, 23, 32, 34, 103.
 episcopie 150, 170.

expoziții 14, 18, 23, 65, 72, 115, 117, 132, 153.

F

fabrica de aramă 23; — cărămidă 23; — cherestea 61, 68, 69, 70, 100, 144; — luminări 23; — încălțăminte 66; — oșet 23; tananți 137; — tăbăcărie 15, 23, 64, 66, 77, 100, 144.
 farmacii 15, 102, 131.
 Făcăi jud. Vîlcea 31.
 Fălcoianu Maria 129.
 Făurești jud. Vîlcea, bancă populară 81, 82; — parohie 184.
 Fedeleșoiu jud. Argeș 34, 192.
 Federația Aeronautică a României 105.
 Ferriere Ad. 132.
 Fețeni jud. Argeș, moșie 150.
 Filipescu Ștefan 134, 142.
 Fernic Ionel 105.

Fișcălia jud. Vîlcea 192; — parohie 184.
 Flămînda jud. Vîlcea, parohie 184.
 Florescu Daniil, caligraf 171.
 Foleștii de Jos jud. Vîlcea 192; parohie 184; — de Sus 176, 192; — parohie 184.
 Fometești jud. Vîlcea 192; — cooperativă de consum 91; — parohie 184.
 Fotie, popa 165.
 Fotino George 133.
 Frățila jud. Vîlcea, parohie 184.
 Frederic cel Mare 198.
 Frîncești jud. Vîlcea 192; — bancă populară 82; — parohie 184.
 Fumăreni jud. Vîlcea 192; — parohie 184.

G

Galați 71; — județ 176; — moară 149.
 Galbenu rîu 153.
 Galicea jud. Argeș 34, 192; — bancă populară 82.
 Gazu-Govora S.A.R. 30.
 Găgeni jud. Vîlcea, parohie 184.
 Gavril Avgi bașa 170.
 Gănești jud. Vîlcea, parohie 184.
 Gătejești jud. Vîlcea 29.
 Gheamăna Veche jud. Vîlcea, parohie 184.
 Geneva 132.
 Genuneni jud. Vîlcea 192; — parohie 169, 184.
 Germania 66, 69, 147.
 Gheorghe din Rm. Vîlcea 160; — popa 171; — sin Marin 165.

Gherla 49.
 Ghica familie 165; — Alexandru v.v. 140; — Alexandru Dimitrie, v.v. 162; — Alexandru Scarlat, v.v. 168; — Ion 137; — N. V. doctor 140.
 Gheoroiu jud. Vîlcea, parohie 184.
 Giulești jud. Vîlcea, bancă populară 82; — cămin cultural 148.
 Giura 165.
 Giurgiuveni jud. Argeș 192; — parohie 184.
 Glăvile jud. Vîlcea 192; — bancă populară 82; — parohie 184.
 Goga Octavian 133.
 Golești jud. Argeș 192; — parohie 184; — post jandarmi 40.

Goranu jud. Argeş 34, 192; — post jandarmi 41.
 Gorj 153.
 Goruneşti jud. Vâlcea 192; — parohie 184, 185.
 Govora 55, 104, 143, 152; — bancă populară 82; — Crucea Roşie 30, 103; — detaşament de poliţie 47; — Front Unic Muncitoresc 29; — haltă 30; — judecătoria 61; — m-re 29; — oficiu cură şi turism 104; — parohie 185; — plasă 67; — post jandarmi 41; — sat 34, 192; — societate balneară 26, 30.

Grădeşti jud. Vâlcea, parohie 185.
 Grădiştea jud. Vâlcea 192; — parohie 185.
 Greceanu Olga 135.
 Greci jud. Vâlcea 35, 192; — parohie 185.
 Grecia 69.
 grevă 49, 50.
 Gura Boului jud. Olt, moşie 152; — *Scundului* jud. Vâlcea, parohie 185; — *Subaşului* jud. Vâlcea 31; — *Văii* jud. Vâlcea 25, 192; — parohie 185.
 Guşoeni jud. Vâlcea 192; — cooperativă de consum 91; — moşie 154; — parohie 185; — post jandarmi 41.

H

Hagi Simion 55.
 Haţeganu Emil 133.
 Himler Iosif 172.
 Hodoroagă Florea 136.
 Hohl Ştefan 110.
 Horezu 192; — bancă populară 82; —

cooperativă de consum 91; — dispensar veterinar 75; — han 55; judecătoria 59, 61; — parohie 185; — plasă 16, 17, 19; — şcoală 119; — târg 160.
 hotare 16, 60.
 Hutez, m-re 169, 170, 171.

I

Iacob Antonie 55.
 Iaşi 71; — expoziţie 65.
 Ibăneasa jud. Rădăuţi, moşie 148.
 Igoiu jud. Vâlcea, parohie 185.
 Inăteşti jud. Vâlcea 35; — moşie 139; — parohie 185.
 India 146.
 industrie 32; — extractivă mică 64; — sare 15, 18, 31, 49, 64, 160; — ţiţei 15, 30, 55, 61; — forestieră 15, 18, 55, 61, 64, 68, 69, 70, 77, 94, 100, 119, 123, 136, 138, 144, 153, 176.
 Ioan arhimandritul 171.
 Ioanichie ieromonah m-rea Bistriţa 170.

Ion dascălul Budeşti 171; — sin Barbu Cărbunescu 170; — sin Barbul Dihariul 171; — Matei Bălan 165.
 Ioneşti Govorii jud. Vâlcea 151, 165, 192; — cooperativă forestieră 151; — parohie 185; — *Mincului* bancă populară 82; — parohie 185.
 Iorga Nicolaie 15, 121, 122, 177.
 Ipsilanti Alexandru v.v. 168.
 Italia 66, 69.
 Iugoslavia, 66.
 „Izvoruşul“, revistă folclor 125, 126.
 Izvoru Creţeni 192; — Popeşti, parohie 185; — Rece 192.

I

întreprinderi 34.
 „Învăţătorul satului“ 198.

învoieli agricole 14, 33, 59, 60, 73, 142, 150.

J

jandarmerie 36, 39, 40, 41, 51, 58.
 Jiblea jud. Argeş 25, 35, 192; — cooperativă de consum 91; — judecătoria 61; — moşie 171; — ocol agricol 74; —

percepţie fiscală 86; — post jandarmi 41.
 Jitea 165.
 joagăre 18, 55, 94, 136, 144, 153.
 judecătorii mixte 54, 57; — rurale 54, 59.

L

- Lacman Walentin 55.
 Lahovary familie 55, 141, 165 ; — Elisabeta 176 ; — Filip 137.
 Lateș 165.
 Laloșu jud. Vilcea 192 ; — parohie 185.
 Lăcusteni jud. Vilcea 162 ; parohie 185.
 Lădești jud. Vilcea, judecătorie 59.
 Lăpușata jud Vilcea 192 ; — parohie 185 ; — secțiune a Ligii Culturale 122.
 Lăunele de Jos jud. Argeș 193 ; — de Sus 193 ; — bancă populară 82.
 Leگیunea de jandarmi Vilcea 51.
 Leipzig 65.
 Livezi-Podari jud. Dolj, moșie 134.
 Locarno 132.
 Londra 132.
 Lotru riu 55, 68, 69 ; — S.A.R. 68, 176.
 Loviștea plasă 19, 73, 138 ; — țară 9.
 lucrători 15, 23, 38, 50, 60, 64, 66, 100, 102, 136.
 Lungești jud. Vilcea 193.
 Lupu Nicoalaie, doctor 133.

M

- Magheru Gheorghe, general 14, 23, 133.
 mahalale Rm. Vilcea 22.
 Manciu, prefect Iași 151.
 Malaia jud. Vilcea 35, 193 ; — parohie 185 ; — post jandarmi 41.
 Marcea jud. Vilcea 151, 193 ; — cooperativă forestieră 94 ; — parohie 185.
 Mateescu Constantin, scriitor 172.
 Mateești jud. Vilcea 193 ; — bancă populară 82 ; — judecătorie 59 ; — parohie 185, 186.
 Mavrocordat Constantin v.v. 16.
 Măciuca jud. Vilcea, judecătorie 59 ; — parohie 186.
 Măciuceanu Alexandru 138.
 Mădulari-Beica jud. Vilcea 127, 193 ; — bancă populară 82 ; — parohie 186 ; — Cernișoara 193 ; — bancă populară 82.
 Măinescu Alexandru, colonel 139 ; — Petre, avocat 139.
 Măgura jud. Vilcea, parohie 186.
 Măldărăști jud. Vilcea 128, 135, 193 ; — bancă populară 82 ; — parohie 171, 186 ; — școală 119.
 Mănăilești jud. Vilcea, parohie 186.
 Mănăstireni jud. Vilcea 193 ; — parohie 186.
 mănăstiri 29, 54, 136, 150, 169, 170, 171.
 Medrea Gheorghe, sculptor 128.
 Meieni jud. Vilcea, parohie 186.
 „Mica“ S.A.R. 60, 100.
 Micescu Istrate 143.
 Mihai Vitezul, v.v. 121, 171.
 Mihăescu Gib, scriitor 28, 58, 110.
 Mihăești jud. Vilcea 35, 193 ; — bancă populară 82 ; — cooperativă de consum 91 ; — judecătorie 59 ; — moșie 145 ; — parohie 186.
 Mihnea Turcitul, v.v. 171.
 Mijlocu plasă 16.
 Milcoiu jud. Argeș 136, 193 ; -- bancă populară 83 ; — parohie 186 ; — post jandarmi 41.
 Milostea jud. Vilcea 193 ; — cooperativă de consum 92 ; — parohie 186.
 Minaur S.A.R. 64.
 Ministerul Apărării Naționale 66 ; — Cooperatiei 89 ; — Cultelor și Învățămîntului 107 ; — din Lăuntru 9 ; — Economiei Naționale 89 ; — Educației Naționale 95 ; — de Finanțe 87 ; — Justiției 53, 54 ; — Minelor 149.
 Mirccea cel Bătrîn, v.v. 22, 25, 31, 171.
 Mîrzescu H. 140.
 Mitrofani jud. Vilcea 193 ; — cooperativă de consum 92 ; — parohie 186 ; — vîi 137.
 Modoaia jud. Vilcea 193 ; — parohie 186.
 Moldova 131.
 Mormotești jud. Vilcea 27 ; — moșie 145 ; — școală 120.
 mori 18, 23, 54, 87, 100, 128, 136, 137, 149, 150, 160.
 Moscova 10.
 moșii 23, 54, 57, 127, 128, 129, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 142, 143, 144, 145, 146, 148, 150, 152, 153, 154, 170, 171, 176.
 moșneni 54, 60, 138, 159, 162, 165, 170.
 Muereasca de Jos jud. Vilcea 153, 193 ; --

moșie 153, 176; — parohie 186; — *de Sus* jud. Vilcea 193; — parohie 186.
Munteanu Petre 141.

Muntele plasă 16, 17.
Mușcel 152.
muzeu 15, 110, 127.

N

Namex, societate forestieră 70.
Nanu Mușcel, doctor 133.
Napoleon III 25.
negustori 18, 23, 55.
Nemoiu jud. Vilcea 193; — cooperativă de consum 92; — parohie 186; — post jandarmi 41.

Nenciulești jud. Vilcea 193; — parohie 186.
Nicolaiie din Rm. Vilcea 160; — popa Stan din Rimești 170; — popa Sirbu 171.
Nicolaiescu-Ploșșor C. S. 125.
Nisipi jud. Vilcea, parohie 186.
Novac Margareta 55.

O

Obislavu jud. Vilcea 193; — bancă populară 83; — parohie 186.
Oenele Mari jud. Vilcea 31, 32, 55, 160, 162, 169, 171, 176, 193; — bancă populară 83; — detașament de poliție 47; — judecătorie 59, 61; — parohie 186, 187; — penitenciar 49; — saline 18, 49, 64, 160; — școală 32.
Ocolu plasă 19; — Otăsău plasă 16.
Oești jud. Argeș, moșie 129.
Olanda 69.
Olanu jud. Argeș 35, 145.
Olănești jud. Vilcea 141, 143, 149, 176, 193; — cooperativă de consum 92; — cooperativă școlară 95; — moșie 144, 153; — obște 162; — parohie 187; — post jandarmi 41; — riu 23; — sanatoriu militar 149.
Olănescu familie 56, 138, 139, 141; — Gheorghe, senator 40; — Ilie, polcovnic 138; — Ion 139; — Maria 139; — Petre, serdar 140; — Petre, procuror 140; — Vasile, student 140.

Olt județ 99, 117, 145, 152, 173; — plasă 16; — riu 9, 23, 26, 40, 49, 55, 69, 70, 177.
Oltenia 16, 99, 102.
Oltețu plasă 17; — *de Jos* plasă 16; — *de Sus* plasă 16.
Oltu, plasă jud. Argeș 19, 73; — *de Jos, plasă jud. Argeș* 19; — *plasă jud. Vilcea* 16, 17, 19, 27; — *de Jos, plasă jud. Vilcea* 16; — *de Sus, plasă jud. Vilcea*; — S.A.R. 176.
Oradea 139.
Orlești jud. Vilcea 193; — cooperativă de consum 92; — judecătorie 59; — parohie 157.
Oromolu Constantin 150.
Ostroveni jud. Argeș, moșie 137.
Otăsău plasă 16, 19.
Oțeșani jud. Vilcea 193; — bancă populară 83; — cooperativă de consum 92; — parohie 187.
Otetelișiu jud. Vilcea, gardă financiară 88; — parohie 187.
Otetelișanu familie 56; — Nicolaiie 54.

P

Pahomie, caligraf Bistrița 169, 171.
Pană Pauli, hangiu Craiova 162.
Panciu 176.
Panduri jud. Vilcea 27
Pannu Anton 168.
Paris 106, 139, 198; — târg internațional 65.
Passarovitz 9.
Passchelle Leon 140.
Părăușani jud. Vilcea 193; — parohie 187.

Pășătești jud. Vilcea 54
păstorit 15, 18, 55, 159.
Pătrașcu cel Bun, v.v. 25.
Păușești Măglași jud. Vilcea 193; — bancă populară 83; — cooperativă de consum 92; — cooperativă școlară 96; — parohie 187; — post jandarmi 41; — Otăsău jud. Vilcea 108, 193; parohie 193.
Perișani jud. Argeș 17, 193; — parohie 187; post jandarmi 41.

- Peșceana plasă 16.
 Petrești-Bucov jud. Dolj, moșie 148.
 Pietra Neamț 112.
 Pietrari de Jos jud. Vilcea 193; — bancă populară 83; — cooperativă de consum 92; — parohie 187; — *de Sus*, bancă populară 83; — cooperativă de consum 92; — parohie 187.
 Pietreni jud. Vilcea, parohie 187.
 Pietroasa jud. Vilcea 193; — parohie 187.
 pietre 23.
 Pitești 65, 152.
 Pîrlieni jud. Vilcea 193; — parohie 187.
 Pleșoianu Nicolaie 131.
 Pleșoii jud. Vilcea 193.
 Ploești 65, 71, 152.
 Plovdiv 65.
 Pociovișteanu Maria 152.
 Poenari jud. Vilcea 193.
 Poincaré Raymond 137.
 Pojogi jud. Vilcea 145, 193; — parohie 187.
 poliție 51, 134; — comisariat 42, 44; — detașamente 47; — orășenești 42.
 Polonia 174.
 Popescu Elvira, artistă 133; — N. Ion, folclorist 125; — N. Gheorghe, profesor 126.
 Popești jud. Vilcea 193; — parohie 188.
 Praga 106.
 Prahova 176.
 prăvălii 23, 55, 162.
 presă 15, 17, 18, 32, 42, 43, 47, 55, 56, 72, 106, 121, 122, 125, 126, 140, 198.
 Proieni jud. Vilcea 162.
 Prodănești jud. Vilcea 193.
 Projila jud. Vilcea 29.
 Prundeni jud. Vilcea 193; — cooperativă școlară 96, — parohie 187.
 Puțoreanu Ion, doctor 143.

R

- Racoviță jud. Argeș 193; — post jandarmi 41; — jud. Vilcea 35; — parohie 188.
 Racoviță Constantin, v.v. 159, 171.
 Radu cel Mare, v.v. 159; — Praznaglava, v.v. 171.
 Rădăuți jud. 148.
 Rădăcinești jud. Argeș 35, 136; — parohie 188.
 Rădulescu Ion 142.
 răscoala din 1888, 14; — 1907, 14, 51, 107, 131.
 Răuț Meletic 110.
 războiu din 1853—1856, 14; — 1877—1878, 14, 172; — 1916—1918, 14, 17, 31, 34, 49, 60, 71, 107, 115, 117, 134, 140, 147, 172; — 1941—1945, 14, 17, 26, 38, 39, 42, 44, 47, 48, 64, 65, 69, 73, 79, 112.
 Recea jud. Vilcea 193; — parohie 188.
 rechiziții 18, 31, 34, 38, 39, 44.
 Redin jud. Rădăuți, moșie 148.
 reforma agrară din 1864, 32, 168, 176; — 1921, 26, 27, 29, 32, 57, 60, 71, 151; — 1945, 14, 18, 26, 29, 32, 38, 40, 43, 71, 73, 128, 136, 140, 144 153.
 revolte 50, 71.
 revoluția din 1821, 121, 127, 145, 165; — 1848, 9, 14, 16, 23, 31.
 Pîrlețu-Vieroși jud. Olt, moșie 152.
 Rîmești jud. Vilcea 55, 170, 193; — parohie 188; — Beica 193; — parohie 188.
 Rîmnicea plasă 19.
 Rîmniceu Vilcea 22, 23, 42, 48, 52, 55, 64, 76, 78, 79, 88, 89, 99, 102, 127, 131, 132, 143, 147, 153, 160, 162, 165, 176, 193; — *asociații „Albina”* 144; — culturală „V. Alecsandri” 108, 109; — filiala A.R.P.A. 11; — Liga Culturală 121, 129; — muzicală 113; — vinătoare „Aquila” 140; — *bănci* 83; — *comisariat de poliție* 42; — *cooperativă de consum* 92; — *cooperativă forestieră* 94; — *depozit de cherestea* 55; — *detașament de gardieni publici* 48; — *gardă financiară* 88; — *judecătorie* 48, 57; — *hotel* 57; — *fabrică de cherestea* 55; — *parohii* 188; — *penitenciar* 51; — *societate de electricitate* 64; — *școli* 18, 108, 113, 114, 117, 119, 120.
 Riu Vadului 55.
 Rîureni jud. Vilcea 188; — *bîlci* 15, 18, 23, 131, 150, 160; — parohie 188; — *tabără militară* 14, 31.
 Rîurile plasă 16.
 Robaia jud. Vilcea 194; — *exploatări forestiere* 149; — parohie 188.
 Rocești jud. Vilcea 194; — parohie 188.
 Romanai 99, 100.
 Romanești jud. Vilcea, parohie 188.
 Romani jud. Vilcea 194; — bancă populară 83; — cooperativă de consum 92; — parohie 188.
 Roșiile jud. Vilcea 194; — parohie 188.
 Roșiorii de Vede 68.
 Ruda jud. Argeș 188.
 Runcu jud. Argeș 37, 73, 194; — parohie 188.
 Rusănești jud. Vilcea, parohie 188.

S

- Sadoveanu Ion Marin 133 ; — Mihai 15.
 Saint-Exupery Antoine de 171.
 Salonic 65.
 Săceni jud. Argeș, parohie 188.
 Sălătrucel jud. Argeș 35.
 Săliște jud. Vilcea 55.
 Sărăcinești jud. Vilcea 194 ; — parohie 188.
 Săscioara jud. Vilcea, parohie 188.
 Scheiu jud. Argeș 35, 194 ; — bancă populară 83.
 Scundu jud. Vilcea 194 ; — fabrică tananți 137.
 Seaca jud. Vilcea 25.
 Secul, m-re 171.
 Seltea Alexandru 152 ; — Gheorghe 152 ; — Ion 153 ; — Nae 153.
 Sibiu 63, 65.
 Simian Oprea 64, 144 ; — Romică 144.
 Simulescu Dumitru 127, 145 ; — Laura 115, 127, 145.
 Sinaia 55.
 Sinești jud. Vilcea 194 ; — bancă populară 83 ; — cooperativă de consum 93 ; — judecătorie 59 ; — parohie 189 ; — jud. Olt, moșie 139.
 Simburești jud. Olt, moșie 145.
 Simnic jud. Argeș 35.
 Slatina 100 ; — fabrică de cherestea 68 ; — moara „Aluta” 100 ; 149 ; — Societatea corală „Ciprian Porumbescu” 111.
 Slătioara jud. Vilcea 194 ; — bancă populară 83 ; — cooperativă de consum 93 ; — parohie 189.
 Slăvești jud. Vilcea 194 ; — parohie 189.
 Slăvitești jud. Vilcea, moșie 137 ; — parohie 189.
 Solomonești jud. Vilcea 54.
 Sordony Panait 146.
 Spania 69.
 Speck Carol 147.
 Stan, zidar din Rîmnic 170.
 Stanovici Sima 55.
 S.U.A. 65.
 Stănești jud. Vilcea 194 ; — parohie 189.
 Stoica din Zăvoeni 165.
 Stoenescu Nicolae 140.
 Stoenesti jud. Romanai, fabrică de cherestea 68, 69 ; — jud. Vilcea 194 ; — parohie 189.
 Stoiceni jud. Argeș 35, 194 ; — judecătorie 61 ; — parohie 189 ; — plasă 19.
 Stoilești jud. Argeș 35, 194 ; — parohie 189.
 Strejești jud. Romanai, parohie 189.
 Stroesti jud. Vilcea 194 ; — parohie 189.
 Surpatele jud. Vilcea 194 ; — bancă populară 83 ; — parohie 189.
 Sutești jud. Vilcea 194 ; — bancă populară 83 ; — cooperativă de consum 93 ; — parohie 189 — pepinieră viticolă 138.

Ș

- Sasa plasă 16.
 Serbănești jud. Vilcea 194 ; — parohie 189.
 Șirineasa jud. Vilcea 194 ; — bancă populară 84 ; — cooperativă de consum 93 ; — parohie 189.
 Ștefan, episcop de Rîmnic 150.
 Ștefănescu Goangă 133.
 Ștefănești jud. Vilcea 125, 194 ; — parohie 189.
 Știrbești jud. Vilcea, parohie 189, 190.
 Șușani de Jos jud. Vilcea 189 ; — de Sus 189 ; — cooperativă de consum 93.
 Șuțu familie 165 ; — Mihail 137.

T

- Tănase Constantin, actor 133.
 Tănăsescu Gheorghe 143.
 Tătarăscu Ștefan 127, 148.
 Tecuci 176.
 Teiu jud. Vilcea, parohie 190.
 Temelie Matache 150.
 Teodoreanu Ionel 15.
 Tereuja jud. Vilcea 194 ; — parohie 190.
 Tetoianu Barbu, logofăt 162.
 Tetoiu jud. Vilcea 194 ; — parohie 190.
 Tighina jud. Vilcea, parohie 190.
 Timișoara 49.
 Tina, jud. Vilcea, parohie 190.
 Titești jud. Argeș 7, 35, 194 ; — ocol agricol 74 ; — post jandarmi 41.
 Titireciu jud. Vilcea 194 ; — parohie 190.
 Titulescu Nicolae 133.
 Tîrgu Mureș 139.
 Tocilescu Grigore 15.
 Toma, paraclisieru 170.

- Tomas, farmacist 131.
 Tomșani jud. Vilcea 194; — parohie 190.
 Topolog, riu 70, 136.
 Tovărășia folcloriștilor olteni 58, 125.
 Trancă Ion 151.
 Transilvania 15, 49, 55, 159.
 Trepteni-Vitomirești jud. Olt 35.
 Tripoli 65.
 Tudor, popa zugrav 171.
 Tunari jud. Ilfov, moșie 139.
 Tunaru Nicolaie 55.
 Turcești jud. Vilcea 194; — parohie 190.
 Turda 149.
 Turnu Măgurele 68, 69.

T

- Țara Românească 18, 159, 170.
 Țigănia jud. Vilcea 25.

U

- Ulmetu jud. Vilcea 194; — parohie 190.
 Ungaria 69.
 Ungureni jud. Vilcea, judecătorie 59.
 Universitatea săsească Sibiu 69.
 Urluiasca jud. Vilcea 194.
 U.R.S.S. 69.
 Urșani jud. Vilcea, parohie 171, 190.
 Urșanu familie 154.
 Urși jud. Vilcea 194; — bancă populară 84; — cooperativă de consum 93; — cooperativă forestieră 94; — parohie 190; — post jandarmi 41.
 Ușurei jud. Vilcea 194; — parohie 190.

V

- Vaideeni jud. Vilcea 194; — bancă populară 84; — cooperativă de consum 93; — parohie 190.
 Valea Babilii jud. Argeș, moșie 152; — *Caselor* jud. Vilcea 27; — *Mare* jud. Vilcea, moșie 137; — Parohie 190; — *Răii*, parohie 190.
 Vasilați Irimești jud. Vilcea 194; — parohie 190.
 Vasilatu S.A.R. 64, 70, 94.
 Văcărescu Elena 139.
 Văleni jud. Vilcea, parohie 190; — *de Munte* 177.
 Vătărești jud. Vilcea, parohie 190.
 Veaca jud. Vilcea 176, 194; — parohie 190.
 Ventura Maria, actriță 133.
 Viena 65.
 Vitomirești jud. Olt 72.
 Vîrleni jud. Vilcea 190; — parohie 194.
 Vilcea județ 9, 14, 15, 17, 27, 33, 34, 38, 39, 47, 51, 52, 53, 55, 56, 59, 60, 63, 64, 65, 71, 73, 75, 76, 77, 79, 80, 87, 89, 100, 107, 108, 119, 120, 125, 134, 142, 145, 149, 152, 153, 159, 168, 173, 176, 179, 198.
 Vladimirescu Tudor 121, 127, 145, 165.
 Vlasie, monahul 171.
 Vlădești jud. Vilcea 35, 194; — cămin cultural 123; — judecătorie 59; — parohie 90.
 Vocești jud. Vilcea, parohie 190.
 Voineasa jud. Vilcea 35; — bancă populară 84; — parohie 190; — post jandarmi 41; — secțiune Liga Culturală 121-122.
 Vrancea județ 176.

W

- Wolf Marcel 140.
 Wrostarski familie nobilă poloneză 174.

Z

Zam jud. Hunedoara 148.

Zărneni jud. Vâlcea 27.

Zătreni jud. Vâlcea 16, 17; — judecătorie
59; — parohie 190; — școală 117, 118.

Zăvideni jud. Vâlcea 194; — moșie 134,
142.

Zăvoi, parc Rm. Vâlcea 123.

Zăvoeni jud. Vâlcea 165, 194

Zgubea jud. Vâlcea 194; — parohie 190.

Zlatna 149.

Zlătărei jud. Vâlcea 27, 194; — bancă
populară 84; — parohie 190; — sec-
țiune Liga Culturală 121.

Zmeurăț jud. Vâlcea 194; — parohie 190.

Zorlești jud. Gorj, moșie 153.

LISTA ILUSTRĂȚILOR

1. <1478—1481> mai 20, *Tîrgoviște*. — Basarab cel Tânăr vv. domnul Țării Românești dăruiește lui Stan Mîndre și fiilor săi Neagoe și Manea, a patra parte din Bumbești.
orig. slav, hîrtie, pecete aplicată stricată.
D.I., LXIV/2, pag. 157.
2. 1504(7012) iunie 28. — Radu cel Mare vv. domnul Țării Românești, întărește lui Oprea și lui Frîncul, nepotul său, stăpînirea asupra mijlocului.
orig. slav, perg., pecete timbrată căzută.
D.I., XV/1, pag. 158.
3. 1620(7128) aprilie 23, *Tîrgoviște*. — Gavril Moghilă vv. domnul Țării Românești, întărește lui Stanciul din Hurezi, stăpînirea peste o ocină la Hurezi și Rîmești, iar lui Radu, fiul lui Stanciului, stăpînirea peste o vie la Hurezi.
orig., slav, perg., pecete căzută,
D.I., XV/4, pag. 161.
4. 1633(7141) iunie 21. — Matei vv. domn al Țării Românești, întărește lui Oprea și Ion din Vlădești jud. Vîlcea, stăpînirea peste mai multe părți din Vlădești și Rîmnic.
orig., slav, perg., pecete căzută,
D.I., XI/1, pag. 163.
5. 1677(7185) ianuarie 22. — Duca vv. domnul Țării Românești, întărește plăieșilor din Vîlcea, să nu se ia mai mult ca înainte din poienerit, dijmărit și vinariciu.
orig., hîrtie, pecete timbrată,
D.I., IX/1, pag. 164.
6. (1820—1840). — Manuscrisul poeziilor inedite „Cînd mi se face dor“, „Frumoasă stăpînă“ și „Al nopții ceru prea dulce“ de Anton Pann.
D.I., XXXIV/2, pag. 166.
7. 1824. — Pagină din manuscrisul „Pomelnicul bisericii din Bărbătești“ Vîlcea executat de Pahomie monahul de la Bistrița.
mss. nr. 17, pag. 167.

8. 1848 august 10. — Administrația j. Vâlcea către Subocîrmuirea de Ocol, ca să se facă cunoscut tuturor locuitorilor „ce să bucură de fericirea obștească” despre victoria revoluției.
Subocîrmuirea plășii Ocol,
Dos. 1/1848, f. 70, pag. 20.
9. 1848 octombrie 13. — Cîrmuirea județului Vâlcea către Subocîrmuirea de Ocol, cu privire la adunarea armelor împărțite de „Magheru pe la panduri, dorobanți și locuitori”.
Subocîrmuirea plășii Ocol,
Dos. 1/1848, f. 110, pag. 21.
10. 1853. — Planul moșiei Ionești-Vâlcea.
Colecția Planuri,
nr. 127, pag. 175
11. 1880. — Jocul călușului.
Colecția Fotografii,
1/132, pag. 124.
12. 1894 aprilie 25. — Actul de naștere al scriitorului Gib Mihăescu.
Colecția Stare civilă,
Primăria oraș Drăgășani,
1894, p. 51, pag. 178.
13. 1907 mai 25. — Raportul prin care Poliția orașului Rm. Vâlcea informează prefectura că muncitorul Badea V. Ionescu a fost prins răspîndind manifeste ale *Cercului România Muncitoare*.
Prefectura jud. Vâlcea,
Dos. 4/1907, p. 352, pag. 10.
14. 1914 iunie 26. — Proces verbal încheiat de Comisarul șef al Poliției Drăgășani, în urma percheziției efectuate la sediul sindicatului din localitate.
Prefectura jud. Vâlcea,
Dos. 43/1914, p. 89, pag. 11.
15. 1916 august 15. — Telegrama prin care Comitetul sindical Rm. Vâlcea se alătură adunării de protest împotriva intrării României în război, de la Circul Sidoli din București.
Prefectura jud. Vâlcea,
Dos. 6/1916, p. 20, pag. 12.
16. 1920 iulie 6. — Adresa prin care Fabrica de tăbăcărie Frații Simian și Fii Rm. Vâlcea comunică Prefecturii județului Vâlcea că în rîndul muncitorilor se face propagandă pentru greva generală.
Prefectura jud. Vâlcea,
Dos. 41/1920, p. 42, pag. 13.
17. 1930 noiembrie 3. — Ordinul circular al Ministerului de Interne cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru împiedicarea sărbătoririi zilei de 7 Noiembrie.
Comisariatul de poliție al orașului Drăgășani,
Dos. 1/1930, p. 241, pag. 45.

18. 1941 iunie 28. — Ordinul circular al Ministerului de Interne pentru împiedecarea acțiunilor organizate de P.C.R. împotriva războiului.
Inspectoratul Muncii Rm. Vâlcea,
Dos. 52/1941, p. 47. pag. 98.
19. 1942 martie 30. — Proces verbal încheiat de Subinspectoratul Muncii Rm. Vâlcea la tratativele dintre muncitorii de la Fabrica de cherestea Brezoi a S.A.R. „Carpatina“ și conducerea societății.
Inspectoratul Muncii Rm. Vâlcea,
Dos. 2/1942, p. 47. pag. 97.
20. 1944 iulie 24. -- Ordin circular al Legiunii de jandarmi Vâlcea către unitățile din subordine pentru prinderea sabotorilor care au tăiat cablul special german în mai multe puncte.
Postul de jandarmi Bujoreni,
Dos. 1/1944, p. 137. pag. 37.
21. Fig. 1, 2. — Sigiliile familiei poloneze Wrostanski înobilată în 1281.
Fig. 4. — Sigiliul familiei Cantacuzino (sec. XIX).
Fig. 3. — Sigiliul satului Risipiți plasa Oltețul de Jos jud. Vâlcea (1832—1864).
pag. 173.
22. 1936 mai 29. -- Două autografe ale celebrului aviator francez Antoine de Saint-Exupery.
Biblioteca, 3888, 4018.
pag. 200.

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
<i>Introducere</i>	3
<i>Introduction. Résumé</i>	6

Fonduri arhivistice

I. *Fonduri administrative*

Prefectura județului Vâlcea	9
Preturile plășilor din jud. Vâlcea și Argeș	16
Primăria orașului Râmnicu Vâlcea	22
Primăria orașului Călimănești	25
Primăria orașului Drăgășani	27
Primăria orașului Băile Govora	29
Primăria orașului Ocnele Mari	31
Primării comunale	33
Legiunea de jandarmi Vâlcea	36
Posturi de jandarmi	39
Comisariatul de Poliție al orașului Râmnicu Vâlcea	42
Comisariatul de Poliție al orașului Drăgășani	44
Detășamente de poliție	47
Detășamentul de gardieni publici Râmnicu Vâlcea	48
Penitenciarul Ocnele-Mari — Ocnița	49
Penitenciarul Râmnicu Vâlcea	51
Centrul regional de planificare Vâlcea	52

II. *Fonduri judecătorești*

Tribunalul județului Vâlcea	53
Judecătorii mixte	57
Judecătorii populare rurale	59

III. *Fonduri economice*

A. *Industrie*

Camera de Comerț și Industrie Rm. Vâlcea	63
Întreprinderea Oprea Simian Fii Râmnicu Vâlcea	66
S.A.R. pentru industria de păduri „Carpatina“	68
S.A. „Vasilatul“ Brezoi	70

B. *Agricultură*

Camera Agricolă a județului Vâlcea	71
Ocoale Agricole	73
Dispensarul veterinar Horezu	75

C. *Finanțe-Bănci*

Banca Națională a României Suc. Rm. Vâlcea	76
Banca Românească Suc. Rm. Vâlcea	78
Banca Râmnicului	79
Bănci populare sătești	80
Percepții fiscale	85
Gărzi financiare jud. Vâlcea	87

D. *Comerț-Cooperatie*

Cooperative de Consum	89
Cooperative Forestiere	94
Cooperative Școlare	95

IV. *Fonduri de muncă, sănătate, sport, turism*

Inspectoratul Muncii Rm. Vâlcea	99
Soc. „Adjutorul” Rm. Vâlcea	102
Crucea Roșie Govora-Băi	103
Oficii de Cură și turism	104
Asociația pentru propășirea turismului aerian „Mircea Cantacuzino”	105

V. *Fonduri școlare*

Inspectoratul Școlar al județului Vâlcea	107
Liceul „Nicolae Bălcescu” Rm. Vâlcea	109
Gimnaziul teoretic Drăgășani	111
Colegiul militar Coria	112
Școala Normală de Băieți Rm. Vâlcea	113
Școala Normală de Fete Rm. Vâlcea	114
Școala Profesională de Fete Drăgășani	115
Școala Profesională Metal-Lemn Nr. 13, Drăgășani	116
Școli de Arte și Meserii	117
Școli de Gospodărie și Menaj	119
Școli primare	120

VI. *Fonduri culturale*

Liga culturală — Secțiunea Râmnicu Vâlcea	121
Cămine culturale	123
Arhiva de folclor	125

VII. *Fonduri familiale*

	<u>Pag.</u>
Alecu M. Alexiu .	127
Ștefan V. Buduțrăscu .	128
Ioana Cantacuzino .	129
Petre Constantinescu .	130
Dimitrie C. Deșliu	131
Maria Dobre .	132
Nadia Duca	133
Ștefan D. Filipescu .	134
Olga Greceanu	135
Florea Hodoroagă .	136
Filip Lahovary	137
Alexandru D. Măciuceanu .	138
Petre A. Măinescu	139
Petre Munteanu	141
Ion Puțureanu	142
Ion Rădulescu	143
Romică Simian .	144
Laura D. Simulescu	145
Panait Sordony	146
Carol Speck .	147
Ștefan Țătărescu .	148
Matache Temelie	150
Ion Trancă .	151
Familia Seltea	152
Familia Urșanu	154

Colecții arhivistice

Colecția documente	159
Colecția manuscrise	169
Sigilii	173
Planuri, hărții, hotărnicii .	176
Fotografii	177
Colecția Stare civilă .	179

Biblioteca

Biblioteca documentară	199
INDICE GENERAL	201
LISTA ILUSTRAȚIILOR	213

DIN PUBLICAȚIILE ARHIVELOR STATULUI

A) INVENTARE, ÎNDRUMĂTOARE, CATALOAGE, EDIȚII DE DOCUMENTE

1. ION RADU MIRCEA, *Catalogul documentelor Țării Românești 1369—1600*, București, 1947, XVI+324 p., lei 10.
2. *Catalogul documentelor românești*, vol. I, 1521—1799, București, 1955, XXX+598 p., lei 27.
3. MIHAIL GUBOGLIU, *Tabele sincronice. Datele hegirei și datele erei noastre*, cu o introducere în cronologie musulmană, București, 1955 (epuizat).
4. *Îndrumător în Arhivele Statului din Iași*, vol. II, București, 1956, 194 p., lei 9 ; vol. III, București, 1959, 166 p., lei 8 ; vol. IV, Buc., 1970, 227 p. + 79 pl.
5. *Catalogul documentelor moldovenești*, vol. I, Buc., 1957, 576 p., lei 27 ; vol. II, Buc., 1959, 566 p., lei 27 ; vol. III, Buc., 1968, 700 p. ; vol. IV, Buc., 1970, 674 p. Întocmit de : Leonte Ileana, Fănescu Mihail, Regleanu Mihail, Cute Veronica, Papadopol Lucia (I) ; Regleanu Mihail, Gheorghian Iulia, Vasilescu Veronica și Duca Doina (II) ; Regleanu Mihail, Duca Doina, Negulescu Constanța, Vasilescu Veronica și Crivăț Cornelia (III) ; Regleanu Mihail, Doina Duca Tinculescu, Veronica Vasilescu, Negulescu Constanța (IV).
6. *Arhivele Statului — 125 de ani de activitate (1831—1956)*, București, 1957, 514 p., lei 30. Sub redacția : Fănescu Mihail, Leonte Ileana, Trandaf Victor și Vasile Ion.
7. *Meșteșugari și neguțători din trecutul Craiovei*, București, 1958, 373 p., lei 15. Sub redacția : Al. Bălintescu, I. Popescu-Cilieni.
8. *Înaltul Divan (1831—1847). Inventar arhivistic*, București, 1958, 563 p.+VI pl., lei 24,50. Sub redacția : Ispas Zoe, Soiculescu Victoria, Gheorghian Iulia, Rănoiu Maria, Sucu Ion.
9. D. LIMONA, *Catalogul documentelor grecești*, vol. I, București, 1958, XIII+803 p., lei 33,50 ; vol. II, București, 1958, VIII+429—(430) p.+8 pl., lei 20.
10. *Inventarul Protocoalelor Primăriei Sibiu. 1521—1700*, București, 1958, 233 p., lei 6,25. Sub redacția : Duzinchevici Gh., Buta Evdochia, Cündisch Herta.
11. *Arhiva Magistratului orașului Brașov. Inventarul actelor neînregistrate*, vol. I, București, 1959, 444 p., lei 20 ; vol. II, București, 1961, IV+427 p., lei 20.
12. *Documente privind istoria anului revoluționar 1848 din Moldova*, București, 1960, 516 p., lei 25. Sub redacția : Ungureanu Gheorghe, Apostolescu Virgil, Cruceanu Felicia, Isac Virginia, Turcu Constantin.

13. M. GUBOGLU, *Catalogul documentelor turcești*, vol. I, București, 1960, 728 p., lei 25, vol. II, București, 1965, 700 p., lei 35.
14. EL. MOISUC, *Industria textilă în Brașov și Țara Bîrsei. Catalog de documente*, vol. I (1413—1820), București, 1960, 620 p., lei 20.
15. *Documente privitoare la Istoria Economică a României. Statistică — Țara Românească și Moldova*, Seria B, vol. I, București, 1960, VIII+315 p.+12 planșe, lei 20.
16. *Documente privitoare la Istoria Economică a României. Orașe și târguri — Moldova*. Seria A, vol. II, București, 1960, IX+549 p.+6 planșe, lei 25.
17. M. REGLEANU, *Documente privind anul revoluționar 1848 în Țara Românească*, București, 1962, 739 p., lei 27.
18. E. POȘTĂRIȚĂ și M. FĂNESCU, *Expoziția arhivistică*, București, 1965, 50 p., lei 3.
19. *Secretariatul de Stat al Moldovei (1832—1862). Inventar arhivistic*, București, 1966, 491 p., lei 30. Sub redacția Ungureanu Gheorghe, Apostolescu Virgil, Balica Gheorghe, Chelaru Ema, Cruceanu Felicia și Isac Virginia.
20. D. LIMONA, *Catalogul documentelor referitoare la viața economică a Țărilor Române în sec. XVII—XIX*, vol. I, București, 1966, 576 p., lei 35; vol. II, București, 1967, 518 p., lei 35.
21. *Îndrumător în Arhivele Statului Banat*, București, 1965, 160 p., lei 15. Sub redacția: Corui Aurel, Bardoș Gertrude, Moț Tiberiu.
22. *Condica de venituri și cheltuieli a Văzrieriei de la leatul 7202—7212 (1694—1704)*, București, 1873, 750 p., lei 10.
23. AL. BALINTESCU, *Problema țărănească în Oltenia în sec. al XIX-lea. Documente*, București, 1967, 605 p., lei 35.
24. AL. BALINTESCU, *Arhiva generalului Gheorghe Magheru 1582—1880*, Buc., 1968, lei 30.
25. *Ler Archives de l'Etat de Roumanie*, Bucarest, 1969, 32 p. (Sub redacția: Leonte Ileana, Fănescu Mihail și Valeria Șindelaru).
26. GH. UNGUREANU, *Figuri de arhiviști români. Gheorghe Asachi*, București, 1969, lei 25.
27. *Bibliografia arhivisticii românești*, București, 1969, lei 10. Sub redacția: Fănescu Mihail, Kiss Andrei, Poștăriță Emilia, Crivăț Cornelia, Dogaru Maria, Nussbächer Gernot și Angheli Dumitru.
28. *Figuri de arhiviști*, Buc., 1971, 330 p. (Sub redacția M. Fănescu).
29. *Îndrumător în arhivele centrale*, vol. I, P. I, Buc., 1971 (Sub redacția: M. Soveja, Iulia Gheorghian, Marcel Ciuca).
30. *Îndrumător în Arhivele Statului jud. Prahova*, Buc., 1971 (Sub redacția: M. Rachieru, E. Negulescu, V. Nistor, D. Florica, E. Hanganu și N. Socolis).
31. *Epitropia generală a Casei Spitalelor Sfântul Spiridon Iași. 1824—1948. Inventar arhivistic*, București, 1971 (Sub redacția: Isac Virginia, Ivănescu Dumitru, Pricop Adrian, Anghel Rodica, Apostolescu Virgil și Cruceanu Florica).
32. *Revista Arhivelor*, Seria Nouă. Apare trimestrial, lei 14 exemplarul.

B) INDICI CRONOLOGICI

1. Mitropolia Tării Românești, vol. I, II, București, 1961, 1472, p., lei 40.
2. Episcopia Argeș, de ION I. SUCU, 1954, București, 156 p., lei 5.
3. Episcopia Buzău, de M. REGLEANU, București, 1958, 448 p., lei 10,60.
4. Episcopia Rîmnicului Nouului Severin, de ION I. SUCU, București, 1951, 236 p., lei 5.
5. Mănăstirile : Sf. Apostoli-București, Arnota Vilcea, Băbeni-Rîmnicul-Sărat, Baia de Aramă-Mehedinți și Banu Buzău, de ION Gh. VASILE, București, 1950, 164 p., lei 5.
6. Mănăstirile : Bistrița-Vilcea și Bradul, de CLAUDIA MIHĂILESCU, București, 1948, 136 p., lei 5.
7. Mănăstirile : Brîncoveni, Brebu, Bucovăț, Buliga și Butoiul, de ION GH. FĂNUICĂ, București, 1949, 81 p., lei 3.
8. Mănăstirile : Căldărușani și Călușul, de V. ANTONIU, București, 1953, 95 p., lei 3.
9. Mănăstirile : Cîmpulung, Căscioarele, Cernica, Cetățuia, Cheia, Ciocanul, Ciorogîrla, Clucociov, de ION I. SUCU, București, 1949, 178 p., lei 5.
10. Mănăstirile : Comana, Cornet, Cotmeana și Cotroceni și schiturile lor, de IL. LEONTE și L. PAPADOPOL, București, 1954, 261 p., lei 5.
11. Mănăstirile : Cozia, Crasna, Dălhăuți, Dealul Dedulești, Dintr-un lemn, Sf. Ecaterina-București și Fedeleșiori, de A. SACERDOTEANU, București, 1947, 180 p., lei 5.
12. Mănăstirile : Găvanul, Sf. Gheorghe-Buzău, Sf. Gheorghe-Nou-București, Ghighiu, Glavacioc și Golgota, de ION I. SUCU, București, 1953, 87 p., lei 3.
13. Mănăstirile : Govora, Gruiu, Hagi-Dina, Hanul Greci, și Hotărani, București, 1958, 96 p., lei 4.
14. Mănăstirile : Hurezu, Iordăcheanu și Sf. Ioan din București, de RADU S. GRECEANU, 1951, 177 p., lei 5.
15. Mănăstirile : Sf. Ioan-Iocșani, Jghiabu. Jitia, și Roaba, Măgureanu-București, Mărcuța și Mărgineni, București, 1958, 248 p., lei 10.
16. Mănăstirile : Mihai-Vodă-București, Mislea, Motru, Nămăești, Nifon, Nucetul, de RADU S. GRECEANU, București, 1949, 179 p., lei 5.
17. Mănăstirile : Pantelimon, Pasărea, Plătărești, Plumbuita, Poiana Mărului, Polovragi, Predeal, de ION G. COMĂNESCU, 1950, București, 93 p., lei 3.
18. Mănăstirea Radu Vodă-București, de IL. LEONTE, București, 1948, 544 p., lei 10.
19. Mănăstirile : Rîmnicul Sărat, Rîncăcioc, Răzvan, Rătești, Recea, Rogoz, Sadova, Sărințar, Sf. Sava-București și Seaca, Mușetești, de IL. LEONTE, București, 1951, 186 p., lei 5.
20. Mănăstirile : Slobozia lui Enache și Apostolache, Snașov, Spirea din Deal, Sf. Spiridon Vechi, de ION Gh. VASILE, 1954, București, 175 p., lei 5

21. Mănăstirile : Stavropoleos, Strehaia, Surpatele, Suzana, Tîrgșor, Țigănești, de ION N Gh. VASILE, București, 1955, 139 p., lei 5.
22. Mănăstirile : Tismana și Trivalea, de IL. LEONTE, București, 1952, 164 p., lei 5.
23. Mănăstirile : Văcărești, Valea, Vieroșu, Viforita, Zamfira, și Zlătărei, de ION I. SUSUCU, București, 1952, 248 p., lei 5.
24. Actele Arhivei Militare (Arh. St. Timișoara). I (1724—1800), București, 1952. 1 8080 p. ; II (1801—1815), București, 1955, 301 p., lei 10.

Tiparul executat sub comanda
nr. 1/401 la
Întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918”
str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97
București
Republica Socialistă România

735
Be
M

